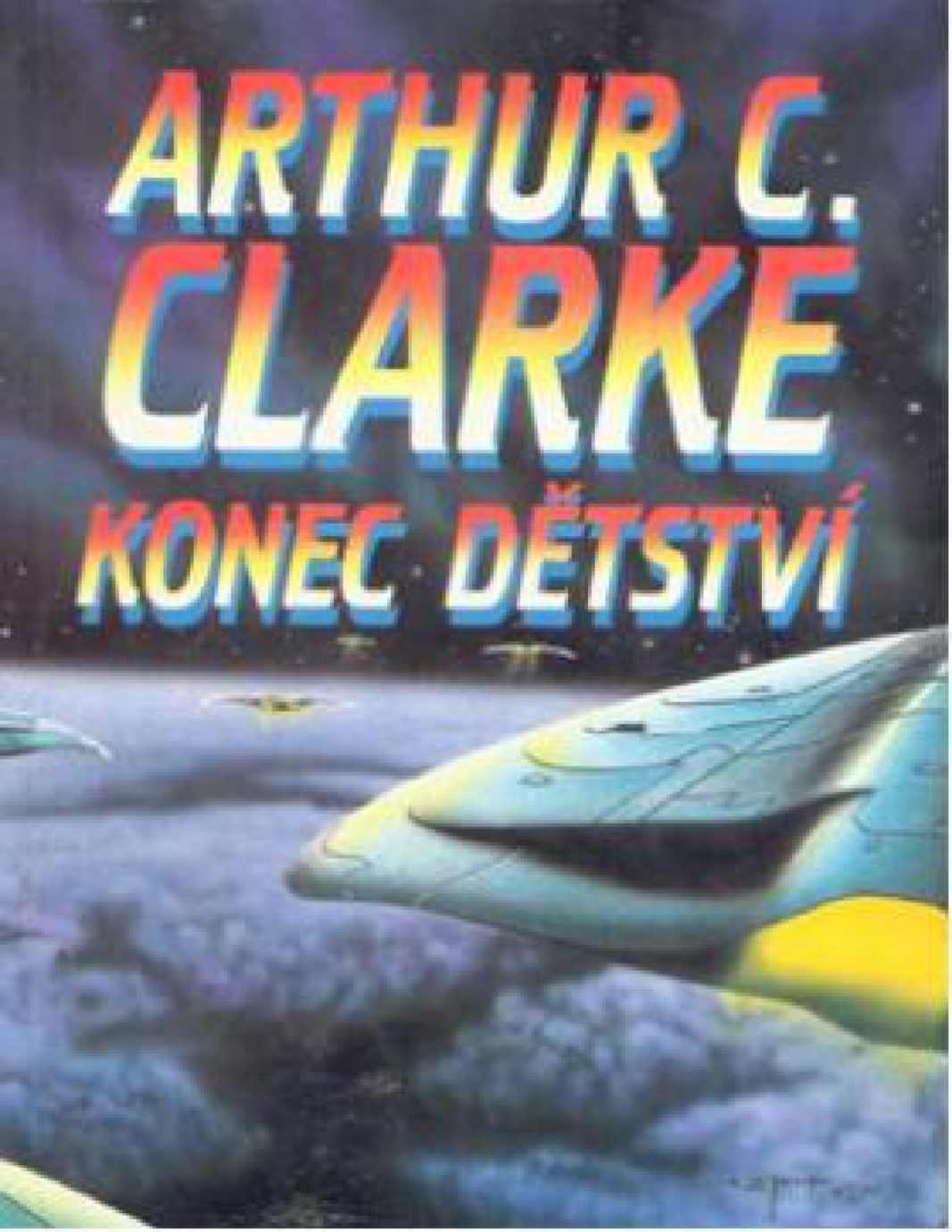
ARTHUR C.
CLARKE
KONEC DĚTSTVÍ

SHOUT
SHARE
IT

Annotation

Když z vesmíru přilétly obrovité lodě a zakotvily přesně nad hlavními městy všech zemí světa, nikdo nevěděl, co očekávat. Ovšem Vládci, jak lidé začali nazývat tajemné bytosti, třebaže se před lidstvem skrývali, přišli proto, aby jednou provždy sjednotili válčící svět, aby učinili přítrž chudobě, nemocem a zločinu. A slíbili, že se lidem ukážou za padesát let. To je dostatečně dlouhá doba, aby se svět i lidé mohli změnit k nepoznání, a když se Vládci konečně ukáží, je to pro člověka éry míru a prosperity šok, se kterým se ale dokáže snadno vyrovnat. Teprve pak ale přichází čas skutečných změn. Dětem této nové Utopie se začínají zdát sny o vzdálených sluncích a cizích planetách a pomalu se mění v "něco", co přesahuje chápání jejich vlastních rodičů. Brzy budou připravené spojit se s vesmírnou Nadmyslí. Nastává konec dětství lidské rasy…

Clarkovo mistrovské dílo je jedním z trvale nejoblíbenějších vědeckofantastických románů, napínavým a poutavým příběhem, který pojednává v nezapomenutelných obrazech o vznešeném metafyzickém tématu, přičemž spěje od samého začátku k děsivému a působivému vyvrcholení.

- Arthur Clarke
- ARTHUR CHARLES CLARKE
- I
- 1
- 2
- 3
- 4
- II
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- III
- 15
- 16

- 17
- 18
- 19
- 20
- 21
- 22
- 23
- 24
-

Arthur Clarke
Konec dětství

přeložila Hana Březáková

ARTHUR CHARLES CLARKE

se narodil 16.12.1917 v Mineheadu, v Somersetu, v Anglii. Vystudoval matematiku a fyziku na Londýnské univerzitě, za války sloužil jako instruktor u prvé britské pozemní naváděcí radarové stanice, byl iniciátorem návrhu na využití umělých satelitů pro komunikační účely.

V roce 1951 vydává svůj první vědeckofantastický román Předehra ke kosmu (Prelude to Space). Z dalších románů připomeňme alespoň: Písky Marsu (The Sands of Mars, 1952), Země svítí (Earthlight, 1955), Město a hvězdy (The City and the Stars, 1956), Ostrov delfínů (Dolphin Island, 1963), aj. Navíc vydal celou řadu souborů vědeckofantastických povídek a na tři desítky popularizačních knih.

Česky vyšly romány: Měsíční prach, 2001: Vesmírná odysea, 2010: Druhá vesmírná odysea, 2061: Třetí vesmírná odysea, Rajské fontány, Setkání s Rámou.

Nakladatelství Laser pro své čtenáře připravuje k vydání ještě tyto tituly: **Město a hvězdy** a **Země svítí**.

I
Země a její vládci

1

Vulkán, který vyzvedl Taratuu z hlubin Pacifiku, dřímal už okolo půl miliónu let. A přece, pomyslel si Reinhold, zanedlouho se ostrov bude zmítat v plamenech mnohem zuřivějších než byly ty, jež stály u jeho zrodu. Podíval se směrem k odpalovací rampě a jeho pohled vyšplhal vzhůru po ohromné konstrukci obklopující *Columba*. Dvě stě stop nad zemským povrchem se od vrcholu lodě odrážely poslední paprsky zapadajícího slunce. Toto bude jedna z jejích posledních nocí. Už brzy bude plout v neuhasínajícím svitu vesmíru.

Tady pod palmami, nahoře na skalnatém výběžku, byl klid. Jedinými zvuky, které sem doléhaly z Projektu, bylo občasné zabušení kompresoru nebo slabý hlas dělníka. Reinhold si tyhle rozložité palmy zamiloval, chodil si sem tohle malé království prohlédnout každý večer. Rmoutilo ho pomyšlení na to, že poté, co se *Columbus* v plamenech vznese ke hvězdám, bude rozmetáno na atomy.

Asi míli za útesem se rozsvítily světlomety křižníku *James Forrestal* a temnou hladinu začaly pročesávat světelné prsty. Slunce již zcela zmizelo a od východu se rychle šířila tropická noc. Reinhold si poněkud sarkasticky pomyslel, zda se ti na křižníku domnívají, že tak blízko pobřeží objeví ruské ponorky.

Myšlenka na Rusko vrátila jeho mysl, tak jako vždy, ke Konrádovi a jitru onoho kataklyzmatického jara roku 1945. Od té doby uplynulo přes třicet let, ale vzpomínky na ony poslední dny, kdy se Říše zmítala pod náporem vln z východu i západu, nemohly vyblednout. Stále viděl Konrádovy unavené modré oči a zlaté strniště na jeho bradě v okamžiku, kdy si naposled potřásli rukama a rozloučili se navždy v té zničené pruské vesnici, kolem níž bez přestání proudil tok uprchlíků. Bylo to rozloučení, které jakoby symbolizovalo to, co se posléze přihodí světu — rozkol mezi Východem a Západem. Protože si Konrád zvolil Moskvu, Reinhold si o něm tenkrát myslel, že je blázen. Teď už si tím nebyl zcela jistý.

Po celých třicet let se domníval, že Konrád je mrtev. Ale před týdnem mu plukovník Sandmeyer ze zpravodajské služby sdělil určité novinky. Reinhold neměl Sandmeyera rád a byl si jist, že to platí i naopak. Ale ani jednomu z nich tato skutečnost nepřekážela v práci.

„Pane Hoffmanne," začal plukovník úředním tónem, „právě jsem obdržel jisté znepokojující informace z Washingtonu. Jsou samozřejmě přísně tajné, ale rozhodl jsem se je sdělit technickému personálu, aby si uvědomili, jak si teď musíme pospíšit." Odmlčel se, aby udělal větší dojem, ale pro Reinholda vyznělo tohle gesto naprázdno. Nějak už věděl, co bude následovat.

„Rusové jsou téměř na stejné úrovni jako my. Přišli na určitý druh

atomového pohonu — může být mnohem účinnější než náš a stavějí kosmickou loď na březích Bajkalu. Nevíme, jak jsou daleko, ale zpravodajci se domnívají, že raketa může být vypuštěna již letos. Jistě víte, co to znamená.“

Ano, pomyslel si Reinhold, vím. Začal závod — a my ho musíme vyhrát.

„Víte, kdo je vedoucím jejich týmu?“ zeptal se, aniž by očekával odpověď.

K jeho překvapení k němu plukovník Sandmeyer natáhl ruku s hustě popsaným listem, v jehož záhlaví stálo: Konrád Schneider.

„Vy jste znal hodně lidí tam v Peenemünde, že ano?“ zeptal se plukovník. „Snad máte alespoň nějakou představu o jejich metodách. Chtěl bych, abyste mi o nich sepsal všechno, co můžete — o jejich zvláštnostech, nápadech, které měli nebo by mohli mít a tak dále. Vím, že po vás chci hodně a že od té doby už uplynula spousta času, ale snad nám můžete alespoň trochu pomoci.“

„Konrád Schneider je jen jeden z těch, kteří mi v tom vadí,“ odpověděl Reinhold. „Byl vynikající — ale ti ostatní také byli schopní inženýři. Bůhví, co všechno dokázal za těch třicet let. Uvědomte si, že viděl všechny naše výsledky, zatímco my z jeho práce neviděli nic. A tím je ve značné výhodě.“

To, co řekl, nebylo míněno jako kritika zpravodajské služby, ale přesto se mu na okamžik zdálo, jako by se Sandmeyer chtěl urazit. Pak plukovník jen pokrčil rameny.

„Týká se to obou stran, můžete mi to sám potvrdit. Náš svobodný způsob výměny informací znamená rychlejší postup vpřed, i když se zbavíme pár tajností. Rusové ve svém výzkumném oddělení pravděpodobně vůbec nevědí, co jejich vlastní lidé polovinu pracovní doby dělají. Ukážeme jim, že Demokracie se na Měsíc dostane první.“

„Demokracie — hlupáci!“ pomyslel si Reinhold, ale nahlas to neřekl. Jeden Konrád Schneider je cennější než milión jmen na volebním seznamu. Kdoví, co Konrád dokázal do dneška se všemi zdroji Sovětského svazu stojícími za ním? Možná, že právě v tomto okamžiku jeho loď startuje ze Země…

Slunce, které opustilo Taratuu, stálo nyní vysoko nad Bajkalem, když Konrád Schneider a náměstek komisaře pro nukleární vědu kráčeli pomalu od zařízení na testování motoru. Ušní bubínky jim ještě bolestivě vibrovaly, třebaže poslední bouřlivé ozvěny utichly nad jezerem asi před deseti minutami.

„Proč se tak mračíš?“ zeptal se Grigorjevič znenadání. „Teď bys měl být spokojený. Příští měsíc startujeme a Amerikáni se zalknou vztekem.“

„Tys byl vždycky optimista,“ řekl Schneider. „Přestože motor

pracuje, nebude to tak jednoduché. Pravda, nevidím už žádné vážné překážky, ale obávám se zpráv z Taratuy. Už jsem ti říkal, jak je Hoffmann dobrý a kromě toho má k dispozici miliardy dolarů. Ty fotografie jeho lodi nejsou sice moc jasné, ale zřejmě jim k dokončení moc nechybí. A víme, že motor zkoušeli už před pěti týdny."

„Žádný strach," smál se Grigorjevič. „Budou to oni, kdo se bude moc a moc divit. Nezapomeň, že o nás vůbec nevědí."

Schneider si v duchu pomyslel: jen jestli je to pravda, ale rozhodl se nedávat najevo žádné pochybnosti. Grigorjevič by se pak mohl trápit nejrůznějšími domněnkami a otázkami a jestliže o nich opravdu vědí, bylo by pro něj hrozně těžké se s tím vypořádat.

Když vstupoval do administrativní budovy, stráže zasalutovaly. Pomyslel si trpce, že je tam téměř tolik vojáků jako techniků. Ale v Rusku se to tak dělalo vždy, a pokud se mu vojáci zrovna nepletli pod nohama, nevadili mu. Celkově se všechno — až na pár maličkostí — vyvíjelo tak, jak doufal. Jenom budoucnost ukáže, kdo je lepší, zda on či Reinhold.

Byl už plné zabrán do práce na závěrečné zprávě, když ho vyrušily výkřiky. Okamžik seděl u stolu bez pohybu a přemýšlel, co tak vážného mohlo stát, že to narušilo přísnou disciplinu v táboře. Pak vstal a šel se podívat z okna — a poprvé v životě poznal, co je to zoufalství.

Když Reinhold sestupoval z výběžku, všude kolem něj zářily hvězdy. *Forrestal* na otevřeném moři stále pročesával vody svými světelnými prsty, zatímco o kus dál se lešení kolem *Columba* proměnilo v zářící vánoční strom. Pouze vrcholek lodi se vzpínal jako šedý stín na pozadí hvězd.

Z obytných čtvrtí sem zaznívala hudba z rádia a Reinhold podvědomě zrychlil krok podle jejího rytmu. Už byl téměř na úzké cestě vedoucí kolem útesu, když ho nějaká předtucha, nějaký sotva postřehnutelný pohyb přinutil zastavit se. Zmaten zíral na pevninu, na moře a zase zpět. Teprve po chvíli ho napadlo podívat se na oblohu.

A v tom okamžiku Reinhold Hoffmann věděl a stejně tak to věděl i Konrád Schneider, že prohrál svůj závod. A věděl, že ho prohrál ne o týdny či měsíce, ale o celá tisíciletí. Vysoko nad jeho hlavou, mnohem výš než se jen odvážil pomyslet, pluly mezi hvězdami obrovské tiché stíny, jež předčily jeho drobného *Columba* tak dalece jako on sám předčil z kmene vydlabanou kanoi pravěkého člověka. V okamžiku, který se zdál být věčností, se Reinhold spolu s celým světem díval vzhůru na obrovské lodě sestupující v nezměrném majestátu — a zanedlouho uslyšel slabý hukot, když prorážely vzduch ve stratosféře.

Necítil žádnou lítost nad tím, že jeho celoživotní práce byla k ničemu. Celý život věnoval tomu, aby dostal člověka ke hvězdám a v

okamžiku úspěchu hvězdy — netečné, chladné hvězdy — přišly k němu. Byl to okamžik, v němž historie zadržuje dech a přítomnost se loučíš minulostí, tak jako když se tříští ledovec a jednotlivé kusy ledu hrdě odplouvají na volné moře. Všechno, čeho lidstvo v minulosti dosáhlo, teď neznamená nic.Reinholdovým mozkem se znovu a znovu ozývala jediná myšlenka: Lidská rasa už není osamocená.

2

Generální tajemník OSN stál nehybně u velkého okna a hleděl dolů na dopravní ruch na 43. ulici. Občas ho napadlo, jestli je dobré, že pracuje v takové výšce nad ostatními lidmi. Nebyl to pouze pocit fyzického odloučení, ale mohlo se to také změnit v lhostejnost vůči jiným. Anebo se tím jenom pokoušel zastřít svoji nelibost vůči mrakodrapům, na něž si po dvaceti letech pobytu v New Yorku stále ještě nezvykl?

Slyšel, jak se dveře za ním otevřely, ale neotočil hlavu, když Pieter van Ryberg vstoupil do místnosti. V nevyhnutelné pauze se Pieter nesouhlasně podíval na termostat. Z generálního tajemníka si už dělali žerty, že by nejraději bydlel v lednici. Stormgren počkal až k němu jeho sekretář došel a pak odtrhl pohled od známého, ale neustále fascinujícího panoramatu pod nimi.

„Mají zpoždění," řekl. „Wainwright tu měl být už před pěti minutami."

„Právě jsem dostal hlášení od policie. Má s sebou celé procesí a zdrželi se někde v dopravní zácpě. Ale měl by tu být každým okamžikem."

Van Ryberg se odmlčel a pak se rozčileně zeptal: „Jste si stále ještě jistý, že je to dobrý nápad setkat se s ním?"

„Obávám se, že teď už je pozdě na to couvnout. Konec konců, souhlasil jsem s tím — ačkoliv sám víte, že můj nápad to nebyl."

Stormgren přešel k psacímu stolu a začal si hrát se svým pověstným uranovým těžítkem. Nebyl nervózní — pouze nejistý. Ve skutečnosti byl rád, že se Wainwright opozdil, protože mu to dávalo určitou morální výhodu do začátku jednání. Takové triviality hrály v mezilidských vztazích mnohem větší roli, než by si kdokoliv, kdo kladl důraz na rozum a logiku, mohl přát.

„Už jsou tady!" zvolal van Ryberg s obličejem nalepeným na sklo. „Přijíždějí po Avenue — odhadoval bych je na dobré tři tisíce."

Stormgren sebral se stolu záznamník a připojil se ke svému sekretáři.

Asi půl míle od budovy se pohyboval malý, ale zřetelně oddělený dav. Nesli vlajky, které nebyly na tu vzdálenost rozlišitelné, ale Stromgren věděl, co znamenají. Už i mohl slyšet jejich skandování, pomalu přehlušující dopravní hluk. Ucítil prudkou vlnu nevole. Svět už má přece dost těch pochodujících davů a hněvivých sloganů.

Dav se přiblížil k budově. Určitě vědí, že je pozoruje, protože sem a tam vylétla do vzduchu pěst. Neodsuzovali ho, protože ta gesta nebyla určená jemu. Podobni trpaslíkům, kteří hrozí obrovi, byly jejich rozhněvané pěsti namířeny padesát kilometrů nad jejich hlavy

— na zářící stříbrný obrys — hlavní loď flotily Vládců.

Stormgren si pomyslel, že Karellen se na tohle pravděpodobně dívá taky a velmi se přitom baví, protože tohle setkání by se nikdy nemohlo uskutečnit, kdyby k tomu Dohlížitel nedal svolení.

Bylo to poprvé, co se Stormgren měl setkat s hlavou Ligy za osvobození. Už přestal přemýšlet nad tím, zda toto setkání je moudré, protože Karellenovy plány se často vymykaly lidskému chápání. Liga i tak nemohla napáchat žádnou škodu. A kdyby odmítl setkat se s Wainwrightem, použili by to jako trumf proti němu.

Alexander Wainwright byl vysoký pohledný muž, něco přes padesát. Stormgren věděl, že je naprosto upřímný, a proto dvojnásobně nebezpečný. Jeho přirozená upřímnost byla ale příčinou toho, že ho člověk nemohl nenávidět, ať už si o něm a jeho stoupencích myslel cokoliv.

Po Rybergově úvodu Stormgren neztrácel čas a okamžitě zahájil rozhovor:

„Předpokládám, že hlavním důvodem vaší návštěvy je vznést formální protest proti Schématu federace. Mám pravdu?“

Wainwright vážné přikývl.

„To je můj hlavní protest, pane generální tajemníku. Jak jistě víte, během posledních pěti let jsme se snažili o to, aby si lidstvo uvědomilo, jaké nebezpečí mu hrozí. Byla to těžká úloha, protože většina lidí je lhostejná k tomu, že si Vládci dělají se světem, co chtějí. Nicméně, více než pět miliónů vlastenců ze všech zemí podepsalo naši petici.“

„To není moc ze dvou a půl miliardy.“

„Je to množství, které nemůže být ignorováno. A za každým, kdo podepsal, je spousta dalších, kteří mají pochybnosti o moudrosti, když už ne o oprávněnosti Schématu federace. Dokonce ani Dohlížitel Karellen, ať už je jakkoliv mocný, nemůže jediným škrtem pera zničit tisíce let naší historie.“

„Co kdo může vědět o tom, jak je Karellen mocný?“ opáčil Stormgren. „Když jsem byl chlapec, Evropská federace byla pouhým snem — ale když jsem vyrostl, sen se uskutečnil. A to bylo ještě před příchodem Vládců. Karellen chce pouze dokončit práci, kterou jsme my sami začali.“

„Evropa je kulturní a geografický celek. Ale svět ne — a v tom je rozdíl.“

„Pro Vládce,“ odpověděl Stormgren sarkasticky, „je Země pravděpodobně mnohem menším celkem než se našim otcům zdála být Evropa — a předpokládám, že jejich názor je vyspělejší než náš.“

„Já v podstatě nejsem proti Federaci *jako takové*, přestože mí následovníci se mnou v tomto bodě nesouhlasí. Jenomže si ji musíme vytvořit my sami a ne pod jejich tlakem. My sami musíme být tvůrci

svého osudu. Do záležitostí lidstva se už nikdo nesmí plést!“

Stormgren přikývl. Tohle všechno už slyšel stokrát předtím a věděl, že mu může dát pouze onu starou a mnohokrát opakovanou odpověď, kterou Liga za osvobození odmítala přijmout. On Karellenovi věřil, zatímco oni ne. V tom byl podstatný rozdíl a nedalo se s tím nic dělat. Naštěstí Liga za osvobození je i tak zcela bezmocná.

„Chtěl bych se vás zeptat na pár věcí,“ řekl. „Chcete snad popřít, že Vládci zajistili bezpečnost, mír a prosperitu celému světu?“

„To je pravda. Ale zároveň nám vzali naši svobodu. Člověk není živ — 'jenom' chlebem. Ano, to vím — ale teprve tohle je doba, kdy si každý může být svým chlebem jistý. V každém případě, jakou svobodu jsme ztratili ve srovnání s tím, co nám Vládci dali — a poprvé v historii lidstva?

Svobodu sami s pomocí Boží si kontrolovat svoje životy.“

Tak konečně jsme se dostali k jádru věci, pomyslel si Stormgren. Základní konflikt je v podstatě náboženský, ať už to jakkoliv popírají. Wainwright mu vždy připomene, že je duchovní. Přestože už dávno nenosí kněžský kolárek, stále to z něj vyzařuje.

„Minulý měsíc,“ řekl Stormgren, „podepsaly stovky biskupů, kardinálů a rabínů společnou deklaraci vyjadřující jejich podporu politice Dohlížitele. Světové církve jsou proti vám.“

Wainwright hněvivě zavrtěl hlavou.

„Mnozí z vůdců jsou zaslepeni, byli podplaceni Vládci. A až si uvědomí nebezpečí, které nám hrozí, bude už příliš pozdě. Lidstvo ztratí svou iniciativu a navždy zůstane podřízenou rasou.“

Na okamžik zavládlo ticho. Pak Stormgren odpověděl:

„Za tři dny se opět setkám s Dohlížitelem. Vysvětlím mu, co proti jeho politice máte, protože je mou povinností reprezentovat názory celého lidstva. Ale to na situaci nezmění vůbec nic — o tom vás mohu předem ujistit.“

„Je tu ještě jedna věc,“ řekl Wainwright pomalu. „Máme proti Vládcům mnoho námitek, ale vadí nám především jejich záhadnost. Vy jste jediný člověk, který kdy mluvil s Karellenem, ale ani vy jste ho nikdy neviděl! Je tedy překvapující, že o něm máme své pochybnosti?“

„Navzdory všemu, co vykonal pro lidstvo?“

„Ano — navzdory tomu. Nevím, co je nám odpornější — zda Karellenova všemohoucnost nebo jeho záhadnost. Jestliže nemá co skrývat, proč se nám nikdy neukáže? Až budete s Dohlížitelem příště mluvit, pane generální tajemníku, požádejte ho o to!“

Stormgren mlčel. Nebylo nic, co by na tohle mohl říci — nic, čím by tomu druhému mohl oponovat. Sám sobě se někdy divil, o čem je vlastně on sám přesvědčen.

Z jejich hlediska to samozřejmě byla jen velmi malá operace, ale pro Zemi to byla ta nejvýznamnější věc, která se kdy v její historii stala. Dnu, kdy jejich velké lodě začaly padat z hlubin vesmíru jako déšť, nepředcházelo žádné varování. Ten den byl nesčetněkrát popsán ve vědeckofantastických románech, ale nikdo opravdu nevěřil tomu, že se někdy uskuteční. Ale bylo tomu tak, a zářící tiché obrysy nad každou zemí byly symbolem pokroku, kterého by Člověk sám nebyl schopen dosáhnout během celých staletí. Po šest dní se jejich lodě bez pohybu vznášely nad lidskými městy, ale ti uvnitř nedali znát, že o člověku vědí. Nepotřebovali to, ne náhodou jejich mocné lodě zakotvily tak přesně nad New Yorkem, Londýnem, Paříží, Moskvou, Římem, Kapským městem, Tokiem, Canberrou…

Mnozí lidé si pravdu domysleli ještě předtím, než skončily ony první dny ledového napětí. Nebyl to první průzkumný kontakt s rasou, která nevěděla o člověku vůbec nic. V těch tichých, nehybných lodích zatím mistrovští psychologové studovali lidské reakce. A když křivka napětí dosáhla svého vrcholu, začali jednat.

Šestého dne se Karellen, Dohlížitel nad Zemí, představil světu na všech radiových frekvencích. Mluvil anglicky tak dobře, že spory, které začaly na druhé straně Atlantiku, trvaly celé generace. Ale tato skutečnost nebyla tak ohromující jako samotný obsah jeho poselství. Podle jakýchkoliv měřítek to byl výplod mysli génia, dokazující kompletní a absolutní znalost lidských záležitostí. Nemohlo být nejmenších pochyb o tom, že úroveň a virtuozita poselství a záblesky nesmírné inteligence v něm obsažené, byly vybrány záměrné proto, aby lidstvo přesvědčily o tom, že jsou v přítomnosti obrovské intelektuální moci. Když Karellen skončil, všechny národy na Zemi věděly, že dny jejich nejisté suverenity jsou u konce. Místní vlády budou stále ještě mít jistou moc, ale na poli širších mezinárodních vztahů bylo veškeré rozhodování odebráno z lidských rukou. Argumenty, protesty — všechno bylo marné.

Stěží se dalo očekávat, že všechny národy světa se pokorně podřídí takovému omezení své moci. Ale aktivní snaha zničit loďstvo Vládců by představovala ohromné potíže, protože by byla zničena i města, nad nimiž lodě kotvily. Nicméně, jedna větší mocnost se pokusila o odpor. Snad se mocní oné země domnívali, že zničí dvě mouchy jednou ranou nebo spíš jednou atomovou zbraní, protože jejich cíl se vznášel nad hlavním městem sousedního nepřátelského státu.

Když se velký obrys lodi objevil na obrazovce v tajné řídící místnosti, byla malá skupinka důstojníků a techniků zmítána emocemi. Jestliže se jim to podaří — co udělají zbývající lodě? Mohly by snad být také zničeny a lidstvo by se tak opět stalo strůjcem svého vlastního osudu? Anebo se Karellen nějakým hrozným způsobem

pomstí těm, kteří se jej odvážili napadnout?

V okamžiku vypuštění zbraně obrazovka ztemněla a pak se na ní objevil obraz snímaný ze vzduchu kamerou mnoho mil od nich. Ve zlomku sekundy, který mezitím uplynul, se už měla vytvořit ohnivá koule a zastínit slunečnou oblohu.

Ale nic takového se nestalo. Velká loď se vznášela na pokraji nezměrného prostoru nepoškozená a zářící v plném slunci. Nejenom, že se jí bomba ani nedotkla, ale nikdo nebyl schopen říci, co se vlastně se střelou stalo. Kromě toho, Karellen proti pachatelům nepodnikl vůbec nic, ani nedal znát, že by o útoku vůbec věděl. Pohrdavě je ignoroval, nechal je škvařit se ve strachu z pomsty, která nikdy nepřišla. Byla to hrozba mnohem účinnější, mnohem víc demoralizující, než by mohl být jakýkoliv jiný trest. Vláda onoho státu se totálně rozpadla o několik týdnů později.

Vyskytl se rovněž pasivní odboj vůči politice Vládců. Karellen jej obvykle nechal bez povšimnutí, ať si dělají, co chtějí, než přijdou na to, že škodí pouze sami sobě tím, že odmítají spolupracovat. Pouze jednou podnikl přímou akci proti konkrétní vládě.

Po více než sto let byla Jihoafrická republika místem sociálních nepokojů. Lidé dobré vůle na obou stranách se pokoušeli vybudovat most, ale bylo to marné — strach a předsudky byly příliš hluboce zakořeněny, než aby umožnily jakoukoliv spolupráci. Jednotlivé vlády se lišily pouze stupněm netolerantnosti, země byla otrávena nenávistí a důsledky občanské války.

Když bylo zřejmé, že žádné pokusy nemohou ukončit diskriminaci, Karellen vyslal varování. Určil pouze datum a čas — nic víc. Měli strach, ale ne zas tak velký, protože nevěřili, že Vládci podniknou nějakou násilnou nebo ničivou akci, která by zasáhla viníky i nevinné dohromady.

Skutečně — neudělali nic. Jediné, co se stalo, bylo to, že když slunce nad Kapským městem míjelo poledník — zmizelo. Zůstal viditelný pouze bledý purpurový opar, nevyzařující ani světlo ani teplo. Sluneční záření bylo někde ve vesmíru polarizováno dvěma zkříženými poli, jimiž neprocházelo vůbec nic. Zasažená oblast měla v průměru pět set kilometrů a byla dokonale kruhová.

Demonstrace trvala třicet minut. A byla účinná. Následujícího dne vláda Jihoafrické republiky oznámila, že všichni obyvatelé země získávají stejná občanská práva.

Kromě těchto ojedinělých incidentů lidská rasa přijala Vládce jako přirozenou a nezměnitelnou skutečnost. Počáteční šok zmizel v překvapivě krátké době a svět se opět staral o své záležitosti. Velká změna, která nastala, podnítila tichou naději Rip Van Winkla a všech ostatních, že se jim Vládci ukáží a sestoupí ze svých zářících lodí.

Pět let uplynulo a stále čekali. A to, pomyslel si Stormgren, je

jádrem celého problému.

Když Stormgrenův vůz přijel na přistávací plochu, čekal jej tam obvyklý kruh zvědavců s kamerami v pohotovosti. Generální tajemník si vyměnil posledních pár slov se svým asistentem, vzal svůj kufřík a prošel kruhem diváků a skupinou reportérů.

Karellen ho nikdy nenechal dlouho čekat. Najednou se z davu ozvalo„Ach!“ a z oblohy nad jejich hlavami se rychlostí beroucí dech snesla stříbrná koule. Nápor větru rval Stormgrenovi šaty. Drobná loď zůstala stát asi padesát metrů od něj, vznášejíc se několik centimetrů nad povrchem. Když kráčel pomalu kupředu, postřehl ono známé vraštění hladkého kovového povrchu a po chvíli se před ním objevil otvor, který tak mátl nejlepší vědce z celého světa. Vstoupil jím do jednoduché, tlumeným světlem ozářené místnosti. Otvor se opět uzavřel, jako by nikdy nebyl existoval a oddělil ho od pohledů a zvuků zvenku.

Otevřel se o pět minut později. Nebyl znát žádný pohyb, ale Stormgren věděl, že nyní se nachází padesát kilometrů nad zemským povrchem, v útrobách Karellenovy lodi. Byl ve světě Vládců, všude kolem něj se zabývali svou tajemnou činností. Dostal se k nim blíže než ostatní a přece o jejich fyzické podstatě nevěděl o nic víc než milióny lidí dole na Zemi.

Malá konferenční místnost na konci krátké spojovací chodby byla nezařízená, až na jediné křeslo a stůl před velkou obrazovkou. Ale ani ta neříkala nic o bytostech, které ji sem instalovaly. Nyní byla temná, tak jako vždy. Stormgren si občas ve svých snech představoval, že se rozzáří a odhalí tajemství, které trápí celý svět. Ale ten sen se mu nikdy nesplnil. Za oním obdélníkem tmy leželo naprosté tajemství. Ale byla tam také moc a moudrost, nezměrné a tolerantní chápání lidstva — a především jakási laskavá náklonnost k oněm maličkým tvorům, plazícím se dole po zemském povrchu.

Ze skrytého místa se ozval onen klidný, nikdy nespěchající hlas, který Stormgren tak dobře znal, třebaže svět ho slyšel pouze jednou ve své historii. Jeho hloubka a rezonance byly určitým klíčem ke Karellenově fyzické podstatě, protože zanechávaly dojem velikosti. Karellen byl velký — možná mnohem větší než člověk. Někteří vědci po analýze jeho jediného proslovu k lidstvu tvrdili, že je to hlas stroje. Ale tomu Stormgren nikdy nevěřil.

„Ano, Rikki, poslouchal jsem váš krátký rozhovor! Copak jsi udělal s panem Wainwrightem?“

„Je to čestný člověk, třebaže mnoho jeho stoupenců takových není. Co bychom s ním dělali? Liga samotná není nebezpečná — třebaže je v ní pár extrémistů provokujících k otevřenému násilí. Uvažoval jsem o tom, zda si mám ke vchodu postavit stráž. Ale

doufám, že to není nutné.“

Karellen se vyhnul odpovědi oním nepříjemným způsobem, jaký měl někdy ve zvyku.

„Detaily týkající se Světové federace znáte už celý měsíc. Zaznamenali jste nějaký podstatný nárůst oněch sedmi procent, kteří se mnou nesouhlasí nebo dvanácti procent, kteří si nejsou jistí?“

„Zatím ne. Ale to není podstatné: starost mi dělá všeobecná nálada dokonce i mezi těmi, kteří tě podporují. Tvrdí, že je na čase učinit konec veškerým tajnostem.“

Karellenův povzdech byl technicky dokonalý, ale nezněl nijak přesvědčivě.

„Ty si to myslíš taky, že ano?“

Otázka byla natolik řečnická, že Stormgren na mu ani neodpověděl.

„Zajímalo by mne, zda si uvědomuješ,“ pokračoval pomalu, „nakolik mi tahle všeobecná situace ztěžuje prací?“

„Mně samotnému to taky nepomáhá,“ odpověděl Karellen ve stejném duchu. „Přál bych si, aby mne lidé přestali brat jako diktátora a měli na paměti, že jsem pouze služebník, snažící se dobře vést koloniální politiku, v jejímž utváření vůbec nemám prsty.“

Stormgren si pomyslel nakolik je to, co řekl Karellen, pravdivé.

„Můžeš alespoň uvést *nějaký* důvod pro své utajovaní? Nechápeme to, trápí nás to a je to důvod pro nesčetné dohady.“

Karellen se tomu srdečně, hluboce zasmál. Přesně tak, jako by se smál člověk.

„Co se o mně povídá teď? Ještě pořád to, že jsem robot? Raději bych byl změtí elektronek než nějakým stvořením se stovkou končetin — ano, viděl jsem ten obrázek včerejších *Chicago Times*! Přemyslím o tom, že si vyžádám originál.“

Stormgren pedantsky sevřel rty. Občas se mu zdalo, ze Karellen bere jeho povinnosti na lehkou váhu.

„Je to příliš *vážné*,“ řekl nesouhlasně.

„Můj drahý Rikki,“ řekl mu Karellen, „jenom proto, ze *neberu* lidstvo příliš vážně, jsem ještě neuplatnil veškerou moc své mentální energie, kterou ovládám!“

Navzdory svému rozladění se Stormgren usmál.

„Tohle mi ale mnoho nepomůže. Teď musím dolů a musím je přesvědčit, že třebaže se lidem neukážeš, nemáš před nimi co skrývat. Nebude to lehká práce. Zvědavost je jednou z dominantních lidských vlastností. Nikdy ji nepotlačíš.“

„Ze všech problémů, které na nás čekaly, když jsme přišli na Zem, je tenhle nejožehavější,“ namítl Karellen. „Věřili jste naši moudrosti v ostatních záležitostech — musíte nám tedy věřit i nyní.“

„*Já* ti věřím“ řekl Stormgren, „ale ne Wainwright a jeho

následovníci. Můžeš jim snad mít za zlé, že si špatně vyloží tvoji neochotu ukázat se jim?“

Na okamžik zavládlo ticho. Pak se ozval ten slabý zvuk (byl to *praskot*?) který mohl být způsoben tím, jak Dohlížitel přesouval své tělo.

„Ty přece víš proč se mne Wainwright a jemu podobní bojí, ne?“ zeptal se Karellen. Jeho hlas byl nyní pochmurný jako ohromné varhany chrlící tóny z vysoké lodi katedrály. „Lidi jako je on najdeš ve všech světových církvích. Vědí, že představujeme rozum a vědu a jakkoliv přesvědčeni mohou být ve své víře, bojí se, že svrhneme jejich bohy ne snad vědomě, ale svým konáním. Věda je schopna zničit víru tím ze ji ignoruje, stejně tak jako tím, že s ní nesouhlasí. Nikdo nikdy nedokázal, že neexistuje Zeus či Thor — a přece dnes už mají jen minimální množství vyznavačů. Wainwright a jeho posluchači se bojí, ze známe pravdu o původu jejich církve. Jak dlouho, přemýšlejí, už pozorujeme lidstvo? Pozorovali jsme Mohammeda zatínajícího hidžru nebo Mojžíše jak dává Židům zákony? Víme, co je nepravdivé na tom, čemu on, věří?“

„A *víte*?“ zašeptal Stormgren spíš jen pro sebe.

„To je Rikki, ten strach, který je trápí, třebaže to otevřeně nikdy nepřiznají. Věř mi, nečiní mi žádné potěšení ničit viru lidi, ale všechny církve na světě nemohou být pravdivé a oni to vědí. Dřív nebo později musí člověk poznat pravdu: ale teď na to ještě není čas. Co se týče tajemství, které, jak říkáš, jenom prohlubuje současné problémy — to je záležitost, která je mimo naši kontrolu. Je mi líto, že musíme být tak záhadní, ale máme pro to skutečně vážné důvody. Samozřejmé, pokusím se dostat od mých — nadřízených — zdůvodnění, které by uspokojilo všechny, včetně Ligy za osvobození. Nyní se ale vrátíme k běžné agendě, ano?“

„Tak co, měl jste tentokrát štěstí?“ zeptal se van Ryberg.

„Nevím,“ odpověděl Stormgren unaveně, když hodil složku se spisy na desku pracovního stolu a klesl do křesla. „Karellen nyní jedná se *svými* nadřízenými, ať už je to kdokoliv nebo cokoliv. Nikdy nic neslibuje předem.“

„Poslyšte“ řekl mu Pieter hněvivě, „právě jsem o tom přemýšlel. Proč bychom měli věřit tomu, že za Karellenem je ještě někdo jiný? Předpokládejme, že *všichni* Vládci, jak jsme si je nazvali, jsou tady nad Zemí v těch svých lodích. Třeba nemají kam jít a tají to před námi.“

„To je přímo geniální teorie,“ přikývl Stormgren. „Ale odporuje tomu málu, co vím — anebo se alespoň domnívám, že vím — o Karellenově pozadí.“

„A co je to?“

„Nu, často mluví o své pozici tady jako o něčem dočasném,

něčem, co mu brání v tom, aby se věnoval své původní práci. Domnívám se, že to má něco společného s matematikou. Jednou jsem použil Actonův citát o korupci moci a absolutní korupci absolutní moci. Chtěl jsem vědět, jak na to bude reagovat. Zasmál se tím svým typickým smíchem a řekl: „Myslím, že tohle nebezpečí mi nehrozí. Zaprvé — čím dříve dokončím svou práci zde, o to dříve se vrátím tam, kam skutečně patřím, což je hezkých pár světelných let odtud. A za druhé — já v žádném případě nemám absolutní moc. Jsem pouze — Dohlížitel.“ Samozřejmě se mohl pokoušet zmást mne. Nejsem si tím jistý.“

„Je nesmrtelný, že ano?“

„Podle našich měřítek ano, třebaže existuje něco v budoucnosti, čeho se, jak se zdá, obává. Netuším, co by to mohlo být. To je skutečně všechno, co o něm vím.“

„Nezní to moc přesvědčivě. Mojí teorií je, že se jejich malá flotila ztratila ve vesmíru a teď si hledají nový domov. Karellen nechce, abychom věděli, jak on a jeho druzi vypadají. Možná žádné druhy nemá. Všechny ty lodě mohou být řízeny automaticky a nikdo v nich není. Mohou tvořit jenom impozantní kulisu.“

„Vy jste asi četl hodně vědeckofantastických knížek,“ řekl Stormgren.

Van Ryberg se ostýchavě usmál.

„Invaze z vesmíru nás neumlčela jak očekávali, že ano? Moje teorie velmi dobře vysvětluje, proč se Karellen nikdy neukáže. Nechce, abychom věděli, že žádní Vládci vlastně neexistují.“

Stormgren zavrtěl hlavou v pobaveném nesouhlasu.

„Vaše vysvětlení je, jako obvykle, příliš geniální než aby bylo pravdivé. Ačkoliv se o tom můžeme pouze dohadovat, za Dohlížitelem musí být celá obrovská civilizace — civilizace, která o člověku ví už velmi dlouho. Karellen sám nás musel studovat po celá staletí. Vezměte si například jeho znalost angličtiny. On učil *mne*, jak mluvit idiomaticky.“

„Zjistil jste někdy, zda existuje něco, co neví?“

„Ale ano, docela často — ale byly to zanedbatelné maličkosti. Myslím, že má absolutně dokonalou paměť, ale jsou určité věci, které se nikdy ani nepokoušel naučit. Například angličtina je jediným jazykem, kterému dokonale rozumí, třebaže v posledních dvou letech používal hodně i finštinu, jen aby mne potrápil. Člověk se hned tak rychle finsky nenaučí! Karellen je schopen odcitovat rozsáhlé pasáže z Kalevaly, kdežto já se stydím za to, že znám jen pár řádek. Také zná životopisy všech žijících státníků a já jsem jen někdy schopen rozlišit, na koho naráží. Jeho znalost historie a vědy se zdá být zcela komplexní — víte přece, kolik jsme se toho od něj už naučili. Nemyslím, že jeho mentální nadání je příliš vzdálené lidským

měřítkům. Ale žádný člověk by nebyl schopen zapamatovat si najednou *všechno,* co ví on.“

„To si v podstatě myslím také,“ souhlasil van Ryberg. „Můžeme se o Karellenovi bavit donekonečna, ale stejně nakonec zase přijdeme k onomu problému: proč se nám, proboha, nechce ukázat? Dokud to neudělá, budu si dál vymýšlet své teorie a Liga za osvobození bude rebelantsky hřímat.“

Bojovým pohledem se podíval vzhůru ke stropu.

„Doufám, že jedné tmavé noci, pane Dohlížiteli, nějaký reportér vezme raketu, přiletí k vaší lodi a dostane se tajně dovnitř i s kamerou. To by bylo *něco*!“

Jestliže Karellen poslouchal, nedal to znát. Tak jako vždy.

V prvním roce po příchodu Vládců znamenala jejich přítomnost menší změny v životě pozemšťanů než by se dalo očekávat. Jejich stín byl všude, ale nebyl hrozivý či překážející. Ačkoliv na světě bylo jen pár velkých měst, nad nimiž nebylo vidět jejich lodě, lesknoucí se na obloze, lidé si na ně zvykli a zanedlouho je brali tak přirozeně jako Měsíc, Slunce či hvězdy. Mnozí lidé si jen stěží uvědomovali, že životní úroveň se neustále zvyšuje právě jen díky přítomnosti Vládců. Když o tom občas začali přemýšlet, ale to se stávalo jen zřídka, uvědomili si, že ony tiché lodě přinesly Zemi poprvé v její historii mír a byli jim za to náležitě vděční.

Ale tyto skutečnosti lidé přijali a brzy na ně zapomněli. Vládci nadále zůstávali tajemní, schovávající své tváře před lidstvem. Karellen si získal respekt a obdiv, ale se svou současnou politikou nemohl dokázat nic víc. Bylo těžké necítit určitou nelibost proti těmto Olympanům, kteří mluvili s člověkem jen prostřednictvím radiodálnopisu v hlavním stanu OSN.

To, co se odehrávalo mezi Karellenem a Stormgrenem nebylo nikdy zveřejněno a sám Stormgren se někdy divil, proč Dohlížitel přikládá jejich schůzkám takovou váhu. Možná cítí potřebu přímého kontaktu s alespoň jedním člověkem; možná si uvědomuje, že Stormgren potřebuje jeho osobní podporu. Jestli tohle bylo vysvětlením, Stormgren je jen vítal a nevadilo mu, že ti z Ligy mu pohrdavě říkají „Karellenův poskok“.

Vládci nikdy nejednali se žádným státem či vládou přímo: když chtěli něco sdělit, předali instrukce rádiem na OSN a přednesli své požadavky ústy generálního tajemníka. Sovětský delegát náležitě uctivým způsobem při nesčetných příležitostech zcela správně poukazoval na to, že to je v rozporu s Deklarací lidských práv. Karellena to nezajímalo.

Bylo ohromující, kolik urážek, pomluv a zla bylo zažehnáno právě jeho promluvami z oblohy. S příchodem Vládců národy poznaly, že se

nemusí navzájem podezírat a tušily — ještě před tím než začal experiment — že jejich soudobé zbraně jsou proti civilizaci, která dovede stavět mosty mezi hvězdami, zcela neúčinné. Ta největší překážka ke štěstí lidstva byla jednou provždy odstraněna.

Vládcům byly zcela lhostejné nejrůznější formy vlád na Zemi, pokud ovšem nebyly násilnické nebo zkorumpované. Na Zemi stále existovaly demokratické vlády, monarchie, benevolentní diktatury, komunismus i kapitalismus. To bylo pro lidstvo velkým překvapením, protože mnozí byli přesvědčeni, že pouze jejich forma vlády je ta jediná správná. Jiní se domnívali, že Karellen vyčkává a pak zavede systém, který smete všechny ostatní formy společenského uspořádání a tak se o menší politické reformy vůbec nestarali. Ale tohle, stejně tak jako všechny ostatní spekulace týkající se Vládců, byly pouze dohady. Nikdo neznal jejich skutečné motivy: a nikdo nevěděl, k jaké budoucnosti lidstvo usměrňují.

3

Poslední dobou spal Stormgren špatně, což bylo zvláštní, protože již brzy se nadobro zbaví všech povinností vyplývajících z jeho postavení. Sloužil lidstvu čtyřicet let a Vládcům pět let a jen málo lidem se v životě podařilo uskutečnit tolik ambicí. Možná, že právě tohle byl jeho problém: na léta své penze, jakkoli budou dlouhá, už neměl žádné další plány, které by daly jeho životu smysl. Od té doby, co Marta zemřela a děti si založily své vlastní rodiny, jeho svazky se světem zeslábly. Možná to bylo i tím, že sám sebe začal spojovat s Vládci a to ho ještě víc odloučilo od lidí.

Toto byla další z bezesných nocí, kdy naplno pracující mozek guvernéra zklamal. Byl natolik čilý, že raději vylezl z postele. Hodil na sebe župan a šel se projít na zahradní terasu svého skromného příbytku. Málokterý z jeho podřízených nevlastnil příbytek mnohem luxusnější, ale tohle místo jeho potřebám naprosto vyhovovalo. Žádný hmotný majetek či oficiální uznání už nemohly přidat nic víc k pozici, kterou zaujímal.

Byla horká, dusná noc, ale obloha byla jasná a nízko na jihozápadě visel velký měsíc. Deset kilometrů odtud zářila do noci světla New Yorku jako svítání, které ztuhlo v aktu rozbřesku.

Stormgren se podíval na dřímající město a pak očima vyšplhal vzhůru do vzdálenosti, kterou z žijících lidí urazil pouze on sám. Přestože to bylo tak vysoko, byl schopen rozlišit povrch Karellenovy lodi, lesknoucí se v měsíčním svitu. Pomyslel si, co asi Dohlížitel dělá, protože pochyboval o tom, že Vládci vůbec někdy spí.

Vysoko na obloze uviděl meteor, razící si svou cestu dolů z hvězdné kopule. Na chvíli jasně zazářil, pak pohasl a na obloze zůstaly zase jenom hvězdy. Byla to krutá připomínka: za sto let tu stále ještě bude Karellen vedoucí lidstvo k cílům, které zná jen on sám, ale za čtyři měsíce tu už bude jiný generální tajemník. To by Stormgrenovi ani tak nevadilo — ale znamenalo to, že mu už zbývá jenom velmi málo času na to, aby zjistil, co se skrývá za temnou obrazovkou.

Teprve v posledních dnech si dovolil připustit, že je tajemstvím Vládců přímo posedlý. Až donedávna mu víra v Karellena bránila o něm nějak pochybovat; ale nyní si musel připustit, že protesty a požadavky Ligy za osvobození na něj mají svůj účinek. Je pravda, že propaganda o zotročení lidstva je pouhou propagandou. Jenom málo lidí tomu vážně věří anebo si přeje vrátit se zpět ke starým pořádkům. Lidé si zvykli na Karellenovu stěží postřehnutelnou vládu — ale stávali se netrpělivými, protože chtěli vědět, kdo jim vládne. A mohou být klamáni?

Liga za osvobození, třebaže největší, byla pouze jednou z

organizací vystupujících proti Karellenovi — a následně proti lidem, kteří spolupracovali s Vládci. Politika a námitky těchto skupin se diametrálně lišily: některé zdůrazňovaly náboženská hlediska, jiné zase podtrhovaly otázku vměšování se do vnitřních záležitostí lidstva. Cítily se — a měly pro to dobré důvody — jako násilně civilizovaní Indiáni devatenáctého století, kteří měli námitky proti britské vládě. Mimozemšťané přinesli Zemi mír a prosperitu — ale kdo ví, za jakou to mělo být cenu? V historii lidstva existovaly četné příklady: dokonce i ty nejmírumilovnější kontakty mezi rasami rozdílných kulturních úrovní měly za následek útlak a diskriminaci té nejslabší z nich. Jednotlivci i celé národy byli nyní konfrontováni s hrozbou, s jakou se nikdy nestřetli. A civilizace Vládců, zahalená v tajemství, představovala tu nejvážnější hrozbu, jaké kdy musel člověk čelit.

Z přilehlé místnosti uslyšel slabé cvaknutí dálnopisu chrlícího přehled nejčerstvějších zpráv, zasílaný sem Centrálním tiskovým úřadem. Stormgren vešel dovnitř a zběžně přelétl očima arch papíru. Kdesi na druhé straně světa měla Liga za osvobození na svědomí ne velmi originální titulek. „JE ČLOVĚK OVLÁDÁN MONSTREM?“ ptal se článek a pokračoval: „President Východní sekce Ligy za osvobození Dr. C. V. Krišnan řekl na dnešním shromáždění v Madrásu: 'Vysvětlení podivného chování Vládců je zcela jednoduché — jejich fyzická forma je natolik cizí a odpudivá, že se lidem prostě neodvažují ukázat. Vyzývám Dohlížitele, aby to přiznal.'„

Stormgren papír znechuceně zahodil. Dokonce i kdyby to byla pravda, co na tom? Byla to stará myšlenka a nikdy mu nedělala starosti. Nevěřil, že existuje nějaká biologická forma, ať už jakkoliv podivná, na kterou by si člověk za čas nezvykl a dokonce ji neshledal zajímavou či krásnou. Hlavní je přece mysl, ne tělo. Kdyby se mu o tomhle podařilo přesvědčit Karellena, Vládci by snad mohli změnit svou politiku. Bylo jasné, že nejsou ani z poloviny tak odporní jak ukazovaly ony nesčetné ilustrace, které se objevily na stránkách novin brzy po jejich příchodu na Zemi!

Stormgren ovšem věděl, že to není pouhá myšlenka na jeho nástupce, co ho nutí trápit se tím, jak tohle všechno dopadne. Byla natolik čestný, aby si dokázal přiznat, že jeho hlavním motivem je prostá lidská zvědavost. Vždy si Karellena představoval jako osobu a nebude spokojen, dokud nepozná, jakou bytostí ve skutečnosti je.

Když příštího rána Stormgren nepřijel ve svou obvyklou dobu, byl Pieter van Ryberg překvapený a trochu rozmrzelý. Ačkoliv generální tajemník často vyřizoval spoustu telefonních hovorů ještě před příchodem do kanceláře, nikdy se o tom nezapomněl předem zmínit. Dnešního rána to bylo o to horší, že tu pro Stormgrena bylo několik naléhavých zpráv. Van Ryberg obtelefonoval půl tuctu nejrůznějších

oddělení, aby ho nalezl, ale pak to znechuceně vzdal.

Odpoledne už byl silně znepokojen a poslal ke Stormgrenovu domu vůz. O deset minut později uslyšel houkání policejní hlídky přijíždějící po Rooseveltově třídě. Zpravodajské agentury zřejmě měly v policejním autě své přátele, protože ještě když se díval, jak patrola přijíždí, rozhlas oznamoval světu, že už není pouhým zástupcem generálního tajemníka, ale úřadujícím generálním tajemníkem OSN.

Kdyby toho van Ryberg měl méně na práci, určitě by se pobavil pročítáním reakcí tisku na Stormgrenovo zmizení. Během posledních měsíců se světový tisk rozdělil na dvě protichůdné skupiny. Veškerý západní tisk schvaloval Karellenův plán učinit všechny lidi občany jednoho světa. Východ na druhé straně byl zmítán prudkými a nejednotnými záchvěvy své národní hrdosti. Některé tamější státy byly nezávislé ne déle než jednu generaci a měly strach, že se znovu ocitnou v řetězech. Kritika Vládců byla v těchto zemích všeobecně rozšířená a dost odvážná: po počátečním období extrémní opatrnosti tisk rychle zjistil, že ať jsou proti Karellenovi jakkoliv drzí, nic se jim nestane. A tak se jejich útoky neustále stupňovaly.

Většina z těchto útoků ale nereprezentovala názor velkého množství lidí, ačkoliv byly velmi hlasité. Podél hranic, které měly brzy zmizet navěky, byly zdvojnásobeny stráže — ale vojáci se jeden na druhého dívali s jakýmsi nevyjádřeným přátelstvím. Politici a generálové mohli bouřit a zuřit jak chtěli, ale tiše vyčkávající milióny lidí cítily, že už brzy skončí dlouhá a krvavá kapitola lidské historie.

A právě v této době Stormgren zmizel a nikdo nevěděl kam. Rozruch se náhle uklidnil, když si svět uvědomil, že ztratil jediného člověka, s nímž Vládci ze svých nepochopitelných důvodů komunikují. Na tiskové a rozhlasové komentátory jakoby padla jakási paralýza; a v tichu se ozýval pouze hlas Ligy za osvobození, která protestovala, že v tom nemá prsty.

Když se Stormgren probudil, všude kolem něj byla naprostá tma. V prvním okamžiku byl příliš rozespalý, než aby si uvědomil zvláštnost okolního prostředí. Pak se zbrkle posadil a hledal tlačítko, které měl doma u postele.

Ale v temnotě nahmatal pouze hladkou kamennou zeď, chladnou na dotek. Na okamžik ztuhl, tělo i mysl měl jakoby ochromeny přítomností něčeho hrozivého. Poté si v posteli klekl na kolena stěží důvěřuje vlastním smyslům a špičkami prstů začal ohmatávat onu neznámou zeď.

Po chvíli uslyšel cvaknutí a proti němu se ve tmě objevil pruh světla. Na pozadí slabě ozářené místnosti Stormgren rozeznal obrys lidské postavy. Pak se dveře zavřely a opět nastala tma. Stalo se to tak

rychle, že z místnosti, v níž se nacházel, nestačil zaregistrovat vůbec nic.

O vteřinu později byl oslepen prudkým světlem baterky. Světlo mu chvíli mířilo na obličej, pak osvítilo celou jeho postel, což byla, jak nyní viděl, pouhá matrace položená na hrubých prknech.

Ze tmy k němu promluvil měkký hlas. Dokonalou angličtinou, ale s přízvukem, který Stormgren nebyl schopen ihned určit.

„Ach, pan generální tajemník — jsem rád, že už jste se probudil. Doufám, že se cítíte *docela* v pořádku."

V té poslední větě bylo něco, co natolik upoutalo Stormgrenovu pozornost, že hněvivá otázka, kterou se chystal položit, na jeho rtech odumřela. Hledě do tmy se zeptal s klidem v hlase: „Jak dlouho jsem byl v bezvědomí?"

Ten druhý se zachechtal.

„Několik dní. Slíbili nám, že to nebude mít žádné vedlejší účinky. Jsem rád, že to je pravda."

Zčásti proto, aby získal čas, zčásti proto, aby vyzkoušel své vlastní reakce, Stormgren spustil nohy přes okraj postele. Měl na sobě stále ještě pyžamo, ale bylo velmi pomačkané a špinavé. Když se pohyboval, cítil slabou závrať — nebylo to až tak nepříjemné, ale přesvědčilo ho to o tom, že byl skutečně pod vlivem drogy.

Obrátil se směrem ke světlu.

„Kde jsem?" zeptal se ostře. „Ví o tom Wainwright?"

„Nevzrušujte se," odpověděl mu tmavý obrys. „O těchhle věcech se teď nebudeme bavit. Hádám, že máte hlad. Oblečte se a pojďte na večeři."

Kužel světla klouzal po místnosti a Stormgren si mohl poprvé udělat představu o jejích rozměrech. Stěží se to dalo nazvat místností, protože zdi byly z holého kamene, jen hrubě opracovaného do patřičného tvaru. Uvědomil si, že je v podzemí, možná velmi hluboko. A protože byl několik dní v bezvědomí, může se nacházet kdekoliv na Zemi.

Baterka osvítila hromádku šatů pohozených přes bednu v rohu.

„To by vám mělo stačit," řekl hlas ze tmy. „Praní je tu dost velkým problémem, takže jsme s sebou vzali pár vašich obleků a košil."

„To je od vás velmi pozorné," utrousil Stormgren bez sebemenšího náznaku humoru.

„Je nám líto, že tu nemáte nábytek a elektrické osvětlení. Tohle místo je v určitých ohledech vyhovující, ale postrádá půvab a pohodlí."

„Vyhovující k čemu?" zeptal se Stormgren, když se soukal do košile. Bylo zvláštní dotýkat se na tomhle místě známých šatů.

„Prostě vyhovující," odpověděl hlas. „A mimochodem, protože

spolu zřejmě strávíme delší dobu, říkejte mi Joe.“

„Navzdory vaší národnosti,“ doplnil Stormgren. „Jste přece Polák, nebo ne? Myslím, že bych uměl vyslovit i vaše pravé jméno. Určitě nebude složitější než finská jména.“

Následovala krátká pauza a světlo strnulo na místě.

„Dobrá, mohl jsem to předpokládat,“ řekl Joe rezignovaně. „V těchto věcech jste jistě nesmírně zkušený.“

„Pro člověka na mém místě je to užitečný koníček. Odvažuji se říci, že jste dlouhou dobu pobýval ve Spojených státech, ale neopustil jste Polsko, dokud-“

„To stačí,“ řekl Joe. „Vidím, že už jste hotov.“

Stormgren kráčel ke dveřím s pocitem hrdosti nad svým malým vítězstvím. Joe ustoupil stranou, aby ho nechal projít. Stormgrena napadlo, zda je jeho únosce ozbrojen. Určitě ano a kromě toho tu všude kolem musí být jeho komplicové.

Chodba byla slabě osvětlena olejovými lampami a Stormgren poprvé zřetelně uviděl toho, s kým mluvil. Byl to muž kolem padesátky a musel vážit hodně přes dvě stě liber. Všechno mu bylo těsné, od maskovací uniformy, která mohla patřit jakékoliv armádě na světě, až po ohromný pečetní prsten na jeho levé ruce. Muž jeho velikosti u sebe vůbec nemusel mít zbraň. Jestli se odsud vůbec někdy dostanu, pomyslel si Stormgren, nebude těžké vypátrat ho. Pak si zklamaně uvědomil, že Joe si tohoto faktu je zcela jistě také vědom.

Zdi kolem nich, ačkoliv sem tam pokryté betonem, byly téměř holá skála. Stormgrenovi bylo jasné, že je v nějakém nepoužívaném dole a pomyslel si, že by věděl o lepších vězeních. Až do této chvíle mu skutečnost, že byl unesen, nedělala příliš velké starosti. Cítil, že ať už se stalo cokoliv, Vládci ho jistě brzy najdou a zachrání. Nyní si tím ale nebyl tak jist. Byl už přece pryč několik dní a zatím se nestalo vůbec nic. Zřejmě i Karellenova moc má své meze a jestliže je opravdu pohřben v hloubi nějakého vzdáleného kontinentu, Vládci mohou být přes veškeré své vědomosti neschopni ho nalézt.

V prázdné, slabě osvětlené místnosti seděli u stolu dva další muži. Když Stormgren vešel, vzhlédli k němu se zájmem a znatelným respektem. Jeden z nich posunul přes stůl tác obložených chlebů, po nichž Stormgren hladově sáhl. Měl opravdu velký hlad, ale přesto ho napadlo, že mu mohli k jídlu připravit něco zajímavějšího. Ale jeho únosci sami zřejmě neměli k jídlu nic lepšího.

Zatímco jedl, rychle si prohlížel tři muže okolo sebe. Joe mezi nimi vynikal nejenom svou fyzickou velikostí, ale i silou svého charakteru. Ti druzí dva byli evidentně jeho pomocníci — nevýrazní jedinci, jejichž původ by snad mohl určit, kdyby je slyšel mluvit.

Nabídli mu také nějaké víno a třebaže sklenice nebyla zrovna moc čistá, Stormgren jím spláchl poslední zbytek chlebíčků. Cítil se teď

mnohem jistěji a obrátil se na obrovského Poláka.

„Snad byste mi teď mohl říct, co tohle všechno znamená a co si od toho slibujete.“

Joe si odkašlal.

„Chtěl bych, aby vám byla jasná jedna věc,“ řekl. „Tohle nemá nic společného s Wainwrightem. Bude překvapen stejně tak jako kdokoliv jiný.“

Stormgren tohle zpola očekával, třebaže se teď v duchu divil, proč Joe potvrzuje jeho podezření. Už dlouho tušil existenci nějakého extremistického hnutí uvnitř — anebo za hranicemi — Ligy za osvobození. „Jen tak pro zajímavost, jak jste mne vlastně unesli?“ Na tohle stěží očekával odpověď, a proto mu trochu vzalo dech, když viděl jak jsou celí žhaví, aby mu to řekli.

„Bylo to jako v hollywoodském thrilleru,“ řekl Joe s radostí. „Nebyli jsme si jistí tím, zda vás Karellen nehlídá, proto jsme učinili velmi důkladná opatření. Složil vás plyn, který jsme k vám vehnali přes ventilační zařízení — to bylo snadné. Pak jsme vás bez problémů odnesli ven do připraveného automobilu. Musím říci, že ne všechno dělali naši lidé. Najali jsme si na tuto práci — ehm — profesionály. Karellen je mohl dostat — v podstatě si myslíme, že to udělá, ale nedozví se od nich vůbec nic. Když vůz odjel od vašeho domu, zamířil do dlouhého podzemního tunelu, ani ne sto kilometrů od New Yorku. Vyjel na opačném konci, stále vezoucí omámeného muže, který vypadal přesně jako vy. O hodnou chvíli později se na opačném konci tunelu objevil velký kamion naložený kovovými bednami a jel směrem k jistému letišti, kde byly bedny zcela legálně naloženy do letadla. Jsem si jist, že majitelé těch beden se zhrozí, až zjistí, jak jsme je využili.

Zatím auto, které vlastně odvedlo skvělou práci, pokračovalo směrem ke kanadské hranici. Možná, že už je Karellen dostal — je mi to vlastně jedno. Jak vidíte — a já doufám, že si ceníte mé otevřenosti — celý náš plán byl založen na jedné věci. Jsme si zcela jisti, že Karellen může vidět a slyšet vše, co se odehrává na zemském povrchu, ale pokud není čaroděj, nemůže vidět *pod zem*. Takže nemohl vědět o oné záměně v tunelu. A pak už bylo příliš pozdě. Samozřejmě, že jsme hodně riskovali, měli jsme však ještě jednu nebo dvě další pojistky, ale ty vám teď neprozradím. Mohly by se nám ještě někdy hodit.“

Joe mu celý příběh vypověděl s takovým nadšením, že se Stormgren jen stěží ubránil smíchu. Ale přesto byl velmi rozrušen. Byl to dokonalý plán a je docela možné, že se jim podařilo Karellena přelstít. Stormgren vůbec nevěděl, jestli ho Vládci nějakým způsobem střeží. Ani Joe o tom nebyl přesvědčen. Možná právě proto byl tak upřímný — chtěl vědět, jak na to Stormgren bude reagovat. Dobrá, musí tedy vypadat důvěryhodně, ať už jsou jeho skutečné pocity

jakékoliv.

„Jste pěkně pošetilí," řekl jim s opovržením v hlase, „jestli si myslíte, že můžete Vládce tak snadno obelstít. V každém případě, k čemu to všechno má být dobré?"

Joe mu nabídl cigaretu, kterou Stormgren odmítl, pak si sám jednu zapálil a sedl si na okraj stolu. Poté, co se ozvalo zlověstné zapraštění, rychle seskočil.

„Naše motivy by měly být zcela jasné," začal. „Veškeré naše argumenty byly bezvýsledné, proto jsme museli sáhnout k jiným metodám. Naše podzemní hnutí už existuje dlouho a Karellen, ať už má jakoukoli moc, to s námi nebude mít lehké. Chceme bojovat za naši nezávislost. Abyste mne ale nepochopil špatně. Nechceme žádné násilí — alespoň ne ze začátku, ale Vládci přece používají lidské spojence a právě těm to uděláme značně nepohodlné."

Mnou počínaje — pomyslel si Stormgren. V duchu přemýšlel, kolik bylo pravda z toho, co mu pověděli. Opravdu si myslí, že tyto gangsterské metody Karellenem nějak pohnou? Na druhé straně je pravda, že dokonale organizované hnutí může spoustu věcí pořádně zkomplikovat. Joe se přece zmínil o jednom slabém místě systému Vládců. Jejich příkazy byly opravdu vydávány prostřednictvím lidí. Jestliže budou tito lidé terorizováni, celý systém může ztroskotat.

To byla pouze malá možnost, Stormgren věřil tomu, že Karellen najde nějaké řešení.

„Co se mnou chcete udělat?" zeptal se po chvíli. „Jsem přece rukojmí — nebo ne?"

„Nemějte péči, my se o vás postaráme. Během pár dní tu budeme mít jistou návštěvu a do té doby se budeme snažit zabavit vás jak nejlépe budeme umět."

Dodal několik slov ve svém jazyce a jeden z jeho společníků vytáhl balíček zbrusu nových karet.

„Obstarali jsme je zvlášť pro vás," vysvětlil Joe. „Tuhle jsem četl v *Timesech*, že jste dobrý v pokeru."

Jeho hlas zněl humorně, zjevně se bavil. „Doufám, že s sebou máte dost peněz. Nedívali jsme se. Konec konců můžeme brát i šeky."

Stormgren zíral na své únosce dost zmoženě. Pak když konečně pochopil absurdní humor situace, najednou se mu zdálo, že všechny povinnosti a tíže jeho postavení jsou pryč. Od této chvíle je to van Rybergova práce. Ať se stane cokoliv, on sám s tím nemůže dělat vůbec nic — a ti fantastičtí kriminálníci netrpělivě čekají, až s nimi začne hrát poker.

Najednou zvedl hlavu a začal se smát jako se nesmál už dlouhá léta.

Není pochyb o tom — pomyslel si van Ryberg zachmuřeně, že

Wainwright mluví pravdu. Mohl mít určité podezření, ale zcela jistě neví o tom, kdo Stormgrena unesl. A ani on sám únos neschvaloval. Van Ryberg sdílel se Stormgrenem už delší dobu neodbytné tušení, že v rámci Ligy za osvobození existují nějací extrémisté, kteří nutí Wainwrighta, aby vyvíjel aktivnější politiku. A ti nyní vzali věci do svých rukou.

Únos byl perfektně zorganizován, o tom nemůže být pochyb. Stormgren teď může být kdekoliv na Zemi a je jen malá naděje, že by se ho podařilo najít. Ale něco přece musíme udělat, rozhodl van Ryberg, a to rychle. Navzdory tomu, že se se Stormgrenem tak často vadil, měl ho velmi rád. A také měl strach z toho, že bude muset osobně jednat s Karellenem. Ale neměl jinou možnost.

Středisko spojů zaujímalo celé horní podlaží obrovské budovy. Po celé jeho ploše se rozprostírala řada dálnopisů. Některé tiché, jiné zuřivě cvakaly. Procházely jimi nekonečné řady údajů. O světové produkci, stavu i počtu obyvatelstva, veškeré světové ekonomice. Někde v Karellenově lodi se nachází ekvivalent této pozemské místnosti a van Ryberg si s mrazením v zádech pomyslel, jací tvorové asi procházejí onou místností a kontrolují údaje, které jim vysílá Země.

Ale dnes ho tyto stroje a práce, kterou vykonávaly, nezajímaly. Šel přímo k malé místnosti, do níž měl předtím přístup pouze Stormgren. Podle van Rybergových instrukcí byl zámek násilím otevřen a nyní ho přede dveřmi očekával šéf spojové sekce.

„Je to jako obyčejný dálnopis se standartní klávesnicí," řekl van Rybergovi. „Můžete jím vysílat také snímky či grafy, ale říkal jste, že tohle nebudete potřebovat."

Van Ryberg nepřítomně přikývl. „To je všechno. Děkuji vám," řekl. „Nezdržím se tu moc dlouho. Pak to tu opět zamknete a všechny klíče mi předáte."

Počkal, až šéf spojové sekce odešel a pak si sedl k přístroji. Byl využíván velmi zřídka, protože veškeré záležitosti mezi Karellenem a Stormgrenem byly vyřizovány na jejich pravidelných týdenních schůzkách. Tohle bylo pouze pro případ nouzového spojení a van Ryberg očekával, že odpověď přijde velmi rychle.

Po chvíli váhání začal necvičenými prsty vyťukávat zprávu. Stroj tiše předl a za pár sekund na obrazovce blikala první slova. Pak se opřel v křesle a čekal na odpověď.

Ani ne o minutu později začal stroj opět vrčet. Van Ryberg si pomyslel, a to ne poprvé, zda Dohlížitel vůbec někdy spí. Zpráva byla velmi krátká a moc mu nepomohla.

NEMÁM ŽÁDNÉ INFORMACE. ŘEŠENÍ PONECHÁVÁM VÝHRADNĚ NA VÁS. K.

Van Ryberg si hořce a bez jakéhokoliv uspokojení uvědomil, jak

velká zodpovědnost mu byla svěřena.

Během posledních tří dnů Stormgren důkladně analyzoval své únosce. Joe byl jediný, kdo z nich byl důležitý. Ti druzí nebyli nikdo. Sběř, která by se dala najít v jakémkoliv podzemním hnutí. Ideály Ligy za osvobození pro ně nic neznamenaly, jejich jediným zájmem bylo vydělat si na živobytí minimálním množstvím práce.

Joe byl ale mnohem komplexnější jedinec, třebaže jistým způsobem připomínal Stormgrenovi velké dítě. Jejich nekonečné partie pokeru byly přerušovány zuřivými politickými debatami a Stormgrenovi bylo brzy jasné, že velký Polák nikdy nebral důvody, pro něž bojoval, vážně. Ve všem, co řekl, zněly emoce a extrémní konzervatismus. Dlouhý boj jeho rodné země za nezávislost ho ovlivnil natolik, že stále jakoby žil v minulosti. Byl živou relikvií, jedním z těch, kteří nemají žádný užitek ze současného způsobu života. Až lidé jeho typu vymizí, jestli se to ovšem vůbec někdy stane, svět bude mnohem bezpečnější, ale také mnohem méně zajímavý.

Stormgren byl pomalu přesvědčen o tom, že Karellenovi se nepodaří ho najít. Snažil se nepřipustit to před svými únosci, ale nepřesvědčil je. Bylo zcela jasné, že vyčkávají, zda Karellen něco podnikne. Když se nic nestane, budou moci pokračovat ve svých dalších plánech.

Stormgren proto vůbec nebyl překvapen, když k němu za čtyři dny po jeho únosu přišel Joe a oznámil mu, že mají návštěvu. Všichni únosci byli trochu nervózní a vězeň si domyslel, že se jej konečně odhodlali navštívit vůdci hnutí poté, co se přesvědčili, že vzduch je čistý.

Čekali na něj, shromážděni u vratkého stolu v obývací místnosti. Stormgrena pobavilo, když viděl, že Joe teď velmi ostentativně nosí velkou pistoli, kterou u sebe nikdy předtím neměl. Jeho dva komplicové se někam uklidili a Joe sám byl jaksi zdrženlivý a viditelně neklidný. Stormgren si okamžitě uvědomil, že nyní má co do činění s lidmi mnohem většího kalibru. Skupinka proti němu silně připomínala obrázek, který kdysi viděl. Byl na něm Lenin a jeho druzi v prvních dnech revoluce v Rusku. V těch šesti mužích před ním byla stejná intelektuální síla, ocelové rozhodnutí a přesvědčení. Joe a jeho kamarádi vypadali docela neškodně, ale tohle byly opravdové mozky celé organizace.

Stormgren úsečně pokývl hlavou, posadil se na jedinou prázdnou židli a snažil se vypadat sebevědomě. Jak se usadil, postarší podsaditý muž na opačném konci stolu se naklonil kupředu a prohlížel si ho pronikavýma šedýma očima. Stormgren se pod jeho pohledem začal cítit velmi nepohodlně, a proto promluvil jako první, což původně vůbec nezamýšlel udělat.

„Předpokládám, že jste za mnou přišli kvůli výkupnému. Kolik chcete?“

Všiml si, že někdo vzadu si jeho slova zapsal do notesu. Připadal si najednou jako někde na konferenci.

Vůdce mu odpověděl se zpěvavým velšským přízvukem.

„Dalo by se to tak nazvat, pane generální tajemníku. Jenomže nás zajímají informace, ne peníze.“

Tak takhle je to, pomyslel si Stormgren. Jsem válečným zajatcem a teď jsem u výslechu.

„Naše pohnutky znáte a jestli chcete, můžete nás nazývat odbojovým hnutím,“ pokračoval muž svým měkkým zpěvavým hlasem. „Věříme tomu, že dříve či později bude muset Země bojovat za svou nezávislost. Uvědomujeme si ovšem, že můžeme bojovat pouze takovými metodami jako je sabotáž a neposlušnost. Unesli jsme vás jednak proto, abychom Karellenovi ukázali, že to myslíme vážně a že jsme perfektně zorganizovaní a jednak proto, že jste jediný člověk, který nám může říct něco o Vládcích. Jste rozumný člověk, pane Stormgrene. Když s námi budete spolupracovat, propustíme vás.“

„Co přesně chcete vědět?“ zeptal se Stormgren opatrně.

Ten zvláštní pohled pronikal přímo do hlubin jeho duše, Stormgren takové oči nikdy předtím neviděl. Pak zpěvavý hlas odpověděl:

„Víte kdo, či co Vládci skutečně jsou?“

Stormgren se málem usmál.

„Věřte mi,“ řekl, „já sám hořím nedočkavostí se to jednoho dne dovědět.“

„Budete tedy odpovídat na naše otázky?“

„Neslibuji to. Ale pokusím se.“

Bylo slyšet jak si Joe úlevně vydechl a místností proběhl šum.

„Máme obecnou představu o okolnostech,“ pokračoval dále, „za nichž se setkáváte s Karellenem. Snad byste je ale mohl popsat do všech podrobností, pokuste se na nic nezapomenout.“

To nemůže nikomu uškodit, pomyslel si Stormgren. Tohle už jsem udělal mnohokrát předtím a alespoň to bude vypadat, že s nimi chci opravdu spolupracovat. Jsou to velmi bystří lidé a možná přijdou na něco nového. Čekají na nějaké nové informace, které od něho získají, takže bude mluvit. Karellenovi to v žádném případě nemůže uškodit.

Zalovil po kapsách a vytáhl pero a starou obálku. Zatímco začal mluvit, rychle kreslil.

„Jistě víte, že na mne pokaždé čeká malý létající stroj, o jehož způsobu pohonu nevíme vůbec nic. Ten mne dopraví do Karellenovy lodi. Vstoupí do lodi — nepochybné jste viděli teleskopické filmy, pořízené během *téhle* operace. Dveře se otevřou — jestli se tomu dá říkat dveře — a já vejdu do malé místnosti, kde je pouze stůl, židle a

obrazovka. Vypadá to nějak takhle.“

Posunul plánek před starého Velšana, ale ty jeho podivné oči se na plánek vůbec nepodívaly. Byly neustále namířeny na Stormgrenův obličej a když se do nich Stormgren podíval, zdálo se mu, že se v jejich hloubce něco mění. Všichni v místnosti mlčeli, jenom Joe za ním se nadechl jako by chtěl něco říct.

Zmaten a rozčilen se Stormgren rozhlédl kolem sebe a najednou mu začalo pomalu svítat. Zmuchlal obálku do malé kuličky a upustil ji na podlahu.

Už věděl, proč byly ty šedé oči na něj tak pronikavě upřené. Muž naproti němu byl slepý.

Van Ryberg se o spojení s Karellenem znovu nepokoušel. Většinu své každodenní práce, pročítání statistik, sledování světového tisku a podobně, dělal zcela automaticky. V Paříži se právníci stále ještě dohadovali o návrhu Světové ústavy, ale to ho v tomhle okamžiku nezajímalo. Zbývalo čtrnáct dní do doby, kdy Dohlížitel chtěl mít návrh hotový a jestli do té doby hotov nebude, Karellen jistě podnikne patřičná opatření. A stále nebyly zprávy o Stormgrenovi.

Ve chvíli, kdy diktoval zápis, začal zvonit telefon vyhrazený „pouze pro případ pohotovosti“. Sáhl po sluchátku a s ohromným překvapením v obličeji poslouchal, pak jej položil a pospíchal k oknu. Zezdola se ozývaly výkřiky údivu a doprava se zpomalovala.

Byla to pravda. Karellenova loď, neměnný symbol Vládců, nebyla na svém místě na obloze. Rozhlížel se po nebi, ale jak mohl vidět, nebylo po ní ani stopy. Pak se začalo jakoby stmívat. Jako temný obrovitý bouřkový mrak se velká loď rychle přiblížila ze severu a teď plula přímo nad mrakodrapy New Yorku. Van Ryberg začal před blížícím se monstrem bezděčně couvat. Věděl, že lodě Vládců jsou obrovské, ale něco jiného bylo vidět je vysoko na obloze a něco jiného bylo dívat se, jak přelétávají nad hlavou jako oblak poháněný démony.

V šeru onoho částečného zatmění pozoroval loď a její monstrózní stín, než zmizely na jihu. Po celou tu dobu nebylo slyšet jediný zvuk, vzduch se ani nepohnul a van Ryberg si uvědomil, že přestože se loď zdála být velmi blízko, proplouvala nejmíň kilometr nad jeho hlavou. Budova se najednou otřásla pod nárazem tlakové vlny a z několika míst k němu dolehl třeskot rozbíjeného skla.

V kanceláři za ním začaly zvonit všechny telefony najednou, ale van Ryberg se ani nepohnul. Zůstal opřen o okenní rám, stále ještě zahleděný k jihu, paralyzován přítomností té nesmírné moci.

Když Stormgren mluvil, jeho mysl jakoby pracovala simultánně na dvou úrovních. Na jedné straně se snažil nespolupracovat s lidmi,

kteří ho unesli, ale na druhé straně doufal, že by mu mohli pomoci objasnit Karellenovo tajemství. Byla to nebezpečná hra, ale k jeho překvapení se mu líbila.

Slepý muž řídil téměř celý výslech. Bylo fascinující pozorovat jeho nesmírně bystrý intelekt. Snažil se toho dostat z něj co nejvíc. Hodnotil, či odmítal všechny teorie, s nimiž Stormgren přišel. Po dlouhé době se opřel zpět do židle.

„Takhle se nikam nedostaneme," řekl rezignovaně. „Musíme znát především fakta, ne nějaké domněnky či argumenty." Zdálo se, že jeho nevidomé oči hledí na Stormgrena s jakousi nadějí. Na okamžik nervózně zabubnoval prsty po stole — to byl první příznak nejistoty, jehož si Stormgren všiml. Pak pokračoval:

„Jsem nesmírně překvapen, pane generální tajemníku, že vy sám jste se nikdy nepokusil zjistit toho o Vládcích víc."

„Co tím myslíte?" zeptal se Stormgren chladně, skrývaje svůj zájem. „Řekl jsem vám přece, že z místnosti, kde mluvím s Karellenem, existuje pouze jeden východ — zpět na Zemi."

„Bylo by možné použít jiné přístroje, které by nám mohly něco prozradit. Nejsem vědec, ale mohli bychom se o to pokusit. Když vás pustíme na svobodu, byl byste ochoten spolupracovat s námi?"

„Jednou a provždy," řekl Stormgren hněvivě, „můj názor je zcela jednoznačný. Karellen se snaží sjednotit svět a já nebudu pomáhat jeho odpůrcům. Nevím, jaké jsou jeho celkové plány, ale věřím, že jsou dobré."

„Kde je nějaký důkaz, že jsou pro nás dobré?"

„Důkazem jsou všechny jeho skutky od té doby, kdy se lodě objevily na naší obloze. Nebo mi snad můžete jmenovat něco, co pro lidstvo nebylo prospěšné?" Na chvíli se odmlčel a v myšlenkách se vrátil zpět do minulosti. Pak se usmál.

„Jestli ode mne chcete důkaz o jejich nesmírné — jak bych to nazval — benevolenci, vzpomeňte si na zákon o ochraně zvířat, který vydali asi měsíc po svém příchodu. Jestli jsem předtím měl o Karellenovi své pochybnosti, tohle je úplně odstranilo, třebaže zrovna tenhle zákon mně způsobil mnohem víc starostí než kterýkoliv jiný!"

Byla to první ukázka toho, jak Vládci nenávidí násilí. Spolu se smyslem pro spravedlnost a řád se tohle zdálo být hlavní hnací silou v jejich životě — pokud je člověk posuzoval podle jejich činů.

A Karellen tehdy ukázal hněv nebo alespoň náznak hněvu. „Jestli chcete, můžete zabít jeden druhého," znělo tehdy jeho poselství, „a bude to záležitostí vás a vašich zákonů. Ale jestliže kromě případů sebeobrany a získávání potravy zabijete zvíře, které s vámi sdílí tuto planetu, pak budete zodpovědní přímo mně."

Nikdo tehdy nevěděl, nakolik je tenhle zákon míněn vážně a jak se Karellen zachová, bude-li porušen. Nemuseli čekat dlouho.

Když matadoři a jejich pomocníci začínali svůj profesionální výstup, Plaza de Toros byla zaplněna do posledního místečka. Vše probíhalo jako obvykle. Tradiční kostýmy se blýskaly v zářícím slunci a obrovský dav zdravil své favority jako už nesčetněkrát předtím. A přece, tu a tam se starostlivě zvedl obličej k obloze a tichému stříbřitému obrysu vznášejícímu se padesát kilometrů vysoko nad Madridem.

Pak pikadoři zaujali svá místa a do arény byl vpuštěn býk. Koním se rozšířily nozdry hrůzou, ale jejich jezdci je donutili jet přímo na nepřítele.

Zablesklo se první kopí — dotklo se býkova těla — a v tom okamžiku se ozval zvuk, který Země ještě nikdy předtím neslyšela.

Deset tisíc lidí najednou vykřiklo bolestí — stejnou bolestí, jakou v tom okamžiku prožíval býk. Když se probrali z šoku, zjistili, že se nikomu nestalo vůbec nic. Ale znamenalo to *konec* tohoto býčího zápasu a stejně tak všech býčích zápasů na světě. Návštěvníci byli tehdy tak šokováni, že pouze každý desátý žádal své peníze zpět. A londýnský *Daily Mirror* to Španělům ještě trochu okořenil tím, že jim navrhl, aby začali jako nový národní sport hrát kriket.

„Možná máte pravdu," odpověděl slepý muž, „pohnutky Vládců mohou být skutečně dobré — podle jejich vlastních měřítek, přestože i ta mohou být totožná s našimi. Ale jsou to vetřelci, nikdy jsme je nežádali, aby sem přišli a obrátili náš svět vzhůru nohama a zničili naše ideály — a naše národy — jejichž existenci bránily celé generace lidí."

„Já také pocházím z malého národa, který musel bojovat za svá práva," odporoval mu Stormgren. „A přesto s Karellenem souhlasím. Můžete ho nenávidět, můžete dokonce zbrzdit provedení jeho plánů, ale to na jeho záměrech nic nezmění. Ani vy sami tomu nevěříte. Chápu, že se bojíte, že se vznikem jednoho Světového státu budou pohlceny tradice a kultura malých národů. Ale mýlíte se. Je zbytečné lpět na minulosti. Ještě před příchodem Vládců za Zem jednotlivé suverénní státy začaly odumírat. Jejich konec se tak či tak blížil. Ani teď tomu nelze zabránit — a ani by se o to nikdo neměl pokoušet."

Nikdo mu neodpověděl. Muž sedící naproti němu se ani nepohnul. Seděl s pootevřenými rty a jeho oči byly nejenom slepé, ale i bez života. Všichni ostatní také mlčeli a nehýbali se, jakoby ztuhli, zmrzli v nepřirozených postojích. V návalu hrůzy Stormgren vstal a couval ke dveřím. Naprosté ticho bylo najednou přerušeno.

„To byla pěkná řeč, Rikki. Děkuji ti. Myslím, že teď můžeme jít."

Stormgren sebou trhl, otočil se a zíral do temné chodby. V úrovni jeho očí se vznášela malá koule. Nepochybně byla zdrojem nějaké tajemné síly Vládců. Stormgrenovi se zdálo, že slyší něco jako slabé bzučení roje včel za horkého letního dne.

„Karellene! Díky bohu! Cos to s nimi udělal?“

„Nedělej si starosti, všichni jsou v pořádku. Je to něco jako paralýza, ale mnohem účinnější. Jejich životní pochody jsou prostě více než tisícinásobně pomalejší než normálně. Až odejdeme, nebudou vůbec vědět, co se stalo.“

„Pošleš sem pro ně policii?“

„Ne, mám mnohem lepší plán. Nechám je jít.“

Stormgren pocítil zklamání. Naposled se rozhlédl po malé místnosti a ztuhlých únoscích. Joe stál na jedné noze a velice stupidně zíral do prázdna. Stormgren se najednou usmál a začal něco hledat po kapsách.

„Díky za pohostinnost, Joe,“ řekl. „Myslím, že ti nechám něco na památku.“

Přehrabával se kousky papíru až našel ten, který potřeboval. Pak na něj pečlivě napsal:

MANHATTANSKÉ BANCE:
Vyplaťte tomuto muži sumu sto třicet pět dolarů a padesát centů
($ 135,50).

R. Stormgren

Když pokládal papírek vedle Poláka, Karellenův hlas se zeptal: „Co to děláš?“

„My Stormgrenové vždy platíme své dluhy. Ti druzí dva švindlovali, ale Joe hrál poctivě. Alespoň jsem ho nikdy nenachytal.“

Bylo mu lehce na duši a když vcházel do dveří, připadal si o čtyřicet let mladší. Kovová koule uhnula stranou a nechala ho projít. Pomyslel si, že to zřejmě je nějaký robot, což vysvětlovalo i to, že ho Karellen našel navzdory vrstvám skály nad hlavou.

„Pokračuj rovně sto metrů,“ řekla koule Karellenovým hlasem. „Pak zaboč doleva a pokračuj, dokud ti nedám další instrukce.“

Stormgren dychtivě kráčel kupředu, třebaže si uvědomoval, že nemusí pospíchat. Koule zůstala viset v chodbě, kryjíc jeho ústup.

O minutu později procházel kolem další koule, která na něj čekala v ohybu chodby.

„Teď půjdeš asi půl kilometru, „řekla mu. „Drž se vlevo. Pak se opět setkáme.“

Celkem se Stormgren na své cestě ke svobodě setkal s koulí šestkrát. Zpočátku si myslel, že robot se neslyšně pohybuje nad jeho hlavou, ale pak si uvědomil, že bezpečnou cestu z hlubin dolu zřejmě zabezpečuje celá skupina koulí. U východu tvořila nehybná skupina strážců jakési abstraktní sousoší, hlídané dalšími koulemi. Na vyvýšenině pár metrů stranou spočíval létající stroj, který Stormgren

znal ze svých pravidelných schůzek s Karellenem.

Na chvíli se zastavil, oslepen slunečním světlem. Pak kolem sebe uviděl trosky důlního zařízení a opuštěné koleje vedoucí dolů po svahu. Několik kilometrů odsud se na úpatí hory rozprostíral hustý les a v dálce se leskla hladina velkého jezera. Stormgrenovi to připadalo jako někde v Jižní Americe, třebaže by nebyl schopen říci, proč má zrovna tento dojem.

Když vcházel do stroje, ještě naposled se podíval na vchod do dolu a skupinu mužů ztuhlých kolem něj. Pak se dveře za ním nehlučně zavřely a Stormgren s úlevným výdechem klesl do známého křesla.

Chvíli mu trvalo než nabral dech. Pak utrousil jednoduchou, sotva slyšitelnou slabiku:

„Nu?“

„Je mi moc líto, že jsem tě nemohl osvobodit dřív. Ale chtěli jsme dostat především vůdce hnutí.“

„Chceš tím říct, že jsi celou tu dobu věděl, kde jsem?“ vydechl Stormgren. „Když jsem se domníval, že — “

„Nespěchej,“ řekl Karellen, „nech mne dokončit to, co ti chci vysvětlit.“

„Dobrá,“ odpověděl Stormgren zachmuřeně, „poslouchám.“ Začínal mít dojem, že nebyl ničím jiným než návnadou ve velmi důmyslné pasti.

„Už delší dobu jsem tě nechal sledovat mým — snad by se dalo říci 'stopařem',“ začal Karellen. „Přestože se tví 'přátelé' správně domnívali, že nevidím pod zem, sledoval jsem je až ke vchodu do dolu. Ta záměna v tunelu byla geniální, ale když první automobil svou hru skončil, okamžitě jsem na to přišel a znovu tě lokalizoval. Pak už to byla jenom záležitost vyčkávání. Věděl jsem, že jsou si jistí tím, že o tobě nevím a že sem přijdou jejich vůdci a já je pak dostanu všechny najednou.“

„Ale vždyť je chceš nechat jít!“

„Až do dneška,“ pokračoval Karellen, „jsem nevěděl, kdo ze dvou a půl miliardy lidí na této planetě jsou vůdci organizace. Teď jsem je našel a mohu sledovat jejich pohyb kdekoliv na Zemi. Do detailů budu vědět o všech jejich skutcích. To je mnohem lepší než kdybych je nechal zavřít. Jestli se spojí s ostatními, okamžitě je prozradí. Takhle jsou velmi účinně neutralizováni a jsou si toho vědomi. Tvoje záchrana pro ně bude nevysvětlitelná, protože jsi jim doslova zmizel před očima.“

Místnůstkou se rozlehl Karellenův smích.

„V jistém ohledu to byla komedie, ale měl jsem k tomu vážné důvody. Nešlo mi o pár vůdců jedné organizace, ale o morální dopad na jiné podobné skupiny, jestliže existují.“

Stormgren chvíli mlčel. Ještě nebyl plně spokojen, ale začínal to všechno chápat z Karellenova hlediska a jeho hněv vyprchal.

„Je mi líto, že se tohle muselo stát těsně před mým odchodem do penze," řekl nakonec, „ale od nynějška budu mít u domu stráž. Příště by se to mohlo stát Pieterovi. Mimochodem, jak mu to jde?"

„Minulý týden jsem ho pečlivě pozoroval a záměrně se vyhýbal tomu, abych mu jakkoliv pomohl. Celkově si vedl velmi dobře, ale myslím, že to není člověk, který by se měl stát tvým nástupcem."

„Taky si to myslím," souhlasil Stormgren, stále ještě trochu rozrušen. „Mimochodem, už jsi mluvil se svými nadřízenými o tom, jestli se nám můžete ukázat? Jsem přesvědčen o tom, že tohle je ten nejsilnější argument tvých nepřátel. Znovu a znovu mi opakovali: 'Nikdy Vládcům neuvěříme, dokud je nebudeme moci vidět.'„

Karellen zaváhal.

„Já jsem nic takového neslyšel. Ale vím jaká musí být odpověď."

Stormgren o tom už nemluvil. V jeho mysli se začal rýsovat nápad. Znovu a znovu si vybavoval slova svých únosců. Ano, snad by se daly použít určité přístroje…

To, co odmítl slíbit svým únoscům, může nyní vykonat sám.

4

Nikdy předtím, dokonce ani před několika dny, Stormgrena nenapadalo, že by mohl uvažovat o akci, kterou nyní plánoval. Ten směšně melodramatický únos, který zpětně vypadal jako podřadná televizní hra, byl příčinou jeho zcela nového názoru na celou záležitost. Bylo to poprvé v životě, kdy byl vystaven přímému fyzickému násilí. Do té doby poznal pouze slovní boje v konferenčních místnostech. Do jeho krevního oběhu se musel dostat nějaký virus. Anebo dosáhl druhého dětství mnohem dřív než předpokládal.

Velmi silným motivem byla také prostá zvědavost, stejně jako rozhodnutí splatit Karellenovi to, že si s ním tak zahrál. Bylo mu zcela jasné, že Karellen jej použil jako návnadu, třebaže to bylo pro dobro celé věci. Stormgren si usmyslel, že to Dohlížiteli jen tak neodpustí.

Pierre Duval vůbec nebyl překvapen, když Stormgren neohlášen vešel do jeho kanceláře. Byli staří přátelé a kromě toho nebylo nic neobvyklého na tom, když generální tajemník osobně navštíví šéfa Vědecké sekce. Ani Karellenovi by se to nemohlo zdát divné.

Ti dva spolu chvíli mluvili jen o obecných záležitostech a politické situaci, ale pak Stormgren trochu váhavě přešel k jádru věci. Zatímco mluvil, starý Francouz se opřel do křesla a jeho obočí se neustále zvedalo milimetr po milimetru. Jednou nebo dvakrát se zdálo, že Stormgrenovi skočí do řeči, ale neudělal to.

Když Stormgren skončil, vědec se nervózně rozhlížel po místnosti.

„Myslíš, že nás neposlouchá?“ zeptal se.

„Myslím, že ne. Kvůli mé vlastní bezpečnosti mne nechává hlídat jakýmsi stopařem, či co to je. Ale nepracuje to v podzemí, proto jsem přišel za tebou do téhle kobky. Je přece chráněna před všemi druhy záření nebo ne? Karellen neumí čarovat. Ví kde jsem, ale to je vše.“

„Doufám, že máš pravdu. Ale přesto, nebudeš mít problémy, až se dozví, o co se pokoušíš? On se to určitě dozví.“

„Risknu to. Kromě toho, vycházíme spolu docela dobře.“

Fyzik si chvilku pohrával se svým perem a hleděl do prázdna.

„No, tohle je pěkný problém. To se mi líbí,“ řekl. Pak se ponořil do skříně a vytáhl z ní obrovskou kreslící podložku, největší, jakou kdy Stormgren viděl.

„Takže,“ začal čmáraje něco, co se zdálo být jeho soukromým těsnopisem. „Nejdřív musíme znát všechna fakta. Řekni mi o té místnosti, kde spolu mluvíte, všechno co můžeš. Nesmíš zapomenout na žádný detail, jakkoliv nepodstatný by se ti mohl zdát.“

„Moc ti toho neřeknu. Je to kovová čtvercová místnost, asi osm krát osm metrů a čtyři metry na výšku. Obrazovka má hrany asi jeden metr dlouhé a hned pod ní je stůl — ukaž, bude rychlejší, když ti to

namaluju.“

Stormgren rychle načrtl místnost, kterou tak dobře znal a postrčil obrázek k Duvalovi. Když to udělal, se slabým zamrazením si vzpomněl na okamžik, kdy stejnou věc dělal naposled. Napadlo ho, co se asi stalo se slepým Velšanem a jeho druhy poté, co pro ně tak záhadně zmizel.

Francouz studoval obrázek s pokrčeným obočím.

„To je všechno, co mi můžeš říct?“

„Ano.“

Duval nesouhlasně zakašlal.

„A co osvětlení? To sedíte v naprosté tmě? A ventilace, vytápění…“

Stormgren se zasmál se svou charakteristickou výbušností.

„Svítí celý strop a zdá se mi, že vzduch přichází z místa, odkud Karellen mluví. Nevím, jak to funguje, ale vzduch je vždy čerstvý a teplota v místnosti je také normální, přestože tam není ani stopy po nějakém vytápění. A to je skutečně všechno, co ti mohu říct. Co se týče té mašiny, která mne dopravuje vzhůru do lodi, kdyby v ní nebylo křeslo a stolek, vypadala by jako obyčejný výtah.“

Pár minut bylo ticho, zatímco fyzik kreslil na svou podložku záhadné mikroskopické značky. Stormgren jej pozoroval a v duchu uvažoval nad tím, proč člověk jako Duval — jehož mozek byl jistě mnohem inteligentnější než jeho vlastní — nikdy nijak nevynikl na poli vědy. Vzpomněl si na ironickou poznámku jednoho amerického přítele ze státní správy USA: „Francouzi produkují to nejlepší druhořadé na světě.“ Duval byl člověkem, který tohle tvrzení naprosto podporoval.

Fyzik spokojeně pokyvoval hlavou, pak se naklonil kupředu a podal pero Stormgrenovi.

„Poslyš, Rikki, proč si myslíš, že ta Karellenova obrazovka je skutečně obrazovkou?“

„Nikdy jsem nad tím neuvažoval, prostě tak vypadá. Co jiného by to mělo být?“

„Když říkáš, že to *vypadá* jako obrazovka, myslíš tím, že to vypadá jako *naše* obrazovka, že ano?“

„Samozřejmě.“

„Právě to se mi zdá podezřelé. Jsem si jist, že Vládci nepoužívají něco tak fyzikálně nedokonalého jako je obrazovka. Pravděpodobně si pojmy materializují přímo v prostoru. Proč by tedy Karellen měl používat něco jako televizní systém? To nejjednodušší řešení je vždy to nejlepší. Co když ta tvoje obrazovka je ve skutečnosti *pouze* sklo průhledné jen z jedné strany?“

Stormgren byl tak rozrušen, že chvíli jen seděl a neříkal vůbec nic. V myšlenkách se vracel zpět do minulosti. Od samého začátku

Karellenovi naprosto důvěřoval, ale vůbec si nevzpomínal na to, že by někdy Dohlížitel řekl, že používá televizní systém. Vzal to jako normální přirozenou věc, zatímco to všechno byl pouze psychologický trik a on mu na něj dokonale skočil. Jestliže ovšem *je* Duvalova teorie správná.

„Máš-li pravdu," řekl, „musím tedy rozbít sklo — "

Duval se zasmál.

„Ach, vy právníci! Myslíš, že je vyrobeno z něčeho, co by šlo rozbít jen tak, bez trhavin? A i kdyby se ti to podařilo, myslíš, že Karellen dýchá stejný vzduch jako my? Asi by to pro tebe bylo trochu nepříjemné, kdyby se na tebe najednou vyvalil oblak chlóru."

Stormgren se cítil trochu zahanbeně. Na tohle nepomyslel.

„Dobrá, co tedy navrhuješ?" zeptal se podrážděně.

„Musím si to promyslet. Nejdřív musíme zjistit, zda je moje teorie správná a ty se pokus zjistit něco o materiálu, z něhož je obrazovka vyrobena. Zapojím do práce pár svých lidí. Mimochodem, předpokládám, že s sebou k Dohlížiteli nosíš kufřík. Je to tenhle?"

„Ano."

„Ten bude stačit. Nemůžeme vzbudit sebemenší podezření jeho výměnou, zvlášť, když si na něj Karellen už zvykl."

„Co po mně budeš chtít?" zeptal se Stormgren. „Mám snad s sebou tajně pronést rentgenový přístroj?"

Fyzik se usmál. „Zatím nevím, ale my už něco vymyslíme. Řeknu ti to asi za čtrnáct dní."

Znovu se pousmál.

„Víš, co mi tohle všechno připomíná?"

„Ano," odpověděl Stormgren okamžitě, „dobu, kdy jsi stavěl ilegální rozhlasové přijímače za německé okupace."

Duval vypadal zklamaně.

„Hm, předpokládám, že jsem se ti o *tom* jednou či dvakrát zmínil. Ale je tu ještě jedna věc."

„Jaká?"

„Když tě přistihne, *já* s tím přístrojem nemám nic společného."

„A co potom ty tvoje řeči o odpovědnosti vědce za jeho vynálezy. Skutečně, Pierre, ty mne překvapuješ!"

Stormgren potěžkal tlustou složku strojopisu s úlevným vydechnutím.

„Díky bohu, že už je to konečně hotovo," řekl. „Je to zvláštní, když si pomyslím, že v těchto papírech je vlastně budoucnost lidstva. Světový stát! Nikdy jsem si ani nepomyslel, že se toho dožiji!"

Položil svazek do svého kufříku, jehož zadní strana nebyla od černého obdélníku obrazovky vzdálena víc než deset centimetrů. Čas od času si nervózně pohrával s uzávěrem, ale nechtěl kufřík zavřít,

dokud nebude schůzka u konce. Duval se sice zapřísahal, že si Karellen ničeho nevšimne, ale jeden si nikdy nemohl být jistý.

„Říkal jsi, že pro mne máš nějaké nové zprávy," pokračoval Stormgren s těžko skrývanou nervozitou. „Týká se to — "

„Ano," odpověděl Karellen. „Dostal jsem odpověď před několika hodinami."

Co tím myslí, podivil se Stormgren. Není přece možné, že by komunikoval se svým domovem, který se nachází kdoví kolik světelných let odsud. Nebo snad — a to byla van Rybergova teorie — jenom rozmlouval s nějakým obřím počítačem, který určoval, co se kdy kde bude dít?

„Nemyslím," pokračoval Karellen, „že Liga za osvobození a její příznivci budou zcela uspokojeni, ale snad to alespoň zmírní současné napětí. Mimochodem, tohle nebudeme zapisovat."

„Často jsi mi říkal, Rikki, že nehledě na to, jak odlišní jsme po fyzické stránce, lidská rasa by si na nás brzy zvykla. To ovšem znamená absolutní nedostatek tvojí představivosti. Možná, že ty a lidé tobě podobní by byli výjimkou, ale nezapomeň na to, že svět jako celek je stále ještě nevzdělaný a zatížený předsudky a pověrami a může trvat celá desetiletí, než tomu tak nebude.

Naštěstí toho víme dost o lidské psychice. A víme docela přesně, co by se stalo, kdybychom se ukázali lidstvu na současném stupni vývoje. Nebudu to s tebou rozebírat do detailů. Ale mohu ti dát definitivní slib, který vás snad uspokojí. *Za padesát let — dvě generace od dnešní — sestoupíme dolů z našich lodí a lidé nás uvidí takové, jací jsme."*

Stormgren chvíli mlčel vstřebávaje Dohlížitelova slova. Ještě před nějakou dobou by ho Karellenův slib naplnil mnohem větším uspokojením. Teď byl zmaten a jeho rozhodnutí pokračovat v plánu bylo částečně oslabeno. Pravda vyjde najevo tak či tak, třebaže tomu tak bude až za padesát let, takže jeho spiklenectví není ani nutné ani moudré. Rozhodl se pokračovat v něm z čistě sobeckých důvodů, a to proto, že za padesát let už nebude na světě.

Karellen si musel všimnou jeho rozpaků, protože pokračoval: „Je mi líto, jestli jsem tě zklamal. Možná si myslíš, že náš strach je neopodstatněný, ale věř mi, máme své důkazy o tom, jaké by naše předčasné odhalení se lidem mohlo napáchat zlo."

Stormgren se naklonil kupředu, těžce popadl dech. „To znamená, že člověk už vás *viděl*?!"

„To jsem neřekl," odpověděl Karellen rychle. „*Váš svět není* jedinou planetou, na kterou jsme přišli."

Stormgren se ale nedal odbýt tak snadno.

„Existuje mnoho legend o tom, že Země byla v minulosti navštívena jinými civilizacemi."

„Ano, vím, četl jsem dokumentaci z Oddělení historického vývoje. Vypadá to, jako by Země byla přímo křižovatkou vesmíru.“

„Třeba nás navštívily civilizace, o kterých nevíte vůbec nic,“ pokračoval Stormgren, stále ještě neztráceje naději. „Ačkoliv, předpokládám, že jste nás sledovali celá tisíciletí, takže je to nanejvýš nepravděpodobné.“

„Já to také předpokládám,“ odpověděl Karellen svým nic neříkajícím tónem. A v tom okamžiku se Stormgren rozhodl.

„Dobrá, Karellene,“ řekl rozhodně, „sepíšu tedy prohlášení a pošlu ti je ke schválení. Ale upozorňuji, že tě budu neustále obtěžovat a jestli k tomu budu mít příležitost, udělám vše pro to, abych odhalil tvoje tajemství.“

„Já jsem si toho moc dobře vědom,“ odpověděl Dohlížitel se smíchem.

„A nevadí ti to?”

„Vůbec ne — pokud nepřekročíš můj zákon zakazující použití nukleárních zbraní, otravných plynů, jedů či čehokoliv jiného, co by mohlo zničit naše přátelství.“

Stormgrena napadlo, že Karellen možná něco tuší. Zdálo se mu, že v Dohlížitelově žertování jako by snad rozeznával tón pochopení nebo — kdo to může říci — dokonce výzvy.

„Jsem rád, že to vím,“ řekl Stormgren bezvýrazným hlasem. Vstal a zavíral přitom kufřík, tak jak to dělal vždy. Palcem zamáčkl uzávěr.

„Ihned pro tebe napíšu prohlášení a ještě dnes ti je pošlu nahoru,“ opakoval.

Zatímco mluvil, stiskl knoflík — a věděl, že veškerý jeho strach byl zbytečný. Karellenovy smysly nemohly být dokonalejší než lidské. Dohlížitel si určitě ničeho nevšiml, protože při závěrečném pozdravu a vyslovení kódu, otevírajícího dveře místnosti, nebyla v jeho hlase patrná sebemenší změna.

Přesto si Stormgren připadal jako zloděj, který vykradl obchodní dům pod dohledem domácího detektiva a hluboce si oddechl, když se za ním hladká stěna uzavřela.

„Připouštím,“ řekl van Ryberg, „že některé z mých teorií nebyly moc chytré. Ale řekněte mi, co si myslíte o téhle.“

„Je to nutné?“ zeptal se Stormgren.

Zdálo se, že si toho Pieter ani nevšiml.

„Vlastně to není můj nápad,“ řekl upřímně. „Přečetl jsem si ho v jedné Chestertonově povídce. Předpokládejme, že Vládci zatajují fakt, že nemají co skrývat.“

„To je na mne trochu komplikované,“ odpověděl Stormgren, kterého to poněkud začalo zajímat.

„Co tím míním,“ pokračoval van Ryberg nadšeně, „já myslím, že

fyzicky vypadají jako lidé. Uvědomují si, že tolerujeme nadvládu bytostí, které si představujeme jako velmi cizí, zvláštní a superinteligentní. Ale lidská rasa by asi nesnesla, kdyby ji měly ovládat bytosti téhož druhu.“

„Geniální, jako všechny vaše teorie,“ řekl Stormgren. „Měl byste si je číslovat a pak si je nechat svázat. Moje námitky proti téhle jsou následující — “. V tom okamžiku vešel Alexandr Wainwright.

Stormgrena napadlo, na co asi myslí a také, zda se zkontaktoval s muži, kteří jej unesli. Pochyboval o tom, protože věřil, že Wainwrightův nesouhlas je naprosto upřímný. Extrémisti v jeho hnutí se odhalili a bude trvat hezky dlouho, než o nich svět zase uslyší.

Představitel Ligy za osvobození poslouchal velmi pečlivě prohlášení, které mu Stormgren četl. Stormgren doufal, že Wainwright toto gesto uvítá. Byl to Karellenův nápad. Ani ne za dvanáct hodin bude o slibu, který Dohlížitel dal vnukům současné generace, vědět celý svět.

„Padesát let,“ řekl Wainwright zamyšleně, „to je dlouhé čekání.“

„Pro lidstvo snad, ale ne pro Karellena,“ odpověděl Stormgren. Teprve nyní si uvědomoval, jak je řešení Vládců geniální. Poskytovalo jim čas, který potřebovali a současně podráželo nohy Lize za osvobození. Liga zcela jistě nebude naprosto kapitulovat, ale její pozice bude vážné oslabena. Tohle si musel uvědomovat i Wainwright.

„Za padesát let,“ řekl trpce, „bude už pozdě. Ti, kteří pamatovali naši nezávislost, budou mrtví. Lidstvo zapomene na jejich zásluhy.“

Slova — prázdná slova, pomyslel si Stormgren. Slova, pro něž lidé kdysi bojovali a umírali. Ale dnes už ne. Svět je takhle mnohem lepší.

Když sledoval Wainwrightův odchod, Stormgrena napadlo, kolik problémů ještě Liga za osvobození napáchá v letech, jež budou následovat. Ale to už bude problém jeho nástupce, pomyslel si s lehkým srdcem.

Existují věci, které může napravit pouze čas. Zlí lidé budou zničeni, ale nelze udělat nic pro lidi dobré, kteří budou oklamáni.

„Tady máš svůj kufřík,“ řekl Duval. „Je jako nový.“

„Díky,“ odpověděl Stormgren a pozorně si kufřík prohlédl. „A teď mi snad řekneš, k čemu to bylo dobré a co uděláme příště.“

Zdálo se, že fyzik nad něčím hloubá.

„Čemu nerozumím,“ řekl, „je to, že jsi se s tím tak snadno dostal pryč. Já kdybych byl Kar — “

„Jenomže nejsi. K věci, člověče! Co *jsme* objevili?“

„Ach, ta nedočkavá severská rasa!“ zasmál se Duval. „Vyrobili jsme přístroj na principu radaru. Kromě radiových vln velmi vysoké frekvence využívá infračervené záření — to znamená vlny, které žádný živý tvor nemůže vidět, bez ohledu na to, jak zvláštní oči má.“

„Jak si tím můžeš být tak jistý?“ zeptal se Stormgren, kterého tento technický problém začal velmi zajímat.

„Nu — můžeme si tím být *téměř* jistí,“ připustil Duval nakonec. „Ale Karellen tě přece pozoruje v normálním světle nebo ne? To znamená, že co se týče rozsahu spektra, musí být jeho oči podobné našim. V každém případě to fungovalo. Přesvědčili jsme se, že za obrazovkou je velká místnost. Obrazovka je asi tři centimetry silná a místnost za ní má hloubku asi deset metrů. Nezachytili jsme žádnou ozvěnu od zdi, ale to jsme vlastně ani neočekávali, protože jsme se odvážili použít přístroj pouze o velmi malém výkonu. Získali jsme *tohle*.“

Posunul k němu fotografický papír, napříč kterým se táhla jednoduchá vlnovka. Na jednom místě byla malá vyvýšenina. Vypadalo to jako graf slabého zemětřesení.

„Vidíš tohle?

„Ano, co je to?“

„Karellen.“

„Pane bože! Jsi si tím jistý?“

„Ano. Sedí, stojí či kdoví co dělá asi dva metry od tebe na druhé straně obrazovky. Kdyby výsledek byl trochu lepší, mohli bychom dokonce vypočítat jeho velikost.“

Stormgren zíral na ono sotva znatelné porušení linie. Jeho pocity byly smíšené. Až dosud neexistoval žádný důkaz o tom, že Karellen má hmotné tělo. I tenhle důkaz byl nepřímý, ale Stormgren jej přijal bez pochybností.

„Další věc, s kterou jsme si museli pohrát,“ pokračoval Duval, „bylo vypočítat přenos prostoru za obrazovkou do normálního světla. Myslím, že se nám to podařilo. Musíš si uvědomit, že ve skutečnosti neexistuje něco takového jako sklo propustné pouze z jedné strany. Je to pouze záležitost uspořádání světla. Karellen sedí v naprosto temné místnosti a ty jsi osvětlen — to je vše.“ Duval se zasmál: „No, a my to prostě obrátíme!“

Přímo tryskovou rychlostí přeběhl ke svému stolu a vyndal z něj něco jako baterku. Na jednom konci se to rozšiřovalo a vypadalo to jako pancéřová pěst.

Duval se zachechtal.

„Není to tak nebezpečné, jak to vypadá. Namíříš to prostě na obrazovku a zmáčkneš knoflík. Na dobu deseti sekund z toho vyjde velmi silný paprsek, takže budeš mít možnost osvítit celou místnost a rozhlédnout se po ní. A samozřejmě si můžeš prohlédnout i svého přítele.“

„A neublíží to Karellenovi?“

„Ne, budeš-li mířit nízko a spíš sklánět paprsek dolů. Tak budou mít jeho oči čas přizpůsobit se — předpokládám, že jeho reflexy jsou

stejné jako naše. Nechceme ho přece oslepit.“

Stormgren si přístroj prohlížel s pochybnostmi a potěžkával jej v dlani. Během posledních týdnů měl špatné svědomí. Karellen s ním vždy jednal s nepochybnou náklonností, navzdory své občasné ničivé upřímnosti a teď, když se doba jejich schůzek blíží ke konci, nechtěl Stormgren udělat nic, co by mohlo zničit jejich přátelství. Ale varoval přece Dohlížitele a věřil tomu, že kdyby to záleželo jenom na něm, Karellen by se mu už dávno ukázal. Nyní tedy musí jednat Stormgren. Až bude jejich poslední schůzka končit, spatří Karellenův obličej.

Pokud ovšem má obličej.

Nervozita, kterou Stormgren zpočátku cítil, byla pryč. Téměř celý rozhovor vedl Karellen a vyhýbal se přitom jakýmkoliv dvojsmyslným větám, které občas s oblibou používal. Kdysi si Stormgren myslel, že to je jedna z největších Karellenových schopností. Teď už si to nemyslel, protože věděl, že veškeré Dohlížitelovy schopnosti jsou důsledkem obrovské intelektuální moci, ne nějakého zvláštního talentu.

Předtím než Karellen vůbec poprvé použil lidskou řeč, měl spoustu času na to, aby si prostudoval neomezené množství literárních děl.

„Ani ty, ani tvůj nástupce si nemusíte dělat žádné starosti ohledně Ligy za osvobození, třebaže už vystřízlivěli ze své malomyslnosti. Během minulého měsíce o nich nebylo vůbec slyšet a i když se znovu vzpamatují, několik let nebudou představovat žádné nebezpečí. Liga je velmi užitečná instituce, protože díky její existenci jsem vždy věděl, jak se baví tví a tím pádem i mí protivníci. Kdyby se někdy dostali do finančních těžkostí, s radostí jim pomohu.“

Stormgren často nebyl schopen poznat, kdy Karellen žertuje. Zůstal ale zticha a poslouchal.

„Velmi brzy ztratí Liga další ze svých argumentů. O výsadním postavení, které jsi zaujímal v uplynulých letech, bylo už vysloveno ohromné množství kritiky, třebaže často byla spíš dětinská. Ty jsi mi v počátečních dnech mé přítomnosti hodně pomohl, ale nyní se svět pohybuje po linii, kterou jsme určili a tato funkce může tedy zaniknout. Úřad generálního tajemníka se může vrátit ke své dřívější podobě.

Během nadcházejících padesáti let pozná svět mnoho krizí, ale ty pominou. Vize budoucnosti je zcela jasná a jednoho dne budou všechny těžkosti zapomenuty — dokonce i rasa s pamětí tak dlouhou jako vy na ně zapomene.“

Poslední slova byla vyřčena s takovým důrazem, že Stormgren ve svém křesle na chvíli ztuhl. Byl si jist, že Karellen to neudělal náhodou. Všechno, co řekl, bylo vždy dokonale promyšleno. Nebyl ale

čas na otázky — které by stejně nebyly zodpovězeny — předtím než Dohlížitel opět změní téma.

„Často ses mne ptal na naše plány do budoucna," pokračoval Karellen. „Založení Světového státu je samozřejmě pouze prvním krokem. Ty se toho ještě dožiješ, ale bude to tak nepatrná změna, že si toho všimne jen málo lidí. Pak přijde doba pomalé konsolidace, v níž se vaše rasa bude připravovat na náš příchod. A pak přijde den, který jsme slíbili. Je mi líto, že ty už tu nebudeš."

Stormgrenovy oči byly otevřené, ale jeho pohled byl upřen někam daleko za bariéru obrazovky. Hleděl do budoucnosti a představoval si den, který on sám nikdy nezažije. Den, kdy velké lodě Vládců konečně sestoupí na zem a otevřou se čekajícímu světu.

„Toho dne," pokračoval Karellen, „lidstvo pozná to, čemu se říká psychologický šok. Ale nikomu to neublíží. Lidé příštího věku budou pevnější než jejich dědové. My budeme od dětství součástí jejich života a když nás uvidí, nebudeme se jim zdát tak cizí, jako bychom se nyní zdáli vám."

Stormgren nikdy nezažil Karellena v takové přemýšlivé a sdílné náladě, ale nepřekvapilo jej to. Věděl, že nikdy nepoznal více než jen malou část osobnosti Dohlížitele. Opravdový Karellen byl pro lidské bytosti neznámý a také nepoznatelný. A Stormgren měl znovu pocit, že Dohlížitelův opravdový zájem je někde úplně jinde, že Zemi vládne jenom zlomkem své mysli, tak jako mistr v šachu, který bez námahy dokáže hrát několik partií najednou.

„A potom?" zeptal se Stormgren.

„Pak začneme svou skutečnou práci."

„Často jsem přemýšlel o tom, co to asi bude. To, že jste dali a dáváte náš svět do pořádku a civilizujete lidskou rasu, to je pouze začátek — musí to mít také konec. Budeme někdy schopni vstoupit do vesmíru a vidět váš svět — a možná se i podílet na plnění vašich úkolů?"

„Ano, dalo by se to tak nazvat," odpověděl Karellen hlasem, v němž bylo slyšet jasný, i když nepopsatelný nádech smutku, což Stormgrena podivně zmátlo.

„Ale co když váš experiment s Člověkem nevyjde? My sami máme takové zkušenosti s primitivními lidskými rasami. A vy jste také určitě poznali neúspěch."

„Ano," odpověděl Karellen tak tiše, že jej Stormgren sotva slyšel. „Poznali jsme neúspěch."

„A co jste dělali?"

„Vyčkávali jsme — a pak jsme to zkusili znovu."

Následovala pauza trvající snad jen pět vteřin. Když Karellen znovu promluvil, jeho slova byla tak nečekaná, že Stormgren zpočátku vůbec nereagoval.

„Sbohem, Rikki!“

Tohle Karellen neměl dělat — teď už je asi pozdě! Stormgrenova ztrnulost trvala jenom okamžik. Pak rychlým, dobře nacvičeným pohybem vyndal přístroj a namířil jej na obrazovku.

Borovicový háj se svažoval až k jezeru, ponechávaje kolem jeho břehu jen úzký pruh trávy. Každý večer, navzdory svým devadesáti letům, přicházel Stormgren po tomto pruhu k přístavnímu molu, pozoroval sluneční svit, skomírající nad hladinou, a když se z lesa začal přikrádat noční chlad, vracel se pomalu zpět k domu. Poskytovalo mu to tolik uspokojení, že byl rozhodnut opakovat tento jednoduchý rituál až do samého konce.

V dálce nad jezerní hladinou uviděl malý předmět rychle se blížící ze západu. V této oblasti byla letadla vidět jen zřídka, pokud nepočítáme transpolární letouny, přelétávající v obrovské výšce pravidelně každou hodinu. Ale o jejich přeletu svědčily pouze bílé čáry par, rýsující se proti modři stratosféry. Tohle byla malá helikoptéra a bylo zřejmé, že letí přímo k němu. Stormgren se rozhlédl kolem sebe a viděl, že nemá kam utéci. Pokrčil tedy rameny a posadil se na dřevěnou lavičku na začátku mola.

Reportér byl natolik uctivý, že to Stormgrena až překvapilo. Už téměř zapomněl, že je nejenom vysloužilým státníkem, ale mimo svoji vlast téměř mýtickou osobností.

„Pane Stormgrene,“ začal návštěvník, „je mi líto, že vás obtěžuji, ale byl bych rád, kdybyste mi mohl objasnit něco, co jsme se právě dozvěděli o Vládcích.“

Stormgren se zamračil. Po všech těch letech stále ještě sdílel Karellenovu nechuť k onomu slovu.

„Nemyslím,“ řekl, „že bych vám mohl říci něco nového. Víte přece úplně všechno.“

Reportér ho pozoroval se zvědavým zájmem.

„Já myslím, že můžete. Právě jsme se dozvěděli podivnou historku. Prý pro vás asi před třiceti lety jeden z pracovníků vědeckého oddělení vyrobil pozoruhodné zařízení. Chtěli bychom vědět, zda nám o tom můžete něco říci.“

Stormgren chvíli mlčel a bloudil myšlenkami v minulosti. Nebyl překvapen, že tajemství bylo odhaleno. Spíš ho překvapilo, že to trvalo tak dlouho.

Vstal a začal se procházet podél mola, zatímco reportér šel pár kroku za ním.

„Na tom příběhu,“ začal, „je něco pravdy. Při svém poslední návštěvě Karellenovy lodi jsem ten přístroj vzal s sebou v naději, že s jeho pomocí spatřím Dohlížitele. Byla to pošetilost, ale bylo mi tehdy pouhých šedesát let.“

Odmlčel se a po chvíli pokračoval.

„To je všechno, co vám o tom mohu povědět. Ten přístroj nefungoval.“

„Nic jste neuviděl?“

„Ne, vůbec nic. Obávám se, že budeme muset počkat — konec konců, už to bude trvat jenom dvacet let.“

Dvacet let. Ano, Karellen měl pravdu. Do té doby bude svět připraven. Ale rozhodně nebyl připraven tehdy před třiceti lety, když Stormgren stejnou lež říkal Duvalovi.

Karellen mu věřil a Stormgren nezradil jeho důvěru. Byl si stoprocentně jist tím, že Dohlížitel věděl o jeho plánu od samého začátku a že předvídal každý okamžik jejich závěrečného setkání.

Jak jinak by ono obrovské křeslo mohlo být již prázdné, když na něj dopadl proud světla! Stormgren začal paprskem zmateně kroužit ve strachu, že už je příliš pozdě. Ale nebylo. Uviděl kovové dveře dvakrát vyšší než člověk, které se rychle zavíraly. Rychle — ale ne dostatečně rychle.

Ano, Karellen mu věřil a nechtěl, aby strávil dlouhý soumrak svého života trápen tajemstvím, které se mu nikdy nepodařilo odhalit. A zároveň se Dohlížitel neodvážil neuposlechnout ony tajemné síly nad ním (patřily ke stejné rase?), ale udělal všechno, co mohl. Kdyby je neposlechl, nikdy by mu to neodpustily. Tohle byl poslední důkaz Karellenovy náklonnosti ke Stormgrenovi. Snad to byla jen taková náklonnost, jakou má člověk k oddanému a chytrému psovi, ale nebylo to o nic méně upřímné a Stormgren tak poznal nezměrný pocit naplnění a uspokojení.

„Ano, poznali jsme neúspěch.“

Karellen měl pravdu. Byl i *on* mezi těmi, kteří poznali neúspěch, tehdy na úsvitu lidské historie? A musel to být hrozný neúspěch, protože jeho ozvěny vzbuzují strach, děs a odpor ve všech lidských generacích od nepaměti. Podaří se během padesáti let přemoci sílu všech těch mýtů, legend a pověr celého světa?

Přesto si Stormgren byl jist tím, že podruhé už to nebude neúspěch. Až se obě rasy znovu setkají, Vládci si získají respekt a důvěru lidstva a ani předvídaný psychologický šok nebude překážkou v jejich další práci. Půjdou spolu vstříc budoucnosti a neznámá tragédie na začátku lidských dějin bude navždy zapomenuta a ztracena v temných labyrintech prehistorických dob.

A Stormgren doufal, že až se Karellen znovu bude moci volně procházet po Zemi, jednoho dne přijde sem do těchto severských lesů a stane nad hrobem prvního člověka, který byl jeho přítelem.

II
Zlatý věk

5

„Toto je ten den!“ bylo slyšet v éteru ve všech jazycích.

„Toto je ten den!“ hlásaly titulky tisíců novin. Toto je ten den! pomyslel si kameraman, když znovu a znovu kontroloval zařízení instalované kolem obrovského prázdného prostoru, na němž přistane Karellenova lod.

Zbývala skutečně jen jedna loď. Ta, která visela nad New Yorkem. Lodě nad ostatními městy ve skutečnosti nikdy neexistovaly. Jejich přízraky se den předtím rozplynuly v nicotu, zmizely jako pára za ranního rozbřesku.

Zásobovací lodě přilétající a odlétající z dalekého vesmíru byly skutečné, ale stříbrné lodě visící nad téměř všemi hlavními městy světa byly po celá ta léta pouhou iluzí. Nikdo netušil, jak se Vládcům tento klam podařilo uskutečnit. Všechny ty lodě byly pouze vizuální kopií Karellenovy lodi. Nebyl to pouhý optický klam, protože ta ohromná tělesa byla viditelná i na radaru a stále ještě žili lidé, kteří přísahali, že slyšeli jekot mučeného vzduchu, když lodě prolétaly zemskou atmosférou.

To ale nebylo důležité. Hlavní bylo to, že Karellen tuto manifestaci síly už nepotřeboval. Odhodil všechny své psychologické zbraně.

„Loď se pohnula!“ ozvalo se najednou a slova se rozlétla do všech koutů planety. „Míří na západ!“

Karellenova lod pomalu klesala z pustých výšin stratosféry na své druhé setkání s lidskou historií. Posadila se poslušně před čekajícími kamerami a několikatisícovým davem diváků. Jenom několik málo lidí vpředu mělo možnost vidět to, co milióny shromážděné kolem televizních obrazovek na celém světě.

Země by se měla otřásat a sténat pod nezměrnou tíhou, která na ni dopadla, ale lod byla stále ještě ovládána silami, které ji poháněly a držely kdekoliv v mezihvězdném prostoru. Políbila zemi tak jemně jako padající vločka sněhu.

Hladký oblý povrch ve výšce dvaceti metrů nad zemí se leskl a zářil.

A najednou se v něm objevil velký otvor. Prázdnota z něj hleděla do čekajících očí kamer. Byl temný jako vstup do černé jeskyně.

Pak se z něj najednou vysunul široký stříbřitý tunel a snesl se k zemi. Zdálo se, že je z jednoho kusu kovu a uvnitř byla po každé straně madla. Ale nebyly tam žádné schody; povrch byl příkrý a hladký jako skluzavka toboganu. Nebylo možné dostat se nahoru pouhou chůzí.

Celý svět pozoroval temný portál, v němž se nic nehýbalo. Pak se

ozval ten tak zřídka slýchaný a přece nezapomenutelný Karellenův hlas, šířící se všemi směry ze skrytého zdroje. Jeho slova nemohla být překvapivější.

„Tam dole u vstupu do tunelu jsou nějaké děti. Chtěl bych, aby sem dvě z nich za mnou přišly a setkaly se se mnou."

Na chvíli zavládlo ticho. Pak se z davu oddělili chlapec a děvče a kráčeli směrem k tunelu, vstříc historii. Další děti je následovaly, ale Karellen je zastavil. „Dvě budou stačit."

Děti, kterým nebylo více než šest let, skočily na kovovou skluzavku tunelu s nadšením očekávajíce nové dobrodružství. Radostně mávaly svým rodičům a celému davu. Pak se stal zázrak.

Děti začal rychle vystupovat po příkrém svahu. Ale jejich nohy se nehýbaly a jejich těla se nakláněla v pravém úhlu k povrchu onoho podivného tunelu. Bylo zřejmé, že v něm existuje úplně odlišná gravitace, zcela ignorující zákony o zemské přitažlivosti. Děti stále ještě vychutnávaly nový neobvyklý zážitek a napjatě očekávaly, co jim přinesou příští okamžiky. Nahoře zmizely v lodi.

Po dobu dvaceti sekund celý svět s napětím mlčel — ačkoliv pak nikdo nevěřil tomu, že to trvalo tak krátce. Pak se v temnotě otvoru něco pohnulo a Karellen vyšel ven do slunečního světla. Chlapec seděl na jeho levém rameni a děvče na pravém. Oba si hráli s Karellenovými křídly a vůbec si nevšímaly ochromeného davu.

Byl to hold mistrovské psychologii Vládců a létům jejich pečlivé přípravy, že tehdy omdlelo pouze několik lidí. Ale přesto by se na celém světě našla pouze malá hrstka těch, kteří v tomto okamžiku nepocítili záchvěv pradávné hrůzy, kterou nakonec nadobro vymýtil rozum.

Nebylo o tom pochyb. Blanitá křídla, malé rohy, ocas — ano, měl všechno. Ta nejstrašnější ze všech legend, doprovázející lidstvo z temné minulosti, se stala skutečností. Ale on stál ve své ebenové majestátnosti a usmíval se. Od jeho ohromného těla se odrážely sluneční paprsky a na každém rameni mu důvěřivě sedělo lidské dítě.

6

Padesát let je doba dostatečně dlouhá na to, aby se svět a jeho obyvatelé změnili téměř k nepoznání. Je k tomu nezbytná dokonalá znalost sociální struktury, jasně stanovený cíl — a moc.

Tím vším Vládci disponovali. Třebaže jejich cíl byl lidstvu neznámý, o jejich znalostech a moci nebylo pochyb.

Tato moc měla mnoho forem a lidé si byli vědomi jenom její části. Každému byla zřejmá moc ztělesněná v jejich velkých lodích, za onou ukázkou dřímajících sil však stály jiné, mnohem účinnější.

„Všechny politické problémy," řekl jednou Karellen Stormgrenovi, „se dají vyřešit správným použitím síly."

„To zní dost cynicky," odpověděl Stormgren pochybovačně. „Je to něco jako — moc je zákon. Z naší vlastní historie víme, že použitím moci se nikdy nic nepodařilo vyřešit."

„Důležitým slovem je zde ono *správné*. Vy jste nikdy neměli skutečnou moc, ani jste nevěděli, jak ji správné použít. V řešení všech problémů existuje správný a nesprávný přístup. Předpokládej například, že jeden z vašich národů, vedený nějakým fanatikem, se pokusí proti mně vzbouřit. Absolutně nesprávným přístupem by v tomto případě bylo použití miliónů koňských sil v podobě atomových bomb. Bylo by to konečné řešení, ale bylo by nesprávné."

„A to správné řešení?"

„To vyžaduje mnohem méně energie než malý radiový vysílač — a pracuje to na podobném principu. Je to *použití* síly, ale ne velké síly. A to je rozhodující. Jak dlouho si myslíš, že by trvala kariéra Hitlera jako diktátora v Německu, kdyby ho všude pronásledoval hlas znějící v jeho uchu? Anebo hudební melodie, dost hlasitá na to, aby přehlušila všechny ostatní zvuky, aby mu bránila spát a mučila jeho mozek ve dne v noci? Jak vidíš, není to nic brutálního. Ale ve svém konečném důsledku je to mnohem účinnější než vodíková bomba."

„Chápu," řekl Stormgren, „nebylo by kam se před tím schovat."

„Ne, neexistuje žádné místo na světě, kam bych nemohl poslat své — ehm — zařízení, kdybych byl přesvědčen o nutnosti jeho použití. A proto nemusím k zachování svého postavení nikdy používat žádné drastické metody."

Svět nyní věděl, že jejich velké lodě nebyly ničím jiným než symboly a přeludy. Ale jejich pouhá přítomnost změnila historii Země. Nyní byla jejich úloha u konce a jejich úspěch se za nimi bude jako ozvěna ještě dlouho odrážet staletími.

Karellenovy předpovědi byly správné. Náhlý šok z poznání rychle pominul, třebaže stále ještě existovali lidé, kteří ačkoliv se chlubili svým osvobozením se od předsudků a pověr, nikdy nebyli schopni

podívat se do očí žádnému z Vládců. Bylo v tom něco podivného, něco, co se vymykalo veškerému rozumu a logice. Ve středověku lidé v ďábla věřili a báli se ho. Ale nyní bylo dvacáté první století. Je snad možné, že stále ještě existuje něco takového jako druhová paměť?

Bylo zřejmé, že Vládci nebo bytosti stejného druhu přišli do násilného kontaktu s dávným člověkem. To setkání se uskutečnilo někde v pradávné minulosti, protože o něm neexistovaly žádné záznamy. Byla to jedna z velkých záhad, ale nezdálo se, že by ji Karellen chtěl pomoci lidstvu rozluštit.

Vládci, přestože se už ukázali lidstvu, jen zřídkakdy opouštěli svou loď. Snad to pro ně na Zemi bylo fyzicky nepohodlné kvůli jejich velikosti nebo kvůli křídlům, která naznačovala, že přišli ze světa s mnohem nižší gravitací. Nikdy je nebylo vidět bez pásu, na němž bylo připevněno jakési složité zařízení. Vědci se domnívali, že kontroluje jejich tíhu a umožňuje komunikovat mezi sebou. Přímé sluneční světlo pro ně bylo nepříjemné a nikdy se na něm nezdrželi déle než pár sekund. Když museli vyjít ven na delší dobu, nosili tmavé brýle, což jim propůjčovalo dost nepatřičný vzhled. Ačkoliv se zdálo, že mohou dýchat pozemský vzduch, nosili s sebou malé plynové bombičky, z nichž se občas občerstvovali.

Možná, že příčinou toho, proč se lidí spíše stranili, byly skutečně pouze tyto fyzické problémy. Jenom velmi málo lidí se setkalo s Vládci a nikdo si netroufl odhadnout, kolik jich je v Karellenově lodi. Nikdo jich neviděl víc než pět pohromadě, třebaže na palubě onoho ohromného korábu jich mohly být stovky.

V mnoha ohledech přineslo sestoupení Vládců na Zem více problémů než jich vyřešilo. Jejich původ byl stále neznámý a jejich biologie byla zdrojem nekonečných spekulací. Ochotně odpovídali na spoustu otázek, ale v jistých ohledech bylo jejich chování velmi záhadné. Vcelku to však nikomu kromě vědců nevadilo. Obyčejný člověk, třebaže dával přednost tomu, se s Vládci nestýkat, jim byl vděčný za to, co udělali pro svět.

Soudě podle měřítek předchozích věků byl svět nyní Utopií. Ze světa se ztratila nevzdělanost, nemoci, bída, hlad. Vzpomínka na válku zmizela do minulosti jako zlý noční sen, který umírá s probuzením. Brzy úplně vymizí z paměti žijících lidí.

Tvář světa byla změněna s využitím lidské energie namířené správným směrem. Byl to skutečně doslova nový svět. Města, vyhovující předchozím generacím, byla přestavěna anebo opuštěna a ponechána jako muzea. Naprosto se změnila struktura obchodu a průmyslu. Výroba se stala převážně automatickou. Automatizované továrny chrlily spotřební zboží v neomezeném množství, takže všechny základní životní potřeby byly prakticky zadarmo. Lidé pracovali jenom když si to výslovně přáli a když to pro ně bylo

druhem povyražení, anebo nepracovali vůbec.

Byl to Spojený Svět. Stále ještě se používala stará jména bývalých zemí, ale nesloužila k ničemu jinému než k poštovním účelům. Na Zemi nebyl nikdo, kdo by neuměl mluvit anglicky, kdo by neuměl číst, neměl k dispozici televizor nebo nemohl navštívit opačnou polokouli během dvaceti čtyř hodin…

Zločin prakticky vymizel. Stal se jak zbytečným, tak nemožným. Když nikomu nic nechybí, nemusí nic krást. Kromě toho, všichni potencionální zločinci věděli že trestu Vládců by neunikli. V ranných dobách své vlády ukázali tak zřetelně svůj smysl pro právo a pořádek, že tato lekce nebyla nikdy zapomenuta.

Také nebylo téměř slyšet o zločinech z vášně, třebaže nevymizely úplně. Bylo odstraněno množství psychických problémů a lidstvo uvažovalo mnohem racionálněji. A to, co se v minulých letech nazývalo neřestí, nebylo nyní ničím jiným než excentrismem nebo přinejhorším špatnými způsoby.

Jednou z pozoruhodných změn bylo zpomalení onoho šíleného tempa, jímž se vyznačovalo dvacáté století. Život současné generace byl oproti minulosti mnohem pokojnější. Nepatrnému množství lidí scházela ona horlivost, spěch a chvat, zatímco většina žila v pokoji a pohodě. Člověk západu se poučil — to, na co zbytek světa nikdy nezapomněl — že odpočinek není žádný hřích, pokud ovšem nezdegeneruje do naprosté lenosti.

Velkou část svého volného času lidstvo nyní věnovalo vzdělání. Bylo nejenom důkladnější, ale také delší. Jen málo lidí ukončilo studium před dvacátým rokem svého života — a to bylo pouze první stadium, protože za normálních okolností se většina lidí vracela do škol na další tři roky, po zkušenostech a cestách, které prohloubily jejich obzory. A dokonce i potom mnoho lidí po zbytek svého života studovalo v nejrůznějších kursech obory, které je nejvíc zajímaly.

Rozšíření lidského vzdělání tak daleko za hranici fyzické dospělosti podnítilo mnoho sociálních změn. Některé z nich byly po generace nezbytné, ale předchozí perioda je změnila nebo úplně odbourala. Zvlášť pak v oblastech sexuálních vztahů, které se radikálně změnily. Byly otřeseny dvěma vynálezy, které za svůj objev ironií osudu vděčily pouze lidem a neměly s Vládci nic společného.

Prvním z nich byla stoprocentně spolehlivá orální antikoncepce. Druhá byla stejně tak spolehlivá jako otisky prstů a byla založena na detailní analýze krve. Jednalo se o určení otcovství. Tyto dvě vymoženosti smetly pryč poslední zbytky puritánského pobloznění lidské společnosti.

Další velkou změnou byla extrémní pohyblivost nové společnosti. Díky dokonalosti letecké dopravy se každý okamžitě dostal tam, kam chtěl. V oblacích bylo mnohem víc místa než kdy předtím na silnicích

a jestliže dvacáté století dostalo svět na kola, dvacáté první století mu dalo křídla. I když ne doslova. Typický osobní letoun vůbec neměl křídla a i hlučné vrtule starých helikoptér nenávratně zmizely. Ne, člověk ještě nepoznal tajemství antigravitace. To znali pouze Vládci. Létající stroje člověka byly poháněny silou, které by bratři Wrightové rozuměli. Byl to tryskový pohon, který vrhal piloty vzhůru na oblohu a udržel je tam. To, co nemohly dokázat žádné zákony či nařízení Vládců, dokázaly tyto všudypřítomné létající automobily. Smazaly poslední rozdíly mezi lidskými rasami.

Došlo i k dalším významným událostem. Nastal dokonale světský věk. Z církví, které existovaly před příchodem Vládců, přežívala pouze forma očištěného buddhismu, snad ta nejpřísnější ze všech věrouk. Víry, které byly založeny na zázracích a zjevení, zmizely úplně. S růstem vzdělanosti už pomalu zanikaly i předtím a Vládci samotní se do těchto věcí nikdy nemíchali. Ačkoliv po Karellenovi často chtěli, aby vyjádřil svůj postoj vůči náboženství, vždy odpověděl, že víra člověka je pouze jeho vlastní záležitostí, pokud neomezuje svobodu druhých.

Možná, že by staré církve přetrvávaly ještě celé generace, kdyby nebylo lidské zvědavosti. Bylo známo, že Vládci mají přístup do minulosti a historikové nejednou žádali Karellena, aby jiní pomohl objasnit určité historické spory. Možná, že Karellen byl z jejich naléhání už příliš unaven, ale je docela dobře možné, že si byl vědom toho, co bude důsledkem jeho ochoty…

Zařízení, které natrvalo propůjčil Světové historické nadaci, vypadalo jako obyčejný televizor s ovládacím panelem pro určení souřadnic místa a času. Celé zařízení bylo napojeno na mnohem dokonalejší přístroj, který se nacházel v Karellenově lodi. Na jakém principu pracoval, to nikdo nevěděl. Stačilo ale zmáčknout příslušná tlačítka a před člověkem se otevřelo okno do minulosti. Měl k dispozici téměř celou lidskou historii posledních pěti tisíc let. Dál do minulosti se vědci nedostali a rovněž v průběhu celé dlouhé historie se vyskytovala záhadná prázdná místa. Mohlo to mít svůj přirozený důvod, ale mohla to být také záměrná cenzura ze strany Vládců.

Ačkoliv bylo každému rozumně uvažujícímu člověku jasné, že *všechny* světové církve najednou nemohou mít pravdu, lidstvo i tak prožilo hluboký šok. Díky tajemnému zařízení Vládců člověk uviděl skutečné počátky veškerých církví a během několika málo dní všichni Mesiášové, které si lidstvo vytvořilo, ztratili svou božskost. To, čemu milióny lidí věřily po dva tisíce let, zmizelo pod oním prudkým a nemilosrdným světlem pravdy tak rychle jako ranní rosa. Všechno zlo i všechno dobro bylo najednou smeteno do minulosti, aby už nikdy víc nezatěžovalo lidskou mysl.

Lidstvo ztratilo své staré bohy a bylo dostatečně zralé na to, aby

nemuselo mít nové.

Ačkoliv si to uvědomovalo jen velmi málo lidí, pád církví byl paralelní s úpadkem vědy. Na světě bylo mnoho vědců, ale jenom málo z nich se dostalo za hranice dosavadního lidského poznání. Stále ještě existovala přirozená lidská zvědavost a kromě toho, člověk měl spoustu času, ale přesto základní vědecký výzkum odumíral. Zdálo se naprosto marné celý život se pídit po tajemství, které Vládci mohli odhalit už před dlouhými věky.

Tento úpadek byl částečně zmírněn nesmírným rozkvětem popisných nauk jako byly zoologie, botanika a astronomie. Nikdy předtím nebylo na světě tolik amatérských vědců, shromažďujících fakta pro své vlastní potěšení. Profesionálních teoretiků ale existovalo velmi málo.

To, že lidstvo nebylo vystaveno žádnému strádání a neznalo konflikty, znamenalo rovněž konec tvůrčího umění. Množství lidí, amatérů i profesionálů, pracovalo v oblasti zábavy, ale nevznikala žádná pozoruhodná díla v oblasti literatury, hudby, malířství či sochařství. V této oblasti žil svět ze slávy minulosti, která se nikdy nemohla vrátit.

S výjimkou několika filosofů si s tím nikdo nedělal starosti. Lidstvo bylo příliš zaměřeno na své nově získané pohodlí a osvobození se od všeho nepříjemného a nebylo schopno dívat se dál do budoucnosti. Konečně zde byla utopie a protože byla zcela nová, nebyla ještě napadena nejhorším nepřítelem všech utopií — nudou.

Možná, že Vládci měli připraveno řešení i pro tento případ, stejně jako jej měli pro všechny ostatní lidské problémy. Nikdo nevěděl, co je jejich konečným cílem. Lidstvo si zvyklo věřit jim a přijímat bez dotazů onen nadlidský altruismus, který držel Karellena a jeho druhy tak dlouho mimo jejich domov.

Jestli to ovšem byl skutečný altruismus. Protože stále ještě se našli lidé, kteří přemýšleli nad tím, zda politika Vládců bude vždy ve shodě se skutečným blahem lidstva.

7

Celková vzdálenost, kterou urazily pozvánky na večírek Ruperta Boyce, byla ohromující. Tak například jen mezi prvním tuctem hostů byli Fosterovi z Adelaide, Shoenbergerovi z Tahiti, Farranovi ze Stalingradu, Moraviovi z Cincinnati, Ivánkovi z Paříže a Sullivanovi, kteří bydleli blízko Velikonočního ostrova, ovšem čtyři kilometry pod hladinou oceánu. Ruperta velmi potěšilo, že se dostavili téměř všichni pozvaní hosté. Nepřišli jenom Krausovi, protože si neuvědomili časový posun a přiletěli o dvacet čtyři hodin později.

V poledne se v parku shromáždila impozantní sbírka letounů. A jestli ti, co přiletí později, vůbec najdou místo k přistání, hezky se projdou. Určitě to nebude nic příjemného pod nekonečně modrou oblohou a rtutí na sto deseti stupních. Mezi shromážděnými stroji byli jak Flitterbugy pro jednu osobu, tak rodinné Cadillaky, připomínající spíš létající paláce než rychlá letadla. V dnešním věku se ovšem podle typu stroje rozhodně nedalo určit sociální postavení majitele.

„To je ale příšerný dům," řekla Jean Morrelová, když se jejich Meteor snášel dolů. „Vypadá jako rozšlápnutá krabice."

George Greggson, který měl staromódní nechuť k automatickému přistávání, si nastavil rychlost sestupu a pak jí odpověděl.

„Je těžké posuzovat jej z tohoto úhlu. Ze země může vypadat docela jinak. Ach, drahá!"

„Co se děje?"

„Jsou tu i Fosterovi. Tu jejich barvu bych poznal kdekoliv."

„Nikdo tě nenutí, abys s nimi hovořil, když nebudeš chtít. To je jedna z výhod Rupertových večírků — vždycky se můžeš schovat v davu."

George si vybral místo k přistání a pečlivě k němu zamířil. Posadil se mezi další Meteor a něco, co žádný z nich nebyl schopen určit. Vypadalo to velmi rychle, ale také velmi nepohodlně. Asi nějaký z Rupertových technicky nadaných přátel, pomyslela si Jean, který si to pravděpodobně postavil sám. Napadlo ji, jestli to snad není protizákonné.

Když vystoupili z letadla, horko je udeřilo jako prudký žár pochodně. Vypadalo to, že během okamžiku vytáhne z jejich těl veškerou vlhkost a George už v duchu slyšel praskot vysušené pokožky. Byla to ale jejich chyba. Před třemi hodinami opustili Aljašku a zapomněli si v kabině postupně přizpůsobovat teplotu.

„Jak se tu vůbec dá žít!" spráskla ruce Jean. „Domnívala jsem se, že tohle klima kontrolují."

„Vždyť taky ano," odpověděl George. „Tohle byla kdysi poušť — a podívej se na to teď. Pojď, uvnitř to bude lepší."

Z ničeho nic jim v uších vybuchl Rupertův hlas. Hostitel stál vedle jejich letadla, v každé ruce sklenici a hleděl na ně dolů se čtveráckým výrazem. Shlížel na ně shora z prostého důvodu: byl téměř dvanáct stop vysoký a poloprůhledný. Nebyl problém dívat se skrze něj.

„To tedy předvádíš svým hostům pěkné žertíky!“ protestoval George. Natáhl se vzhůru po sklenicích. Jeho prsty jimi samozřejmě prošly naskrz. „Doufám, že až přijdeme do domu, budeš pro nás mít připraveno něco hmotnějšího!“

„Nemějte strach!“ smál se Rupert: „Řekněte mi, jaké máte přání a než přijdete, bude to hotovo.“

„Dvě velká chlazená piva,“ poručil si George. „Za chvíli tam budem.“

Rupert přikývl, položil jednu ze sklenic na neviditelný stůl, zmáčkl nějaké stejně neviditelné tlačítko a v okamžiku se rozplynul ve vzduchu.

„No páni!“ vydechla Jean. „To je poprvé, co jsem tuhle věcičku viděla v akci. Kde to Rupert vzal? Myslela jsem, že to mají jen Vládci.“

„Víš snad o tom, že by Rupert někdy nedostal to, co chtěl?“ odpověděl jí George. „Pro něj to je hračka. Takhle může pohodlně sedět ve své pracovně a cestovat přitom napříč Afrikou. Žádné vedro, žádný hmyz, žádná námaha a lednička vždy na dosah ruky. Zajímalo by mne, co by si o tom mysleli Stanley a Livingstone?“

Vedro umlčelo jejich další konverzaci. Když přišli ke vstupním dveřím domu (které vůbec nebylo možné odlišit od celistvé skleněné stěny), automaticky se před nimi otevřely za zvuku fanfár. Jean si pomyslela, že než den skončí bude fanfárami znechucená.

V krásně chladné hale je přivítala současná paní Boyceová. Právě ona byla oním důvodem pro tak vysokou návštěvnost Rupertova večírku. Možná, že polovina hostů by přišla tak či tak, aby se podívali na Rupertův nový dům, ale ti nerozhodní určitě přišli proto, aby viděli jeho novou ženu.

Existuje pouze jedno adjektivum, které ji výstižně popisovalo. Byla okouzlující. Dokonce i v době, kdy se krása stala zcela normálním jevem, se za ní otáčeli všichni muži, když vstoupila do místnosti. George hádal, že je tak z jedné čtvrtiny černoška, měla klasické řecké rysy a bohaté dlouhé vlasy. Pouze jemně čokoládová pokožka prozrazovala smíšený původ.

„Vy jste Jean a George, že ano?“ zeptala se napřahujíc ruku. „Jsem tak ráda, že vás poznávám. Rupert momentálně míchá nápoje a zřejmě velmi komplikovaně. Pojďte dál a seznamte se s ostatními hosty.“

Její hlas byl sytý kontraalt a George při něm ucítil slabé mrazení v zádech, jako by někdo hrál na jeho páteř jako na flétnu. Podíval se nervózně na Jean, které se podařilo se jaksi nepřirozeně usmát a

konečně se vzpamatoval.

„Jsem — jsme velmi rádi, že vás poznáváme," řekl nepřesvědčivě. „Moc jsme se na tenhle večírek těšili."

„Rupert vždy pořádá velmi pěkné večírky," doplnila ho Jean. Tím, jak zdůraznila ono „vždy", bylo všem jasné, že tím myslela „pokaždé, když se znovu ožení". George se slabě začervenal a nesouhlasně se na Jean podíval, ale na jejich hostitelce nebylo znát, že by si té zlomyslnosti všimla. Byla ztělesněné přátelství a vedla je do haly už zpoloviny plné Rupertových početných přátel. Rupert sám seděl v nějaké podivné konsole, která vypadala jako televizní přenosová jednotka. George předpokládal, že to je zařízení, jímž Rupert promítá svou obří projekci hostům na uvítanou. Zrovna zřejmě bavil další návštěvníky, kteří právě přistáli v parku, ale přesto si našel chvilku pro Jean a George, přátelsky jim zamával a omluvil se jim za to, že dal jejich piva někomu jinému.

„Tamhle si vezměte na co máte chuť," mávnul rukou za sebe. „Jen si poslužte. Jako doma. Předpokládám, že většinu lidí znáte — Maia vám představí zbytek. Jsem rád, že jste přišli."

„My jsme rádi, žes nás pozval," řekla Jean, ale neznělo to moc přesvědčivě.

George už odešel k baru a ona si razila cestu za ním. Sem tam se přitom pozdravila s lidmi, které znala. Asi tři čtvrtiny přítomných pro ni byli docela neznámí lidé, ale i to bylo na Rupertových večírcích normální.

„Pojďme na výzkumy," navrhla Georgeovi, když se občerstvili a pozdravili se všemi, které znali. „Chci si prohlédnout dům."

George, se sotva postřehnutelným postranním pohledem na Maiu Boyceovou, šel za ní. V jeho očích byl podivný, jako by vzdálený pohled, který se Jean vůbec nelíbil. - Je příšerné — pomyslela si — že muži jsou v podstatě polygamní bytosti. Na druhé straně, kdyby nebyli… Ano, možná je to takhle lepší.

Prohlíželi si všechny zázraky Rupertova nového příbytku a George se přitom rychle vzpamatoval. Pro dva lidi vypadal dům až příliš velký, ačkoliv pro jejich početné návštěvy byl zrovna vhodný. Měl dvě podlaží a horní bylo znatelně větší než dolní, takže jej přesahovalo na všech stranách. Všechno bylo až příliš zmechanizováno a kuchyň připomínala spíš pilotní kabinu v letadle.

„Ubohá Ruby!" řekla Jean, „tady by se jí určitě líbilo."

„Slyšel jsem," odpověděl jí George, kterému se předešlá paní Boyceová zrovna moc nelíbila, „že je dokonale šťastná se svým australským přítelem."

Ano, povídalo se to, takže to Jean nemohla popřít a raději změnila téma rozhovoru.

„Je velmi krásná, že ano?"

George byl dost chytrý na to, aby se vyhnul její pasti.

„Ano, taky si to myslím," odpověděl nevýrazně, „pokud se člověku ovšem líbí brunety."

„Tobě se samozřejmě nelíbí, viď?" řekla Jean sladce.

„Nebuď žárlivá, drahoušku," zasmál se George a pohladil její platinové vlasy. „Pojď, podíváme se do knihovny. Kde ji asi Rupert má?"

„Zřejmě to bude někdy tady, dole pro ni není místo. Kromě toho, většinou knihovny bývají nahoře. Dole se bydlí, jí, spí, zatímco horní patro je určeno pro odpočinek a zábavu. Ačkoliv si myslím, že mít tam bazén je dost bláznivý nápad."

„Určitě to má svůj důvod," řekl George otevíraje další dveře. „Rupertovi musel někdo velmi šikovně poradit, že si vybral zrovna tohle místo. Jsem si jistý, že sám by na něj, ani na tenhle dům nikdy nepřišel."

„Asi máš pravdu. Kdyby si ho vymyslel sám, určitě by tu byly pokoje bez dveří a schody, které nevedou nikam. Vlastně bych se bála vkročit do domu, který navrhl Rupert sám."

„A jsme tady," řekl George s pýchou navigátora, kterému se povedlo přistání. „Bájná Rupertova sbírka v jeho novém domě. Zajímalo by mě, kolik z nich Rupert opravdu četl."

Knihovna se táhla po celé šířce domu, ale byla nenásilně rozdělena do půl tuctu menších pokojů. Obsahovala, pokud si George dobře pamatoval, asi patnáct tisíc svazků — téměř všechno, co bylo kdy vydáno o magii, psychologickém výzkumu, otázkách božství, telepatie, zázraků a spoustě dalších nevysvětlitelných jevů, náležejících do kategorie parapsychologie. V tomto věku rozumu to byla velmi zvláštní záliba. Pravděpodobně to ale byla jenom Rupertova zvláštní forma úniku.

George si zápachu všiml ihned, jakmile vstoupili dovnitř. Byl slabý, ale pronikavý, ani ne tak nepříjemný, jako spíš matoucí. Jean si toho všimla taky: s pokrčeným čelem se usilovně pokoušela zápach rozeznat. Ocet, napadlo George, to by tomu snad mohlo být nejblíž. Ale je v tom ještě něco jiného…

Knihovna končila malým otevřeným prostorem, právě tak velkým, aby se do něj vešel stůl, dvě židle a nějaká křesla. Tady si zřejmě Rupert většinou četl. A někdo si tam četl i teď, v nepřirozeně šerém osvětlení. Jean sebou polekaně trhla a chytila George za ruku. Její reakce byla omluvitelná. Něco jiného bylo vidět obrázek v televizi a něco jiného setkat se s realitou tváří v tvář. George, kterého zřídkakdy něco překvapilo, se okamžitě chopil příležitosti.

„Doufám, že jsme vás nevyrušili, pane," řekl zdvořile. „Nevěděli jsme, že tu někdo je. Rupert nám nic neřekl…" Vládce položil knihu, pozorně si je prohlédl a pak pokračoval ve čtení. Nebylo v tom nic

nezdvořilého, protože mohl číst, mluvit a pravděpodobně dělat ještě několik dalších věcí najednou. Nicméně, pro lidského pozorovatele to byla neuvěřitelně schizofrenická podívaná.

„Jmenuji se Rashaverak," řekl Vládce přátelsky. „Obávám se, že nejsem příliš společenský, ale Rupertova knihovna je místo, odkud se jen velmi těžko odchází."

Jean se nervózně uchichtla. Všimla si, že jejich nový společník čte každou stránku zhruba tak dvě sekundy. Nepochybovala o tom, že plně vstřebává každé slovo a pomyslela si, zda by mohl číst každým okem jinou knihu. A pak ji napadlo, že by se mohl naučit i Braillovo slepecké písmo a číst i pomocí svých prstů… Konečná představa byla příliš komická, než aby se nemusela smát, a proto se ji raději snažila zaplašit tím, že se zapojila do konverzace. Konec konců, nestává se každý den, aby člověk měl příležitost mluvit s jedním z pánů světa.

George ji nechal povídat a jenom doufal, že neřekne nic netaktního. Stejně tak jako Jean, nikdy předtím neviděl živého Vládce. Ačkoliv často úředně jednali se státními činiteli, vědci a dalšími, nikdy neslyšel o tom, že by se některý z nich zúčastnil normálního soukromého večírku. S tím rozdílem, že tenhle večírek nebyl zase až tak soukromý, jak se mohlo zdát. Rovněž to, že Rupert měl k dispozici přístroj náležející Vládcům, bylo zarážející a George se začal v duchu divit, co se to tady vlastně děje. Bude se na to Ruperta muset opatrně zeptat, jestli se mu podaří být s ním chvilku o samotě.

Rashaverak seděl na podlaze, protože židle pro něj byly příliš malé, zjevně docela pohodlně, jelikož ignoroval polštáře ležící metr od něj. Jeho hlava byla pouhé dva metry nad zemí a George měl jedinečnou příležitost ke studiu mimozemské biologie. Naneštěstí toho o biologii věděl velmi málo, a proto nebyl schopen zjistit vůbec nic nového. Nový pro něj byl jen ten zvláštní, pronikavý zápach. Napadlo ho, jak asi lidé zapáchají Vládcům a doufal, že lépe.

Na Rashaverakovi nebylo nic antropomorfního. Když Vládce viděli nevzdělaní vystrašení divoši v dávné minulosti, mohli se jim z dálky zdát jako lidé s křídly a tak asi vznikl tradiční portrét Ďábla. Zblízka, se ale tento dojem ztrácel. Specifickou zvláštností byly jejich malé rohy (k čemu asi slouží? divil se George), ale jejich tělo nebylo ani lidské, ani nepřipomínalo žádné zvíře žijící na Zemi. Nebyli to ani savci, ani hmyz, ani plazi. Nebylo ani jisté, zda jsou obratlovci! Možná, že je jejich tvrdý povrch vyztužen zvenčí.

Rashaverakova křídla byla složená, takže si je George nemohl prohlédnout, ale jeho ocas, připomínající kus opancéřované hadice, ležel úhledně stočen vedle něj. Slavný ozubec ani nevypadal jako hrot šípu, ale spíš jako velký, plochý drahokam. Snad sloužil ke stejnému účelu jako ptačí ocasní pera — k udržování stability při letu. Z několika málo faktů a domněnek vědci usoudili, že Vládci přišli ze

světa s velmi nízkou gravitací a velmi hustou atmosférou.

Ze skrytého reproduktoru najednou uslyšeli Rupertův hlas: „Jean, Georgi! Kde se schováváte. Pojďte k nám dolů. Lidé se začínají bavit.“

„Já bych asi měl jít taky,“ řekl Rashaverak odkládaje knihu na polici. Bylo to pro něj velmi snadné, nemusel se vůbec zvednout z podlahy a George si poprvé všiml, že má dva protilehlé palce a mezi nimi pět prstů. George si pomyslel, že matematický systém založený na čtrnáctce by ho asi moc nebavil.

Rashaverak, když se postavil na nohy, poskytoval impozantní podívanou, třebaže se musel shýbat, aby se neuhodil o strop. Bylo zřejmé, že toto je jeden z důvodů, proč se tak málo setkávají s lidmi.

Během poslední hodiny se dostavilo několik dalších hostů a místnost teď byla zcela plná. Rashaverakův příchod situaci ještě trochu zkomplikoval, protože všichni, kteří byli v přilehlých místnostech, běželi do velké haly, aby si jej mohli prohlédnout. Rupert byl touto senzací viditelně potěšen.

„Pojď sem k nám, Rashy a seznam se s mými přáteli,“ volal na něj. „Posaď se na divan — abys nemusel otloukat strop.“

Rashaverak, s ocasem přehozeným přes rameno, se pohyboval místností jako ledoborec razící si cestu ledovou plání. Když se posadil vedle Ruperta, místnost se najednou zdála být o hodně větší a George si úlevně vydechl.

„Měl jsem pomalu klaustrofobii, když stál vedle nás. Zajímalo by mne, jak k němu Rupert přišel. Vypadá to. že to bude docela zajímavý večírek.“

„Taky je zvláštní, jak ho Rupert na veřejnosti oslovuje. Ale asi mu to nevadí. Je to všechno velice zvláštní.“

„Vsadím se, že mu to vadí. Problém je v tom, že Rupert se až příliš rád chlubí a kromě toho nemá žádný takt. A to mi připomíná to, jak ses s ním bavila!“

„Jak?“

„No, například — jak dlouho jste tady? Jak vycházíte s Dohlížitelem Karellenem? Líbí se Vám na Zemi? Opravdu, drahoušku! Takhle přece nemůžeš s Vládci mluvit!“

„Ale proč ne? Je na čase, aby s tím někdo začal!“ Než se jejich rozhovor zvrhl v hádku, byli vyrušeni Shoenbergerovými a napětí rychle opadlo. Děvčata odešla jedním směrem povídat si o paní Boyceové a muži šli na opačnou stranu a povídali si o tom samém, i když z jiného hlediska. Benny Shoenberger, který patřil k Georgeovým nejstarším přátelům, o ní věděl spoustu informací.

„Prosím tě, nikomu o tom neříkej. Ruth to neví, ale byl jsem to já, kdo ji představil Rupertovi.“

„Myslím si,“ poznamenal George závistivě, „že pro Ruperta je příliš dobrá. Ale třeba to nebude trvat dlouho. Brzy ho bude mít plné

zuby.“ Tato myšlenka mu docela zvedla náladu.

„Nevěř tomu! Je nejenom krásná, ale taky chytrá. Je už načase, aby si Ruperta vzal někdo do práce. Myslím, že ona je zrovna ta pravá.“

Oba — Rupert i Maia — nyní seděli vedle Rashaveraka a přijímali hosty. Na Rupertových večírcích se lidé nikdy nebavili společně, ale vždy se vytvořila spousta nezávislých skupinek, bavících se na různá témata. Nyní byli ovšem všichni shromážděni v centru atrakce. George Maiu trochu litoval. Tenhle večer měl patřit jí. Rashaverak ji ale částečně zastínil.

„Poslyš,“ řekl George a ozobával obložený chlebíček, „jak se ten zatracený Rupert dostal k tomu Vládci? O něčem takovém jsem nikdy neslyšel — ale zdá se, že pro něj je to docela normální. Když nás zval, o ničem takovém se ani nezmínil.“

Benny pokrčil rameny.

„To je jen jedno z jeho dalších překvapení. Bude lepší když se ho zeptáš sám. Ale není to poprvé, co se to stalo. Karellen byl přece na večírcích v Bílém domě, v Buckinghamském paláci a — “

„Jenže to je něco jiného! Rupert je přece úplně obyčejný člověk.“

„A možná, že Rashaverak je taky jenom obyčejný Vládce. Ale radši se zeptej přímo jich.“

„To taky udělám,“ řekl George, „hned jak budu mít příležitost mluvit s Rupertem o samotě.“

„No, to budeš muset čekat hezky dlouho.“

Benny měl pravdu, ale večírek vrcholil a on byl trpělivý. Mírná strnulost, kterou Rashaverakův příchod vrhl na celou společnost, už zmizela. Část hostů byla sice stále ještě shromážděna kolem Vládce, ale už se začaly vytvářet i jiné skupinky a vcelku se všichni chovali úplně normálně. Například Sullivan popisoval těm, které to zajímalo, svůj poslední podmořský výzkum.

„Zatím si nejsme jisti,“ povídal, „do jaké velikosti dorůstají. Nedaleko naší základny je kaňon, kde žijí opravdoví obři. Jednou jsem takovou viděl a řekl bych, že její chapadla měla rozpětí třicet metrů. Příští týden tam jedu znovu. Měl by někdo zájem o nové domácí zvířátko?“

Pro některé z žen to bylo odporné.

„Fuj,“ vydechla postrašeně jedna. „Naskakuje mi husí kůže, jen na to pomyslím! Vy jste asi hodně statečný.“ Sullivan vypadal docela překvapeně.

„O tom jsem nikdy nepřemýšlel,“ řekl. „Samozřejmě, vždy musím podniknout určitá opatření, ale nikdy jsem nebyl ve *skutečném* nebezpečí. Sépie vědí, že mne nemohou sežrat a pokud k nim nejdu moc blízko, vůbec si mne nevšímají. Většina vodních živočichů vás nechá na pokoji, když je nevyrušujete.“

„Ale stejně, dřív nebo později budete muset před nějakou, která si zamane, že jste k jídlu, hezky rychle utíkat," řekl někdo jiný.

„Ano," odpověděl Sullivan, „i to se občas stává. Ale já bych jim neublížil, konec konců, rád získávám nové přátele. Obvykle nastavím plnou rychlost a v okamžiku jsem pryč. A když zrovna nemám náladu hrát si s nimi nebo jsem příliš zaneprázdněn, mohu jim pustit do těla pár stovek voltů. To je patřičně uklidní a přestanou mne obtěžovat."

George si pomyslel, s kolika takovými zajímavými lidmi se už na Rupertových večírcích setkal. Hostitelovy literární zájmy byly úzce zaměřené, ovšem přátele měl nejrozmanitější. Aniž by musel otočit hlavu, George slyšel slavného filmového režiséra, méně slavného básníka, matematika, dva herce, jaderného inženýra, strážce zvěře, nakladatele zpravodajského týdeníku, statistika ze Světové banky, houslového virtuosa, profesora archeologie a astrofyzika. Nebyl tam nikdo jiný z Georgeovy vlastní profese, scénografie. Měl svou práci rád, v tomto věku poprvé v lidské historii nikdo nedělal to, co by se mu nelíbilo.

Nakonec se mu podařilo chytit Ruperta v kuchyni, kde experimentoval s nápoji. Bylo mu líto, že ho musí přinutit sestoupit na zem, když měl v očích takový zasněný vzdálený pohled, ale když nebylo vyhnutí, George dovedl být neodbytný.

„Poslyš, Ruperte," začal a posadil se na stůl, „myslím, že nám dlužíš nějaké vysvětlení."

„Hm," řekl Rupert zaujatě a povyplázl jazyk, „asi jsem tam dal příliš mnoho ginu."

„Nevyhýbej se odpovědi a nepředstírej, že jsi opilý, protože já moc dobře vím, že nejsi. Jak ses seznámil s tím Vládcem a co tu vlastně dělá?"

„Já jsem ti to neřekl?" podivil se Rupert. „Myslel jsem si, že jsem to vysvětlil všem. Vy jste tam asi zrovna nebyli — samozřejmě, schovávali jste se v knihovně." Zasmál se způsobem, který se Georgeovi zdál skoro urážlivým. „Víš, byla to moje knihovna, která sem přivedla Rashyho."

„To je divné."

„Proč?"

George se chvilku odmlčel. Uvědomil si, že tohle bude vyžadovat takt. Rupert byl totiž na svou podivnou sbírku hrdý.

„No, protože — uvědom si přece, jak daleko jsou Vládci ve vědě. Nevěřím tomu, že by je zajímaly psychické fenomény a další podobné nesmysly."

„Proč nesmysly?" odpověděl Rupert. „Zajímají se prostě o lidskou psychologii a já mám pár knih, z kterých se mohou leccos naučit. Těsně předtím, než jsem se sem nastěhoval, se se mnou jeden z nich spojil a ptal se, jestli si mohou půjčit asi padesát z mých

nejvzácnějších svazků. Zřejmě je za mnou poslal někdo k Knihovny Britského muzea. Umíš si, samozřejmě, domyslet, co jsem jim odpověděl.“

„To tedy neumím!“

„Nu, velice zdvořile jsem jim odpověděl, že jsem ty knihy dával dohromady dvacet let. Že jim je milerád půjčím, ale že by je raději měli studovat tady u mne. A tak přišel Rashy a čte asi dvacet knih denně. Zajímalo by mne, k čemu mu to pak bude dobré.“

George se nad tím zamyslel a pak nesouhlasně pokrčil rameny.

„Abych pravdu řekl, moje mínění o Vládcích tím pokleslo. Myslel jsem si, že svůj volný čas tráví užitečněji.“

„Ty jsi prostě nenapravitelný materialista, vid? Myslím, že Jean by s tebou nesouhlasila. Ale dokonce i z tvého tak praktického hlediska to dává smysl. Ty bys také určitě studoval psychologii a pověry zaostalé rasy, s níž máš co do činění!“

„Předpokládám, že ano,“ řekl George ne zcela přesvědčen. Deska stolu ho začala tlačit, proto seskočil dolů. Rupertovi se podařilo namíchat nápoje ke své spokojenosti a zamířil s nimi zpět k hostům. Až sem bylo slyšet, jak se po něm shánějí.

„Hej!“ protestoval George, „než mi zmizíš, mám ještě jeden dotaz. Jak to, že máš to přenosové zařízení, kterým ses nás pokoušel vystrašit, když jsme přiletěli?“

„To je jednoduché. Prostě jsem řekl, jak užitečné by to bylo pro moje zaměstnání a Rashy se o tom zmínil na správném místě.“

„Promiň, že jsem tak dotěrný, ale co je tvoje současné zaměstnání? Předpokládám, samozřejmě, že to má co dělat se zvířaty.“

„Jistě. Teď jsem super-veterinář. Můj obvod pokrývá asi deset tisíc kilometrů čtverečních pralesa, a protože mí pacienti za mnou nepřijdou, musím si je hlídat sám.“

„Asi to je dost vyčerpávající práce, viď?“

„Nu, samozřejmě se nezajímám o nějakou drobotinu. Především o lvy, slony, nosorožce a tak dál. Každý den si sednu před televizní obrazovku, seřídím kamery a z výšky okolí sta metrů pak vidím všechno jako na dlani. Prohlížím oblast kilometr po kilometru. Když zjistím nějaké problémy, sednu do letadla a letím se tam podívat. Někdy je to trochu komplikované. Se lvy a jim podobnými nejsou žádné problémy, ale prostřelit šipkou s anestetikem kůži nosorožce, to už je zatraceně těžká práce.“

„RUPERTE!“ zakřičel někdo z vedlejší místnosti.

„Podívej, co jsi způsobil! Docela jsem zapomněl na své hosty. Na, vezmi ten tác. Tyhle jsou s vermutem — nesmíš to poplést — nechtěl bych to míchat znovu.“

Těsně před západem slunce se George vydal nahoru na terasu.

Trochu ho bolela hlava a zachtělo se mu pryč od toho hluku a zmatku dole. Jean, která tančila mnohem lépe než on, se stále ještě velmi dobře bavila, a proto odmítla jít s ním. George, kterého se zmocnila jakási alkoholem podmíněná žárlivost, to otrávilo, a proto se rozhodl, že se raději půjde uklidnit pod hvězdy.

Na střechu se člověk dostal tak, že eskalátorem vyjel do prvního patra a pak šel vzhůru točitým schodištěm kolem klimatizační šachty. Padacími dveřmi vešel na rozlehlou rovnou střechu. Na jednom jejím konci bylo zaparkováno Rupertovo letadlo, uprostřed byla zahrada — která už pomalu začínala přerůstat — a zbytek tvořila jednoduchá vyhlídková terasa s několika lehátky. George se natáhl do jednoho z nich a panovačně se rozhlédl kolem. Připadal si jako nějaký monarcha prohlížející si své království.

Byl to nádherný pohled. Rupertův dům stál na okraji rozlehlé pánve, mírně se svažující dolů k bažinám a jezerům asi pět kilometrů odsud. Na západě se rozprostíral prales, který se táhl až téměř k Rupertovým zadním dveřím. Ale za ním, ve vzdálenosti určitě ne menší než padesát kilometrů, se jako vysoká zeď zvedala hradba hor, táhnoucí se od severu k jihu. Na jejich vrcholcích svítil sníh a oblaka nad nimi se zbarvila dočervena v posledních paprscích zapadajícího slunce. Jak se tak díval na toto úchvatné panorama, George docela vystřízlivěl.

Hvězdy, které se na obloze s nezvyklým spěchem vynořily ihned po západu slunce, vůbec neznal. Hledal Jižní kříž, ale marně. Ačkoliv toho o astronomii věděl jen velmi málo, to, že nevidí známé souhvězdí, ho překvapilo. Rovněž tak hrozivé zvuky z pralesa se ozývaly až nepříjemně blízko. Už toho čerstvého vzduchu mám dost, rozhodl se. Půjdu raději dolů než sem přiletí na výzvědy nějaký krvelačný netopýr nebo podobná příšera.

Už byl na odchodu, když se ve dveřích objevil další host. Byla natolik tma, že George nepoznal, kdo to je a tak jen zavolal do tmy: „Ahoj, vy tam! Už toho taky máte plné zuby?“ Jeho neviditelný společník se zasmál.

„Rupert začíná pouštět své filmy. Já už je všechny viděl.“

„Vezměte si cigaretu,“ nabídl mu George.

„Díky.“

Ve světle zapalovače — George si potrpěl na starožitnosti — rozeznal svého společníka, až neuvěřitelně krásného mladého černocha, jehož jméno mu sice řekli, ale on je ihned zapomněl, stejně tak jako jména dalších dvaceti neznámých lidí, kteří mu byli na večírku představeni.

„Myslím, že my dva jsme se ještě nesetkali,“ řekl, „ale nejste vy náhodou Rupertův nový švagr?“

„Máte pravdu. Jsem Jan Rodricks. Každý říká, že já a Maia jsme si

podobní.“

George si pomyslel, zda má Jana politovat kvůli jeho novému příbuznému. Ale pak se rozhodl, že jej nechá, ať se s tím vypořádá sám. Konec konců, třeba už se Rupert vybouřil.

„Já jsem George Greggson. Tohle je poprvé, co jste na Rupertově slavném večírku? „

„Ano. Člověk se tu setká se spoustou zajímavých lidí.“

„A nejenom lidí,“ dodal George. „Dnes jsem měl poprvé příležitost setkat se osobně s Vládcem.“

Ten druhý na okamžik zaváhal než odpověděl a George napadlo, do jakého citlivého místa se asi strefil. Ale odpověď byla nic neříkající.

„Já je taky nikdy předtím neviděl — když nepočítám televizi, samozřejmě. „

Konverzace vázla a George si po chvíli uvědomil, že Jan chce být sám. Také se už znatelně ochladilo, takže se rozloučil a šel dolů.

Džungle byla tichá. Jak se Jan opřel o zeď strojovny klimatizace, jediný zvuk, který slyšel byl slabý hukot domu, dýchajícího svými mechanickými plícemi. Cítil se velmi osamocený a právě to si přál. Ale byl také velmi zklamaný — a to bylo něco, co si vůbec nepřál.

8

Žádná utopie nemůže poskytnout uspokojení každému a nemůže ho poskytovat stále. S tím, jak se zvyšovala materiální životní úroveň lidstva, se člověk začal dívat výš a začal být nespokojen s majetkem a mocí, kterou kdysi měl jen ve svých nejdivočejších snech. A dokonce i když měl všechno, co chtěl, v jeho srdci i mysli zůstala neuhasitelná touha a nepokoj.

Před sto lety by Jan Rodricks byl mnohem nešťastnějším člověkem. Jenom barva jeho pleti by byla obrovským, vše ostatní zastiňujícím handicapem. Dnes neznamenala nic. Mírný pocit nadřazenosti, který černoši měli na začátku dvacátého prvního století, už pominul. Slovo „černoch“ dnes nebylo v uhlazené společnosti žádným tabu, všichni jej používali bez sebemenších rozpaků. Nemělo žádný emocionální obsah a bylo pouhou nálepkou, tak jako třeba republikán, metodista, konzervativec či liberál.

Janův otec byl okouzlující Skot, který se poměrně proslavil jako profesionální kouzelník. Jeho předčasná smrt ve čtyřiceti pěti letech byla přičítána nadměrné konzumaci nejslavnějšího nápoje vyráběného v jeho rodné zemi. Ačkoliv Jan nikdy neviděl svého otce opilého, nebyl si jist tím, zda ho někdy viděl dokonale střízlivého.

Paní Rodricksová přednášela teorii pravděpodobnosti na Univerzitě v Edinburghu. Bylo typickým příkladem extrémní pohyblivosti člověka dvacátého prvního století, že paní Rodricksová, která byla černá jako uhel, se narodila ve Skotsku, zatímco její blonďatý odrodilý manžel strávil většinu svého života na Haiti. Maia a Jan nikdy neměli jeden společný domov, ale cestovali mezi rodinami svých rodičů jako dva tenisové míčky. Bylo to pro ně docela zábavné, ale rozhodně to v nich nemohlo potlačit onen pocit nestability, který zdědili po svém otci.

Ve dvaceti sedmi letech měl Jan před sebou ještě několik let studia než začne vážně přemýšlet o své kariéře. Bez jakékoliv námahy získával jeden diplom za druhým. Jeho hlavními předměty byly matematika a fyzika, ale současně s nimi studoval i filosofii a hudební vědu. Dokonce i podle vysokých měřítek doby byl pianistou-amatérem první třídy.

Za tři roky měl získat doktorát ve strojní fyzice, s astronomií jako druhým předmětem. Znamenalo to docela dřinu, ale Jan to jen vítal. Studoval na pravděpodobně nejkrásněji umístěné univerzitě na světě — v Kapském městě, rozprostírajícím se na úpatí Stolové hory.

Neměl žádné materiální starosti, ale přesto byl nespokojen a neviděl ze své situace žádné východisko. A Maiino vlastní štěstí — třebaže jí ho ani v nejmenším nezáviděl — ještě podtrhovalo hlavní

důvod jeho trápení.

Protože Jana stále pronásledovala romantická iluze — příčina tolikeré bídy a tolikeré poezie — že každý člověk má mít ve svém životě jen jednu jedinou opravdovou lásku. On sám se poprvé zamiloval v neobvykle pozdním věku a to do ženy, která byla známá nejenom svou krásou, ale i přelétavostí. Rosita Tsien tvrdila — a měla pravdu, že v jejích žilách koluje krev mandžuských císařů. Byla velmi bohatá, patřila jí téměř celá Vědecká fakulta v Kapském městě. Jan byl přímo uchvácen její delikátní krásou a celá záležitost se dostala tak daleko, že rozchod pro něj byl velmi bolestivý. Nebylo mu jasné, co udělal špatně…

Samozřejmě se z toho dostal. Jiní muži si po takovém rozchodu obyčejně řekli: „Jsem si jistý, že s takovou ženou jsem to nikdy nemyslel vážně!“ Ale Jan takový nebyl a momentálně se jen velmi těžce vyrovnával s životem.

Jeho další problém pramenil z pocitu křivdy způsobené přítomností Vládců. Křivdy vůči svým vlastním ambicím a touhám. Jan byl romantikem nejen srdcem, ale i myslí. Odjakživa ho lákaly neprobádané hlubiny vesmíru. Stejně tak jako spoustu ostatních mladých lidí.

Před stoletím položil Člověk nohu na žebřík, který ho měl dovést ke hvězdám. Jenže v tom okamžiku — byla to snad náhoda? — se mu dveře do vesmíru zabouchly před obličejem. Vládci uvalili pouze velmi málo zákazů na nejrůznější formy lidské aktivity (vedení války bylo snad hlavní výjimkou), ale vesmírný výzkum prakticky ustal. Výzva, kterou představovala věda Vládců, byla příliš velká. Člověk měl strach se s ní utkat, a proto obrátil svou činnost k jiným sférám. Nemělo smysl vyvíjet rakety, když Vládci měli tak dokonalé prostředky pohonu, založené na principech, o nichž člověk neměl ani potuchy.

Pár stovek lidí navštívilo Měsíc a zřídili na něm observatoř. Cestovali jako pasažéři na malé lodi propůjčené jim Vládci. Bylo zřejmé, že studium onoho malého dopravního prostředku nemá smysl, třebaže Vládci by jej ochotně pozemským vědcům půjčili.

Člověk tedy stále zůstával vězněm své vlastní planety. Byla to mnohem hezčí, ale také mnohem menší planeta než před sto lety. Vládci sice odstranili války, hlad a nemoci, odstranili však také dobrodružství.

Vycházející Měsíc začal malovat východní oblohu jemným mléčným svitem. Tam nahoře, jak Jan věděl, byla hlavní základna Vládců, rozkládající se mezi krátery Pluta. Vyplouvaly z ní jejich zásobovací lodě a vracely se zpět po více než sedmdesáti letech. Teprve za Janova života Vládci odhalili jedno ze svých tajemství a jejich lodě zakotvily ve viditelné blízkosti Země. Obrovité, míle široké

stíny velkých lodí, vrhané ranním nebo večerním sluncem na planiny Měsíce, bylo možno spatřit dvěstěpalcovým dalekohledem. Protože všechno, co Vládci podnikali, bylo pro Zemi nesmírně zajímavé, příchody a odchody jejich lodí byly pečlivě sledovány. Jeden z těch obrovitých stínů zmizel před několika hodinami. Jan věděl, že někde poblíž Měsíce leží v prostoru obrovská loď Vládců a chystá se na cestu do neznámého vzdáleného domova.

Nikdy samozřejmě neviděl žádnou z těch lodí přistávat či odlétat. I když na této polovině zeměkoule byly dobré pozorovací podmínky, Jan nikdy neměl to štěstí. Nikdo nikdy nevěděl, kdy lodě Vládců odletí nebo přistanou a Vládci sami to dopředu nikdy neoznámili. Rozhodl se počkat dalších deset minut a pak se vrátí na večírek.

Co to bylo? — Jenom meteor padající dolů souhvězdím Eridanu. Jan se protáhl, zjistil, že jeho cigareta dohořela a zapálil si další.

Měl ji dokouřenou asi do poloviny, když půl miliónu kilometrů od něj se Hvězdný poutník vydal na cestu. Ze středu měsíčního svitu se začala šplhat malá jiskřička. Zpočátku byl její pohyb tak pomalý, že byl jen stěží postřehnutelný, ale sekundu za sekundou nabírala rychlost. Najednou zazářila jako drahokam a pak zmizela z očí.

O okamžik později se objevila znovu, nabírajíc rychlost a jas. Znovu a znovu se objevovala a ztrácela ve svém zvláštním rytmu.

S nesmírnou rychlostí si razila cestu vzhůru a rýsovala světélkující čáru přes hvězdnou oblohu. Třebaže člověk nevěděl, jak je skutečné daleko, představa její rychlosti a energie brala dech.

Jan věděl, že to, co nyní vidí, je jen vedlejší produkt nesmírné rychlosti a energie lodi. Ta sama byla neviditelná a byla už daleko vpředu před svým stoupajícím světlem. Tak jako za sebou tryskový dopravní letoun nechává čáru sražených par, tak za sebou svou typickou stopu zanechávala i loď Vládců.

Obecně přijatou teorií bylo — a nebylo pochyb o její pravdě — že ohromné zrychlení Hvězdného poutníka způsobuje místní zakřivení času. To, co nyní viděl, byl pouze jas vzdálených hvězd, namířený do jednoho místa a odražený do jeho oka. Byl to viditelný důkaz teorie relativity — ohyb světla v přítomnosti nesmírného gravitačního pole.

Nyní se zdálo, že se světlo pohybuje pomaleji, ale to bylo pouze díky perspektivě. Ve skutečnosti loď stále nabírala na rychlosti. Stopa lodi, řítící se ke hvězdám, se začínala zkracovat. Jan věděl, že tuto událost sleduje spousta dalekohledů na Zemi, protože vědci se pokoušejí odhalit tajemství pohonu lodí Vládců. Na toto téma už byla publikována spousta prací. Nemůže být pochyb o tom, že Vládci si je určitě s velkým zájmem přečetli.

Přízračné světlo pomalu mizelo. Už to byla jenom zanikající čára, směřující k srdci souhvězdí Carina. Tam někde byl domov Vládců, ale mohla to být kterákoliv z tisíce hvězd v oné části vesmíru. Její

vzdálenost od slunečního systému se nedala určit.

Bylo po všem. Třebaže loď stěží začala svou pouť, pro lidského pozorovatele už nebylo viditelné vůbec nic. Ale v Janově mysli stále planula vzpomínka na její zářící dráhu. Planula jako pochodeň, která nikdy nemůže uhasnout, pokud on sám má ambice a touhy.

Večírek skončil. Téměř všichni hosté se vznesli vzhůru k obloze a nyní se vraceli do svých domovů, rozesetých po celém povrchu zeměkoule. Pár hostů ale zůstalo.

Jedním z nich byl Norman Dodsworth, básník, který se opil, ale byl natolik při smyslech, že raději šel ven, dřív než mohl udělat nějakou výtržnost. Ležel roztažený na trávníku a doufal, že ho brzy ráno vzbudí nějaká hyena. Z praktických důvodů se s ním už tedy nedalo počítat.

Dalšími zbylými hosty byli George a Jean. Nebyl to Georgeův nápad, on sám chtěl letět domů. Neschvaloval přátelství mezi Rupertem a Jean, i když ne z obvyklého důvodu. George byl pyšný na to, jaký má praktický a vyrovnaný charakter a považoval zájem, který v tomto věku vědy a rozumu svedl Ruperta a Jean dohromady nejenom za dětinský, ale také za dost nezdravý. To, že někdo stále ještě má, byť sebemenší, víru v nadpřirozeno, se mu zdálo nenormální a to, že zde nalezl Rashaveraka, otřáslo jeho vírou ve Vládce.

Nyní bylo zřejmé, že Rupert si naplánoval nějaké překvapení zřejmě s Jeaninou pomocí. George zachmuřeně rezignoval před jakýmkoliv nesmyslem, který měl přijít.

„Vyzkoušel jsem spoustu věcí, ale nakonec jsem se rozhodl pro tohle," řekl Rupert hrdě. „Velkým problémem je zde zmírnit tření, abychom dostali naprosto neomezenou svobodu pohybu. Starodávný naleštěný stůl a otáčení skleničkou taky nejsou špatné, ale já raději vsadil na modernější metodu. A tady je výsledek. Vezměte si židle — jsi si jistý tím, že se k nám nechceš připojit, Rashy?"

Zdálo se, že Vládce chvíli váhá. Pak zavrtěl hlavou (naučil se tenhle zvyk až tady na Zemi? napadlo George).

„Ne, děkuji," odpověděl. „Budu se raději jen dívat. Možná příště."

„Nu, dobrá, máš ještě spoustu času změnit své rozhodnutí." Opravdu? pomyslel si George dívaje se pochmurně na hodinky. Rupert své přátele shromáždil kolem malého, ale masivního stolku, dokonale kruhového tvaru. Rupert zvedl jeho plastikový povrch a odkryl lesknoucí se záplavu těsně namačkaných kuliček. Nemohly spadnout, protože stolek měl mírně zvednutý okraj a George si marně lámal hlavu, k čemu tam asi jsou. Stovky odražených bodů světla vytvářely fascinující a hypnotický obraz a Georgeovi se zdálo, že z toho má mírnou závrať.

Když si všichni přisunuli židle ke stolku, Rupert sáhl dovnitř a

vytáhl kotouč o průměru asi deset centimetrů. Položil jej na kuličky.

„Hotovo," řekl, „teď na něj položte ruce tak, aby se mohl volně pohybovat."

George se na celé to zařízení díval s nedůvěrou. Všiml si, že po obvodu stolu jsou v pravidelných intervalech, i když ne za sebou, napsána písmena abecedy. Kromě toho tam byla čísla od jedné do devíti, roztroušená nahodile mezi písmeny a dvě políčka nesoucí nápisy „ANO" a „NE". Ta byla na protilehlých stranách stolu.

„Vypadá to tu jako někde u kartářky," zabručel. „Divím se, že v tomhle století ještě může někdo takové věci brát vážně." Když dal najevo tento svůj malý protest, který byl namířen jak proti Rupertovi, tak proti Jean, bylo mu o trochu líp. Rupert nepředstíral, že má o tenhle jev čistě vědecký zájem. Byl nezaujatý, ale nedůvěřivý. Zato Jean na druhé straně — o tu si George dělal trochu starosti. Zdálo se, že skutečně věří tomu, že existují takové věci jako telepatie či jasnovidectví.

Najednou si George uvědomil, že jeho poslední věta byla také kritickou narážkou na Rashaveraka. Nervózně se ohlédl, ale nezdálo se, že by tím Vládce byl nějak dotčen. To ale neznamenalo vůbec nic.

Všichni nyní zaujali své pozice. Podle směru hodinových ručiček u stolu seděli Rupert, Maia, Jan, Jean, George a Benny Shoenberger. Ruth Shoenbergerová seděla mimo kruh se zápisníkem v ruce. Zřejmě měla proti své účasti ve hře nějaké námitky, což bylo příčinou toho, že Benny pronášel sarkastické poznámky o lidech, kteří stále ještě berou Talmud vážně. Skutečně vypadala, že ráda poslouží jako zapisovatel.

„Nyní poslouchejte," začal Rupert, „pro dobro takových skeptiků jako George začneme hned teď. Ať už na tomhle je nebo není něco nadpřirozeného, funguje to. Já osobně si myslím, že to má čistě vědecké vysvětlení. Když položíme ruce na kotouč, snažíme se vyhnout tomu, abychom ovlivnili jeho pohyby, ale nemůžeme se vyhnout zapojení našeho podvědomí. Analyzoval jsem spoustu seancí a přišel jsem na to, že vždy někdo ve skupině věděl nebo se dohadoval — třebaže on sám o tom neměl ani potuchy. Avšak chtěl bych tento experiment provést za těchto — ehm — zvláštních okolností.

Ony Zvláštní okolnosti seděly a tiše je pozorovaly, určitě ne bez zájmu. George napadlo, co si o tom Rashaverak asi myslí. Připadá si stejně jako antropolog pozorující primitivní náboženský rituál? Celá atmosféra byla dost fantastická a George si připadal jako blázen, že se do něčeho takového vůbec pustil.

Jestliže se i ostatní cítili podobně pošetile, dokonale své pocity skrývali. Pouze Jean se červenala, byla rudá vzrušením, ale mohlo to být také vlivem alkoholu.

„Připraveni?" zeptal se Rupert. „Dobrá, začneme." Udělal působivou pauzu a pak, aniž se na kohokoliv obracel, zvolal: „Je tu

někdo?“

George cítil jak se kotouč pod jeho prsty slabě zachvěl. Nebylo to překvapující, když uvážil tlak, který na něj vyvíjí šest lidí. Začal opisovat malou osmičku a pak se vrátil doprostřed.

„Je tu někdo? opakoval Rupert. Mnohem konverzačnějším tónem pak dodal: „Někdy to trvá deset až patnáct minut, ale někdy — “

„Jú!“ vydechla Jean.

Kotouč se pohyboval. Začal se širokým obloukem houpat mezi políčky „ANO“ a „NE“. George jen s určitými potížemi potlačil zachechtání. Co by se dělo, kdyby odpověď byla „NE“, pomyslel si. Vzpomněl si na starého klauna: „Nikdo tu není, jenom my kuřátka, páně šediteli.“

Ale odpověď byla „ANO“. Pak se kotouč rychle vrátil doprostřed stolu. Jako by byl živý, vyčkávající další otázku. Navzdory svému vlastnímu přesvědčení to George začalo zajímat.

„Kdo jsi?“ zeptal se Rupert.

Teď nepochybně dojde na písmena. Kotouč se začal pohybovat napříč stolkem jako živá, citlivá věc a hláskoval jednotlivá písmena tak rychle, že George měl někdy problémy udržet na něm prsty. Mohl přísahat, že pohybu kotouče nijak nepomáhá. Rozhlédl se kolem, ale na obličejích svých přátel neviděl nic podezřelého. Byli stejně tak dychtiví a napjatí jako on sám.

„JAJSEMVSICHNI,“ hláskoval kotouč a pak se vrátil na místo.

„Já jsem všichni,“ opakoval Rupert. „To je typická odpověď. Vyhýbavá, ale povzbudivá. Pravděpodobně znamená, že tu není nic jiného než naše kombinovaná mysl.“ Na chvíli se odmlčel, evidentně přemýšleje o své další otázce. Pak znovu promluvil do prázdna.

„Máš pro někoho z nás vzkaz?“

„Ne,“ odpověděl kotouč rychle.

Rupert se rozhlédl kolem.

„Je to na nás, někdy sdělí nějakou informaci, ale dnes musíme sami klást otázky. Chce někdo začít?“

„Bude zítra pršet?“ zeptal se George rychle.

Kotouč začal okamžitě kmitat mezi „ANO“ a „NE“.

„To je ale hloupá otázka,“ nesouhlasil Rupert. „Měl jsi se zeptat, jestli bude pršet tady. Někde přece může pršet, jinde ne. Nedávejte otázky, na které může být neurčitá odpověď.“

George se cítil náležitě zahanben. Rozhodl se, že další otázku raději nechá někomu jinému.

„Jaká je moje oblíbená barva?“ zeptala se Maia.

„MODRA,“ přišla rychlá odpověď.

„Ano, správně.“

„To také nic nedokazuje. Nejméně tři lidi u stolu to vědí,“ namítl George.

„Jaká je oblíbená barva Ruth?“ zeptal se Benny.

„CERVENA.“

„Je to pravda, Ruth?”

Ruth vzhlédla od svých zápisků.

„Ano, je. Ale tohle přece Benny ví a sedí v kruhu.“

„Já to přece nevím,“ ohradil se Benny.

„To bys tedy měl — už jsem ti to říkala tolikrát.“

„Podvědomá paměť,“ zamumlal Rupert. „To se stává často. Ale, prosím vás, nemohli byste klást nějaké inteligentnější otázky? Když to tak dobře začalo, nechci, aby nám to selhalo.“

Bylo to zvláštní, ale samotná trivialita onoho jevu začala George zajímat. Byl si jist, že to nemá žádné nadpřirozené vysvětlení, jak řekl Rupert. Kotouč prostě reagoval na jejich podvědomé svalové pohyby. Ale tento fakt samotný byl velmi zajímavý a podivný. Nikdy by nevěřil tomu, že získají tak pohotové a přesné odpovědi. Jednou zkoušel, zda je možné, aby on sám kotouč donutil vyhláskovat svoje jméno. Dostal „G“, ale to bylo všechno, zbytek byl naprostý nesmysl. Přišel k závěru, že je naprosto nemožné, aby jeden člověk pohyboval kotoučem podle sebe a ostatní o tom nevěděli.

Po hodině a půl měli hromadu odpovědí. Některé z nich byly docela dlouhé. Tu a tam se vyskytla chyba v pravopise nebo podivná gramatika, ale to bylo zanedbatelné. Ať už bylo vysvětlení jakékoliv, George byl přesvědčen o tom, že on sám vědomě výsledkům nepomáhá. Několikrát, když kotouč hláskoval slovo, se snažil ovlivnit další písmeno a tím i smysl celé zprávy. Ale kotouč vždy šel zcela neočekávaným směrem a hláskoval něco úplně jiného. Někdy se zdálo, ale to jenom proto, že tu nebyly žádné pauzy označující začátek a konec slov, že zpráva vůbec nedává smysl — dokud nebyla úplně celá a Ruth ji pak mohla přečíst.

Celá ta záležitost vzbudila v Georgeovi vzrušující dojem, že jsou v kontaktu s nějakou nezávislou, odhodlanou myslí. A přesto o tom neměli žádný důkaz. Některé z odpovědí byly velmi nejasné. Co si člověk například mohl myslet o:

VERVCLOVEKAPRIRODAJESTEBOU.

Ale někdy měly odpovědi až zarážející pravdu:

PAMATUJTEZECLOVEKNENISAMBLIZKOCLOVEKAJEZEMEDRUHYCH.

Tohle přece ví každý, ale mohli si být jisti, že odpověď poukazovala přímo na Vládce?

George se začal cítit velmi ospalý. Je nejvyšší čas vypravit se domů, pomyslel si. Je to sice velmi poutavé, ale nevede to k ničemu a

brzy bych toho mohl mít po krk. Rozhlédl se okolo stolu. Benny vypadal, jako by si myslel to samé. Maia a Rupert byli mírně skleslí a Jean — ta to brala vážně celou tu dobu. Její výraz dělal Georgeovi starosti. Vypadalo to téměř jako by se bála pokračovat, ale zároveň jako by se bála přestat.

Zbýval pouze Jan. George napadlo, co si asi myslí o výstřednostech svého švagra. Mladý inženýr byl celou tu dobu zticha, nekladl žádné otázky, ani se nedivil nad odpověďmi. Zdálo se, že studuje pohyb kotouče jako by to byl pouze zajímavý fyzikální jev.

Rupert se násilím probral z letargie, do níž upadl. „Tak, poslední otázku a necháme toho," řekl, „a co ty, Jane? Zatím ses neptal vůbec na nic?"

Kupodivu, Jan vůbec nezaváhal. Zdálo se, že si svou otázku vybral už dávno předtím a jen čekal na svou příležitost. Podíval se na mohutné tělo Rashaveraka a pak zvolal pevným, rozhodným hlasem:

„Která hvězda je sluncem Vládců?"

Rupert hvízdl údivem. Maia a Benny nereagovali vůbec. Jean zavřela oči a zdálo se, že spí. Rashaverak se naklonil kupředu a pozoroval kotouč přes Rupertovo rameno.

A kotouč se začal pohybovat.

Když se opět vrátil na své místo do středu, chvíli bylo ticho. Pak se Ruth zmateným hlasem zeptala:

„Co to znamená NGS 549672?"

Nikdo jí neodpověděl, protože ve stejném okamžiku George rozčileně vykřikl:

„Pomozte mi někdo s Jean. Obávám se, že omdlela!"

9

„Ten člověk Boyce," řekl Karellen, „pověz mi o něm něco."

Dohlížitel samozřejmě nepoužil tato slova a myšlenky, které ve skutečnosti vyjádřil, byly mnohem dokonalejší. Lidský pozorovatel by slyšel krátký výbuch rychle modulovaných zvuků, něco jako vysoce rychlostní Morseův přístroj v akci. Třebaže bylo pořízeno mnoho nahrávek s řečí Vládců, nepodařilo se ji rozluštit, protože byla velmi složitá. A i kdyby se někomu podařilo naučit se jednotlivé články jejich jazyka, nikdy by nemohl Vládcům v jejich normální konverzaci stačit, protože mluvili velmi rychle.

Dohlížitel pro Zemi stál zády k Rashaverakovi a pozoroval úchvatné panorama Velkého kaňonu, do jehož deset kilometrů vzdálených terasovitých stěn se plnou silou opíralo slunce. Dolů do hlubin kaňonu se plazil malý osobní vláček a Karellen si pomyslel, kolik lidských bytostí se stále ještě chytá jakékoliv příležitosti vyžívat se v primitivním chování. Kdyby chtěli, mohli by přece dna kaňonu dosáhnout v nepatrném zlomku času a v mnohem větším pohodlí. A oni se přesto raději nechají vláčet přes kameny v tom podivném vozítku a po kolejích, které jsou pravděpodobně stejně nebezpečné, jak nebezpečně vypadají.

Karellen učinil sotva postřehnutelný pohyb rukou. Impozantní panorama zmizelo z obrazovky a zanechalo po sobě pouze šedavou prázdnotu neproniknutelné hloubky. Opět na něj dolehla realita jeho úřadu a jeho postavení Dohlížitele.

„Rupert Boyce je trochu zvláštní charakter," odpověděl Rashaverak. „Jeho profesí je dohlížet na zvěř v jedné důležité sekci Hlavní africké rezervace. Je docela výkonný a o svou práci se zajímá. Má na starosti oblast o rozloze několika tisíc čtverečních kilometrů, proto jsme mu zapůjčili jedno z našich patnácti přenosových zařízení, samozřejmě s náležitými pojistkami. Je to shodou okolností jediné s plným projekčním vybavením. Nechali jsme mu jej, protože je prý může velmi vhodně využít."

„Jaké byly jeho argumenty?"

„Chtěl se ukázat různým divokým zvířatům, aby si na něj zvykla, takže až mezi nimi bude skutečně fyzicky přítomný, nenapadnou ho. Docela se to osvědčilo u zvířat, která spoléhají spíš na zrak než na čich. Kromě toho jsme měli k zapůjčení přístroje i další důvod."

„Je ochotnější ke spolupráci?"

„Přesně tak. Původně jsem se s ním zkontaktoval proto, že má jednu z nejlepších světových knihoven týkajících se parapsychologie a podobných jevů. Zdvořile, ale rozhodně je odmítl půjčit mimo dům, takže mi nezbývalo nic jiného než ho navštívit. Do dneška jsem přečetl

asi polovinu jeho knihovny. Je to opravdu zkouška odvahy.“

„To ti věřím,“ řekl Karellen suše. „Našel jsi v tom škváru něco?“

„Ano — jedenáct jasných případů částečného průniku a dvacet sedm pravděpodobných. Materiál je ale natolik selektivní, že jej nemůžeme použít. A důkazy jsou beznadějně smíchány s mysticismem — prvotním poblouznění lidské mysli.“

„A jaký má Boyce přístup k tomu všemu?“

„Předstírá, že je nezaujatý a skeptický, ale kdyby v tyto jevy neměl nějakou podvědomou víru, určitě by jejich studiem nestrávil takovou spoustu času. Řekl jsem mu to a on připustil, že mám možná pravdu. Rád by našel nějaký přesvědčivý důkaz. Proto už tak dlouho provádí nejrůznější experimenty, přestože předstírá, že to jsou pouze hry.“

„Jsi si jistý tím, že tě nepodezřívá, že tvůj zájem není více než čistě akademický?“

„Zcela jistý. Boyce je v mnoha ohledech až pozoruhodně primitivní a přímočarý. Proto je také jeho bádání v této oblasti dost patetické. Není třeba, abychom si na něj dávali nějaký zvláštní pozor.“

„Dobře. A ta dívka, co omdlela?“

„To je nejdůležitější bytost v celé záležitosti. Jean Morrelová byla zcela jistě kanálem, jímž informace procházely. Ale je jí dvacet šest let — soudě podle veškerých našich předchozích zkušeností je příliš stará na to, aby měla přímý kontakt sama. Musí to být tedy někdo, kdo je s ní těsně spjat. Závěr je zřejmý. Už nám nezbývá mnoho let. Musíme ji převést do Kategorie Purpur. Pravděpodobně je tou nejdůležitější žijící lidskou bytostí.“

„Ano. Udělám to. A co onen mladý muž, který položil tu otázku? Byla to čistá zvědavost nebo měl nějaký jiný motiv?“

„Dostal se na večírek pouze náhodou — jeho sestra se právě provdala za Ruperta Boyce. Nikdy předtím se s žádným z hostů nesetkal. Jsem si jistý, že jeho otázka nebyla předem promyšlená, byla inspirovaná nezvyklou situací — a pravděpodobně i mou přítomností. Vezmeme-li tato fakta v úvahu, není tedy vůbec překvapující, že jednal tak, jak jednal. Jeho velkým zájmem je astronautika. Je tajemníkem skupiny vesmírných letů na Univerzitě v Kapském městě a zřejmé se chce věnovat životnímu studiu této oblasti.“

„Jeho kariéra by mohla být zajímavá. Mimochodem, co myslíš, že udělá a co my uděláme s ním?“

„Nepochybně se bude snažit si ten údaj ověřit. Ale neexistuje způsob, kterým by mohl potvrdit přesnost oné informace a kvůli jejímu přinejmenším zvláštnímu zdroji ji stěží zveřejní. A i kdyby, mělo by to nějaký vliv na naše zájmy?“

„Musím obě situace pozorně zvážit,“ odpověděl Karellen. „Ačkoliv podle směrnic nesmíme odhalit, kde se nachází náš domov, neexistuje

způsob, kterým by tato informace mohla být použita proti nám.“

„Taky si to myslím. Rodricks má informaci, o jejíž pravdivosti musí pochybovat a která je mu z praktického hlediska k ničemu.“

„Ano, zdá se, že je to tak,“ řekl Karellen, „ale raději si tím nebudeme příliš jistí. Lidské bytosti jsou pozoruhodně vynalézavé a často velmi vytrvalé. Nikdy není bezpečné je podceňovat. Bude zajímavé pozorovat kariéru pana Rodrickse. Musím o tom ještě přemýšlet.“

Rupert Boyce si tím lámal hlavu. Když jeho hosté odešli, prudčeji než obvykle odsunul stolek na jeho místo v rohu. Mírné alkoholické opojení mu bránilo v tom, aby učinil nějakou analýzu toho, co se přihodilo. Měl utkvělou ideu, že se stalo něco velkého a výjimečného a pomyslel si, zda by to uměl prodiskutovat s Rashaverakem. Pak ho napadlo, že by to mohlo být netaktní. Konec konců, byl to jeho švagr, kdo způsobil celý problém a Ruperta Jan zas tak moc nezajímal. Ale byla to Janova chyba? Byla to vůbec něčí chyba? S pocitem viny si Rupert uvědomil, že to přece byl jeho pokus. Rozhodl se, že na celou záležitost zapomene.

Možná by mohl něco udělat, kdyby se našla poslední strana Ruthiných zápisků, ale ta ve zmatku zmizela. Jan tvrdil, že je nevinný a Rashaveraka mohli těžko podezřívat. A nikdo z nich si přesně nepamatoval, co kotouč vlastně vyhláskoval, až na to, že se nezdálo, že by to dávalo vůbec nějaký smysl…

Osobou, která byla nejbezprostředněji zasažena, byl George Greggson. Nemohl zapomenout na pocit hrůzy, když se Jean složila do jeho náručí. Její náhlá bezmocnost ji během okamžiku proměnila ze zábavné společnice v objekt jeho péče a starostlivosti. Ženy často omdlévaly — aniž by to daly předem najevo — a muži na to různě reagovali. Jeanin kolaps byl zcela spontánní, ale nemohl být lépe naplánován. V tom okamžiku, jak si George později uvědomil, učinil jedno z nejdůležitějších rozhodnutí ve svém životě. Navzdory svým podivným zájmům a podivným přátelům byla Jean ta pravá dívka pro něj. Neměl v úmyslu nadobro zavrhnout Naomi, Joy či Elsu — nebo jak se vlastně jmenovala, aha, Denise, ale nastal čas, aby už to konečně s někým myslel vážně a natrvalo. Nepochyboval o tom, že Jean s ním bude souhlasit, protože její city byly zřejmé od samého začátku.

Za jeho rozhodnutím bylo ještě něco jiného, ale George si toho nebyl vědom. Zážitek z dnešní noci v něm oslabil jeho pohrdání a skepticismus vůči Jeaniným zvláštním zájmům. Nikdy by to nepřiznal, ale bylo tomu tak — a odstranilo to tu poslední bariéru mezi nimi.

Podíval se jak Jean leží, stále ještě bledá, ale už při smyslech, ve sklopeném sedadle letadla. Pod nimi byla naprostá tma, nad nimi

hvězdy. George vůbec nevěděl, kde se momentálně nacházejí — a ani se o to nestaral. To bylo záležitostí robota, který je bezpečně dopraví domů a přistane, jak ukazovala palubní kontrolka, za padesát sedm minut. Jean mu oplatila úsměv a jemně vyprostila svou ruku z jeho. „Nech mne trochu vydechnout," řekla tiše a promnula si prsty. „Už jsem docela v pořádku, opravdu."

„Co myslíš, že se vlastně stalo. Pamatuješ si něco?"

„Ne — mám absolutní okno. Slyšela jsem Jana, jak se ptá tu svou otázku a pak až, když jsi nade mnou udělal ten rozruch. Jsem si jistá, že to byl nějaký druh transu. Konec konců — "

Odmlčela se a pak se rozhodla, že Georgeovi neřekne, že tohle se jí stalo už předtím. Věděla, jaký má na tyhle věci názor a nechtěla ho trápit, či ho dokonale odradit.

„Konec konců — co?" zeptal se George.

„Ach, nic. Zajímalo by mne, co si o celé té záležitosti myslel Vládce. Poskytli jsme mu pravděpodobně víc materiálu, než se dočetl ve všech těch knihách."

Slabě se otřásla a pak zavřela oči.

„Já se Vládců bojím, Georgi. Nemyslím tím, že jsou zlí, nebo něco takového. Jsem si jistá, že to myslí dobře a že pro nás chtějí jen to nejlepší. Ale kdoví, jaké jsou jejich skutečné plány?"

George pokrčil rameny.

„Tohle lidi zajímá od doby, co Vládci přiletěli na Zemi. Prý nám to řeknou, až na to budeme připraveni — a já naštěstí nejsem zvědavý. Kromě toho ti chci říct něco mnohem důležitějšího." Obrátil se k Jean a chytil ji za ruce.

„Co kdybychom zítra zašli do Archívu a podepsali smlouvu na — řekněme — pět let?"

Jean se na něj upřeně podívala jestli to myslí vážně. Pak řekla: „Raději na deset."

Jan čekal na svou příležitost. Neměl kam spěchat a potřeboval přemýšlet. Téměř jako by se bál něco podniknout, aby tu fantastickou naději, kterou živil ve své mysli, příliš rychle nezničil. Proč byl tak nerozhodný, přece nesnil.

Kromě toho, kdyby se chtěl do něčeho pustit, musel by zajít za knihovníkem Observatoře. Ten příliš dobře znal Jana i jeho zájmy a určitě by se moc vyptával. Jan byl rozhodnut neponechat nic náhodě. Za týden bude mít lepší příležitost. Věděl, že začíná být až moc opatrný, ale tím větší bylo jeho nadšení. Ale obával se výsměchu, stejně tak jako toho, že by mohl být pro Vládce nepohodlný. Kdyby se mu něco stalo, už nikdo jiný by se nedozvěděl to, co ví on.

Za týden poletí do Londýna. Na delegáta byl příliš mladý a nezkušený, ale byl jedním ze tří studentů, kterým se podařilo připojit

se k oficiální skupině letící na setkání Mezinárodní astronomické unie. Byly univerzitní prázdniny a bylo by tedy škoda nevyužít příležitosti. Kromě toho Jan nebyl v Londýně už od svého dětství. Věděl, že většina přednášek na kongresu MAU ho vůbec nebude zajímat a že jim snad ani nebude rozumět. Navštíví tedy jen ty přednášky, které se mu budou zdát zajímavé a zbytek času stráví v rozhovorech se stejnými nadšenci jako byl on sám nebo prohlídkami pamětihodností města.

Londýn se během posledních padesáti let hodně změnil. Nyní v něm žily asi jen dva milióny lidí a stokrát tolik strojů. Už to nebyl světový přístav, protože každá část světa si sama vyráběla to, co potřebovala a tím se změnila veškerá struktura obchodu. Existovaly sice druhy zboží, ve kterých zase vynikaly jen některé země, ale to bylo dodáváno přímo letecky. Obchodní trasy, které kdysi spojovaly největší přístavy světa, neměly už žádný význam.

Ale některé věci v Londýně se přece jen nezměnily. City bylo stále centrem administrativy, umění a vzdělání. V tomto ohledu s Londýnem nemohla soutěžit žádná evropská hlavní města — dokonce ani Paříž, která si na toto postavení činila mnoho nároků. Londýňan, který zde žil před sto lety, by stále ještě našel svou cestu, kterou chodíval. Přes Temži bylo sice postaveno pár nových mostů, ale stály na místě starých. Velká pochmurná nádraží zmizela — splynula s předměstími. Ale Parlament byl stále stejný. Nelsonův samotářský pohled se stále upíral dolů na Whitehall a na Ludgate Hill stál chrám svatého Pavla, i když jeho předchozí slávu nyní zastiňovaly novější vysoké budovy.

A před Buckinghamským palácem stále pochodovaly stráže.

„Tohle všechno může počkat," pomyslel si Jan. Byly univerzitní prázdniny a on byl spolu se dvěma dalšími studenty ubytován v studentských kolejích. Bloomsbury se během uplynulého století také příliš nezměnilo. Stále to byl ostrov hotelů a nájemních domů, třebaže už ne tak těsně namačkaných na sebe.

Svou příležitost dostal Jan teprve druhý den kongresu. Hlavní přednášky se konaly ve velkém sále Vědeckého střediska, nedaleko Concert Hall, která měla takové zásluhy na tom, že učinila z Londýna hudební metropoli světa. Jan si chtěl poslechnout první přednášku dne, o níž se šeptalo, že naprosto zničí současnou teorii o vzniku planet.

Možná, že ano, ale když Jan o přestávce odešel, byl z toho všeho jen o málo moudřejší než předtím. Rozběhl se raději hledat místnosti, které potřeboval.

Nějaký šprýmař umístil Královskou astronomickou společnost do horního poschodí vysoké budovy a její členové to jenom uvítali, protože jim to poskytovalo velkolepý výhled přes Temži na celou severní část města. Zdálo se, že tam nikdo není. Jan — svíraje v ruce

svou členskou kartu pro případ, že by se ho někdo vyptával — našel knihovnu bez obtíží.

Trvalo mu téměř hodinu, než našel to, co potřeboval, a než se naučil, jak zacházet s obrovským hvězdným katalogem s milióny hesel. Když skončil, slabě se chvěl a byl rád, že nikdo není nablízku a nevidí jeho nervozitu.

Položil katalog zpět a dlouho tiše seděl, zíraje do řad svazků před sebou. Pak tiše vyšel do prázdných chodeb, kolem kanceláře sekretářky (kdosi tam byl a usilovně balil knihy) a dolů po schodech. Výtahu se vyhnul, přestože byl otevřený a prázdný. Původně si chtěl poslechnout ještě jednu přednášku, ale ta teď nebyla důležitá.

Zamířil na nábřeží a sledoval Temži na její pomalé pouti do moře. Jeho myšlenky stále ještě zmateně vířily. Pro člověka přivyklého ortodoxní vědě bylo těžké přijmout důkaz, který měl nyní v rukou. Nemůže si být jist jeho stoprocentní pravdivostí, ale pravděpodobnost je velmi vysoká. Pomalu kráčel po nábřeží a srovnával si v hlavě fakta.

Zaprvé: Nikdo tehdy u Ruperta nemohl vědět, že položí onu otázku. On sám to také nevěděl. Byla to pouhá spontánní reakce na okolnosti. Proto si nikdo nemohl připravit odpovědi předem a mít ji ve svém vědomí.

Za druhé: NGS 549672 neznamenalo pro obyčejného člověka, s výjimkou astronomů, vůbec nic. Hvězdný katalog byl sice dokončen už před půl stoletím, ale jeho existence byla známa pouze pár tisícům specialistů z oboru. A žádný z nich nemohl jen tak nahodile říct, kde se ta či ona hvězda ve vesmíru nachází.

Ale — a to bylo za třetí, a přišel na to teprve teď — ta malá, nevýznamná hvězda NGS 549672 byla přesně tam, kde měla být. V srdci souhvězdí Carina, na konci oné zářící stopy, kterou Jan viděl před pouhými několika nocemi. Stopa vedoucí ze sluneční soustavy do hlubin vesmíru.

Byla to neuvěřitelná shoda. NGS 549672 tedy musí být domovem Vládců. To, že přijme tento fakt, znamená, že budou rozbity všechny jeho představy o vědeckých metodách. Dobrá — ať tedy jsou. S tímto faktem se bude muset smířit. Rupertův fantastický experiment se dotkl doposud neznámého zdroje vědomostí.

Rashaverak? To by mohlo být to nejpravděpodobnější vysvětlení. Vládce sice nebyl v kruhu, ale to je zanedbatelná maličkost. Jana nezajímal mechanismus parapsychiky, zajímal ho pouze výsledek.

O NGS 549672 toho bylo známo pouze velmi málo. Nic, co by ji odlišovalo od miliónu dalších hvězd. Ale katalog udával její velikost, souřadnice a spektrální typ. Jan bude muset pátrat dál a bude muset udělat několik základních výpočtů. Pak bude vědět, alespoň přibližně, jak daleko je domov Vládců od Země.

Otočil se od Temže zpět k bělostně zářícím fasádám Vědeckého

střediska. Na jeho obličeji se rozprostřel pomalý úsměv. Vědění je moc — a on je jediným člověkem na Zemi, který ví, odkud Vládci přišli. Jak této vědomosti využije, zatím nevěděl. Bude odpočívat v jeho mysli a čekat na svůj osudový okamžik.

10

Lidská rasa nadále odpočívala v dlouhém, bezmračném létě míru a blahobytu. Přijde vůbec ještě někdy zima? To bylo nemyslitelné. Konečně nastal věk rozumu, předčasné vítaný vůdci Francouzské revoluce už před dvěma a půl stoletími. Teď už o něm nebylo pochyb.

Mělo to samozřejmě i pár nedostatků, ale ty byly všeobecně ignorovány. Jen velmi staří lidé si například byli vědomi toho, že noviny, které jsou ráno co ráno tištěny počítačem v každé domácnosti, jsou velmi nudné. Neexistovaly krize, které byly v minulosti příčinou obrovských titulků. Pryč byly záhadné vraždy, matoucí policii a budící v miliónech srdcí morální odsouzení, které často bylo jen potlačovanou závistí. Vždyť vraždy nebyly ve skutečnosti nikdy zajímavé: bylo to pouze přestoupení hranice a ve zločinu mohla být spatřována pouze nezákonnost. Teď existovaly přístroje, které byly schopné rozeznat sebemenší stopu a vnesly neuvěřitelnou paniku mezi lidi porušující zákon. To byla přesně ta věc, se kterou Vládci, znalí mnohého, ale ne všeho z lidské psychologie, počítali. Vše bylo perfektně vyjasněno, a toho strýček Sam nebyl schopen dosáhnout za celého svého působení. Velmi mnoho zařízení, která byla v lidských rukou, bylo pod přísnou kontrolou. Například projektor Ruperta Boyce nemohl pracovat mimo hranice rezervace, tak jako Rupert a Maia nemohli překročit svůj stín.

A i když se nějaký ten zločin udál, nedostalo se mu v tisku náležité pozornosti. Protože dobře vychovaní lidé konec konců nečtou o sociálních *poklescích* druhých.

Průměrný pracovní týden měl nyní dvacet hodin, ale těch dvacet hodin nebylo sinekurou. Zbylo jen velmi málo z rutiny mechanické povahy. Lidská mysl byla příliš cenná na to, aby prováděla to, co mohlo provést několik tisíc tranzistorů, nemnoho fotoelektrických buněk a čtvereční metr tištěných spojů. Existovaly továrny, které pracovaly celý týden, aniž by je navštívila jediná lidská bytost. Lidé byli určeni pouze k tomu, aby rozhodovali, řešili problémy a plánovali nové zdroje zábavy. Zbytek dělali roboti.

Existence tak obrovského množství volného času by před sto lety byla velkým problémem. Ten však byl nyní překonán vzděláním, protože vzdělaná mysl je bezpečná před nudou. Všeobecně byla úroveň kultury tak vysoká, že kdysi by se to zdálo být pouhou fantazií. Neexistoval žádný důkaz o tom, že by se inteligence lidské rasy zvýšila, ale poprvé každý dostal plnou příležitost používat svůj mozek.

Většina lidí měla dva domovy, každý v jiné části světa. Byly zpřístupněny i polární oblasti a značná část lidstva se pohybovala mezi Arktidou a Antarktidou v šestiměsíčních intervalech

nekonečného polárního léta. Další šli do pouští, vyšplhali na hory, žili dokonce i na mořském dně. Na celé planetě neexistovalo místo, kde by věda a technologie nebyly schopny zabezpečit pohodlný domov, když si někdo umínil, že ho zrovna tam či onde chce mít.

Některé z těch nejexcentričtějších míst k bydlení byly občas příčinou onoho mála vzrušujícího čtení v novinách. Dokonce i v té nejdokonaleji řízené společnosti se občas vyskytnou nehody. Možná to bylo dobrým znamením, ale lidé stále cítili, že stojí za to riskovat a občas na to doplatit i svou kůží. Například, když chtěli mít své vily přilepeny pod vrcholem Mount Everestu, nebo se dívat ven tříští Niagarských vodopádů. Výsledkem toho bylo to, že občas musel být někdo odněkud vyproštěn. Stalo se to druhem hry — téměř planetárním sportem.

Lidé se mohli bavit, protože na to měli čas i peníze. Zrušení armád téměř okamžitě zdvojnásobilo světové využitelné bohatství a zvýšená produkce vykonala zbytek. Životní úroveň člověka dvacátého prvního století byla zcela nesrovnatelná s úrovní jeho předchůdců. Všechno bylo tak levné, že všechny životní potřeby byly prakticky zdarma. Člověk mohl cestovat, kam chtěl, mohl jíst cokoliv, na co si jen pomyslel — aniž by za to vydal nějaké peníze. Zasloužil si to pouze tím, že byl produktivním členem společnosti.

Samozřejmě se našli i lenoši, ale počet lidí, kteří si za své životní krédo zvolili dokonalou zahálku, byl mnohem nižší, než se všeobecně předpokládalo. Tolerování takových společenských parazitů bylo mnohem menší zátěží než udržování armády prodavačů, bankovních úředníků, výběrčích daní, nákupčích a dalších, jejichž hlavní funkcí bylo, z globálního hlediska, pouze stěhovat zboží od jednoho člověka k druhému.

Téměř jedna čtvrtina veškeré lidské aktivity byla věnována nejrůznějším sportům, sahajícím od fyzicky nenáročných zábav, jako jsou šachy až k smrtelně nebezpečným sportům, jako lyžování s padákem přes horská úbočí. Jedním z neočekávaných důsledků tohoto jevu byl ohromný nárůst množství profesionálních sportovců, protože vzhledem ke změněným ekonomickým podmínkám se spousta skvělých amatérů profesionalizovala.

Vedle sportu prožívaly největší rozkvět všechny druhy zábavy. Po více než sto let existovali lidé, kteří věřili, že Hollywood je středem světa. Ted pro své tvrzení měli lepší důvod než kdy předtím, protože většina produkce kolem roku 2050 byla mnohem intelektuálnější než filmy padesátých let dvacátého století. Další pokrok: pokladny už nebyly místem, kolem kterého se vše točí.

Zdálo se, že celá planeta je na cestě stát se jedním obrovským hřištěm. Ale přesto byli na světě lidé, kteří si vždy našli čas na to, aby si položili onu starou a nikdy nezodpovězenou otázku:

„Kdo jsme a kam kráčíme?“

11

Jan se opřel o obrovské sloní tělo a položil ruce na kůži, hrubou jako kůra stromu. Prohlížel si velké uši a oblý trup. Kdo ví, jaká zvířata a z jakých neznámých světů už mají Vládci ve své sbírce?

„Kolik zvířat už jsi Vládcům poslal?“ zeptal se Ruperta.

„Nejmíň padesát, ale tohle je samozřejmě největší. Je velkolepý, viď? Ti ostatní byli docela malí — motýli, hadi, opice, a tak dál. Vlastně počkej, loni jsem dělal hrocha.“

Jan se trpce usmál.

„Je to morbidní myšlenka, ale předpokládám, že mají ve své sbírce už i pěknou řádku vycpaných Homo sapiens. Kdo tím asi byl poctěn?“

„Možná máš pravdu,“ řekl Rupert bez zájmu. „Dalo by se to snadno zařídit přes nemocnice.“

„Co by se stalo,“ pokračoval Jan, „kdyby někdo souhlasil jít k nim jako živý exemplář? Samozřejmě za předpokladu, že by mu byl zaručen návrat.“

Rupert se zasmál.

„Je to nabídka? Mám o tom říct Rashaverakovi?“

Na okamžik bral Jan svůj nápad víc než napůl vážně. Pak ale zavrtěl hlavou.

„Ehm — ne. Jen jsem přemýšlel nahlas. Určitě by mě nechtěli. Mimochodem, stále ještě se vídáš s Rashaverakem?“

„Volal mi asi před šesti týdny. Objevil někde knihu, kterou jsem dlouho sháněl. Je to od něj pěkné.“

Jan se pomalu procházel kolem vycpaného obra a obdivoval umění, které jej zmrazilo navždy, v okamžiku největší životní síly.

„Přišel jsi vůbec na to, co tam hledal? Víš, nemohu prostě pochopit, jak se veškerá věda a pokrok Vládců může spojovat se zájmem o okultismus.“

Rupert se podíval na Jana poněkud podezřívavě a napadlo ho, zda si švagr z jeho koníčku nedělá legraci.

„Rashaverakovo vysvětlení bylo docela normální. Jako antropolog se prostě zajímá o každý aspekt naší kultury. Měj na paměti, že mají spoustu času. Mohou jít do větších detailů, než by kdy mohl jít vědec-člověk. Přečtení celé mé knihovny pro něj vlastně bylo zábavou.“

Ano, to by mohla být odpověď, ale Jan o tom přesto nebyl přesvědčen. Někdy ho napadlo, že by se se svým tajemstvím mohl svěřit Rupertovi, ale jeho přirozená opatrnost ho držela zpátky. Kdyby se pak Rupert znovu sešel se svým přítelem Vládcem, mohl by mu, třebas i nevědomky, něco prozradit.

„Mimochodem,“ řekl Rupert, „jestli si myslíš, že tohle je velké

dílo, měl by ses podívat na tu zásilku od Sullivana. Slíbil dodat dva největší tvory, kteří na Zemi existují — vorvaně a obří sépii. Budou sevřeni v smrtelném zápase. To bude podívaná!“

Jan neodpovídal. Myšlenka, která bloudila v jeho mysli, byla příliš odvážná, příliš fantastická, než aby se dala brát vážně. Ale přesto, právě proto, že byla příliš odvážná, mohla by se podařit…

„Co je?“ zeptal se Rupert netrpělivě. „Dělá se ti špatně z toho vedra?“

Jan zavrtěl hlavou a vrátil se zpět do skutečnosti.

„Jsem v pořádku,“ řekl. „Jen jsem se zamyslel nad tím, jak si ten balíček Vládci vyzvednou.“

„Ach, tak,“ řekl Rupert, „jedna z těch obřích nákladních lodí se snese dolů, otevře se v ní otvor a celé se to vznese dovnitř.“

„Právě tak jsem si to představoval,“ řekl Jan.

Mohla to být kabina vesmírné lodi, ale nebyla. Stěny byly pokryté měřidly a přístroji. Nebyla tam žádná okna, jenom velký průhled před pilotem. Plavidlo mohlo pojmout šest pasažérů, ale v tom okamžiku byl Jan jediný.

Pozorně hleděl ven a hltal očima neznámou podmořskou krajinu. Ano neznámá, přesně tak neznámá, jako cokoliv, s čím se setká mezi hvězdami, jestli jeho bláznivý plán vyjde. Nacházel se ve světě příšer z nočních snů, číhajících jedna na druhou v temnotách, nedotčených od počátku světa. Bylo to království, nad nímž se lidé plavili po tisíce let. Leželo ne víc než kilometr pod trupy jejich lodí, ale za posledních sto let se o něm nedozvěděli víc než o přivrácené straně Měsíce.

Snášeli se z oceánských výšin dolů, do stále ještě neprozkoumané pustiny Jižní tichomořské pánve. Sledoval, jak Jan věděl, neviditelnou stopu zvukových vln, vysílaných signalizátory na mořském dně. Stále ještě se plavili v takové výšce nade dnem, jako plují mraky nad zemským povrchem…

Bylo toho k vidění jen málo. Tykadla ponorky marně pátrala v okolních vodách. Všichni drobní živočichové byli pravděpodobně vyplašení vírem, vytvářejícím se kolem trysek jejich plavidla. Jestli sem připluje nějaký tvor na výzkumy, pak to bude něco velkého, co nezná strach.

Malá kabina vibrovala silou. Silou schopnou odolávat obrovské tíze vod nad nimi. Silou, díky které existovala tahle malá bublina vzduchu a světla, v níž mohou přebývat lidé. Kdyby tahle síla selhala, pomyslel si Jan, stali bychom se vězni kovového hrobu, pohřbeni hluboko pod hladinou oceánu.

„Je čas zastavit,“ řekl pilot. Přepnul pár knoflíků, turbíny přestaly pracovat. Plavidlo se zastavilo. Vznášelo se ve vodě jako balón plovoucí ve vzduchu.

Během okamžiku pilot upřesnil jejich pozici na sonaru. Když skončil kontrolu přístrojů, poznamenal: „Než znovu zapneme motory, zkusíme, jestli tu poblíž není nějaká potvůrka.“

Zapnul reproduktor a kabinu zaplnilo monotónní mručení. Nebyl slyšet žádný zvuk, který by vynikal nad ostatní. Jan věděl, že naslouchá myriádám mořských tvorů, kteří spolu komunikují. Bylo to, jako by stál uprostřed lesa, hučícího životem. S výjimkou, že tam by snad rozeznal jednotlivé živočichy. Tady nebyl schopen odlišit ani indentifikovat žádný s těch nespočetných hlasů. Bylo to tak vzdálené, tak cizí, že se mu z toho začala točit hlava. A přece, byla to součást jeho vlastního světa.

Vibrující pozadí najednou přeťal výkřik, který přišel zčista jasná, jako blesk na pozadí temného mraku. Rychle odumřel do hrůzyplného vytí a skučení, které sláblo a sláblo a o okamžik později se výkřik ozval znovu, ale o kus dál. Odpovědí mu byl celý chorus takových výkřiků, pandemonium, které přinutilo pilota bezděky zkontrolovat všechny ciferníky.

„Proboha, co to bylo?“ zalapal Jan po dechu.

„Bylo to hrozivé, vid? Je to velrybí škola, asi deset kilometrů odsud. Věděl jsem, že tu někde jsou a napadlo mně, že by sis je rád poslechl.“

Jan se zachvěl.

„Já si vždycky myslel, že v moři je ticho! Proč dělají takový kravál?“

„Předpokládám, že si prostě povídají. Sullivan ti o tom řekne víc. Prý je dokonce schopen rozeznat jednotlivé velryby ze stáda, ačkoliv tomu se dá stěží věřit. Ale — nazdar — máme tu společnost!“

Na obrazovce se objevila ryba s obrovskou tlamou. Zdála se být docela velká, ale Jan věděl, že všechno pod hladinou je zkreslené. Z místa těsně za jejími žábrami visela dlouhá stopka, zakončená nedefinovatelným, zvonovitě tvarovaným orgánem.

„Takhle ji vidíme v infračerveném světle,“ řekl pilot. „Podívej se, jak vypadá normálně.“

Ryba docela zmizela. Zůstal jen její přívěsek, světélkující ve tmě. Pak najednou bylo celé tělo na nepatrný okamžik jakoby ozářeno bleskem.

„Je to lovec, ten přívěsek používá jako vábničku na menší ryby. Je to fantastické, vid? Čemu nerozumím, je to, jak to, že nenaláká ryby větší než ona, takže by se sama stala potravou. Ale nemůžeme tu čekat celý den. Podívej se, jak rychle zmizí, když zapnu turbíny.“

Kabina zavibrovala a plavidlo se pohnulo kupředu. Velká fosforeskující ryba se opět celá zableskla, jakoby v panickém signálu na poplach a rychle jako meteor zmizela v temnotě.

Po dalších dvaceti minutách pomalého sestupu pátrací sondy

zachytily první náznak oceánského dna. Do dáli se táhl pás mělkých vyvýšenin, jejichž obrysy byly podivuhodně zaoblené. Ať už byly v minulosti jakkoliv ostré, byly obroušeny neustálým deštěm, přicházejícím z výšin vod nad nimi. Zde uprostřed Pacifiku, daleko od ústí velkých řek, pomalu smývajících kontinenty do moře, ten déšť nikdy neustal. Přicházel z úbočí And, zjizvených bouřemi, z těl bilionů žijících tvorů, z prachu meteorů, které celé věky putovaly prostorem a nakonec skončily zde ve věčném odpočinku. Tady, uprostřed temných hlubin, ležely základy země, která teprve přijde.

Vyvýšeniny začaly ustupovat dozadu. Na podmořské mapě Jan zjistil, že tady jsou hraniční body rozsáhlé planiny.

Ponorka pokračovala v pomalém sestupu dolů. V průhledu se začal formovat další obraz. Kvůli úhlu pohledu to vždy chvíli trvalo, než Jan rozeznal, co vlastně vidí. Pak si uvědomil, že se blíží k pohoří, vyrůstajícímu ze dna pánve.

Viditelnost se nyní znatelně zlepšila. Na obrazovce radaru viděl život vzniklý bez vlivu světla. Zřetelně viděli jemné detaily pohoří i podivné ryby, honící se mezi skalami. Jan si všiml jedovatě vyhlížejícího tvora s vyceněnými čelistmi, plujícího pomalu směrem ke zpola zakryté rozsedlině. Tu najednou z rozsedliny rychlostí blesku vyšlehlo chapadlo a vtáhlo zmítajícího se tvora dovnitř.

„Už tam budeme," řekl pilot. „Za minutku uvidíš laboratoř."

Pomalu pluli směrem k úpatím podmořských hor. Planina pod nimi se stávala viditelnou. Jan odhadoval, že nejsou víc než pár stovek metrů od mořského dna. Pak uviděl asi kilometr před nimi seskupení koulí, stojících na třínožkách a spojených tunely. Vypadaly přesně jako nádrže v nějaké chemické továrně a skutečně byly navrženy na stejných principech. Jediným rozdílem bylo to, že podmořská konstrukce musela odolávat tlaku zvenčí, ne zevnitř.

„Co je to?" vyjekl Jan najednou. Třesoucím se prstem ukázal na nejbližší kouli. Podivný vzorec čar na jejím povrchu se najednou rozvinul do sítě obřích chapadel. Když se ponorka přiblížila, viděl, že chapadla končí obrovským měchovitým vakem, z něhož zíral pár obrovských očí.

„To je asi Lucifer," řekl pilot nevzrušeně, „zase si s ním někdo hraje." Opřel se o přístrojovou desku a zmáčknul knoflík.

„S.2. volá laboratoř. Přistávám. Mohli byste si zahnat toho svého miláčka?"

Odpověď přišla okamžitě.

„Laboratoř volá S.2. Postupujte vpřed a udržujte kontakt. Lucey se uklidí z cesty."

Průhled začaly zaplňovat oblé kovové zdi. Jan ještě naposled uviděl obří chapadlo s přísavkami a pak se ozval tupý kovový zvuk nárazu a série škrábavých zvuků, když výsuvné svorky hledaly

záchytné body na hladkém povrchu ponorky. Během několika minut byla ponorka těsně přitisknuta ke zdi základny. Poté přišel signál, potvrzující dokonalé spojení průchodů a vyrovnání tlaků. Vstupní otvory se otevřely a cesta do podmořské laboratoře Deep Sea Lab l byla volná.

Jan našel profesora Sullivana v malé, neuklizené místnosti, která vypadala jako dílna, kancelář i laboratoř dohromady. Právě nakukoval mikroskopem do něčeho, co vypadalo jako malá bomba. Pravděpodobně to byla tlaková kapsle, obsahující vzorky podmořského života, které si šťastně plavaly ve svých přirozených životních podmínkách, což znamenalo několikatunový tlak na centimetr čtvereční.

„Nu," řekl Sullivan, odtrhuje oči od předmětu svého zájmu, „jak se má Rupert? A co pro vás můžeme udělat?"

„Rupert se má dobře," odpověděl Jan. „Srdečně vás zdraví a říkal, že by vás milerád navštívil, kdyby ovšem netrpěl klaustrofobií."

„No, tady dole, s pěti kilometry vod nad hlavou, by se mu určitě nelíbilo. Mimochodem, vám to nevadí?"

Jan pokrčil rameny.

„Ne víc, než kdybych seděl třeba v letadle. Kdyby se něco stalo, výsledek by byl stejný."

„Máte k tomu opravdu rozumný přístup, ale je překvapující, jak málo lidí má stejný názor jako vy." Sullivan se opět potěšil zvířátky ve svém mikroskopu, pak se na Jana pátravě podíval.

„Velmi rád vám to tu všechno ukážu," řekl, „ale musím přiznat, že jsem byl trochu překvapen, když mi Rupert řekl o vaší prosbě. Vy se přece zajímáte o vesmír, ne? K čemu vám může být užitečná naše práce? Netápete snad špatným směrem?" Pobaveně se zašklebil. „Stejně nechápu, proč jste se tam tak honem, honem chtěli dostat. Nám tady dole bude trvat ještě celá staletí, než bude všechno v oceánech pěkně zmapováno a roztříděno."

Jan se zhluboka nadechl. Byl rád, že Sullivan o té věci začal mluvit první, protože mu to značně ulehčilo jeho úlohu. Navzdory ichtyologovu posměchu toho měli mnoho společného. Nemělo by být obtížné získat Sullivanovy sympatie a pomoc. Byl to muž s velkou představivostí a fantazií, jinak by nemohl dobývat tento podmořský prostor. Ale Jan i tak věděl, že musí být opatrný, protože žádost, kterou hodlal přednést, byla přinejmenším neobvyklá.

Sebedůvěru mu dával i ten fakt, že i kdyby Sullivan odmítl spolupracovat, určitě by o Janově tajemství nikomu nepověděl. A tady, v malé tiché místnůstce na dně Tichého oceánu, není nebezpečí, že by ho Vládci, ať už měli k dispozici jakékoliv podivné síly, poslouchali.

„Profesore Sullivane," začal, „kdybyste se zajímal o oceán, ale

Vládci vám zakázali se k němu jen přiblížit, jak by vám bylo?“

„Nepochybně bych se strašně rozčílil.“

„Já jsem si tím také jist. A předpokládejme, že jednoho dne byste měl příležitost dosáhnout svého cíle, aniž by o tom oni věděli. Co byste udělal? Využil byste té příležitosti?“

Sullivan ani na chvíli neváhal.

„Samozřejmě, a nemuseli byste mne přemlouvat.“

Přesně tohle jsem chtěl slyšet! pomyslel si Jan. Teď už nemůže couvnout, pokud se ovšem nebojí Vládců. A já pochybuji o tom, že se vůbec něčeho bojí. Naklonil se dopředu přes neuklízeny stůl a začal mu o všem vyprávět.

Profesor Sullivan byl velmi inteligentní člověk. Ještě než Jan promluvil, jeho rty se sevřely v sardonickém úsměvu.

„Tak takhle je to, že ano?“ řekl pomalu. „Velmi, velmi zajímavé. Tak mi to všechno povězte a hlavně mi nezapomeňte říct, proč zrovna já bych vám měl pomáhat.“

12

V předchozích stoletích by se na profesora Sullivana dívali jako na velmi drahý a přebytečný luxus. Jeho operace stály přinejmenším tolik, kolik by stála malá válka. A skutečně, dalo se na něj hledět jako na generála, který vede neustálou bitvu proti nepříteli, jenž nikdy neodpočívá. Nepřítelem profesora Sullivana byl oceán a bojoval proti němu zbraněmi tmy a chladu — a především tlaku. Naopak, jeho protivník ovládal velkou inteligenci a měl k dispozici patřičnou techniku. Vyhrál mnoho vítězství, ale oceán byl trpělivý. Měl spoustu času a mohl čekat. Sullivan věděl, že jednoho dne udělá chybu.

Zatím Janovi neřekl, zda se rozhodl tak či onak, ale už věděl, jaká bude jeho odpověď. Byla to příležitost k tomu nejzajímavějšímu experimentu jeho života. Jenom je škoda, že se nikdy nedozví jeho výsledek; ale to se ve vědeckém výzkumu stávalo často. On sám začal několik takových programů — bude trvat desítky let, než budou hotovy.

Profesor Sullivan byl statečný a inteligentní člověk, ale když se ohlížel zpět na svou kariéru, byl si vědom toho, že mu nepřinesla takovou slávu, aby jeho jméno bylo navždy zapsáno do lidských dějin. Teď měl příležitost — nečekanou a mnohem atraktivnější než kdykoliv jindy, aby jeho jméno bylo skutečně zvěčněno v pamětech lidstva. To bylo odjakživa jeho velkou ambicí, kterou by nikdy nikomu nepřiznal. Ale abychom k němu byli spravedliví — pomohl by Janovi i v tom případě, kdyby jeho role v tomto spiknutí měla navždy zůstat tajemstvím.

Co se týče Jana, ten nyní přemýšlel a váhal. Bez jakýchkoliv potíží se dostal až sem. Učinil svůj originální objev, ale zatím nepodnikl žádné aktivní kroky, aby svůj sen obrátil ve skutečnost. Během několika dní se bude muset rozhodnout. Jestliže se profesor Sullivan rozhodne ke spolupráci, bude už těžké couvnout. Bude muset čelit budoucnosti, kterou si vybral, se všemi jejími následky.

To, co za něj konečně rozhodlo, byla myšlenka, že kdyby zmeškal svou neuvěřitelnou příležitost, nikdy by to sobě samému neodpustil. Celý zbytek svého života by strávil ve zbytečné lítosti — a neuměl si představit nic horšího.

Když dostal Sullivanovu odpověď, věděl, že kostky jsou vrženy. Pomalu, protože mu stále ještě zbývalo hodně času, začal urovnávat všechny své záležitosti.

„Drahá Maio! [začínal dopis]. Tohle pro tebe bude — když to řeknu nadneseně — pěkné překvapení. Až dostaneš tento dopis,

nebudu už na Zemi. Tím nemyslím, že poletím na Měsíc, tak jako už mnoho jiných přede mnou. Ne. Budu na cestě k domovu Vládců. Budu prvním člověkem, který opustí Sluneční soustavu.

Tenhle dopis dávám příteli, který mi pomáhá. Bude ho mít u sebe, než si bude jistý tím, že můj plán vyšel — anebo alespoň jeho první fáze. Pak už bude příliš pozdě na to, aby Vládci mohli zasáhnout. Pochybuji o tom, že by mne mohl dostihnout jejich povel k návratu. A i kdyby, je nepravděpodobné, že by se loď mohla otočit zpět k Zemi. Kromě toho pochybuji, že bych byl tak důležitý.

Nejprve mne nech vysvětlit, co mne k mému činu vedlo. Víš, že jsem se vždy zajímal o vesmírné lety a vždy jsem se cítil frustrován, že nám lidem není dovoleno létat k jiným planetám, nebo se dozvědět víc o civilizaci Vládců. Kdyby sem nebyli přišli, už bychom určitě létali na Mars a Venuši. Připouštím, že je též možné, že už by naše planeta byla dávno zničena kobaltovými bombami a jinými hromadnými zbraněmi, které existovaly ve dvacátém století. Přesto někdy sním o tom, že lidstvo stojí na vlastních nohou.

Vládci zřejmě mají své důvody pro to, že nás drží na naší planetě a pravděpodobně jsou to velmi pádné důvody. Ale dokonce i kdybych věděl, jaké jejich důvody jsou, pochybuji o tom, že by to nějak změnilo mé vlastní pocity, nebo mé počínání.

Všechno začalo tenkrát na večírku u Ruperta (mimochodem, on o tom neví, třebaže to byl on, kdo mne uvedl na správnou stopu). Pamatuješ se na tu hloupou seanci, kterou připravil a která skončila tím, že ta dívka — zapomněl jsem její jméno — omdlela? Zeptal jsem se, odkud pocházejí Vládci a odpověď byla 'NGS 549672'. Já sám jsem odpověď neočekával a do té doby jsem celou záležitost bral jako žert. Ale když jsem si uvědomil, že je to číslo z katalogu hvězd, rozhodl jsem se na to podívat. Zjistil jsem, že ta hvězda se nachází v souhvězdí Carina a jedním z faktů, které víme o Vládcích je to, že přicházejí z tohoto směru.

Nepředstírám, že vím, jak se ta informace k nám dostala, anebo kde vznikla. Četl snad někdo Rashaverakovu mysl? I kdyby, sotva by věděl, jaké má ona hvězda číslo v našem hvězdném katalogu. Je to pro mne absolutní záhada a nechávám na lidech jako Rupert, aby ji rozluštili — jestli budou schopni! Já pouze využívám informaci, kterou jsem oním způsobem získal.

O rychlosti lodí Vládců toho víme — díky pozorování jejich odletů — hodně. Sluneční systém opouštějí s tak ohromným zrychlením, že dosáhnou rychlosti světla méně než za hodinu. To znamená, že musí mít k dispozici nějaký pohonný systém, který účinkuje rovnoměrně na každý atom jejich lodi, takže na palubě není nic během okamžiku zničeno. Divím se, proč používají takové ohromné zrychlení, když mají k dispozici celý vesmír a navíc mají

spoustu času. Mám teorii, že dovedou určitým způsobem využívat ke startům a brždění energetická pole kolem hvězd. Ale to všechno je jen tak mimochodem…

Důležitým faktem bylo to, že jsem věděl, jak daleko cestují, to znamená, jak dlouho jejich cesta trvá. NGS 549672 je vzdálená čtyřicet světelných let od Země. Lodě Vládců dosahují více než devadesát devět procent rychlosti světla, to znamená, že jejich cesta musí trvat více než čtyřicet let našeho času. Našeho času — a v tom je háček celé té věci.

Možná jsi slyšela o tom, že po dosažení rychlosti světla se dějí podivné věci. Samotný čas začne plynout podle jiných měřítek. Plyne pomaleji, takže to, co na Zemi trvá měsíc, není na lodi delší než pouhý den. Tento fakt je všeobecně znám. Veliký Einstein na něj přišel před více než sto lety.

Udělal jsem základní výpočty podle toho, co víme o Hvězdném poutníku a využil jsem přitom pevně stanovených výsledků teorie relativity. Lodi Vládců nebude cesta k NGS 549672 trvat více než dva měsíce, zatímco na Zemi uplyne něco okolo čtyřiceti let. Vím, že se to zdá být paradoxní a pokud to nechápeš, útěchou ti může být to, že tato teorie mate nejlepší mozky světa od té doby, co s ní Einstein přišel.

Samozřejmě, tento příklad Ti ukazuje část obrazu celkové situace. Jestliže mne Vládci pošlou zpět na Zemi, zestárnu během cesty tam a zpět o pouhé čtyři měsíce. Ale na Zemi zatím uplyne osmdesát let. Takže teď Maio víš, že ať už se stane cokoliv, toto je mé rozloučení s tebou…

Sama víš, že je jen velmi málo pout, která mne zde váží, takže mohu odejít s čistým svědomím. Matce jsem o tom zatím neřekl, nesla by to velmi těžce. Takhle je to lepší. Ačkoliv jsem se od té doby, co zemřel otec, pokoušel dělat výjimky — ach, radši to nebudu rozvádět!

Ukončil jsem svá studia a oznámil jsem, že se z rodinných důvodů stěhuji do Evropy. Všechno jsem dal do pořádku, takže se nemusíš o nic starat.

Jestli jsi tenhle dopis dočetla až sem, myslíš si možná, že jsem blázen, protože je zhola nemožné, aby se někdo dostal do lodi Vládců. Ale já jsem našel způsob. Nestává se to příliš často a po téhle události se to už pravděpodobně nestane vůbec, protože jsem si jistý, že Karellen nedělá stejnou chybu dvakrát. Znáš legendu o dřevěném koni, v němž se řečtí vojáci dostali do Tróje? Ve Starém zákoně je příběh, který má dokonce těsnější spojitost….“

„Určitě vám bude pohodlněji než Jonášovi,“ řekl Sullivan. „Ten tam určitě neměl elektrické světlo ani sanitární zařízení. Také potřebujete spoustu jídla a kyslík. Myslíte, že ho s sebou můžete vzít

tolik, aby vystačil v takovém malém prostoru na dva měsíce?“

Poklepal prstem na pečlivé náčrtky, které Jan rozložil po stole. Mikroskop posloužil jako těžítko na jednom konci, kostra jakési prapodivné ryby držela druhý konec.

„Doufám, že kyslík nebude nutný,“ řekl Jan. „Dýchají přece naši atmosféru, třebaže se jim zjevně moc nelíbí. Snad se nestane, že já tu jejich nebudu moct dýchat vůbec. Ale rozhodl jsem se použít narcosamin. Je to naprosto bezpečné. Až odstartujeme, píchnu si injekci, a ta mne uspí na šest týdnů, plus minus několik dní. To už tam skoro budeme. Vlastně mně ani nedělá starosti jídlo a kyslík, jako spíš nuda.“

Profesor Sullivan souhlasně přikývl.

„Ano, narcosamin je bezpečný a dá se nadávkovat naprosto přesně. Ale pamatujte si, že musíte mít po ruce hodně jídla — budete pak mít hrozný hlad a budete slabý jako kotě. Představte si, že zemřete hlady jenom proto, že nebudete mít sílu otevřít si konzervu!“

„Na to jsem myslel taky,“ řekl trochu uraženě Jan. „Vystačím s cukrem a čokoládou.“

„Dobrá, jsem rád, že jste myslel opravdu na všechno a že nejste jako nějaký cvok, který si myslí, že může odejít, když se mu to přestane líbit. Zahráváte si se svým životem a já bych nesnesl pomyšlení, že vám pomáhám spáchat sebevraždu.“

Sebral se stolu kostru a nepřítomně ji držel v ruce. Jan sbalil svůj plánek.

„Všechno, co potřebujete,“ řekl profesor Sullivan, „je snadno dostupné a měl byste to mít brzy všechno pohromadě. Ale stále ještě máte spoustu času si to rozmyslet-“

„Nerozmyslím si to,“ řekl Jan.

„…uvážil jsem všechna možná rizika a zdá se, že můj plán nemá žádnou trhlinu. Na konci těch šesti týdnů se prostě objevím jako černý pasažér. Do té doby — podle mého času — bude cesta pomalu končit a brzy přistaneme ve světě Vládců.

To, co se stane potom, bude samozřejmě záležet na nich. Zřejmě mě pošlou domů hned příští lodí — ale očekávám, že z jejich světa uvidím alespoň něco. Mám s sebou kameru na čtyřmilimetrový film a spoustu metrů filmu, snad ji budu moci použít. Přinejhorším budu důkazem toho, že člověka nemohou navždy držet v karanténě. Vytvořím precedens, který Karellena přinutí něco v tomto ohledu udělat.

To je všechno, má drahá Maio, co jsem Ti chtěl říci. Vím, že mne nebudeš moc postrádat, řekněme si to upřímně. Já sám připouštím, že vztah mezi námi nebyl nijak hluboký a teď, když ses vdala za Ruperta, jsi s ním určitě šťastná v tom vašem malém království. Alespoň v to

doufám.

Takže sbohem a hodně štěstí. Budu se těšit na to, že se setkám s tvými vnuky — řekni jim o mně, prosím tě, ano?“

Tvůj oddaný bratr

Jan

13

Když to Jan poprvé uviděl, jen stěží uvěřil, že se nedívá na montáž trupu malého dopravního letadla. Kovová kostra byla dvacet metrů dlouhá a dokonale přirozená, obklopená lehkým lešením, na němž se svým nářadím pracovali řemeslníci.

„Ano," odpověděl Sullivan na Janovu otázku, „používáme standartní leteckou techniku a většina těch mužů je od leteckého průmyslu. Člověk jen stěží věří tomu, že něco takového může na Zemi žít, viďte? Anebo, že se to najednou může vynořit z vody před vašima očima, tak jak jsem to viděl já."

Bylo to všechno opravdu fascinující, ale Jan myslel na něco jiného. Jeho oči hledaly v tom obřím skeletu vhodné místo, kam by mohl skrýt svou „rakev s ventilací", jak to nazval Sullivan. Jedním si byl zcela jist. Co se týče prostoru, bylo ho tam pro tucet takových černých pasažérů.

„Základní práce vypadají téměř ukončené," řekl Jan. „Kdy na to začnete dávat kůži? Předpokládám, že tu svou velrybu už máte chycenou, jinak byste asi sotva věděli, jak velkou kostru udělat?"

Sullivan se zdál být jeho otázkou mírně pobaven.

„Nemáme ani ten nejmenší úmysl chytat nějakou velrybu. Tahle nebude mít kůži v tom pravém slova smyslu. Asi by bylo sotva uskutečnitelné nabalit kolem kostry dvaceticentimetrovou vrstvu rybího tuku. Ne, celá ta věc bude vycpána umělou hmotou a pak jen vhodně pomalována. Až skončíme, nikdo nepozná rozdíl."

V tom případě, pomyslel si Jan, by bylo rozumné, kdyby si Vládci pořídili fotografie a udělali si model v životní velikosti na jejich domovské planetě. Ale jejich zásobovací lodě se možná vracejí prázdné a taková maličkost jako dvacetimetrový vorvaň je pro ně zanedbatelná. Když má jeden k dispozici takovou moc a takové zdroje, přece se nebude zabývat nepatrnými výdaji…

Profesor Sullivan stál vedle svého díla s takovou hrdostí, jako by stál archeolog u nově objevených soch na Velikonočním ostrově. Byl hrdý na to, co stvořil, jenom mu bylo líto, že něco takového brzy zmizí z lidského pohledu navždy.

Scéna mohla být docela dobře dílem nějakého šíleného umělce v deliriu. A přece — byla to pouze bolestná kopie života. Příroda sama zde byla tvůrcem. Byla to scéna, kterou do doby zdokonalení podvodního televizního systému vidělo jen velmi málo lidí, během vzácných příležitostí, kdy jim znepřátelení obři znemožnili cestu na povrch. Tyto bitvy se odehrávaly v nekonečných hlubinách oceánů, kde vorvani měli svá loviště. A právě ona potrava se v tomto případě takto bránila být pozřena za živa.

Dlouhá, jako pila ozubená dolní čelist vorvaně byla rozevřená doširoka. Jeho hlava byla omotána sítí bílých masitých chapadel, jimiž obří sépie marně bojovala svůj zápas o život. Sinavé přísavky, z nichž každá měla přes dvacet centimetrů v průměru, značkovaly kůži vorvaně v místech, kde se na ni přisály. Z jednoho chapadla již zbyl jenom ohryzaný pahýl a nebylo pochyb o tom, kdo z této bitvy vyjde jako vítěz. Když se spolu utkají ve smrtelném zápase dva největší tvorové na Zemi, velryba vždy zvítězí. Přestože sépie má v hustém lese svých chapadel ohromnou sílu, její jedinou nadějí je to, že se jí podaří uprchnout, než ji trpělivé čelisti vorvaně rozžvýkají na kousky. Její obrovské oko, které mělo v průměru téměř půl metru, zíralo na nepřítele — ačkoliv bylo pravděpodobné, že v temnotách podmořských hlubin ani jeden z tvorů toho druhého pořádně nevidí.

Celá scéna byla přes třicet metrů dlouhá a obklopená hliníkovými nosníky, k nimž byla připevněna. Všechno bylo hotovo, připraveno pro potěšení Vládců. Sullivan doufal, že budou jednat rychle, to úzkostné očekávání už pro něj začalo být nepříjemné.

Někdo vyšel z kanceláře do slunečního světla. Sullivan rozeznal svého hlavního tajemníka a šel mu naproti. „Nazdar, Bille. Co se děje?“

Bill držel v ruce kus papíru z dálnopisu a vypadal velmi potěšené. „Mám dobré zprávy, profesore. Budeme poctěni významnou návštěvou. Sám Dohlížitel se chce přijít podívat na náš výtvor, než bude vyzvednut. Jenom pomyslete na tu publicitu, které se nám dostane! Hodně nám to pomůže, až budeme žádat o nový příspěvek. V něco takového jsem ani nedoufal.“

Profesor Sullivan ztěžka polkl. Nikdy neměl nic proti publicitě, ale zdálo se, že tentokrát je toho na něj příliš.

Karellen stál vedle hlavy velryby a prohlížel si její obrovskou tlamu a slonovinově bílé zuby. Sullivan, přemáhaje svou nervozitu, si v duchu říkal, co si Dohlížitel asi myslí. Jeho chování nebylo ani v nejmenším podezřelé, návštěva by se dala vysvětlit jako zcela normální. Ale Sullivan by byl velmi rád, kdyby už skončila.

„Na naší planetě nemáme tak velké tvory,“ řekl Karellen. „To byl důvod proč jsem vás požádal, abyste pro nás vytvořil tohle sousoší. Moji — ehm — přátelé budou fascinováni.“

‚Já si zas myslel,“ odpověděl Sullivan, „že vzhledem k vaší nízké gravitaci u vás máte větší zvířata. Konec konců, jen se podívejte, jak jste vy velcí v porovnání s námi!“

„Ano, ale my nemáme oceány. A co se týče velikosti, pevnina nikdy nemůže soutěžit s mořem.“

To je skutečně pravda, pomyslel si Sullivan. A pokud on sám věděl, tohle byl dosud neodhalený fakt ze světa Vládců. Jana to bude

určité taky zajímat.

V tomto okamžiku seděl mladý muž v úkrytu asi kilometr daleko a nervózně pozoroval návštěvu dalekohledem. Stále si v duchu opakoval, že není čeho se obávat. Žádná prohlídka velryby, ať už jakkoliv podrobná, nemohla odhalit jeho tajemství. Ale je možné, že Karellen má určité podezření a teď si s nimi zahrává.

Přesně to samé si myslel Sullivan v okamžiku, kdy se Dohlížitel díval dovnitř jeskyňovitého chřtánu.

„Ve vaší Bibli," řekl Karellen, „je pozoruhodný příběh hebrejského proroka, nějakého Jonáše, který byl pohlcen velrybou a tak dopraven bezpečně na pevninu poté, co ho vyhodili z lodi. Myslíte, že na té legendě může být něco pravdy?"

„Snad ano," odpověděl Sullivan opatrně, „protože existuje autentický případ velrybáře, kterého spolkla a pak vyvrhla velryba bez jakýchkoliv následků. Samozřejmě, kdyby byl uvnitř déle než několik sekund, udusil by se. A taky měl velké štěstí, že se vyhnul zubům. Je to téměř neuvěřitelný příběh, ale není úplně nemožný."

„Velmi zajímavé," řekl Karellen. Stál tak ještě chvíli, prohlížel si ohromné čelisti a pak zaměřil svou pozornost na sépii. Sullivan doufal, že neslyšel jeho úlevné vydechnutí.

* * *

„Kdybych věděl, čím vším budu muset projít," řekl profesor Sullivan, „vyhodil bych vás hned, jak jste ke mně tenkrát přišel a ještě předtím, než jste mé začal pokoušet s tímhle šílenstvím."

„Je mi to líto," odpověděl Jan, „ale už je to za námi."

„Také doufám. V každém případě — hodně štěstí. Stále ještě máte asi šest hodin, abyste si to mohl v klidu rozmyslet."

„Nepotřebuji je. Může mne zastavit jen Karellen sám. Díky za všechno, co jste pro mne udělal. Jestli se někdy dostanu zpět a napíšu o Vládcích knihu, věnuji ji vám."

„No, to mi pomůže," odpověděl Sullivan mrzutě. „Budu už léta mrtev." Sullivan nebyl sentimentální, ale ke svému překvapení a mírnému ohromení zjistil, že se toho rozloučení bojí. Během těch šesti týdnů, co spolu kuli pikle, začal Jana mít rád. Kromě toho se obával, že napomáhá Janově velmi komplikované sebevraždě.

Držel žebřík, po němž Jan šplhal nahoru do obrovské tlamy, opatrně se vyhýbaje zubům. Ve světle baterky viděl, jak se Jan otočil, zamával mu a pak zmizel v jeskyňovitém otvoru. Bylo slyšet, jak se vzduchová komora otevírá, zavírá — a pak už bylo ticho.

V měsíčním světle, které ztuhlou bitevní scénu proměnilo v hrůzný přízrak z nočního snu, kráčel profesor Sullivan pomalu do své

pracovny. Přemýšlel o tom, co udělal a kam to povede. On sám se to samozřejmě nikdy nedozví. Jan se po tomhle samém místě možná bude procházet znovu, poté, co věnoval ne víc než jen několik měsíců svého života cestě do domova Vládců a návratu na Zemi. Jestli se mu to povede, bude to na druhé straně nepřekročitelné bariéry Času. Pro něho to bude cesta do budoucnosti za osmdesát let.

Jan za sebou zavřel vnitřní dveře komory a světlo jeho baterky dopadlo na kovové stěny válce. Nedovolil si sebemenší vedlejší myšlenky, ale okamžitě začal s rutinním postupem, který si předem vypracoval. Všechny zásoby a nutné potřeby byly naloženy už před několika dny a Jan si nyní byl jist tím, že na nic nezapomněl.

O hodinu později ulehl spokojen na matraci a rekapituloval své plány. Jediným slyšitelným zvukem bylo slabé bzučení elektrických kalendářních hodin, které ho upozorní, až se cesta bude blížit ke konci.

Věděl, že ve své cele nebude zřejmě cítit vůbec nic, protože ať už loď Vládců pohání jakákoliv neuvěřitelná síla, vše uvnitř je dokonale kompenzováno. Sullivan to pojistil tím, že poukázal na to, že jeho sousoší se zřítí, bude-li vystaveno zvýšené gravitaci. Jeho — klienti — ho ujistili, že takové nebezpečí vůbec nehrozí.

Zřejmě však nastane určitá změna atmosférického tlaku. Než opustí svou komoru, bude muset vyrovnat tlak a jestliže atmosféra v lodi bude skutečně nedýchatelná, pomůže mu maska a kyslíkové bomby. Jestli bude moci dýchat i bez nich, bude to tím lepší.

Nebylo na co déle čekat. Byl by to pouze další tlak na nervy. Vzal malou stříkačku, už předem pečlivě naplněnou roztokem. Narcosamin byl vynalezen během výzkumu hibernace zvířat. Jeho použití způsobovalo nesmírné zpomalení vitálních procesů. Metabolismus stále pracoval, ale na velmi nízké úrovni. Bylo to, jako by někdo zašlapal plameny života pod zem. Ale po týdnech či měsících, kdy účinek drogy odezněl, vyšlehly znovu a spáč se mohl probudit. Narcosamin byl absolutně bezpečný. Příroda něco podobného užívala po milióny let, aby mnoho svých hladových dětí uchránila před krutou zimou.

Jan usnul. Už necítil trhnutí, když tažná lana zvedala obrovskou konstrukci do nitra lodi Vládců. Neslyšel, jak se otvor uzavřel, aby se znovu otevřel až po třech stech miliardách kilometrů. Neslyšel, když mohutná loď stoupala naříkající pozemskou atmosférou a řítila se do vesmíru.

Nevěděl, že Hvězdný poutník se vydal na cestu.

14

Konferenční místnost byla při setkáních s Karellenem vždy nabita, ale dnes byla přecpána tak těsně, že reportéři měli potíže s psaním. Snad posté si mezi sebou stěžovali na Karellenův konzervatismus a nedostatek pochopení. Kdekoliv jinde na světě by s sebou mohli vzít kamery, fotoaparáty, magnetofony a další přístroje jejich vysoce mechanizovaného řemesla. Ale tady mohli mít k dispozici pouze takové archaické pomůcky jako byl papír, pero — a dokonce, přestože se to zdálo neuvěřitelné — těsnopis.

Samozřejmě, že se vyskytlo několik pokusů propašovat dovnitř miniaturní magnetofony. Okamžitě byly odhaleny a pohled na jejich kouřící vnitřnosti jen dokazoval zbytečnost a marnost dalších pokusů. Každý pak tím víc chápal, proč byli varováni, aby s sebou ve svém vlastním zájmu nenosili dovnitř hodinky a jiné kovové předměty.

Aby to bylo ještě nespravedlivější, Karellen sám si celou konferenci nahrával. Bylo to kvůli reportérům, kteří byli nepozorní, anebo něco pochopili špatně — ačkoliv tohle se stávalo jen zřídka. Museli se pak dostavit na krátkou a nepříjemnou schůzku s Karellenovými podřízenými, kde si mohli poslechnout záznam, přičemž jim bylo neustále opakováno, aby poslouchali pozorně a věděli, co skutečně Karellen řekl. Tato lekce se pak už nemusela opakovat.

Bylo zvláštní, jak rychle se tyhle zvěsti vždy rozšířily. Nebylo učiněno žádné předchozí oznámení, ale vždy, když měl Karellen oznámit něco důležitého — což se stávalo v průměru dvakrát až třikrát za rok — bylo tu nabito.

Když se velké dveře otevřely a Karellen vešel, hlučící dav okamžitě ztichl. Světlo bylo jen velmi slabé — bezpochyby imitovalo vzdálené a neznámé sluneční světlo ve světě Vládců — takže Dohlížitel pro Zemi si sundal své tmavé brýle, které obvykle nosil mimo loď.

Na sbor pozdravů odpověděl neformálním „Dobrý den vespolek," a pak se obrátil na vysokou postavu vpředu. Byl to pan Golde, předseda Tiskového klubu. Oblékal se a choval jako diplomat ze staré školy. Nikdo nikdy neváhal mu důvěřovat a nikdo toho nikdy nelitoval.

„Dnes je tu docela plno, pane Golde. Zřejmě je nedostatek zpráv." Gentleman z Timesů se usmál a odkašlal si.

„Doufám, že to uvedete na správnou míru, pane Dohlížiteli."Pozorně sledoval Karellena, zvažujícího svou odpověď. Zdálo se mu nespravedlivé, že na širokých obličejích Vládců, tuhých jako maska, nejsou viditelné žádné emoce. Jejich velké, široké oči, s

panenkami ostře staženými i v tomhle šerém osvětlení, zíraly přízračně do upřímných, zvědavých lidských očí. Dva dýchací otvory na jejich tvářích — pokud se ty rýhované ebenové křivky daly nazvat tvářemi — vydávaly jen sotva slyšitelný zvuk, jak Karellenovy plíce pracovaly v řídkém pozemském vzduchu. Golde viděl záclonu jemných, bílých chlupů, jejichž rytmický pohyb nahoru a dolů odpovídal Karellenovu rychlému, dvoufázovému dýchacímu cyklu. Obecně se předpokládalo, že jsou to prachové filtry a na tomto základě byly vypracovány složité teorie, týkající se atmosféry v domově Vládců.

„Ano, mám pro vás nějaké zprávy. Jak jistě víte, jedna z mých lodí nedávno opustila Zemi a vrací se na domovskou základnu. Právě jsme zjistili, že na palubě se nachází černý pasažér."

Stovka per se zastavila v půli. Stovka párů očí se upřela na Karellena. „Řekl jste, černý pasažér, pane Dohlížiteli?" zeptal se Golde. „Mohu se zeptat, kdo to je a jak se dostal na palubu?"

„Jmenuje se Jan Rodricks. Je to student techniky na Univerzitě v Kapském městě. Další informace můžete získat sami z vašich nepochybně velmi výkonných zdrojů."

Karellen se usmál. Dohlížitelův úsměv byl velmi kuriózní záležitostí. Většina jeho efektu spočívala v očích. Nepohyblivá ústa bez rtů by se stěží mohla usmát.

Je to, — podivil se Golde, — další z mnoha lidských zvyků, které Karellen s takovým uměním napodobuje? Výsledný efekt opravdu vypadal jako úsměv a lidé jej tak přijímali.

„A co se týče toho, jak se dostal dovnitř," pokračoval Dohlížitel, „to je nepodstatné. Mohu vás ujistit, stejně tak jako jakékoliv další potenciální astronauty, že tahle možnost se už nikdy v budoucnu nebude opakovat."

„Co se s tím mladým mužem stane?" naléhal Golde. „Bude poslán zpět na Zemi?"

„To je mimo moji pravomoc, ale očekávám, že se vrátí zpět další lodí. Shledá podmínky příliš cizí než aby tam mohl pohodlně žít. A to mne přivádí k hlavnímu bodu dnešního setkání."

Karellen se odmlčel a ticho se ještě prohloubilo.

„Ze strany mladší a romantičtější části vaší generace byly nějaké stížnosti, že vesmír je pro vás uzavřen. Měli jsme k tomu svůj důvod. Nikdy nevydáváme zákazy jen pro své potěšení. Ale pomysleli jste vůbec někdy na to — a teď doufám, že mi odpustíte toto nelichotivé srovnání — jak by se asi cítil člověk doby kamenné, kdyby se najednou ocitl v moderním městě dnešní doby?"

„Jistě," protestovaly Herald Tribune, „určitě je zde mnoho rozdílů. Jenomže my přece víme, co je to věda a co dokáže. Ve vašem světě je zcela nepochybně mnoho věcí, které bychom nemuseli chápat,

ale určitě bychom si nemysleli, že to jsou nějaká kouzla či čáry.“

„Jste si tím docela jisti?“ řekl Karellen tak tiše, že jeho slova bylo stěží slyšet. „Pouze sto let je mezi věkem elektřiny a věkem páry, ale co by viktoriánský inženýr dělal s televizorem nebo elektronickým počítačem? A jak dlouho by musel žít, než by vůbec přišel na to, na jakém principu fungují? Propast mezi dvěma technologiemi může být tak velká, že je až — smrtelná.“

(„No nazdar,“ zašeptal Reuter směrem k BBC. „Máme štěstí. Dnes učiní velmi důležité prohlášení. Já už na to mám nos.“)

„Existují další důvody, proč jsme lidskou rasu odkázali k životu pouze na Zemi. Dívejte se.“

Světlo pohaslo a zmizelo. Ve středu se vytvořila mléčná mlha. Rozplynula se do kolotoče hvězd — spirální mlhoviny, viděné z bodu daleko za tím nejvzdálenějším sluncem.

„Žádné lidské oči tenhle pohled ještě nikdy neviděly,“ řekl Karellenův hlas ze tmy. „Díváte se na svůj vlastní vesmír, ostrovní galaxii, jíž je vaše Slunce členem. Tohle je pohled ze vzdálenosti půl milionu světelných let.“

Dlouho bylo ticho. Pak Karellen pokračoval a v jeho hlase bylo slyšet něco, co se nedá přesně nazvat lítostí, ale ani opovržením.

„Vaše rasa ukázala pozoruhodnou neschopnost řešit problémy, které se týkají vaší poměrně malé planety. Když jsme sem přiletěli, byli jste téměř na samém pokraji sebezničení silami, které vám dala věda. Bez našeho zásahu by dnes Země byla radioaktivním peklem.

Nyní máte svět míru a jednotné rasy. Brzy budete dostatečně civilizovaní na to, abyste svou planetu řídili sami, bez naší pomoci. Mohli byste se eventuelně podílet i na řešení problémů celé sluneční soustavy. Ale umíte si vůbec představit, jak byste se s tímhle mohli vyrovnat?“

Mlhovina se rozzářila. Jednotlivé hvězdy ubíhaly dozadu, objevovaly se a mizely jako jiskry padající z krbu. A každá z těch nesčetných jisker byla sluncem, s kdoví kolika světy kroužícími kolem…

„V tomto jednoduchém systému,“ mluvil tiše Karellen, „je osmdesát sedm tisíc milionů sluncí. Tohle číslo dává jen velmi slabou představu o nekonečnosti vesmíru. Kdybyste chtěli přijmout jeho výzvu, byli byste jako mravenci, kteří se pokoušejí spočítat a klasifikovat všechna zrnka písku ve všech pouštích světa.

Vaše rasa, na současném stupni vývoje, nemůže takové výzvě čelit. Jednou z mých povinností bylo chránit vás před silami a mocí, které sídlí mezi hvězdami. Silami, které daleko přesahují všechno, co si jen dovedete představit.“

Přízračná mlhovina se všemi jejími souhvězdími zmizela. Ve velké místnosti se opět rozsvítilo mdlé světlo.

Karellen se otočil k odchodu, slyšení bylo u konce. Ve dveřích se zastavil a otočil se k mlčícímu davu.

„Je to hořké, ale musíte se s tím smířit. Planety můžete jednoho dne vlastnit. Ale hvězdy nejsou pro Člověka.“

Hvězdy nejsou pro Člověka. Ano, určitě je pro ně mrzuté vědět, že brány nebes jsou pro ně zavřeny. Ale musí se naučit dívat se pravdě zpříma do očí, anebo přinejmenším takovému množství pravdy, které jim bude předloženo.

Z osamělých výšin stratosféry se Karellen díval dolů na svět a na lidstvo, které bylo odsouzeno ke svému nedobrovolnému žaláři. Myslel na to, co bude následovat a co z tohoto světa bude jen za několik let od této chvíle.

Nikdy nebudou vědět, jaké měli štěstí. Lidstvo dosáhlo takového štěstí, jako nikdy žádná rasa předtím. Byl to Zlatý věk. Ale zlatá je také barvou slunečního západu, podzimu a pouze Karellenovy uši mohly zachytit první kvílení zimních bouří.

A pouze Karellen věděl, jakou nesmírnou rychlostí se Zlatý věk řítí ke svému konci.

III
POSLEDNÍ GENERACE

15

„Podívej se na tohle!“ vybuchl George Greggsori a mával papírem Jean před očima. Navzdory jejím pokusům jej odsunout, přistál přímo na stole se snídaní. Jean z něj trpělivě seškrábla džem a přečetla si nabízenou pasáž. Snažila se přitom co nejvíc dát najevo svůj nesouhlas s obsahem článku. Moc se jí to ale nedařilo, protože často dávala kritikům za pravdu. Obvykle si tyto kacířské názory nechávala pro sebe, v zájmu zachování klidu a míru. George byl dokonale připraven přijmout od ní či od kohokoliv jiného chválu, ale pokud by se odvážila přijít s jakoukoliv kritikou jeho práce, byl by oheň na střeše. Musela by si poslechnout přednášku o svém ignorantství v umění.

Přečetla si recenzi dvakrát a pak to vzdala. Zdálo se jí, že je docela příznivá a taky to řekla.

„Zdá se, že se mu to představení líbilo. Proč tedy nejsi spokojen?“

„Tady,“ vyštěkl George a poklepal prstem doprostřed sloupce. „Jen si to přečti znovu.“

„Odpočinek pro oči poskytovala především delikátní pastelová zeleň na pozadí baletní scény. - No a?“

„Vždyť to přece nebylo zelené! Strávil jsem tolik času než jsem namíchal právě ten odstín modři! A co se stane? Buď to nějaký cvok osvítil úplně špatně, nebo je ten idiot kritik absolutně barvoslepý. Poslyš, jak ta barva vypadala v našem přijímači?“

„Ehm — já se nepamatuji,“ přiznala se Jean. „Drahoušek zrovna začal brečet a já se šla podívat, co se děje.“

„Ach, bože,“ vzdychl George a zdánlivě upadl do zdrceného klidu. Jean věděla, že další výbuch může očekávat každým okamžikem. Když však přišel, byl velmi mírný.

„Vymyslel jsem novou definici pro televizi,“ zamumlal George nešťastně. „Je to zařízení pro absolutní sabotování komunikace mezi umělcem a diváky.“

„A co s tím chceš dělat?“ zeptala se Jean. „Chceš se snad vrátit k živému divadlu?“

„A proč ne?“ odpověděl George. „To je přesně to, na co jsem myslel. Říkal jsem ti přece o tom dopise, co jsem dostal z Nových Athén? Napsali mně znovu. Tentokrát jim odpovím.“

„Skutečně?“ řekla Jean, slabě vzrušena. „Myslím, že je to skupinka bláznů.“

„Nu, to se dá zjistit jednoduchým způsobem. Mám v úmyslu se tam během příštích čtrnácti dní podívat. Myslím si, že literatura, kterou produkují, je docela zajímavá a rozumná. A mají tam pár vynikajících lidí.“

„Jestli si myslíš, že začnu vařit nad ohništěm, nebo se začnu

oblékat do kůží, tak si musíš — “

„Ach, nebuď blázen! Ty povídačky jsou čirý nesmysl. Jejich Kolonie má všechno, co potřebují k civilizovanému životu. Neuznávají prostě žádné zbytečnosti, to je všechno. Kromě toho, už je to hezkých pár let, co jsem navštívil Pacifik. Zajedeme si tam teď spolu.“

„Souhlasím s tebou,“ řekla Jean, „ale nechci, aby se z Juniora a Drahouška stali nějací polynéští divoši.“

„Nestanou,“ řekl George, „to ti slibuju.“

Měl pravdu, i když ne tak, jak to myslel.

„Jak jste si určitě všimli, když jste přilétali,“ řekl malý muž na opačném konci verandy, „Kolonie sestává ze dvou ostrovů, spojených umělým tunelem. Tenhle se jmenuje Athény, tomu druhému jsme dali jméno Sparta. Je dost divoký a skalnatý, ale je to báječné místo pro všechny možné sporty.“ Jeho oči se na okamžik zastavily na Georgově břiše a ten se pod jejich pohledem schoulil v rákosovém křesle. „Mimochodem, Sparta je vyhaslá sopka. Alespoň to geologové tvrdí, ha ha!

Ale zpět k Athénám. Jak možná víte, myšlenkou Kolonie je vybudovat nezávislou, pevnou kulturní skupinu se svými vlastními uměleckými tradicemi. Měl bych poukázat na to, že většina našich výzkumů a práce proběhla ještě před tím, než jsme založili Kolonii samotnou. V podstatě je to výsledek výzkumů v oblasti praktické sociologie a jakéhosi neobyčejného komplexu matematiky a já nebudu předstírat, že tomu rozumím. Všechno, co vím, je to, že matematici a sociologové vypočítali, jak velká by Kolonie měla být, kolik typů lidí by měla obsahovat a především, jaké by měla mít uspořádání, aby měla co nejdelší životnost.

Máme vládu tvořenou Výborem osmi direktorů, zastupujících výrobu, energii, praktickou sociologii, umění, ekonomii, vědu, sport a filozofii. Nemáme žádného stálého prezidenta. Tento úřad zastávají jednotliví direktoři po sobě, vždy na období jednoho roku.

V současné době máme něco přes padesát tisíc obyvatel, což je trochu méně, než je požadované optimum. Proto jsme rádi, když k nám chce přijít někdo nový. A samozřejmě, máme určitý nedostatek. Nejsme zcela soběstační, co se týče odborně specializovaných talentů.

Tady na ostrově se snažíme zachránit umělecké tradice lidstva. Nechováme žádné nepřátelství vůči Vládcům, chceme prostě jít svou vlastní cestou. Když zničili staré národy a spolu s nimi i způsob života, který člověk znal od počátku své historie, smetli spolu se špatnými věcmi i mnoho dobrých. Svět je nyní nevýrazný, kulturně mrtvý. Od doby, co Vládci přišli, nebylo vytvořeno nic nového. Důvody jsou zřejmé. Není za co, ani pro co bojovat, existuje příliš mnoho rozptýlení a zábavy. Uvědomujete si, že dennodenně se na vás

různými televizními a rozhlasovými kanály chrlí nějakých pět set hodin vysílání? Kdybyste vůbec nemuseli chodit spát, byli byste schopni ve dne v noci sledovat pouze dvacetinu toho všeho! Není divu, že z lidí se stávají pasivní měkkýši — absorbující, ale nic netvořící. Víte že, průměrný sledovací čas jednoho člověka je nyní tři hodiny denně? Brzy lidé vůbec nebudou žít své vlastní životy. Jejich celodenní náplní se stane sledování nejrůznějších seriálů v televizi!

Tady v Athénách má zábava své pevně stanovené místo. Kromě toho, je to živá zábava! Herec či jakýkoliv umělec zde ví, co to znamená dokonalá divácká účast. Máme také velmi dobrý symfonický orchestr. Možná patří mezi nejlepší na světě.

Ale nechci vás o ničem přesvědčovat. Obvykle zde potenciální noví obyvatelé zůstanou na několik dní a seznamují se s místem a vším, co k němu patří. Jestliže se rozhodnou, že se k nám připojí, podrobí se souboru psychologických testů, které jsou naší hlavní obranou. Asi třetina žadatelů je odmítnuta, obvykle z důvodů, které na nich na první pohled nejsou zřejmé a které by navenek nevadily. Ti, kteří projdou, jdou domů. Mají dostatečně dlouhý čas k urovnání veškerých záležitostí. Pak se k nám připojí natrvalo. Někdy si to přece jen rozmyslí, ale to se stává jen velmi zřídka a téměř vždy je to zaviněno nejrůznějšími důvody mimo jejich vlastní vůli. Naše testy jsou nyní prakticky stoprocentně spolehlivé. Lidé, kteří jimi projdou, jsou lidé, kteří sem opravdu chtějí přijít.“

„A co když si to někdo rozmyslí později?“ zeptala se Jean opatrně.

„Pak může odejít. To není žádný problém. Jednou či dvakrát se to už stalo.“

Následovalo dlouhé ticho. Jean se podívala na George, prohrabujícího se ve svých knírech, momentálně populárních v uměleckých kruzích. Pokud za sebou nemusí spálit všechny mosty, nedělá si starosti. Kolonie vypadá jako zajímavé místo a rozhodně není tak bláznivá, jak se obávala. A dětem se to tu bude líbit. A to je, koneckonců, to nejdůležitější.

Nastěhovali se o šest týdnů později. Jednopatrový domek byl malý, ale čtyřčlenné rodině, která nepočítá s tím, že jich bude víc, úplně stačil. Jean v domku našla všechny základní čas a práci šetřící vymoženosti. S mírným zděšením si však prohlížela kuchyni. Myslela si, že i tady je normální, že člověk prostě vytočí číslo Potravinového centrálu, počká pět minut a pak dostane jídlo, které si vybral. Jakékoliv. Individualita, to je jedna věc, pomyslela si Jean, ale tohle už by mohlo být příliš. Co když jim budu muset nejenom vařit, ale také tkát plátno a šít šaty? Ale žádný kolovrátek mezi myčkou na nádobí a mikrovlnnou troubou nenašla, takže to snad nebude tak zlé…

Zbytek domu vypadal dost pustě a syrově. Byli jeho prvními

nájemníky a nějaký čas bude trvat, než se jeho aseptická novost změní v útulnost a pohodlí. Děti ten proces zcela jistě dostatečně urychlí. Malý Jeffrey už doplatil na své experimentování v koupelně, protože nevěděl, že existuje základní rozdíl mezi vodou z kohoutku a slanou mořskou vodou. (Jean o jeho pokusu naštěstí nevěděla.)

Oknem, na něž stále ještě nestihla dát záclony, se Jean podívala na Kolonii. Bylo to krásné místo, nemělo chybu. Dům stál na západním svahu nízkého kopce, který dominoval ostrovu, na kterém nebyla žádná jiná vyvýšenina. Asi dva kilometry od domu jako nůž protínal vodu spojovací tunel, vedoucí na Spartu. Skalnatý ostrov se svým vulkanickým vrcholem byl takovým kontrastem ke klidnému ostrovu Athény, že pohled na něj ji vždy vylekal. Myslela na to, jak si vědci mohou být jisti tím, že kráter nezačne znovu soptit a nezabije je tu všechny žhavou lávou.

Její pohled upoutala postava na bicyklu, namáhavě jedoucí vzhůru po svahu a držící se ve stínu palem. Byl to George, vracející se z práce. Bylo načase přestat snít a začít něco dělat.

O chvíli později uslyšela kovový náraz a pomyslela si, jak dlouho jim oběma bude trvat, než se na bicyklu naučí pořádně jezdit. Tohle byl další neočekávaný aspekt života na ostrově. Osobní vozy nebyly povoleny a kromě toho ani nebyly potřebné, protože ta největší vzdálenost, kterou by člověk musel urazit, nebyla delší než patnáct kilometrů. Byla zde různá veřejná vozidla — nákladní automobily, sanitky, požární vozy — ale s výjimkou skutečně naléhavých případů nejezdily rychlostí vyšší než padesát kilometrů za hodinu. Výsledkem bylo to, že obyvatelé Athén měli spoustu pohybu, nepřecpané ulice — a žádné dopravní nehody.

George svou ženu letmo políbil a pak klesl s úlevným vydechnutím do nejbližšího křesla.

„Uf! Každý mne na tom kopci předhonil. Jsou na to zřejmé zvyklí. Už jsem ztratil deset kilo.“

„Jaký jsi měl dnes den?“ zeptala se Jean svou povinnou otázku. Doufala, že George nebude příliš unaven a že jí pomůže s vybalováním.

„Velmi dobrý. Samozřejmě, že z lidí, s nimiž jsem se seznámil, si nepamatuju ani polovinu, ale byli všichni velmi milí. A divadlo je tak dobré, jak jsem doufal. Příští týden začneme pracovat na Shawově hře „Zpět k Metuzalémovi“ a já budu mít na starosti celou scénu a provedení. Bude to změna, když teď nebudu mít k dispozici spoustu lidí, kteří mi ustavičně radili, co a jak mám dělat. Myslím, že se nám to tady bude líbit.“

„Navzdory těm bicyklům?“

George sebral veškerou svou zbývající energii a usmál se. „Ano,“ řekl. „Za pár týdnů ani nebudu vědět, že tu nějaký kopec je.“

Ve skutečnosti tomu nevěřil — ale byla to pravda. Trvalo další měsíc, než Jean přestala postrádat automobil a než zjistila, co všechno se dá dělat ve vlastní kuchyni.

Nové Athény nepoznaly takový přirozený a spontánní růst jako pradávné město, jehož jméno nesly. Všechno v Kolonii bylo předem pečlivě naplánováno a byl to výsledek mnohaletého studia a práce skupiny velmi vzdělaných lidí. Byla to mlčky předložená výzva politice a moci Vládců. Nejdříve si byli sponzoři Kolonie více než zpola jistí, že Karellen jim jejich plány rychle překazí, ale Dohlížitel neudělal nic, vůbec nic. Ale to nic neznamenalo. Karellen má přece spoustu času a nemusí na odvetný protiúder pospíchat. Anebo si je jistý tím, že projekt je tak či tak odsouzen k záhubě a že tedy nemusí podnikat žádná opatření.

V to, že Kolonie je odsouzena k zániku, věřilo mnoho lidí. V minulosti, dlouho předtím, než vznikla praktická sociologie, existovalo mnoho nejrůznějších náboženských a filozofických společností. Mnohé z nich zanikly, ale některé přesto přežily. A na zabezpečení dlouhého trvání Nových Athén se podílela ta nejmodernější věda.

Ostrov si za své sídlo vybrali z mnoha důvodů. Pravděpodobně nejdůležitější z nich byl psychologický. Ve věku univerzální dopravy sice oceán neznamenal jako fyzická bariéra vůbec nic, ale přesto poskytoval určitou izolaci. Kromě toho byla omezená rozloha pevniny důvodem pro to, že zde mohlo žít jen určité množství lidí. Maximální populace byla vypočtena na sto tisíc: kdyby zde bylo větší množství obyvatel, všechny výhody malé komunity by byly ztraceny. Jedním z cílů zakladatelů bylo to, že každý člen Nových Athén by měl znát všechny ostatní obyvatele, kteří měli stejné zájmy jako on — a stejně tak jedno či dvě procenta ostatních.

Muž, který byl duchovním otcem Nových Athén, byl Žid. A stejně tak jako Mojžíš, ani on nikdy nevstoupil do země zaslíbené, protože Kolonie vznikla tři roky po jeho smrti.

Narodil se v Izraeli, v národu, který se stal nezávislým jako ten úplně poslední — a proto vlastně trval nejkratší dobu. Konec národní svrchovanosti zde byl prožíván ještě trpčeji než kdekoliv jinde, protože je těžké ztratit sen, kterého bylo dosaženo po staletích boje.

Ben Salomon nebyl fanatik. Filozofii, již se pokoušel uvést do života, ovlivnily v nemalé míře jeho vzpomínky z dětství. Pamatoval si, jaký byl svět před příchodem Vládců a nepřál si, aby se takový svět vrátil. Tak, jako nemálo jiných inteligentních a dobře smýšlejících lidí uvítal všechno, co Karellen udělal pro lidskou rasu, ale přesto byl nešťastný z Dohlížitelových konečných plánu.

Je možné, - říkal občas sám sobě, že navzdory své nesmírné inteligenci a té nejlepší vůli Vládci lidem nerozumějí a dělají hroznou

chybu? Předpokládejme, že si ve své altruistické vášni reformovat svět neuvědomili, že tím ničí i lidskou duši.

Úpadek už začal, ale jeho první symptomy bylo ještě obtížné rozeznat. Salomon nebyl umělec, ale měl vztah k umění a vytříbené smysly a věděl, že jeho věk nemůže v žádné oblasti konkurovat tomu, co bylo vytvořeno v minulých staletích! Možná, že až pomine šok ze setkání s civilizací Vládců, situace se zlepší. Ale možná ne, a proto by se s tím mělo něco dělat. Uskutečnit nějakou pojistnou politiku.

Nové Athény byly touto politikou. Jejich založení stálo dvacet let času a milióny liber — což byla relativně triviální částka z celkového světového bohatství. Po dobu prvních patnácti let se nestalo téměř vůbec nic, všechno se uskutečnilo během posledních pěti.

Salomonův úkol by byl nesplnitelný, kdyby se mu o rozumnosti svého plánu nepodařilo přesvědčit pár nejslavnějších světových umělců. Sympatizovali s ním, ne proto, že to bylo důležité pro lidskou rasu, ale protože udeřil přímo na jejich ego. Svět je poslouchal a dal jim jak morální, tak materiální podporu. Pod záštitou těchto okázalých soudobých talentů pak začali pracovat skuteční tvůrci Kolonie.

Společnost sestává z lidských jedinců, jejich chování a osudy jsou nepředvídatelné. Nikdo nemůže říci, kteří jedinci zemřou v určitém čase, ale přesto (jak už dávno zjistily pojišťovací společnosti) se dá s povážlivou přesností určit celkový počet úmrtí.

Existují jiné, daleko přesnější zákony, s nimiž na začátku dvacátého století přišli matematici Weiner a Rashavesky. Tvrdili, že takové události jako ekonomické krize, výsledky závodů ve zbrojení, stabilita sociálních skupin, politické volby a tak dále, se dají analyzovat přesnými matematickými metodami. Velkou potíží byl enormní počet proměnných, z nichž mnohé bylo těžké definovat numerickými pojmy. Člověk nemohl nakreslit pár křivek a pak říct: „Dosáhneme-li tohoto bodu, znamená to válku.“ Stejně se nedalo počítat s takovými nepředvídatelnými událostmi jako je sebevražda klíčové osobnosti nebo důsledky nového vědeckého objevu. A už vůbec ne s přírodními katastrofami jako zemětřesení, záplavy a jiné, které mohly mít velký vliv na počet obyvatelstva a jednotlivé sociální skupiny.

Přesto člověk, díky znalostem trpělivě shromažďovaným během posledních sta let, dokázal mnohé. Úloha by byla neřešitelná bez pomoci obřích počítačů, které ve zlomku sekund prováděly práci tisíců lidských pracovníků. V době plánování Kolonie byla tato pomoc využita na maximum.

Přesto měli zakladatelé Nových Athén k dispozici pouze půdu a klima, v němž rostlina, kterou si přáli vypěstovat, mohla, nebo i nemusela růst. Jak Salomon sám poznamenal: „Talenty máme, teď můžeme jen prosit o ducha.“ V tomto umělecky koncentrovaném

prostředí přece musí něco vzniknout. Nic není víc stimulující než konflikt myslí stejných zájmů.

Doposud tento konflikt vyprodukoval světově proslulé výsledky v hudbě, literární kritice a oblasti filmu. Bylo ještě příliš brzy na to, aby tyto výsledky byly vidět na pozadí historie a aby se dalo konstatovat, zda se splnily naděje iniciátorů, upřímně se snažících obnovit lidskou pýchu nad tím, co lidstvo samo dokáže. Malířství stále ještě pokulhávalo, což jenom podporovalo názor těch, kteří tvrdili, že dvourozměrné formy umění nemají žádnou perspektivu.

Dokonce i sochy tohoto období byly pohyblivé. Když člověk pozoroval poutavý obsah a křivky děl Andrewa Carsona, měnily se mu před očima podle složitých, lidskou myslí stěží pochopitelných vzorů. Carson tvrdil, že oživil nepohyblivé, sto let staré skulptury a tím zasnoubil sochařství s baletem. A bylo na tom něco pravdy.

Co se týče hudebního experimentování Kolonie, to se týkalo především „časového rozpětí“ hudby. Jaká je nejkratší nota, kterou je lidská mysl schopná zaznamenat — anebo ta nejdelší, ještě předtím než začne být nudná? Dá se tento experiment ovlivnit použitím různých hudebních nástrojů? O těchto problémech hudebníci diskutovali donekonečna a jejich argumenty nebyly jen čistě akademické. Výsledkem bylo pár nanejvýš zajímavých kompozicí.

Své nejúspěšnější experimenty Nové Athény prováděly v oblasti animovaného filmu, kde byly téměř neomezené možnosti. V tomto nejpohyblivějším druhu umění bylo sto let od doby Walta Disneye stále ještě mnohé zanedbáno. Na jedné straně stáli ti, kteří produkovali ilustrace nerozlišitelné od fotografií — a na druhé ti, kteří ilustraci stále chápali jako abstraktní kresbu.

Největší zájem a největší pobouření vzbuzovala svou prací skupina vědců a umělců, která toho zatím vykonala nejméně. Byla to skupina pracující na „totální identifikaci“. Jejich počínání jen odpovídalo vývoji v oblasti filmu. Nejprve zvuk, pak barva, pak stereoskopie, pak Cinerama, která přišla s filmy, jen těžko odlišitelnými od skutečnosti. A pokračování tohoto vývoje? V konečném stádiu by diváci měli zapomenout, že jsou diváky a měli by se stát součástí akce. K dosažení tohoto cíle bylo třeba zapojit všechny smysly a bude-li to nezbytné, použít i hypnózu. Mnoho lidí věřilo tomu, že se tento projekt podaří uskutečnit. Člověk se pak bude moci alespoň na chvíli stát někým jiným, nebo se může zúčastnit neuvěřitelného dobrodružství. Dokonce by mohl být rostlinou nebo zvířetem, kdyby tvůrci dokázali zachytit smyslové vjemy různých živočichu. A když pak program skončí, divák bude mít vzpomínku, tak živou, jako jakoukoliv jinou zkušenost ze skutečného života, neodlišitelnou od reality samotné.

Byl to skutečně oslňující projekt. Mnozí ho však považovali za

hrozivý a doufali, že nikdy nevyjde. Ale ve svých srdcích věděli, že jakmile jednou věda prohlásí, že je něco možné, před eventuální realizací onoho něčeho už není úniku…

Tohle tedy byly Nové Athény a některé z jejich snů. Doufaly že se stanou tím, čím mohly být staré Athény, kdyby měly místo otroků počítače a místo pověr vědu. Ale ještě bylo příliš brzy na to, aby se dalo konstatovat, zda se experiment povedl či ne.

16

Jeffrey Greggson byl ostrovanem, který zatím neměl žádný zájem o estetiku či vědu, tak jak tvořily hlavní zájem jeho rodičů. Ale život v Kolonii se mu líbil a to z čistě osobních důvodů. Fascinovalo ho moře, které nebylo žádným směrem dál než pár kilometrů. Většinu svého krátkého života strávil ve vnitrozemí a ještě si nezvykl na ten nový pocit být stále obklopen vodou. Byl dobrým plavcem a spolu s kamarády si často vyjeli na kolech k moři, nasadili si ploutve a masky a prozkoumávali mělké vody laguny. Jean se to zpočátku nelíbilo, ale když si párkrát zkusila potopit se sama, ztratila svůj strach z moře i z tvorů v něm žijících a nechala Jeffreye, ať se vydovádí podle chuti — s podmínkou, že nikdy nebude plavat ani se potápět sám.

Dalším členem Greggsonovy rodiny, kterému se změna líbila, byla Fey, krásný zlatý teriér, který sice patřil Georgovi, ale jen stěží ho bylo vidět bez Jeffreye. Ti dva byli nerozluční ve dne a jestliže je Jean nerozdělila, tak i v noci. Jenom, když Jeffrey jel pryč na svém bicyklu, Fey zůstala doma a ležela nehybně přede dveřmi a zírala dolů na cestu vlhkýma, smutnýma očima, s hlavou na prackách. George, který za Fey a její rodokmen zaplatil ohromnou sumu, to rmoutilo. Vypadalo to, že si bude muset počkat na potomky, kteří měli přijít za tři měsíce. Pak teprve bude mít vlastního psa. Jean měla na celou věc jiný názor. Měla Fey ráda, ale tvrdila, že jeden pes do domu je tak akorát.

Pouze Jennifer Anne stále ještě nevěděla, zda se jí v Kolonii líbí nebo ne. To ale nijak nepřekvapovalo, protože se zatím dívala na svět jenom přes plastikovou ohrádku své postýlky a o existenci Kolonie neměla ani tušení.

George Greggson nemyslel na minulost často. Byl příliš zaneprázdněn svými plány do budoucna, příliš zaměstnán svou prací a svými dětmi.

Stávalo se jen zřídka, že jeho mysl zabloudila zpět k onomu večeru v Africe a nikdy o tom nemluvil s Jean. Po vzájemné dohodě se tomu tématu vyhýbali a od toho dne už nikdy znovu Boyceovy nenavštívili, třebaže Rupert je mnohokrát zval. Volali mu s novými omluvami a výmluvami několikrát ročně, až ho nakonec přestalo bavit donekonečna je marně zvát. Jeho manželství s Maiou, k překvapení téměř všech, stále ještě trvalo.

Jedním z důsledků toho večera bylo, že Jean ztratila svou touhu neustále pokoušet tajemství, záhady a hranice dosud neprobádané. Naivní a nekritické kouzlo, které ji přitahovalo k Rupertovi a jeho experimentům, docela zmizelo. Možná, že už byla přesvědčena a nechtěla žádné nové důkazy. George se jí na to raději neptal. Bylo také

pravděpodobné, že jí ty věci vypudily z hlavy mateřské starosti.

George věděl, že je naprosto zbytečné trápit se záhadou, která nemůže být nikdy objasněna. Přesto se někdy uprostřed noci probudil a přemýšlel. Vzpomínal na setkání s Janem Rodricksem na střeše Rupertova domu a na pár slov, která prohodil s člověkem, který se jako jediný odvážil porušit zákaz Vládců. Nic v království nadpřirozena, pomyslel si George, nemůže být hrůznějšího, než holý vědecký fakt, že od doby, kdy mluvil s Janem, už uplynulo deset let. On na své cestě mezi hvězdami zestárl o pouhých pár dní.

Vesmír byl ohromný, ale tento fakt ho neznepokojoval tak jako tajemství těchto nekonečných prostor. George nebyl člověkem, který o těchto věcech stále přemýšlí, ale někdy se mu zdálo, že lidé jsou jako děti, hrající si na vymezeném hřišti, chráněné před zuřivou realitou toho, co je za zdí. Jan Rodricks se dostal za zeď a uprchl do — nikdo neví čeho! V tomhle George souhlasil s Vládci. Neměl ani tu nejmenší touhu čelit něčemu, co bylo v nepoznaných temnotách mimo malý kruh světla, který vrhala lampa současné lidské vědy.

„Jak to," řekl George žalostně, „že Jeff je vždycky někde pryč, když já jsem doma? Kdepak se zas dnes toulá?"

Jean na něj vzhlédla od svého pletení — archaického zaměstnání, které bylo nedávno s takovým úspěchem oživeno. Tyto módní záchvěvy na ostrov přicházely a odcházely velkou rychlostí. Hlavním výsledkem momentálního poblouznění bylo to, že muži se nyní venku procházeli v mnohobarevných svetrech, příliš teplých na to, aby se daly nosit ve dne. Po západu slunce však byly docela užitečné.

„Je s kamarády na Spartě," odpověděla Jean. „Slíbil, že na večeři bude doma."

„Přišel jsem domů dřív, abych si tu něco udělal," řekl George zamyšleně, „ale je tak hezky, že také asi půjdu ven a zaplavu si. Chtěla bys přinést nějakou rybu?"

George nikdy nic nechytil a Jean mu to právě chtěla připomenout, když tu najednou bylo odpolední ticho proťato zvukem, který i v tomto věku míru dokázal zmrazit krev v žilách a naplnit mysl obavami.

Bylo to vytí sirény, klesající a stoupající, zvěstující nebezpečí.

Po téměř sto letech se dole v temnotách, hluboko pod oceánským dnem, pomalu zvyšoval tlak. Třebaže se podmořský kaňon zformoval před mnoha geologickými věky, mučené skály se nikdy nesmířily se svou novou pozicí. Když nepředstavitelná tíha vod narušila jejich předchozí rovnováhu, musely se jejich vrstvy nesčetněkrát zlomit a posunout. Nyní byly připraveny znovu se pohnout.

Jeff prozkoumával mělké prohlubně podél úzké pláže na Spartě.

Nesmírné ho to bavilo a zaměstnávalo. Člověk nikdy neví, jaké exotické tvory schované před vlnami, které pluly napříč Pacifikem, aby se zde rozbily o útesy, se mu podaří najít. Byla to pohádková krajina pro každé dítě a v tomto okamžiku patřila jen jemu samotnému, protože jeho kamarádi odešli nahoru do kopců.

Den byl tichý a klidný. Bylo úplné bezvětří a dokonce i neustálý hukot za útesem se potopil do sotva postřehnutelné jednotvárnosti. Na azurově modré obloze viselo žhnoucí slunce, ale Jeffovo mahagonově opálené tělo bylo vůči jeho paprskům už zcela imunní.

Pláž zde tvořil úzký pás písku, prudce se svažující k laguně. V průzračné čisté vodě bylo vidět potopené skály a asi o deset metrů dál se zvedala řasami porostlá žebra starého škuneru, který opustil svět před téměř dvěma sty lety. Jeff a jeho kamarádi škuner prozkoumali, ale jejich naděje, že objeví poklad, byly marné. Vše, co našli, byl pouze zrezivělý kompas.

Náhle jakoby se něco velmi pevně zmocnilo pláže a jednou jedinkrát jí mocně škublo. Bylo to tak rychlé, že si Jeff pomyslel, že si to jen namlouvá a že se to odehrálo jen v jeho fantazii. Možná, že se mu na chvíli zatočila hlava. Nic kolem něj se nezměnilo. Voda v laguně byla klidná, obloha bez mráčku. A pak se najednou začalo dít něco velmi zvláštního.

Voda začala ustupovat od břehu. Mnohem rychleji, než za odlivu. Jeff se díval zmateně, ale ne vystrašeně, jak se mokrý písek leskne ve slunečních paprscích. Sledoval ustupující oceán a těšil se z toho, že — ať už se to stalo jakýmkoliv zázrakem — má prostor otevřený pro další pátrání. Nyní hladina natolik ustoupila, že zlomený stožár vraku visel do vzduchu, obalený slizkými řasami, které ztratily svou vodní oporu, v níž mohly vlát. Jeff pospíchal kupředu, dychtivý a nedočkavý, co se ještě objeví před jeho očima.

Tehdy si všiml zvuku, který přicházel od útesu. Nikdy předtím nic takového neslyšel, a proto se zastavil, aby si celou věc promyslel. Jeho bosé nohy se pomalu bořily do vlhkého písku. O kus dál bojovala svůj zápas o život velká ryba, ale Jeff si jí nevšímal. Stál a poslouchal — zatímco zvuk kolem něj nabíral na intenzitě.

Byl to ostrý, bublavý zvuk, jako by řeka tekla velmi úzkým korytem. Byl to zvuk neochotně ustupujícího moře, zlostícího se nad tím, že ztrácí, byť jen na okamžik, zemi, kterou vlastnilo. Milióny tun vod byly vysávány z laguny a z jejích podmořských jeskyň do nezměrného Pacifiku.

Velmi brzy a velmi rychle se zas vrátí zpět.

O hodinu později našla jedna ze záchranných skupin Jeffa u velkého kusu korálu, vyvrženého dvacet metrů nad obvyklou úroveň hladiny. Nebyl nijak vystrašený, jenom ho mrzelo, že přišel o svůj

bicykl. Měl také hrozný hlad, protože částečné poškození spojovacího tunelu mu odřízlo cestu k domovu. Když jej našli, chtěl plavat zpět do Athén a zabránilo mu v tom jen to, že mořské proudy se drasticky změnily.

Jean a George celou tu událost s tsunami viděli od začátku do konce. Ačkoliv škody v níže položených částech ostrova byly značné, nebyly žádné ztráty na životech. Seismograf je varoval pouze patnáct minut předtím, než tsunami udeřila, všem se však podařilo dostat se nad linii nebezpečí. Nyní Kolonie likvidovala své rány.

Když Jean přivedli syna, propukla v pláč, protože byla přesvědčena o tom, že byl smeten do moře. S vyděšenýma očima pozorovala černou, zpěněnou hradbu vod, vynořující se na obzoru a valící se na ostrovy. Pohltila celou základnu Sparty. Zdálo se téměř neuvěřitelné, že by se Jeff mohl dostat včas do bezpečí.

Nebylo vlastně vůbec překvapivé, že nemohl rozumně popsat, co se s ním vlastně dělo. Když se najedl a ulehl do postele, Jean a George se k němu posadili.

„Spinkej, miláčku a zapomeň na všechno," řekla mu Jean. „Teď už jsi v bezpečí."

„Ale vždyť to byla legrace, mami," protestoval Jeff. „Vůbec jsem se nebál."

„To je v pořádku," řekl George. „Jsi statečný kluk a je dobře, že jsi nebezpečí vycítil včas a stačil jsi utéci. Už jsem o těchto vlnách slyšel. Hodně lidí se v takových případech utopí jen proto, že vyběhnou na pláž, podívat se, co se děje."

„Já jsem to udělal taky," přiznal se Jeff. „Zajímalo by mne, kdo mně pomohl?"

„Co tím myslíš? Nikdo tam s tebou přece nebyl. Ostatní hoši byli nahoře v kopcích."

Jeff vypadal zmateně.

„Ale někdo mně přece řekl, abych utíkal."

Jean a George se na sebe mírně polekaně podívali.

„Myslíš tím — myslíš, že jsi něco slyšel?"

„Ach, prosím tě, nech ho teď na pokoji," řekla Jean nervózně. Ale George byl neústupný.

„Chci tomu přijít na kloub. Řekni mi všechno, co se stalo, Jeffe."

„No, byl jsem dole na pláži u toho starého vraku, když ten hlas najednou promluvil."

„Co říkal?"

„Nepamatuji se na to přesně, ale bylo to něco jako — Jeffrey, utíkej do kopců tak rychle, jak jen můžeš. Jestli zůstaneš tady, utopíš se. Jsem si jistý, že mne oslovil Jeffrey, ne Jeffe. Takže to nemohl být nikdo, koho bych znal."

„Byl to mužský hlas? A odkud přicházel?"

„Bylo to těsně vedle mne. A znělo to jako mužský hlas…“ Jeff na chvíli zaváhal a George ho popohnal.

„Pokračuj — představ si, že jsi zpátky na pláži, přesně v tom okamžiku, a řekni nám přesně, co se stalo.“

„No, nebyl to nikdo, koho bych slyšel mluvit někdy předtím. Myslím, že to byl velmi velký člověk.“

„Je to všechno, co ti ten hlas řekl?“

„Ano — až než jsem začal šplhat nahoru do kopce. Pak se stala další legrační věc. Znáš tu stezku nahoru na kopec?“

„Ano.“

„Utíkal jsem po ní, protože to je nejrychlejší cesta nahoru. Už jsem věděl, co se děje, protože jsem zahlédl tu velkou vlnu, jak se přibližuje. Taky to dělalo příšerný hluk. A pak jsem zjistil, že v cestě je obrovská skála. Předtím tam nebyla. Nedala se obejít.“

„Zřejmě ji tam shodil ten otřes,“ řekl George. „Pokračuj, Jeffe.“

„Nevěděl jsem, co mám dělat a viděl jsem, že vlna je stále blíž. Pak se znovu ozval ten hlas a řekl — Zavři oči, Jeffrey, a dej si ruce před obličej. Zdálo se mi to legrační, ale udělal jsem to. Pak se prudce zablesklo — cítil jsem to celým svým tělem — a když jsem oči otevřel, byla skála pryč.“

„Pryč?“

„Ano, pryč — prostě tam nebyla. Tak jsem znovu začal utíkat a skoro jsem si popálil chodidla, protože stezka byla příšerně horká. Když ji pak zalila voda, úplně se na ní vypařovala. Mne už ale nedostihla, byl jsem už příliš vysoko. A to je všechno. Když voda opadla, sešel jsem dolů. Zjistil jsem, že bicykl je pryč a cesta domů zničená.“

„O svůj bicykl si nedělej starosti, drahoušku,“ řekla Jean a hladila Jeffreye po hlavě. „Obstaráme ti nový. Důležité je jen to, že jsi v pořádku doma. Je nám jedno, jak se to stalo.“

To ale samozřejmě nebyla pravda, protože okamžitě, jakmile opustili synův pokoj, začali se spolu radit. Nedohodli se na ničem, ale druhého dne, aniž by to řekla Georgovi, vzala Jean svého malého syna k dětskému psychologovi Kolonie. Jeff musel znovu vyprávět svůj příběh a psycholog mu pozorně naslouchal. Když si pak jeho pacient hrál s hračkami ve vedlejší místnosti, ujistil Jean:

„V jeho záznamu není nic mentálně nenormálního. Musíte mít na paměti, že to pro něj byl hrozný zážitek a on se z toho dostal pozoruhodně dobře. Je to dítě s velkou fantazií a pravděpodobné svému příběhu věří. Tak to prostě přijměte a pokud se neobjeví žádné další symptomy, nedělejte si starosti. Pokud se ovšem objeví, musíte za mnou neprodleně přijít.“

Toho večera o tom Jean řekla svému manželovi. Nezdálo se, že by mu to ulehčilo, tak jak doufala, proto se raději začala bavit o škodách,

způsobených jeho milovanému divadlu. Jenom zavrčel: „To nic není," a posadil se do křesla s nejnovějším výtiskem Scény a studia. Zdálo se, jako by o celou záležitost ztratil zájem.

Ale o tři týdny později, jakmile byl znovu otevřen spojovací tunel, George popadl svůj bicykl a vydal se na Spartu. Pláž byla poseta úlomky korálů a zdálo se, že útes je v jednom místě narušen. George si pomyslel, jak dlouho to myriádám trpělivých polypů bude trvat, než napraví škodu.

Nahoru vedla jenom jedna cesta. George popadl dech a začal po ní šplhat. Trsy vysušených řas, zachycené mezi kameny, značkovaly hranici, kam až vystoupila voda.

Dlouhou dobu stál George Greggson na té osamělé stezce a zíral na zbytky roztavené skály pod jeho nohama. Sám sobě se pokoušel namluvit, že to byl nějaký vrtoch dlouho vyhaslého vulkánu, ale brzy tento pokus oklamat sám sebe zavrhl. Jeho mysl se vrátila zpět k oné noci před lety, kdy se on a Jean zúčastnili toho bláznivého experimentu u Ruperta Boyce. Nikdo tehdy nepochopil, co se vlastně stalo a George nějakým podivným způsobem cítil, že tyto dvě události mají něco společného. Tehdy to byla Jean, dnes její syn. Zatím nevěděl, zda má mít radost nebo strach a ve svém srdci se tiše modlil:

„Díky, Karellen, za cokoliv, co tví lidé udělali pro Jeffa. Ale tak rád bych věděl, proč to udělali."

Pomalu se vrátil zpět na pláž a velcí bílí rackové vztekle kroužili kolem něj, protože s sebou pro ně nevzal žádné jídlo, které by jim házel do vzduchu.

17

Karellenova žádost, třebaže se dala očekávat od samého počátku existence Kolonie, byla jako výbuch bomby. Každý si byl vědom toho, že to je krizová událost v záležitostech Nových Athén a nikdo zatím nevěděl, zda z toho vzejde dobro či zlo.

Až dodnes Kolonie existovala bez jakéhokoliv zásahu ze strany Vládců. Nechali ji na pokoji, stejně tak, jako ignorovali většinu lidského počínání, pokud nebylo podvratné a neodporovalo jejich morálním zásadám. Nebylo jisté, zda se počínání Kolonie dalo nazvat podvratným. Nebyla to politická komunita, ale reprezentovali přání intelektuální a umělecké nezávislosti. A kdo ví, co z toho může vzejít? Vládci mohli budoucnost Nových Athén vidět mnohem jasněji než její zakladatelé a třeba se jim vůbec nelíbila.

Pokud si tedy Karellen přál vyslat svého pozorovatele, inspektora, či jak by se to dalo nazvat, nedalo se proti tomu nic namítat. Před dvaceti lety Vládci oznámili, že odstranili všechna svá pozorovací zařízení, takže nikdo se nemusí obávat toho, že je sledován. Jenomže pouhý fakt, že tato zařízení existují, stále znamenal, že jestliže si Vládci přejí něco vidět, nic a nikdo se před nimi neschová.

Na ostrově byli i takoví, kteří tuto návštěvu vítali jako příležitost osvětlit jeden z menších problémů psychologie Vládců — jejich vztah k umění. Dívají se na něj jako na dětinskou úchylku lidské rasy? Mají oni sami nějaké formy umění? Jestliže ano, je účel jejich návštěvy čistě estetický, nebo má Karellen méně nevinné motivy?

O všech těchto záležitostech se vedly nekonečné debaty a přípravy byly zatím v plném proudu. O Vládci, který je přijde navštívit, nebylo známo nic, ale dalo se předpokládat, že může v neomezeném množství absorbovat veškeré formy umění. Aspoň se všichni tady o tenhle experiment pokusí a spousta velmi bystrých myslí bude pozorovat reakce své oběti.

Současným prezidentem výboru byl filozof, Charle Yan Sen, ironický, ale v podstatě veselý člověk, kterému nebylo ještě ani šedesát a byl tedy stále ještě plný životní síly. Platón by ho určitě schválil jako filozofa — státníka, ačkoliv sám Sen s Platónem nesouhlasil a podezříval ho z velmi špatné interpretace Sokrata. Byl jedním z ostrovanů, kteří byli vybráni, aby řídili návštěvu a aby ukázali Vládcům, že lidé stále ještě mají nějakou iniciativu a že nejsou, jak on sám to nazval „plně ochočeni“.

Všechny druhy činnosti v Nových Athénách byly řízeny výbory, měřítky opravdové demokracie. Kdosi kdysi definoval Kolonii jako systém vzájemně propojených výborů. Díky trpělivým studiím sociologů a psychologů, kteří byli skutečnými zakladateli Athén, tento

systém plně fungoval. Společnost zde nebyla velká, každý se tedy mohl podílet na řízení něčeho a byl tedy občanem v tom nejsprávnějším slova smyslu.

George, jako vedoucí člen umělecké hierarchie, byl rovněž členem uvítacího výboru. Kromě toho měl i svůj vlastní plán. Jestliže Vládci budou chtít studovat Kolonii, bude on studovat je. Jean se to vůbec nelíbilo. Od toho večera u Boyceů cítila vůči Vládcům nezřetelnou zášť, ačkoliv nemohla říct proč. Prosté si přála mít s nimi do činění co nejméně a jednou z příčin, proč ji ostrov přitahoval, byla její naděje získat zde určitou nezávislost. Teď měla strach, že i zde bude její nezávislost ohrožena.

Vládce se dostavil bez doprovodu v obyčejném lidském letadle a tím značně oklamal ty, kteří očekávali okázalou podívanou. Mohl to být docela dobře Karellen sám, protože nikdo nikdy nebyl schopen rozeznat Dohlížitele od ostatních Vládců. Zdálo se, že všichni jsou duplikáty jedné mistrovské formy. Možná, že tomu tak, zásluhou nějakého neznámého biologického procesu, skutečně bylo.

Už po prvním dnu přestali ostrované věnovat oficiálnímu automobilu s návštěvníkem, prohlížejícím si ostrov, přílišnou pozornost. Návštěvníkovo jméno, Thanthalteresco, bylo natolik nevyslovitelné, že mu začali říkat prostě „Inspektor“. Bylo to naprosto adekvátní jméno, protože jeho zvědavost a nadšení pro statistiky byly nenasytné.

Když Charles Yan Sen doprovázel pozdě po půlnoci Inspektora k letadlu, které ho mělo dopravit zpět na základnu Vládců, byl zcela vyčerpán. Inspektor bude tam u nich zcela nepochybné pokračovat v práci celou noc, zatímco jeho pozemští hostitelé už hluboce spí.

Paní Senová svého manžela netrpělivě očekávala. Byli oddaným párem, navzdory jeho zvyku nazývat ji na veřejnosti Xantipa. Ona mu už dlouho hrozila tím, že mu dá vypít pohár bolehlavu, ale naštěstí tento rostlinný nápoj nebyl v Nových Athénách tak běžný jako v těch starých.

„Tak co, je to v pořádku?“ zeptala se manžela, který se posadil k opožděné večeři.

„Myslím, že ano. Ačkoliv člověk nikdy nemůže říct, co se odehrává v těch jejich pozoruhodných myslích. Zcela jistě ho to všechno zajímalo, dokonce i sem tam zalichotil. Mimochodem, omluvil jsem se mu, že jsem ho už dávno k nám nepozval. Řekl, že to docela chápe a vůbec netoužil po tom otloukat si u nás hlavu o strop.“

„Co jsi mu ukázal dnes?“

„Administrativu kolonie a jemu se zřejmě nezdála tak nudná, jako se zdá mně. Ptal se nekonečné množství otázek. O tom, jak vycházíme s financemi, jak získáváme potraviny, jaké máme kvóty porodnosti a tak dále. Naštěstí jsem měl s sebou tajemníka Harrisona a ten měl

prozřetelně připraveny všechny Roční přehledy od samého začátku kolonie. Mělas je slyšet, když probírali statistiky. Inspektor si toho hodně vypůjčil a jsem si jistý, že až se s ním setkám zítra, bude na mne schopen zpaměti vybafnout jakoukoliv cifru z těch tlustých knih. Ta jejich mentální kapacita mne někdy uvádí do hrozné deprese.“ Zívl a začal se s nezájmem nimrat v jídle.

„Zítra by to mělo být zajímavější. Jdeme se podívat do škol a Akademie. A pak se pro změnu zeptám na pár otázek já. Chtěl bych vědět, jak Vládci vychovávají své děti — za předpokladu, že nějaké mají.“

To byla otázka, na kterou Charles Yan Sen nikdy nedostal odpověď, přestože v ostatních záležitostech mu Inspektor vycházel vstříc. Nevhodný dotaz vždy obešel pozoruhodným způsobem. A pak jen mluvil, mluvil a mluvil.

K prvnímu opravdu důvěrnému rozhovoru došlo, když odjížděli ze školy, která byla jednou z hlavních chloub Kolonie. Doktor Sen tehdy poznamenal: „Je velkou zodpovědností vychovávat tyto mladé lidi pro budoucnost. Lidské bytosti jsou naštěstí velmi pružné. Musely by být podrobeny velmi špatné výchově, aby na nich byla napáchána permanentní škoda. A i kdyby naše cíle byly chybné, naše malé oběti by je pravděpodobně velmi rychle překonaly. A jak jste viděl, všichni vypadají dokonale šťastně.“ Na chvíli se odmlčel a pak se lišácky podíval na mohutnou postavu vedle sebe. Inspektor byl celý oblečen v jakési stříbřitě lesklé látce, tak aby ani píď jeho těla nebyla vystavena dravým slunečním paprskům. Za tmavými skly viděl doktor Sen velké nepohyblivé oči, pozorující ho naprosto bez emocí. Anebo s emocemi, jimž nebyl schopen rozumět.

„Náš problém s výchovou dětí je zcela určitě — alespoň se domnívám — podobný vašemu, když jste konfrontováni s lidskou rasou. Není tomu tak?“

„Jistým způsobem ano,“ připustil Vládce vážně. „Ovšem dala by se najít lepší analogie, a to v historii vašich koloniálních mocností. Z tohoto důvodu nás vždy velmi zajímalo Římské a Britské impérium. Případ Indie je obzvlášť poučný. Hlavní rozdíl mezi námi a Brity v Indii je v tom, že oni neměli skutečný motiv, aby tam šli — to znamená žádné vědomé cíle. Pokud ovšem nepočítáme takové triviální a dočasné motivy jako obchod či nesnášenlivost s ostatními evropskými velmocemi. Najednou zjistili, že jsou držiteli impéria a přitom nevěděli, co s ním mají dělat. Nikdy pak nebyli šťastní a spokojení, dokud se toho impéria zas nezbavili.“

„A vy,“ zeptal se doktor Sen, neschopný odolat té příležitosti, „zbavíte se svého impéria, až přijde čas?“

„Bez nejmenšího váhání,“ odpověděl Inspektor.

Doktor Sen tu věc dál nerozváděl. Přijížděli k Akademii, kde

shromáždění pedagogové čekali na to, aby si vyzkoušeli svou moudrost na opravdovém, živém Vládci.

„Tak, jak by vám řekli i moji vážení kolegové," začal profesor Chance, děkan Univerzity v Nových Athénách, „našim hlavním cílem je udržovat mysl našich lidí v pohotovosti a umožnit jim, aby si uvědomili všechny své možnosti. Mimo tento ostrov," — jeho gesto naznačilo a zároveň odsoudilo zbytek glóbu — „lidská rasa ztratila svou iniciativu. Mají mír, mají všeho dostatek, ale nemají žádné obzory."

„Ale tady, samozřejmě…?" přerušil ho Vládce mírně.

Profesor Chance, který vůbec neměl smysl pro humor a navíc si toho faktu nebyl vědom, se na svého návštěvníka podezřívavě podíval.

„Tady," pokračoval, „netrpíme starou utkvělou představou, že mít volný čas je něco špatného. Ale myslíme si, že nestačí, aby člověk pouze pasivně přijímal zábavu, která mu je předložena. Každý na tomto ostrově má ambici, která se dá velmi jednoduše shrnout. Je to dělat něco, ať už je to jakkoliv malé a nevýznamné, lépe než ti ostatní. Je to samozřejmě ideál, kterého jsme zatím nedosáhli, ale už samotný fakt, že máme nějaký ideál, je v tomto moderním světě velmi důležitý."

Nezdálo se, že by Inspektor s touto myšlenkou nějak nadšeně souhlasil. Odložil svůj oděv, ale stále ještě měl na očích tmavé brýle, přestože v aule bylo pouze velmi slabé osvětlení. Děkan si pomyslel, zda jsou fyziologicky nezbytné, nebo zda je to pouze kamufláž. Absolutně znemožňovaly už tak těžkou úlohu — číst myšlenky Vládce. Nezdálo se ale, že by měl nějaké námitky proti vyzývavým poznámkám nebo proti kritice politiky Vládců vůči Zemi.

Děkan chtěl svoje útoky ještě vyhrotit, když vtom se do debaty zapojil profesor Sperling, vedoucí vědeckého oddělení.

„Jak jistě víte, pane, velkým problémem naší kultury je názorová neshoda mezi uměním a vědou. Rád bych věděl, co si o tom myslíte vy? Myslíte si, že názory umělců jsou nenormální? Že jejich práce — nebo impuls k ní — je pouze důsledek hluboce zakořeněné psychologické nespokojenosti?"

Profesor Chance si významné odkašlal, ale Inspektor ho předešel.

„Bylo mi řečeno, že všichni lidé jsou do určité míry umělci, takže každý je schopen něco vytvořit, i když třeba jen na velmi nízké úrovni. Ve vaší škole jsem si například všiml, jaký důraz je kladen na sebevyjádření v malování, kreslení, modelování. Ten impuls se zdál být univerzální, dokonce i u těch, kteří jsou jasně předurčeni k vědecké dráze. Takže, jestli jsou všichni umělci nenormální a všichni lidé jsou umělci, máme zde zajímavý sylogismus…."

Všichni čekali, že svou myšlenku dokončí. Ale když jim to došlo,

uvědomili si, že Vládci umí být dokonale taktní.

Inspektor přežil koncert symfonického orchestru bez úhony, což se nedalo říct o mnoha lidských posluchačích v obecenstvu. Jediným kusem, který se všem líbil, byla Stravinského „Symfonie žalmů“; zbytek programu byl až agresivně modernistický. Ale ať už na to měl každý jakýkoliv názor, představení bylo vynikající, protože chvála Kolonie, že má ve svém orchestru ty nejlepší hudebníky světa, nebyla nepravdivá. A mnozí skladatelé se dokonce prali o čest, aby jejich dílo bylo zahrnuto do programu, třebaže pár cyniků poznamenalo, zda to vůbec bude čest. Protože každý věděl, že Vládci nemusí hudební tóny vůbec slyšet.

Zřejmě tomu tak nebylo, protože po skončení koncertu Thanthalteresco vyhledal tři přítomné skladatele a pochválil jejich, jak to sám nazval „velkou genialitu“. Odešli s potěšeným, ale poněkud zmateným výrazem.

George Greggson nedostal šanci setkat se s Vládcem dřív než třetího dne. Divadlo připravilo dvě jednoaktovky, skeč světoznámého herce a baletní sekvenci. Všechny tyto kusy byly předvedeny skutečně precizně a slova jednoho kritika — „Nyní se skutečně přesvědčíme o tom, zda Vládci umějí zívat“ — se ukázala jako falešná. Inspektor se dokonce několikrát zasmál, a to na správných místech.

A přesto si nikdo nemohl být ničím jistý. Mohl sledovat představení pouze svým rozumem a logikou a jeho vlastní podivné emoce přitom zůstaly zcela nedotčeny. Skutečnost, že reagoval navenek správně a vydával patřičné zvuky na patřičných místech, ještě nic nedokazovala.

Ačkoliv George vybrali, aby s Inspektorem promluvil, nepodařilo se mu to. Po představení si vyměnili pouze pár zdvořilostních slov a pak návštěvník odešel. Bylo zhola nemožné promluvit si s ním o samotě bez doprovodu. George šel domů naprosto zklamán. Vůbec si nebyl jistý tím, co by vlastně řekl, i kdyby k tomu měl příležitost, ale věděl, že by konverzaci určitě stočil na Jeffa. Teď už svou příležitost nadobro ztratil.

Měl z toho špatnou náladu celé dva dny. Inspektorova návštěva zatím skončila. Ani ho nenapadlo zeptat se na něco Jeffa a chlapec musel o celé věci velmi dlouho přemýšlet, než s tím za Georgem přišel sám.

„Tati, ty znáš Vládce, který nás přišel navštívit?“

„Trochu,“ odpověděl George zamračeně.

„Víš, on k nám přišel do školy a já jsem ho slyšel, když mluvil s učiteli. Nevím, co si s nimi povídal, ale poznal jsem ten hlas. Byl to ten, který ke mně mluvil tehdy, když přišla ta velká vlna.“

„Jsi si tím docela jistý?“

Jeff chvíli váhal.

„Docela ne, ale jestli to nebyl on, byl to nějaký jiný Vládce. Nevěděl jsem, jestli mu mám poděkovat. A on už je teď pryč, viď?“

„Ano,“ řekl George. „Obávám se, že ano. Ale možná budeme mít jinou příležitost. Teď běž hezky do postele jako hodný chlapec a s tímhle si nedělej starosti.“

Když Jeff odešel a Jenny už také spala, Jean přišla k Georgovi a opřela se mu lokty o kolena. George tento sentimentální Jeanin zvyk neměl rád, ale snažil se to nedávat moc najevo. Zašpičatil kolena co nejvíc a doufal, že Jean tak moc dlouho nevydrží.

„Co si o tom myslíš teď?“ zeptala se ho Jean unaveným hlasem. „Věříš, že se to opravdu stalo?“

„Ano, stalo se to,“ odpověděl George. „Ale možná si děláme zbytečné starosti. Všichni rodiče by na našem místě byli vděční — a já jsem samozřejmě také vděčný. Vysvětlení je, že Vládci se zajímají o Kolonii a sledují ji pomocí přístrojů — navzdory slibu, který lidem dali. Předpokládejme, že jeden z nich ostrov právě sledoval a viděl, že se blíží ta obří vlna. A je docela přirozené, že varoval někoho, kdo byl v nebezpečí.“

„Nezapomeň na to, že znal Jeffovo jméno. Ne, to nebyl ostrov, koho sledovali. To my jsme sledováni. Je na nás něco zvláštního, co přitahuje jejich pozornost. Vím to od toho večírku u Ruperta. Je zajímavé, jak se náš život mezitím změnil.“

George se na ni podíval se sympatií, ale nic víc. Je zvláštní, že člověk se může změnit v tak krátkém čase. Měl ji rád. Dala mu dvě děti a byla součástí jeho života. Ale co zůstalo z lásky, kterou George Greggson kdysi cítil k přízračné Jean Morellové? Jeho láska se nyní dělila mezi Jeffa a Jenny na jedné straně — a Caroll na straně druhé. Nebyl si zcela jist, zda Jean o Caroll neví a měl v úmyslu povědět jí o tom dřív, než to udělá někdo jiný. Ale stále nenacházel odvahu.

„Nu dobrá — Jeff je tedy sledován — chráněn. Nemyslíš, že bychom na to měli být hrdí? Možná, že pro něj Vládci plánují velkou budoucnost. Jaká asi bude?“

Věděl, že mluví jen proto, aby Jean uklidnil. On sám nebyl rozrušen, pouze upoután a vyveden z míry. A najednou ho napadlo něco jiného, něco, co ho napadlo už i předtím. Jeho pohled automaticky zabloudil k dětskému pokojíku.

„Napadá mě, jestli sledují jenom Jeffa,“ řekl.

Až přijde čas, Inspektor přednese svoji zprávu. Ostrované by ji určitě rádi viděli. Všechny statistiky a zápisy, získané v Kolonii, byly zpracovávány nesmírně inteligentními a výkonnými paměťmi obřích počítačů, jež tvořily pouhou část oněch neznámých sil, stojících za Karellenem. Ještě než tyto neosobní elektronické mozky dospěly ke

svému závěru, Inspektor přednesl Dohlížiteli své vlastní hodnocení. Vyjádřeno myšlenkami a jazykem lidské rasy, vypadalo by následovně:

„Co se týče Kolonie, není třeba podnikat žádná opatření. Je to zajímavý experiment, ale žádným způsobem nemůže ovlivnit budoucnost. Jejich umělecké snahy nás nezajímají a je zřejmé, že jejich vědecký výzkum se v žádném případě nepřibližuje k nebezpečným kanálům.

Aniž bych vzbudil pozornost, měl jsem podle plánu možnost zhlédnout školní zápisy Subjektu Nula. Dostupné údaje jsou nyní zpracovávány počítačem, ale i na první pohled je zřejmé, že ve vývoji zatím nedošlo k ničemu zvláštnímu. Ale, jak víme, Průniku zřídkakdy předchází nějaké varování.

Také jsem se setkal s otcem Subjektu a měl jsem dojem, že by se mnou rád mluvil. Naštěstí se mi podařilo se setkání s ním vyhnout. Není pochyb o tom, že něco tuší. Samozřejmě sám se pravdy nikdy nemůže dopídit. Stejně tak žádným způsobem nemůže ovlivnit výsledek.

Je mi těch lidí stále víc a víc líto.“

George Greggson by souhlasil s Inspektorovým verdiktem, že na Jeffovi není nic nenormálního. Prostě se stala jedna nevyjasněná záležitost, tak jako když hrom udeří z čistého nebe. A pak už vůbec nic.

Jeff byl energický a zvídavý stejně jako kterýkoliv jiný sedmiletý chlapec. Byl inteligentní — když se snažil — ale nehrozilo nebezpečí, že by z něj měl být nějaký génius. Jean si občas trochu unaveně pomyslela, že se na něj přesně hodí klasická definice malého chlapce: „hluk obklopený špínou“. Ta špína by se ale musela hromadit velmi dlouho, aby se na Jeffově dohněda opálené kůži vůbec dala rozeznat.

Občas býval trochu citlivý, až zasmušilý, jindy zas rezervovaný, anebo naopak překypující elánem. Nezdálo se, že dával některému ze svých rodičů přednost a narození sestry v něm nevzbudilo žádnou žárlivost. Jeho zdravotní karta byla bez zápisů, nikdy v životě ani jeden den nestonal. Ale v těchto dobách a navíc v takovém podnebí to nebylo nic neobvyklého.

Na rozdíl od jiných chlapců Jeffa nenudila otcova společnost a nevyhýbal se mu, jak jen mohl. Bylo zřejmé, že sdílí Georgovo umělecké nadání a od doby, kdy se naučil chodit, byl při otcových představeních pravidelným návštěvníkem zákulisí. Divadlo v Kolonii ho přijalo za svého neoficiálního maskota. Taky uměl velmi roztomilým způsobem předávat kytice nejrůznějším osobnostem, které divadlo poctily svou návštěvou.

Ano, Jeff byl úplně obyčejný kluk. O tom se George ujišťoval, když spolu šli na procházku nebo se projížděli po celém ostrově.

Mluvili spolu tak, jak spolu odjakživa mluví tátové a synové — s tou výjimkou, že v této době toho bylo mnohem víc, o čem mohli spolu mluvit. Třebaže Jeff nikdy neopustil ostrov, prostřednictvím televizní obrazovky mohl vidět cokoliv z celého světa. Tak jako ostatní obyvatele Kolonie cítil slabé pohrdání zbytkem lidstva. Oni jsou přece elita, předvoj lidské rasy. Oni dovedou lidstvo k výšinám, jichž dosáhli vládci — anebo možná ještě výš. Ne, určitě to nebude zítra, ale jednoho dne jistě…

Netušili, že onen den nastane tak brzy.

18

Sny začaly o šest týdnů později.

George Greggson se v temnotě subtropické noci pomalu probral k vědomí. Nevěděl, co ho vzbudilo a na okamžik ležel ve zmatené ztrnulosti. Pak si uvědomil, že je v posteli sám. Jean byla v dětském pokoji a tiše mluvila s Jeffem. Tak tiše, že nerozuměl tomu, co říkala.

George se zvedl z postele a šel za ní. Když malá plakala, bylo docela normální, že Jean musela několikrát za noc vstávat. Ale tohle bylo něco jiného a George se podivil, co Jean vzbudilo.

Jediné světlo v dětském pokoji vycházelo z fosforeskující malby na zdi. V šerém světle George uviděl Jean, sedící na kraji Jeffovy postele. Když George vešel, otočila se a zašeptala: „Neprobuď malou."

„Co se děje?"

„Věděla jsem, že mne Jeff potřebuje a to mne vzbudilo."

Jednoduchost tohoto konstatování naplnila Georga zlou předtuchou. „*Věděla jsem, že mne Jeff potřebuje.*" Jak jsi to mohla vědět? podivil se v duchu. Ale zeptal se pouze:

„Měl těžké sny?"

„Nevím," odpověděla Jean. „Zdá se, že je v pořádku. Ale když jsem přišla, byl vystrašený."

„Já jsem nebyl vystrašený, mami," ozval se slabý rozhořčený hlas. „Bylo to ale takové divné místo."

„Jaké místo?" zeptal se George. „Pověz mi o tom."

„Byly tam hory," řekl Jeff zasněně. „Byly hrozně vysoké, ale nebyl na nich sníh jako na všech těch horách, které jsem už viděl. Některé z nich hořely."

„Ty myslíš — sopky?"

„Ne, to nebyly sopky. Hořely úplně celé, takovými divnými modrými plameny. A zatímco jsem se na ně díval, vyšlo slunce."

„Pokračuj. Proč jsi přestal?"

Jeff se zmateně otočil ke svému otci.

„Nerozumím tomu, tati. To slunce vyšlo tak rychle a bylo tak obrovské. A nemělo správnou barvu. Bylo takové nějaké modré."

Následovalo dlouhé mrazivé ticho. Pak George tiše řekl: „To je všechno?"

„Ano. Bylo mi z toho nějak smutno a tak přišla maminka a vzbudila mne."

George jednou rukou pohladil synovy neposlušné vlasy, zatímco druhou kolem něj omotal svůj župan. Najednou mu byla hrozná zima a cítil se velmi malý. Na svém hlase to však nedal vůbec znát, když promluvil k Jeffovi.

„Byl to jenom hloupý sen. Zřejmě ses při večeři přejedl. Zapomeň

na to a běž zas hezky spát.“

„Ano tati,“ odpověděl Jeff. Na chvíli se odmlčel a pak zamyšleně dodal: „Myslím, že se pokusím dostat se tam znovu.“

„Modré slunce?“ zeptal se Karellen o pár hodin později. „V tom případě by měla být identifikace velmi snadná.“

„Ano,“ odpověděl Rashaverak. „Nepochybně je to Alphanidon 2. Sírové hory tento fakt potvrzují. Je zajímavé povšimnout si zakřivení času. Planeta rotuje velmi pomalu, takže musel vidět několik hodin v několika minutách.“

„To je vše, co jsi zjistil?“

„Ano, aniž bych se dítěte přímo ptal.“

„Toho se nesmíme ani odvážit. Události musí mít svůj přirozený spád. Nesmíme do nich zasahovat. Jestliže za námi jeho rodiče přijdou — pak snad, bychom se ho mohli na něco zeptat.“

„Možná k nám vůbec nepřijdou. A i když ano, třeba už bude příliš pozdě.“

„Obávám se, že v tom případě už nebude pomoci. V těchto záležitostech naše zvědavost nemá žádný význam. Na tuto skutečnost nesmíme nikdy zapomenout. Nemá dokonce ani takový význam jako štěstí lidské rasy.“

Karellen natáhl ruku kupředu, aby ukončil spojení.

„Pokračuj samozřejmě v dohledu a všechny zprávy předávej mně. Ale žádným způsobem nezasahuj.“

Když byl Jeff vzhůru, zdálo se, že je stále stejný. George si říkal, že alespoň za tohle by měli být vděční. V jeho srdci ale narůstal strach.

Pro Jeffa to byla jenom hra. Zatím ho to nezačalo děsit. Sen byl jenom snem, ať už byl jakýkoliv. Ve světech, které před ním otevíral spánek, mu už nebylo smutno. To bylo jenom té první noci, když jeho mysl volala Jean, jakýmsi podivnými kanály, které je spojovaly. Teď se do vesmíru, který se před ním otevíral, vydával sám a beze strachu.

Vždy ráno se ho vyptávali a on jim řekl všechno, co si pamatoval. Někdy se mu slova pletla a nedařilo se mu popsat scény, které byly mimo hranice jeho dosavadního poznání. Nejenom jeho poznání, byly daleko mimo hranice poznání a chápání lidstva. Naučili ho nová slova, ukázali mu obrázky a barvy, a pak se snažili být z jeho odpovědí nějak moudří. Často se jim to nedařilo, třebaže v Jeffově mysli byly všechny nové světy dokonale jasné a zřetelné. Nebyl prostě schopen komunikovat o nich se svými rodiči. Přestože některé byly tak jednoduché –

Prostor — žádná planeta, žádná krajina, žádný svět pod nohama.

Pouze hvězdy v sametové noci a proti nim obrovské rudé slunce, tlukoucí jako srdce. V jednom okamžiku bylo velké a nekompaktní, pak se pomalu scvrklo a ve stejném okamžiku se rozzářilo, jako by jeho vnitřním plamenům byla dodána nová potrava. Barva byla stále jasnější a jasnější, až se nakonec ustálila na zářivé žluti… a pak se celý cyklus obrátil, hvězda se rozpínala a chladla, stával se z ní rozplizlý hořící mrak…

(„Typická pulsující hvězda nestálé velikosti," řekl Rashaverak dychtivě. „Rovněž viděná v nesmírném časovém zrychlení. Nemohu ji přesně identifikovat, ale nejbližší hvězdou, na niž se tento popis hodí, že Rhamsadron 9. Nebo by to mohl být Pharanidon 12."

„Ať už je to cokoliv," odpověděl Karellen, „je stále dál od domova."

„Dál a dál," řekl Rashaverak…)

Mohla to docela dobře být i Země. Na modré obloze, poseté honícími se mraky, viselo bílé slunce. Pevnina se mírně svažovala do oceánu, pěnícího a rozbouřeného prudkými větry. A přesto se nikde nic nepohnulo. Scéna byla ztrnulá, jakoby zachycená na fotografii. A daleko, daleko na obzoru bylo něco, co nemohlo být na Zemi — linie tajemných sloupů, jemně se chvějících, vystupujících z vody a ztrácejících se vysoko na obloze. S dokonalou precizností byly rozmístěny podél rovníku planety. Příliš obrovské na to, aby byly umělé, ale příliš pravidelné na to, aby byly dílem přírody.

(„Sideneus 4 a Pilíře Úsvitu," řekl Rashaverak a v jeho hlase byla bázeň. „Dosáhl centra vesmíru."

„A to jeho pouť sotva začala," odpověděl Karellen.)

Planeta byla naprosto plochá. Obrovská gravitace už hodně dávno rozbila do jedné, stejnoměrné úrovně všechny hory jejího divokého mládí, jejichž nejvyšší vrcholy nikdy nepřesahovaly pár metrů výšky. A přesto tam byl život, protože povrch byl pokryt myriádami geometrických vzorců, které se pohybovaly a měnily barvu. Byl to dvourozměrný svět, obývaný bytostmi, jejichž tloušťka nebyla větší než pár zlomků centimetru.

A na jejich obloze bylo slunce, které si ve svých nejdivočejších snech nedovedl představit ani ten nejvášnivější narkoman. Bylo příliš horké, aby bylo bílé, byl to žhnoucí duch na hranicích ultrafialové, spalující své planety radiací, která by byla pro veškeré pozemské formy života smrtelná. Na milióny kilometrů kolem vybuchovaly gejzíry plynu a prachu, planoucí nesčetnými barvami v prudké výhni ultrafialového žáru. Byla to hvězda, proti níž bylo bledé pozemské slunce tak slabé, jako světluška proti slunci v pravé poledne.

(„Hexanerax 2 a konec nám známého vesmíru," řekl Rashaverak,

„dostalo se tam zatím jen pár našich lodí — a nikdy neriskovaly přistání, protože kdoví, jaký život existuje na takových planetách?“

„Zdá se,“ řekl Karellen, „že vy vědci nejste tak důkladní, jak se všeobecně tvrdí. Jestliže jsou ony vzorce inteligentní, komunikace s nimi by určitě byla velmi zajímavá. Kdoví, zda vůbec mají tušení o třetím rozměru?“)

Byl to svět, který nikdy nepoznal, co je to den a noc, roky, roční období. Na jeho obloze zářilo šest barevných sluncí, takže se neustále střídalo světlo a nikdy nebyla tma. V důsledku srážek a střetů protikladných gravitačních polí planeta cestovala po toboganech a křivkách své nepochopitelně složité oběžné dráhy a nikdy neobíhala po stejné dráze dvakrát. Každý okamžik zde byl unikátní. Postavení, které vůči planetě zaujímalo jejích šest sluncí v tomto okamžiku, se už nikdy nebude opakovat.

A dokonce i tam byl život. Ačkoliv v jednom věku mohla být planeta zcela spálena vnitřními plameny a v druhém zase zmrazená zvenčí, přesto byla domovem inteligence. Velké, mnohočetné krystaly byly shromážděny ve složitých geometrických vzorech, nehybné v období chladu a pomalu narůstající podél tepen minerálů v období tepla. Dokončit jednu jedinou myšlenku jim trvalo tisíce let. Ale to jim nevadilo. Vesmír byl stále ještě příliš mladý a čas se před nimi prostíral donekonečna…

(„Prošel jsem všechny naše záznamy,“ řekl Rashaverak. „O takovém světě nevíme vůbec nic. Ani o takové kombinaci sluncí. Kdyby existoval v našem vesmíru, astronomové by na ně přišli, i kdyby existoval mimo dosah našich lodí.“

„Pak tedy opustil Galaxii.“

„Ano. Tohle už opravdu nemůže být naše Galaxie.“

„Kdoví? Zatím má jenom sny. Když se probudí, je stále týž. Tohle je pouze první stádium. Sami poznáme, až nastane změna.“)

„My už jsme se spolu setkali, pane Greggsone,“ řekl Vládce vážně. „Jmenuji se Rashaverak. Určitě si na mne pamatujete.“

„Ano,“ řekl George. „Na tom večírku u Ruperta Boyce. Já jsem nezapomněl. A myslel jsem si, že se jednou setkáme znovu.“

„Řekněte mi — proč jste požádal o tohle interview?“

„Myslel jsem si, že to víte.“

„Možná ano, ale pomůže nám to oběma, jestliže mi všechno povíte vlastními slovy. Možná vás to trochu překvapí, ale moje neznalost je v určitých ohledech stejná jako vaše.“

George zíral na Vládce zmaten. Tohle ho nikdy nenapadlo. Byl pevně přesvědčen, že Vládci vědí o všem naprosto všechno a že jsou

pravděpodobně i zodpovědní za to, co se děje s Jeffem.

„Předpokládám," řekl George, „že jste viděli záznamy, které jsem dal psychologovi ostrova, takže o těch snech zřejmě víte."

„Ano, víme o nich."

„Nikdy jsem nevěřil tomu, že jsou to pouze výplody fantazie a představivosti dítěte. Je to tak neuvěřitelné, že — já vím, že to zní směšně — to musí být založeno na nějaké existující skutečnosti."

Nervózně se podíval na Rashaveraka a čekal, zda mu jeho obavy potvrdí nebo popře. Vládce neřekl nic, jen si ho prohlížel svýma velkýma klidnýma očima. Jejich obličeje byly téměř ve stejné úrovni, protože místnost — která byla zřejmě zřízena pro podobná slyšení — měla dvě podlahy a Vládcova masivní židle byla o dobrý metr níž než Georgova. Bylo to přátelské, uklidňující gesto. Těm, kteří o takové setkání žádali, bylo zřídkakdy lehko na duši.

„Ze začátku jsme byli znepokojení, ale ne vyplašení. Když se Jeff probudil, zdálo se, že je úplně normální a že mu jeho sny nijak nevadí. A pak, jedné noci," — zaváhal a podíval se váhavě na Vládce. „Víte, nikdy jsem nevěřil v nadpřirozeno. Nejsem vědec, ale myslím si, že všechno má své rozumné vysvětlení."

„Ano, to má," řekl Rashaverak. „Vím, co jste viděl. Viděl jsem to taky."

„Myslel jsem si to. Ale Karellen přece slíbil, že nás svými zařízeními nikdy nebude sledovat. Proč jste ten slib nesplnil?"

„Nikdy jsem ho neporušil. Dohlížitel řekl, že lidská rasa už nikdy víc nebude pod dohledem. Tento slib jsme dodrželi. Pozoroval jsem vaše děti, ne vás."

Trvalo několik sekund, než si George uvědomil, co Rashaverakova slova naznačují. Pak se z jeho tváří pomalu vytratila barva.

„Vy myslíte…?" zalapal po vzduchu. Ztratil hlas a musel několikrát polknout. „*Co* tedy proboha *jsou* moje děti?"

„To je právě to," řekl Rashaverak slavnostně, „co se pokoušíme zjistit."

Jeniffer Anne Greggsonová ležela na zádech s očima pevně zavřenýma. Už dlouho je neotevřela a už nikdy je neotevře, protože zrak pro ni byl, stejně tak jako pro většinu tvorů v temných hlubinách oceánu, zbytečný. Uvědomovala si svět, který ji obklopoval a uvědomovala si toho mnohem víc.

Díky jakýmsi nepochopitelným kličkám vývoje jí z jejího krátkého dětství zůstala jedna záliba. Vždy se jí líbilo její chrastítko. Teď vydávalo svůj zvuk bez přestávky, v jakémsi podivném, neustále se měnícím rytmu. Právě ten zvuk vzbudil Jean a přivedl ji do dětského pokoje. Nebyl to ale pouze zvuk chrastítka, který způsobil, že začala křičet a volat George.

Byl to *pohled* na ono jasně zářivé chrastítko. Jeniffer Anne ho neměla v postýlce. Vznášelo se ve vzduchu, asi půl metru nad zemí, bez jakékoliv opory, zatímco dítě klidné leželo, s buclatými prstíky pevně propletenými dohromady a s úsměvem na tváři. Vypadalo dokonalo šťastně a spokojeně.

Začalo později, ale dělalo rychlé pokroky. Za chvíli dohoní svého bratra, protože toho má poznat mnohem méně.

„Udělali jste dobře," řekl Rashaverak, „že jste na její hračku nesahali. Myslím, že byste s ní stejně nedokázali pohnout. Ale kdyby se vám to podařilo, mohla by se rozzlobit. A netuším, co by se mohlo stát pak."

„Nemůžeme tedy dělat vůbec nic?" zeptal se George nepřítomně.

„Nebudu vám lhát. Můžeme je pouze pozorovat a studovat. Ale nemůžeme nijak zasahovat, protože to sami nechápeme."

„Co tedy máme dělat? A proč se tahle věc stala právě *nám*?"

„Musela se někomu stát. Není na vás nic výjimečného, nic, co by první neutron, který začíná reakci v atomové bombě, odlišovalo od ostatních neutronů. Někde to muselo začít. Mohl posloužit kterýkoliv jiný neutron — stejně tak jako místo Jeffreye to mohl být kdokoliv jiný na světě. Říkáme tomu úplný průnik. Teď už před vámi nemusíme mít žádné tajnosti a já jsem tomu velmi rád. Vůbec jsme nevěděli, kdy a kde to na Zemi začne — až tehdy, čistě náhodou, jsme se setkali na večírku u Ruperta Boyce. A tehdy jsem poznal, že děti vaší ženy budou první."

„Ale my jsme tehdy ještě nebyli svoji. Dokonce jsme ani — "

„Ano, já vím. Ale mysl slečny Morrelové byla, byť jen na okamžik, kanálem, který propustil informaci, jíž nikdo z žijících lidí nemohl vědět. Mohla vycházet pouze z jiné mysli, těsně s ní spjaté. Skutečnost, že to byla mysl ještě nenarozeného člověka, není podstatná, protože čas je mnohem mocnější, než si myslíte."

„Začínám to chápat. Jeff tyto věci ví — vidí jiné světy a mohl tedy říct, odkud pocházíte. A Jean nějak zachytila jeho myšlenky, přestože ještě nebyl na světě."

„Ano, tak nějak to je — blíž pravdě se zřejmě nikdy nedostanete. V lidské historii bylo mnoho lidí s nevysvětlitelnými schopnostmi, které překračovaly prostor i čas. Až na několik výjimek tyto své schopnosti nechápali a jejich pokusy o vysvětlení byly nesmyslné. Hodně jsem o tom přečetl!

Existuje jedna analogie, která je — hm, podnětná a snad i pomáhá pochopit. Ve vaší literatuře jsem se s ní často setkával. Představte si, že mysl každého člověka je ostrov, obklopený mořem. Zdá se, že každý je izolován, ale ve skutečnosti jsou všechny spojeny pevným podložím, z něhož vyrůstají. Kdyby zmizely oceány, byl by to konec

ostrovů. Všechny dohromady by tvořily jeden kontinent a individualita každého z nich by byla pryč.

To, čemu říkáte telepatie, je něco podobného. Ve vhodných podmínkách mohou jednotlivé mysli splynout a jedna sdílí obsah druhé. Když jsou pak opět osamocené, mohou mít na svůj zážitek vzpomínky. Ve své nejvyšší formě tato moc není podřízena obvyklým hranicím prostoru a času. Proto Jean mohla zachytit zkušenosti svého ještě nenarozeného syna."

Následovalo dlouhé ticho a George zmateně bloudil ve svých myšlenkách. Všechno to pomalu začínalo dostávat tvar. Byl to neuvěřitelný tvar, ale měl svou vlastní vnitřní logiku. A vysvětloval — jestli se toto slovo dá použít pro něco tak nevysvětlitelného a nepochopitelného — všechno, co se stalo od toho večera u Ruperta Boyce. Uvědomil si, že teprve nyní chápe Jeanin předchozí zájem o všechno nadpřirozené.

„Co tuhle věc začalo?" zeptal se Rashaveraka. „A kam to vůbec povede?"

„To je něco, na co neznáme odpověď. Ve vesmíru existuje mnoho ras a některé z nich tyto síly objevily dlouho předtím, než jste tu byli vy anebo my. Dlouho vyčkávaly, až se s nimi spojíte. Právě teď nastal čas."

‚A jak zapadáte do tohoto obrazu vy?"

„Tak jako většina lidí, i vy jste nás zřejmě vždy považoval za své pány. Ale my ničím takovým nejsme. Nikdy jsme nebyli ničím jiným než strážci, konajícími povinnost, jež nám byla uložena — silami, které jsou nad námi. Tuto povinnost lze jen stěží definovat. Snad by se dala přirovnat k úloze porodních babiček u velmi těžkého porodu. Pomáháme na svět přivést něco nového a zázračného."

Rashaverak zaváhal, na okamžik se dokonce zdálo, že neví, jak má pokračovat.

„Ano, jsme porodní báby. *Ale my sami jsme neplodní.*"

V tom okamžiku George věděl, že je přítomen tragédii, daleko přesahující jeho vlastní. Bylo to neuvěřitelné, ale bylo tomu tak. Navzdory veškeré své moci a schopnostem, byli Vládci chyceni v jakési evoluční slepé uličce. Jejich rasa byla velká a vznešená, téměř v každém ohledu daleko převyšující lidskou, ale neměli žádnou budoucnost a byli si toho vědomi. Tváří v tvář této skutečnosti se Georgovi jeho vlastní problémy najednou zdály být triviální.

„Teď už vím, proč jste pozorovali Jeffreye. Byl něco jako pokusné morče."

„Ano, přesně tak, jenomže celý ten experiment je mimo naši kontrolu. My jsme ho nezačali, jen jsme se pokoušeli pozorovat jej. Nezasahovali jsme do něj, s výjimkou případů, kde to bylo nezbytné."

Ano, vzpomněl si George, tehdy ta vlna. Nikdy by nedovolili, aby

byl ten vzácný exemplář zničen. Pak se zastyděl sám před sebou. Taková hořkost nebyla na místě.

„Mám už jenom jednu otázku," řekl. „Co mám dělat s našimi dětmi?"

„Užijte si jich, dokud ještě můžete," odpověděl Rashaverak. „Už vám nebudou patřit dlouho."

Byla to rada, kterou lze dát kterýmkoliv rodičům, v kterékoliv době, ale nyní v sobě obsahovala takovou hrozbu a hrůzu, jakou nemohla obsahovat nikdy předtím.

19

Nastal čas, kdy svět Jeffreyových snů už nebyl tak ostře oddělen od jeho denní existence. Už nechodil do školy a pro George a Jean se život naprosto změnil. Tak, jak se měl brzy změnit pro celý svět.

Vyhýbali se všem svým přátelům, jako by věděli, že už brzy pro ně nikdo nebude mít zbytečné sympatie. Někdy uprostřed tichých nocí, když venku nikdo nebyl, spolu chodívali na dlouhé procházky. Byli si teď mnohem bližší než kdy jindy od doby svého sňatku, znovu sjednoceni, tváří v tvář neznámé tragédii, která je brzy pohltí.

Nejdříve se cítili trochu provinile, když nechávali děti doma samotné, ale pak si uvědomili, že Jeff a Jenny se o sebe umějí postarat sami. Způsobem, který daleko přesahoval chápání jejich rodičů. A kromě toho, pozorovali je Vládci. To vědomí bylo uklidňující. Cítili, že se svým problémem nejsou sami, ale že nad sebou mají moudré a laskavé oči, které s nimi sdílí péči o jejich děti.

Jennifer spala. Neexistovalo jiné slovo, které by popsalo stav, do něhož upadla. Podle všech vnějších příznaků to bylo ještě dítě, ale smysl její skryté moci byl už tak hrozivý, že Jean se do dětského pokoje vůbec neodvážila vkročit.

Nebylo třeba, aby tam chodila. Entita, která kdysi byla Jennifer Anne Greggsonovou, nebyla ještě zcela vyvinutá, ale i v tomto stádiu spícího zárodku měla dostatečnou kontrolu nad svým okolím a dovedla se postarat o všechny své potřeby. Jean se ji pokoušela nakrmit pouze jednou. Bezúspěšně. Živilo se to samo. Kdy chtělo a svým vlastním způsobem.

Jídlo mizelo z lednice pomalu a nepřetržitě, ale Jennifer Anne se ani nehnula ze své postýlky.

Chrastítko ji už přestalo bavit a odložená hračka ležela na podlaze a George ani Jean se jí neodvažovali dotknout. Co kdyby si s ní Jennifer Anne zas chtěla hrát? Někdy se bavila tím, že přesunovala nábytek a Georgovi se zdálo, že fosforeskující malba na zdi nyní září mnohem víc, než kdy předtím.

Nebyly s ní žádné problémy, byla mimo jejich péči a mimo jejich lásku. Už to určitě nebude trvat dlouho. V čase, který zbýval, zoufale přilnuli k Jeffovi.

Ten se také měnil, ale stále ještě je poznával. Chlapec, jehož růst pozorovali od samého počátku, od narození, ztrácel svou identitu, hodinu po hodině se rozpouštěl před jejich očima. Stále ještě s nimi někdy mluvil, tak jak to dělával předtím. Mluvil o svých hračkách a o svých kamarádech, jako by si vůbec nebyl vědom toho, co se děje. Ale většinu času je vůbec neviděl, anebo vůbec nedával najevo, že vnímá jejich přítomnost. Už vůbec nespal, tak jako museli oni, navzdory své

zoufalé snaze být s ním stále během těch posledních zbývajících hodin.

Nezdálo se, že by měl — na rozdíl od Jenny — nějakou abnormální schopnost ovládat fyzické předměty. Snad proto, že byl starší a tuto schopnost nepotřeboval. Všechna ta podivnost byla v jeho mentálním životě a jeho sny už byly jenom nepatrnou částí jeho bytí. Celé hodiny byl zticha a pak najednou zavřel oči, jako by naslouchal zvukům, které nikdo jiný nemohl slyšet. Do jeho mysli proudilo vědění — odněkud a z kdovíjakého času — které brzy zcela pohltí a zničí zpola zformovanou bytost, která bývala Jeffreyem Angusem Greggsonem.

A Fey u něj sedávala a pozorovala ho smutnýma, zmatenýma očima, přemýšlejíc o torn, kam její pán odešel a kdy se k ní vrátí.

Jeff a Jenny byli první na světě, ale nebyli sami dlouho. Jako epidemie, šířící se rychle ze země na zemi, postihly tyto metamorfózy celou lidskou rasu. Nedotkly se nikoho staršího deseti let a prakticky nikdo pod tuto věkovou hranici jim neunikl.

Byl to konec civilizace, všeho, čeho lidé dosáhli od samého počátku svého bytí. Během několika málo dní lidstvo ztratilo svou budoucnost, protože srdce jakékoliv civilizace je zničeno a jeho vůle přežít je naprosto rozbita, jestliže jsou jí odňaty její děti.

Nenastala žádná panika, tak jako by tomu bylo před sto lety. Svět byl znecitlivělý, města tichá. Pouze průmysl fungoval dál. Bylo to, jako by planeta držela smutek nad tím, co už nikdy nebude.

A tehdy, tak jako kdysi dávno předtím, v nyní zapomenutém věku, Karellen naposled promluvil k lidstvu.

20

„Moje práce zde je téměř u konce," ozvalo se z rozhlasových přijímačů na celém světě. „Teprve teď, po sto letech, vám mohu říct, co ji vlastně tvořilo."

Existuje mnoho věcí, které jsme před vámi museli tajit, tak jako jsme před vámi polovinu svého pobytu na Zemi museli schovávat sami sebe. Vím, že někteří z vás si mysleli, že to nebylo nutné. Vy jste na naši přítomnost zvyklí a nedovedete si představit, jak by na nás reagovali vaši předkové. Ale alespoň víte, že jsme pro své utajení měli skutečný důvod.

Nejvyšší tajemství, které jsme před vámi měli, bylo to, proč jsme vlastně přišli na Zemi. Tajemství, které bylo od samého počátku zdrojem nekonečných spekulací. Až do nynějška jsme vám ho nemohli říci, protože to nebylo naše tajemství.

Před sto lety jsme k vám přišli a zachránili váš svět před sebezničením. Nevěřím, že by se našel někdo, kdo by chtěl popřít tento fakt. Nikdy jste ale netušili, co mělo být oním sebezničením.

Odstranili jsme nukleární zbraně a všechny ostatní smrtelné hračky, které jste hromadili ve svých zbrojnicích. Tím bylo odstraněno nebezpečí fyzického sebezničení. Mysleli jste si, že to bylo jediné nebezpečí. Rovněž my jsme chtěli, abyste tomu věřili. Nebylo to ale pravda. Největší nebezpečí, které proti vám stálo, bylo zcela jiného druhu a netýkalo se pouze vaší vlastní rasy.

„Mnoho světů před vámi už přišlo na toto rozcestí nukleární moci, podařilo se jim vyhnout se katastrofě a pokračovalo dál v budování šťastné a mírové civilizace. Pak, ale byly kompletně zničeny silami, o jejichž existenci neměli ani ponětí. Vy jste si s těmito silami začali poprvé vážně zahrávat ve dvacátém století. Proto bylo nezbytné zasáhnout.

Po celé to století se lidská ruka pohybovala nebezpečně blízko temných propastí — aniž by věděla o jejich existenci. Přes tyto propasti vede pouze jeden most. Několik ras jej našlo i bez pomoci. Některé z nich se obrátily zpět, dokud byl ještě čas a tím se vyhnuly jak nebezpečí, tak dosažení neznámého. Jejich světy se staly Elysejskými poli spokojenosti a oni přestali hrát roli v dalším příběhu vesmíru. To ale nebyl váš případ nebo vaše štěstí. Vaše rasa je na tohle příliš vitální. Skončila by v troskách a strhla by s sebou i ostatní, protože vy byste ten most nikdy nenašli.

Obávám se, že všechno, co vám chci říct, musí být řečeno v takových analogiích. Pro mnoho věcí nemáte žádná slova, žádné pojmy a naše znalost těchto věcí je bohužel také nedokonalá.

Abyste mne pochopili, musíte se vrátit zpět do minulosti a

vzpomenout si na mnohé, co bylo pro vaše předky známé, ale na co vy jste už dávno zapomněli. Protože veškerý náš pobyt zde byl založen na obrovském klamu, na utajení pravdy, jíž byste nebyli schopni čelit.

Ve stoletích před naším příchodem vaši vědci odkryli tajemství fyziky a přivedli vás od věku páry k věku atomu. Odložili jste všechny pověry — jediným náboženstvím lidstva se stala Věda. Byl to dar západní menšiny zbytku lidstva a zničil veškeré ostatní víry. Ty, které stále ještě existovaly, rychle umíraly. Lidstvo se domnívalo, že věda umí vysvětlit naprosto všechno. Neexistovaly síly, které by byly mimo její chápání, žádné jevy, které by nemohla vysvětlit. Původ vesmíru mohl být navždy zahalen tajemstvím, ale vše co se stalo potom, bylo v souladu se zákony fyziky.

A přece — vaši mystikové, třebaže byli ztraceni ve svých vlastních přeludech, viděli část pravdy. Existuje moc mysli a existují moci mimo mysl. Tyto moci vaše věda nikdy nebyla schopna vtěsnat ve svůj rámec. V celé lidské historii existovaly podivné jevy — poltergeisti, telepatie, věštectví — jevy, kterým jste sice dali jména, ale nikdy se vám je nepodařilo vysvětlit. Věda je ignorovala, dokonce popírala jejich existenci, navzdory svědectví pěti tisíc let. Ale ony existují a jakákoliv vesmírná teorie, má-li být úplná, s nimi musí počítat.

Během první poloviny dvacátého století několik vašich vědců začalo tyto jevy zkoumat. Netušili, že si zahrávají se zámkem Pandořiny skříňky. Síly, které mohli uvolnit, daleko přesahovaly jakoukoliv hrozbu, která mohla vzejít z atomů. Protože fyzikové mohli zničit pouze Zemi. Parafyzikové mohli rozšířit nákazu po celém vesmíru.

To se nesmělo stát. Nemohu vám plně vysvětlit povahu hrozby, jíž jste byli vystaveni. Nebyla to hrozba pro nás, proto ji plně nechápeme.

Mohli jste se stát telepatickou rakovinou, maligní mentalitou, která by ve svém nezadržitelném růstu mohla nakazit jiné, ještě vyspělejší mysli.

A tak jsme na Zemi přišli — byli jsme vysláni — my. Přerušili jsme váš vývoj na kulturní úrovni, ale především jsme kontrolovali veškerou vážnou práci týkající se paranormálních jevů. Jsem si vědom faktu, že jsme zarazili i všechny ostatní formy tvůrčího rozvoje. Ale to byl vedlejší efekt, který nebyl důležitý.

Nyní vám musím říct něco, co se vám bude zdát velmi překvapivé, možná i neuvěřitelné. My tyto skryté síly a možnosti nemáme, ani jim nerozumíme. Naše inteligence je mnohem vyšší než vaše, ale ve vašich myslích je něco, co nás vždy obcházelo. Od té doby, co jsme přišli na Zemi jsme vás studovali. Hodně jsme se toho naučili a ještě se hodně naučíme, ale pochybuji o tom, že se nám podaří odkrýt celou pravdu.

Naše rasy mají mnoho společného, proto jsme byli vybraní pro tuto úlohu Ale náš evoluční vývoj je zcela odlišný. Naše mysli dosáhly konce svého vývoje. V současné době jste ho dosáhli i vy. Ale vy můžete udělat skok do dalšího stádia a v tom je ten rozdíl mezi námi. Naše možnosti jsou vyčerpány, ale vaše jsou ještě zcela netknuté. Způsobem, který nechápeme, jsou spojeny právě s těmi silami, o nichž jsem se zmínil — silami, které se nyní probouzejí ve vašem světě.

Snažili jsme se vás připravit a dát vám čas, než se tyto síly vyvinou a začnou proudit svými nevysvětlitelnými kanály. To, co jsme udělali pro vaši planetu — to, že jsme zvedli životní úroveň, zajistili mír a spravedlnost — to bychom udělali tak či tak, když už jsme byli nuceni zasahovat do vašich záležitostí. Ale všechny ty obrovské přeměny vás odvracely od pravdy a tím pomáhaly sloužit našemu účelu.

Jsme vaši strážci — nic víc. Určitě jste se mnohokrát divili, jakou pozici zaujímá naše rasa v hierarchii vesmíru. Tak, jako my jsme nad vámi, něco je nad námi a využívá nás to pro své vlastni účely. Nikdy jsme nezjistili, co to je, ačkoliv jsme toho byli nástrojem po celé dlouhé věky a nikdy jsme se nepokoušeli porušit naši poslušnost. Znovu a znovu jsme dostávali příkazy, vydali se na ten či onen svět v raném stadiu jeho vývoje a chránili jej na cestě, po níž my sami nikdy nepůjdeme, po cestě, kterou nyní kráčíte vy.

Znovu a znovu jsme studovali ten proces, který jsme byli vyslaní zabezpečit, s nadějí, že se nám přitom podaří překročit své vlastni hranice. Ale zahlédli jsme jenom nezřetelné obrysy celé pravdy. Vy nás nazýváte Vládci, ale netušíte ironii tohoto titulu. My samotní jsme vsak ovládání *Myslí*, vesmírným *Intelektem*, který nás využívá tak, jako hrnčíř využívá svůj kruh.

A vaše rasa je hlínou, která na tom kruhu získává svůj tvar.

Domníváme se a je to pouze teorie, že Intelekt neustále roste, rozšiřuje svou sílu a pohlcuje vesmír. Musí ho tvořit už nesmírné množství ras. Už dávno opustil tyranské metody. Teď využívá především svou nesmírnou inteligenci. Věděl, že vaše rasa je předurčena a že už přichází její čas, proto vyslal nás, splnit si svou povinnost, připravit vás pro transformaci, která právě začala.

Všechny předchozí změny, které vaše rasa poznala, trvaly dlouhé věky. Ale tohle je transformace mysli, ne těla. Podle standartu evoluce to bude okamžitá kataklyzmatická změna. Musíte se s tímto faktem vyrovnat. Vy jste poslední generací druhu *Homo sapiens*.

Co se týče povahy této změny, můžeme vám říct jenom málo. Nevím, jak k ní dochází, co je pro Intelekt oním impulsem, aby usoudil, že už nastal ten správný okamžik. Zjistili jsme pouze to, že začíná od jedince — vždy dítěte — a šíří se explozivně jako zárodky krystalů v přesyceném roztoku soli. Dospělí nebudou zasaženi, protože

jejich mysl je už pevná a nezměnitelná.

Za pár let bude po všem a lidská rasa bude rozdělena na dvě části. Nedá se tomu uniknout a svět, který znáte, nemá žádnou budoucnost. Všechny sny a naděje vaší rasy nyní končí. Dali jste život svým následovníkům a bude vaší tragédií, že jim nikdy nebudete rozumět — nikdy nebudete schopni komunikovat s jejich myslí. Ve skutečnosti nebudou mít mysl, tak jak ji chápete vy. Budou jednou entitou, tak jako je člověk myriádou buněk. Když je nebudete nazývat lidmi, budete mít pravdu.

Řekl jsem vám všechno, takže víte, co vás čeká. Za pár hodin nastane krize. Mojí povinností je nyní chránit ty, kvůli kterým jsem sem byl vyslán. Navzdory svým probouzejícím se schopnostem by mohli být zničeni davy kolem sebe — ano, dokonce i svými vlastními rodiči. Musím je vzít pryč a izolovat je, kvůli jejich bezpečnosti a také kvůli bezpečnosti vaší. Zítra naše lodě začnou evakuaci. Teď se probouzejí mnohem větší síly, než ovládám já. Já jsem pouze jejich nástrojem.

A pak — co udělám s vámi, kteří zůstanete, poté, co jste splnili svou úlohu. Nejjednodušší a snad i nejmilosrdnější by bylo zničit vás — tak jako vy byste dobili smrtelně zraněného psa, kterého jste měli rádi. Ale tohle nemohu udělat. Vaše budoucnost záleží na vás a vy sami určíte, co uděláte s léty, která vám zbývají. Doufám, že lidstvo půjde na svůj odpočinek v pokoji, s vědomím, že nežilo nadarmo.

Protože to, co teď vzniká i díky vám, vám může být naprosto cizí, může to naprosto odporovat vašim nadějím a touhám, ale je to něco zázračného a vy jste na tom měli podíl.

Když naše rasa už bude zapomenuta, část vaší bude stále existovat. Neodsuzujte nás tedy za to, k čemu jsme byli předurčeni. A pamatujte si — vždy vám to budeme závidět.“

21

Jean neplakala předtím a neplakala ani teď. Ostrov ležel v bezcitném a chladném slunečním svitu a ona se dívala, jak loď Vládců pomalu klesá mezi oba spartské vrcholy. Na tom skalnatém ostrově její syn před nedávném unikl smrti zázrakem, který nyní už dobře chápala. Někdy ji napadlo, zda by nebylo lepší, kdyby ho Vládci byli ponechali svému osudu. Smrt byla něčím, čemu mohla čelit, tak jako jí čelila dřív, byl to přirozený chod věcí. Ale tohle bylo podivnější než smrt — a definitivní. Do dnešního dne lidé umírali, a lidská rasa přesto pokračovala.

Děti se nehýbaly ani nemluvily. Stály v roztroušených skupinkách na písku, nezajímaly se jedno o druhé, ani o domovy, které opouštěly navždy. Mnozí přinášeli děti, které byly příliš malé na to, aby mohly chodit — anebo nechtěly zapojit síly, jež by učinily chůzi naprosto zbytečnou. Protože jestli umějí hýbat neživými předměty, pomyslel si George, určitě umějí hýbat i svými vlastními těly. Proč je vlastně lodi Vládců všechny sbírají?

Nebylo to důležité. Odcházejí a je to cesta, kterou si zvolily. Najednou si vzpomněl, co mu tohle všechno připomíná. Někde, už je to hrozně dávno, viděl obrázek jednoho takového exodu. Muselo to být ze začátku první světové války — nebo druhé. Byly tam dlouhé řady vlaků, nacpané dětmi, které byly odváženy z ohrožených měst a nechávaly za sebou své rodiče. Mnozí z nich se už se svými dětmi neměli setkat. Několik málo dětí plakalo. Některé byly zmatené, svíraly nervózně svá malá zavazadla, ale většina vypadala na to, že se těší na nové neznámé dobrodružství.

Ne, tohle nebyla ta správná analogie. Historie se nikdy neopakovala. Ti, co nyní odcházeli, už nebyli dětmi, ale něčím docela jiným. A tentokrát už nebude žádné znovushledání.

Loď přistála na pobřeží, spočinula na měkkém písku. V dokonalém unisonu se otevřela řada velkých oblých panelů a na pláž dopadly kovové tunely, vypadaly jako kovové jazyky. Rozprášené, nevýslovně osamocené postavy se začaly shromaždovat do jednoho zástupu, který se pohyboval přesně tak, jako kterýkoliv jiný lidský dav.

Osamocené? Proč mne napadlo zrovna tohle? pomyslel si George. Takoví už nikdy nemohou být. Pouze jedinci mohou být osamocení — pouze lidské bytosti. Oni navždy ztratili svou osamocenost, stejně tak, jako svou osobnost. Nesčetné kapky splynuly s oceánem.

Cítil, jak Jeanina ruka sevřela jeho v náhlém návalu citu.

„Podívej se," zašeptala, „tamhle je Jeff. U druhých dveří."

Bylo to příliš daleko, aby si tím mohli být jistí. V očích měli slzy a

ty jim ztěžovaly vidění. Ale byl to Jeff — George si tím byl jistý. Poznal svého syna, už jednou nohou stojícího na kovovém schodišti.

A Jeff se ohlédl. Jeho obličej byl jen bílý ovál. Na tuhle vzdálenost bylo těžké říct, zda je poznává, zda si pamatuje ty, které opouští. Ani George se nikdy nedozví, zda se otočil čirou náhodou — nebo zda věděl, v těch posledních okamžicích stále ještě jejich syn, že tam stojí a dívají se na něj, jak odchází tam, kam oni nikdy nemohou.

Velké dveře se začaly zavírat. A v tom okamžiku Fey zvedla hlavu a žalostně, opuštěně zavyla. Zvedla své krásné smutné oči k Georgovi a on věděl, že ztratila svého pána. Teď už nemá rivala.

Pro ty, co zůstali, bylo mnoho cest, ale pouze jeden osud. Byli lidé, kteří říkali: „Svět je stále krásný. Jednoho dne jej musíme opustit, ale proč bychom měli se svým odchodem spěchat?“

Ale jiní, kterým záleželo víc na budoucnosti než na přítomnosti, ztratili vše, proč vlastně žili a nepřáli si zůstat. Brali si své životy sami, nebo s přáteli, podle své povahy.

Tak to bylo i s Athénami. Ostrov byl zrozen z ohně a v ohni si přál zemřít. Ti, kteří chtěli odejít, odešli, ale většina zůstala, aby potkali konec mezi rozbitými úlomky svých snů.

Nikdo neměl vědět, kdy nastane ten okamžik. A přece, Jean se vzbudila a chvíli hleděla na strašidelné mihotání na stropě. Pak chytila George za ruku. Spával hlubokým spánkem, ale tentokrát se vzbudil okamžitě. Nemluvili, protože pro to, co chtěli říct, neexistovala slova.

Jean už nebyla ani vystrašená, ani smutná. Uklidnila se a ovládala své emoce. Zbývala jen ta poslední věc a ona věděla, že nastal čas.

George šel beze slova za ní tichým domem. Střechou studia dopadalo měsíční světlo a vrhalo jejich stíny na podlahu. Tak tiše, jako ty stíny, přišli do dětského pokoje.

Nic se tam nezměnilo. Na zdi stále svítily fosforeskující vzory, které George kdysi s takovou pečlivostí namaloval. A chrastítko, které kdysi patřilo Jennifer Anne, stále leželo tam, kde jej pohodila, když se její mysl přeměnila v něco nepoznatelně vzdáleného.

Nechala nám tu svoje hračky, pomyslel si George. A vzpomněl si na děti faraónů, jejichž šperky a hračky byly upalovány s nimi — před pěti tisíci lety. Ted tomu tak bude opět. Nikdo jiný už nebude mít rád tyto poklady, které patřily jen jim a nám. Vezmeme je s sebou a nikdy se s nimi nerozloučíme.

Jean se k němu pomalu otočila a položila mu hlavu na rameno. Objal ji rukama kolem pasu a láska, kterou k ní kdysi cítil, se vrátila zpět. Slabá, ale jasná, jako ozvěna od vzdálených kopců. Cítil lítost. Ne nad tím, že jí byl nevěrný, ale nad tím, jak k ní byl lhostejný.

Pak Jean pevně řekla: „Sbohem, miláčku,“ a pevně ho objala.

George už neměl čas odpovědět, ale i v tom posledním okamžiku se podivil, jak věděla, že ten okamžik už nastal.

Dole pod skalami uranové segmenty spěchaly k setkání, kterého nikdy nedosáhnou. Ostrov pospíchal na své setkání s jitrem.

22

Lod Vládců, připomínající meteor, řítící se po své žhavé dráze, už dávno opustila srdce souhvězdí Carina. Mezi vnějšími planetami sluneční soustavy začala prudce snižovat svou závratnou rychlost, ale Mars stále ještě míjela nezanedbatelným zlomkem rychlostí světla. Její síla a energie byla pohlcována nezměrnými poli kolem Slunce a ohnivá dráha Hvězdného poutníka se za ním táhla na milióny kilometrů.

Jan Rodricks, o šest měsíců starší, se vracel na Zemi, kterou opustil před osmdesáti lety.

Tentokrát už nebyl černým pasažérem, ukrytým v tajné komoře. Stál mezi třemi piloty (proč jich potřebují tolik? divil se) a pozoroval velkou obrazovku, dominující řídící místnosti. Objevovaly se na ní barvy a tvary, pro něj naprosto nesrozumitelné. Usoudil, že obsahují informace, které by v lodi lidí byly znázorněny úplně jinak a k jejich vyjádření by byl nezbytný mnohem větší prostor. Někdy se na obrazovce objevila okolní hvězdná pole a Jan doufal, že na ní brzy spatří Zemi.

Byl rád, že se vrací domů, navzdory svému ohromnému úsilí dostat se ze Země. Během těch pár měsíců dospěl. Viděl toho tak mnoho, dostal se tak daleko a ted zas toužil po svém vlastním světě. Teď už chápal, proč Vládci odřízli lidem cestu ke hvězdám. Lidstvo musí jít ještě hodně daleko, aby se mohlo stát součástí civilizace, kterou pouze zahlédl.

Možná — ačkoliv tuto myšlenku odmítal přijmout — že lidstvo nikdy nebylo ničím jiným než nějakým podřadným druhem a vyhrazenou zoologickou zahradou a s Vládci jako jeho strážci. Možná, že na to myslel i Vindarten, když ho těsně před odletem varoval: „Za dobu, která mezitím uplynula na tvé planetě, se toho mohlo stát velmi mnoho. Možná svůj svět nepoznáš, až ho znovu uvidíš.“

Možná, že opravdu ne, pomyslel si Jan. Osmdesát let je hodně dlouhá doba a možná bude těžké pochopit všechny ty změny, které se mezitím udály. Ale jednou věci si byl jistý — lidé budou chtít slyšet jeho příběh a dozvědět se to, co viděl ve světě Vládců.

Zacházeli s ním dobře, tak jak ostatně předpokládal. Z cesty tam nevěděl vůbec nic. Když Narcosamin přestal působit, loď už byla blízko domovině Vládců. Vylezl ze svého úkrytu a ke svému překvapení zjistil, že kyslíkové bomby vůbec nepotřebuje. Vzduch byl hustý a těžký, ale mohl jej dýchat bez obtíží. Zjistil, že se nachází v rozlehlém, rudě osvětleném skladišti lodi, mezi nekonečnou spoustou beden a všeho toho, co by se mohlo nacházet v letadle či zaoceánské lodi. Trvalo mu téměř hodinu, než našel cestu do řídící místnosti, kde

se představil posádce.

To, že nebyli vůbec překvapeni, ho zmátlo. Věděl, že Vládci zřídkakdy dávají najevo nějaké emoce, ale přesto očekával nějakou reakci. Oni však pokračovali ve své práci, a hráli si s nekonečným množstvím tlačítek na řídícím panelu. Uvědomil si, že přistávají, protože čas od času se na obrazovce objevila planeta — a byla stále větší a větší. Ale necítil vůbec žádný pohyb, ani zrychlení — pouze dokonale konstantní gravitaci, o níž usoudil, že je zhruba poloviční než pozemská. Ohromné síly, které řídily loď, musely být kompenzovány s vynikající přesností.

A pak Vládci vstali ze svých křesel, všichni tři najednou, a Jan věděl, že cesta je u konce. Nemluvili ani mezi sebou ani ke svému pasažérovi a když mu jeden z nich pokynul, aby je následoval, Jan si uvědomil něco, na co měl myslet už předtím. Možná, že tu není vůbec nikdo, kdo by rozuměl slovo anglicky.

Před jeho dychtivýma očima se otevřely velké dveře. Byl to vrcholný okamžik jeho života. Je prvním člověkem, který spatří svět, ozářený jiným sluncem. Hvězdou, která měla v pozemském katalogu číslo NGS 549672. Rozprostíral se před ním svět Vládců.

Co očekával? Nebyl si tím jistý. Ohromné budovy, města s věžemi, ztrácejícími se v oblacích, stroje mimo jeho představivost — nic z toho by ho nepřekvapilo. Ale neviděl nic jiného, než téměř dokonale rovnou planinu, splývající s nepřirozeně blízkým horizontem a narušenou pouze třemi dalšími loděmi Vládců, které stály o několik kilometrů dál.

Byla tam zima, ale nebylo to zas až tak nepohodlné. Světlo velkého rudého slunce bylo pro lidské oči dostačující, ale Jan si pomyslel, jak dlouho to bude trvat, než zase uvidí zeleň a modř. Pak si všiml obrovského úzkého půlměsíce, vypínajícího se proti obloze jako velký luk. Dlouho na něj zíral, než si uvědomil, že jeho cesta ještě neskončila. To je svět Vládců. Tohle musí být pouze jejich satelit, pouhá základna, z níž startují jejich lodě.

Přepravili ho na planetu v plavidle ne větším než bylo pozemské dopravní letadlo. Když šplhal do jednoho z velkých křesel, připadal si jako trpaslík. Pozorovacími okénky se díval ven a snažil se uvidět co nejvíc z planety, která se rychle přibližovala.

Tak rychle, že si stačil všimnout pouze nemnoha detailů. Zdálo se, že i toto malé plavidlo využívá stejný pohon jako Hvězdný poutník, protože už během několika minut padali dolů hustou, oblačnou atmosférou. A za okamžik se otevřely dveře a oni vstoupili do klenuté místnosti. Zřejmě se dovnitř dostali střechou, která se za nimi rychle zavřela, protože žádný jiný dostatečně velký vchod nebyl nikde patrný.

Jan tuto budovu opustil až za dva dny. Byl neočekávanou

zásilkou a neměli ho kam dát. Bylo to tím horší, že žádný z Vládců neuměl anglicky. Komunikace byla prakticky nemožná a Jan si hořce uvědomil, že dostat se do styku s cizí rasou není vždy tak jednoduché, jak se o tom píše ve vědeckofantastické literatuře. Znakový jazyk se také neosvědčil, protože v mnohém závisel na gestech, výrazech a souvislostech, které lidé a Vládci vůbec neměli společné.

Bylo by víc než zoufalé, kdyby jediní Vládci, ovládající angličtinu, byli na Zemi, pomyslel si Jan. Mohl jen čekat a doufat. Určité se ho ujmou nějací vědci, odborníci na cizí rasy. Nebo je tak nevýznamný, že se o něj vůbec nezajímají?

Neexistoval způsob, jak se dostat z budovy, protože velké dveře neměly žádné viditelné ovládání. Když k nim Vládce přistoupil, prostě se otevřely. Jan se pokoušel skákat vysoko do vzduchu a mávat nad hlavou různými předměty ve snaze přerušit možný světelný paprsek, ale bylo to bezvýsledné. Uvědomil si, že člověk doby kamenné by se v moderním městě cítil asi stejně bezmocný. Jednou se pokoušel vyjít ven těsně za Vládcem, ale byl jemně vstrčen zpět. Protože mu záleželo na tom, aby svého hostitele nerozčílil, už se to neodvážil opakovat.

Vindarten přijel těsně předtím, než Jan propadl úplnému zoufalství. Mluvil anglicky velmi špatně, ale neuvěřitelně rychle dělal pokroky. Během několika dní spolu byli schopni jen s malými obtížemi mluvit o čemkoliv, co si nevyžadovalo speciální slovní zásobu.

Jakmile se ho Vindarten ujal, Jan si přestal dělat veškeré starosti. Ani na to neměl čas, protože téměř celou dobu trávil na setkáních s vědci, dychtivými provádět na něm nejrůznější pokusy a testy se složitými přístroji. Jan se těch přístrojů bál a po jednom sezení s jakýmsi hypnotickým zařízením měl několik hodin kruté bolesti hlavy. Byl dokonale ochoten spolupracovat, ale nebyl si jist, zda si jeho hostitelé uvědomují, že jeho fyzické i psychologické možnosti jsou omezené. Trvalo mu velmi dlouho, než se mu podařilo přesvědčit je, že musí v pravidelných intervalech spát.

Mezi těmito výzkumy občas viděl i město a uvědomil si, jak těžké — a nebezpečné — by pro něj bylo být v něm sám. Ulice tam prakticky neexistovaly a zdálo se, že tam není žádná povrchová úprava. Byl to domov bytostí, které umějí létat a které nemají žádný strach z gravitace. Kdyby vyšel bez varování některými dveřmi vysoko nad zdí, mohl by spadnout závratným pádem několik set metrů hluboko. Jan si začal uvědomovat, že psychologie rasy s křídly musí být absolutně odlišná od psychologie tvorů, odkázaných na život na zemi.

Bylo podivné vidět Vládce, létající jako velcí ptáci mezi věžemi svého města, mávající perutěmi v pomalém, mocném rytmu. A právě zde bylo něco, co Jan nechápal. Tohle byla velká planeta — větší než

Země. Ale její gravitace byla nízká a Jan se divil, jak to, že má tak hustou atmosféru. Ptal se na to Vindartena a zjistil to, co zpola očekával — že toto není původní domov Vládců. Pocházejí z mnohem menšího světa, ale osídlili tento svět a změnili nejenom jeho gravitaci, ale i atmosféru.

Architektura Vládců byla přísně účelová. Jan nikde neviděl žádné ozdoby, nic, co by nesloužilo svému účelu, přestože ten účel byl někdy daleko mimo jeho chápání. Kdyby člověk ze středověku viděl tohle rudě ozářené město a bytosti, které se v něm pohybovaly, určitě by si myslel, že je v pekle. Dokonce i Jana, přes veškerý jeho vědecký přístup a zvědavost, někdy popadl záchvěv nevysvětlitelné hrůzy. Nepřítomnost třebas jen toho nejmenšího známého záchytného bodu je depresivní i pro tu nejchladnější a nejracionálnější mysl.

A bylo tam toho mnoho, čemu vůbec nerozuměl a co se mu Vindarten ani nepokoušel vysvětlit. Co byly ty záblesky světla a měnící se tvary, věci, které prolétávaly vzduchem tak rychle, že si ani nebyl jist, zda je vůbec viděl? Buď to bylo něco úžasného a bázeň vzbuzujícíh anebo naopak něco tak triviálního jako neonová reklama na Brodwayi ze starých časů.

Jan také cítil, že svět Vládců je plný zvuků, které on sám nemohl slyšet. Jen občas zaslechl složité rytmické melodie, či spíš jen jednotlivé tóny stupnice, jako by vyťukávané nahoru a dolů až po okraj slyšitelnosti. Vindarten nechápal, co Jan míní slovem hudba, takže záhadu oněch melodií se mu rozluštit nepodařilo.

Město nebylo příliš velké. Určitě bylo menší než Londýn nebo New York v dobách jejich rozkvětu. Vindarten mu řekl. že po celé planetě je rozeseto několik tisíc takových měst a každé z nich je určeno ke svému specifickému účelu. Nejbližší paralelou pro tohle město by zřejmě bylo univerzitní město, jenomže zde byla specializace mnohem užší. Účelem celého tohoto města bylo studium cizích ras a kultur.

Jedním z prvních výletů z holé místnosti, v níž Jan přebýval, byla návštěva muzea. Jan se konečně měl ocitnout na místě, jehož účel plně chápal a to mu dodalo náležité sebevědomí. Kdyby nebylo tak obrovské, mohlo by to být jakékoliv pozemské muzeum. Trvalo jim dlouho, než se k němu dostali, neustále klesajíce na velké plošině, která se jako píst pohybovala ve vertikálním válci neznámé délky. Nebylo tam žádné viditelné ovládání a na začátku a na konci cesty Jan cítil zrychlení. Vládci zřejmě nemrhali svými zařízeními pro kompenzaci rychlosti pro domácí účely. Jan přemýšlel, zda je celý vnitřek tohoto světa propojen eskalátory a proč omezili své město tím, že se ponořili pod zem, místo toho, aby se vypínali vzhůru? To bylo další z tajemství, které se mu nikdy nepodařilo rozluštit.

Prohlížením těch obrovských sálů by člověk strávil celý život.

Byla to vesmírná přehlídka, úspěchy a výdobytky více civilizací, než si Jan dovedl představit. Ale neměl čas na podrobnou prohlídku. Vindarten ho pozorně postavil na pruh na podlaze, který na první pohled vypadal jako nějaký ornament. Pak si Jan uvědomil, že tady nikde žádné ozdoby neviděl — a v tom okamžiku ho něco neviditelného jemně uchopilo a pohybovalo jím kupředu. Rychlostí dvaceti, třiceti kilometrů za hodinu míjel obrovské vitríny — průhledy do nepředstavitelných světů.

Vládci vyřešili problém únavy v muzeích. Nikdo nemusel sám chodit.

Museli ujet několik kilometrů, než Vindarten Jana opět uchopil a úderem svých mocných křídel ho zvedl z dosahu síly, která ho držela na pásu a pohybovala jím. Před nimi se prostírala obrovská, poloprázdná hala, osvícená známým světlem, které Jan neviděl od té doby, co opustil Zemi. Bylo to slabé světlo, aby nezraňovalo oči Vládců, ale přesto to bylo sluneční světlo. Jan by si nikdy nepomyslel, že něco tak jednoduchého a přirozeného vzbudí v jeho srdci takový stesk.

Byla to expozice Země. Kráčeli kolem několik metrů dlouhého modelu Paříže, kolem uměleckých pokladů několika století, nakupených nepřiměřeně dohromady, kolem moderních počítačů a pravěkých seker, kolem televizních přijímačů a parní turbíny. Pak se před nimi otevřely velké dveře a byli v kanceláři Kurátora pro Zemi.

Vidí lidskou bytost poprvé? pomyslel si Jan. Byl už někdy na Zemi, nebo je to prostě jen jedna z mnoha planet v jeho péči, jejichž přesným umístěním si není ani zcela jistý? Anglicky samozřejmě neuměl, a proto musel Vindarten převzít roli tlumočníka.

Jan zde strávil několik hodin a mluvil do nahrávacího zařízení, zatímco Vládci mu předkládali různé pozemské předměty. Mnoho z nich, jak ke svému zahanbení zjistil, nedovedl identifikovat. Jeho neznalost vlastní rasy a jejích úspěchů byla žalostná. Napadlo ho, zda Vládci, přes všechny své nadprůměrné mentální schopnosti, pochopili celý ten složitý vzorec pozemské kultury.

Vindarten ho vedl pryč jiným směrem. Znovu bez námahy pluli velkými, klenutými chodbami, ale tentokrát se pohybovali kolem výtvorů přírody, ne inteligentní mysli. Jan si pomyslel, že Sullivan by dal svůj život za to, aby se sem mohl podívat a spatřit, jaké evoluční zázraky a podivnosti vznikly na stovkách světů. Ale Sullivan je už určitě mrtev…

Pak se najednou ocitli na ochozu velké kruhovité místnosti, která měla v průměru snad sto metrů. Jako obvykle tam nebylo žádné ochranné zábradlí a Jan chvíli váhal, zda má přistoupit ke kraji. Ale Vindarten už stál na samém krajíčku a díval se klidně dolů, a proto se Jan opatrně pohnul, aby se k němu připojil.

Podíval se asi dvacet metrů pod sebe, velmi, velmi opatrně. Když už bylo po všem, byl si jist tím, že jeho průvodce ho nechtěl překvapit a že byl jeho reakcí šokován. Protože Jan hrozně vykřikl a uskočil zpět z okraje galerie, v podvědomé snaze schovat se před tím, co viděl dole. Teprve když utichla ozvěna jeho výkřiku, odrážející se v husté atmosféře, vzpamatoval se.

Bylo neživé, samozřejmě. Jenomže v těch prvních hrozných okamžicích, kdy propadl panice, se mu zdálo, že hledí přímo na něj. Vyplňovalo téměř celý kruhový prostor a v jeho krystalových hlubinách se odráželo rudé světlo.

Bylo to jedno jediné obří oko.

„Proč jsi dělal ten hluk?“ zeptal se Vindarten.

„Bál jsem se,“ přiznal se Jan pokorně.

„Ale proč? Snad jsi si nemyslel, že by tady mohlo být nějaké nebezpečí?“

Jan přemýšlel nad tím, jestli se mu má pokusit vysvětlit, co je to reflex, ale pak se o to raději nepokoušel.

„Všechno, co není dokonale známé, je hrozivé. Vždy je nejbezpečnější předpokládat to nejhorší.“

Janovo srdce stále ještě divoce tlouklo, když se znovu podíval dolů na to monstrózní oko. Samozřejmě, mohl to být jenom model, nesmírně zvětšený, tak jako mikrobi a hmyz v pozemských muzeích. Ale ještě před tím, než dostal odpověď na svou otázku, mohl téměř s jistotou říct, že to model není.

Vindarten mu toho moc neřekl, nebyl to jeho obor a ani ho to nezajímalo. Z Vládcova vyprávění si Jan udělal obrázek kyklopa, žijícího mezi asteroidním štěrkem jakéhosi vzdáleného slunce, příšery, jejíž růst nebyl omezen žádnou gravitací a jejíž život byl závislý na potravě, nacházející se v dosahu a nezměrné moci jeho jediného oka.

Zdálo se, že pro to, co příroda může dokázat, je-li k tomu donucena, neexistuje limit. Jan cítil iracionální potěšení objevu něčeho, co Vládci zcela neodhalili. Přivezli ze Země obrovskou velrybu, ale rodovou linii tohoto tvora neznali.

A jindy jel nahoru, nekonečně nahoru, až se stěny výtahu změnily od dunové třpytivosti do krystalické průhlednosti. Stál mezi nejvyššími vrcholy města a nic ho nechránilo před nezměrnou propastí pod ním. Ale necítil větší strach, než má člověk v letadle, protože stejně tak zde neměl žádný kontakt se vzdáleným povrchem.

Byl nahoře nad mraky a sdílel oblohu s několika vrcholy z kamene a kovu. Kolem něj se pomalu, jako doruda zbarvené moře, převalil mrak. Na obloze, poblíž pochmurného slunce, viděl dva malé, bledé měsíce. A nedaleko středu tohoto nafouklého rudého disku si všiml malého, tmavého stínu dokonale kruhového tvaru. Mohla to být

sluneční skvrna, nebo další měsíc.

Jan pomalu sklopil zrak k horizontu. Oblačná přikrývka se táhla až na pokraj tohoto obrovského světa, ale jedním směrem, v neodhadnutelné vzdálenosti, byla vidět barevná skvrna — snad to byly věže dalšího města. Chvíli se na ni díval a pak pokračoval ve svém pečlivém průzkumu.

Když se otočil o stoosmdesát stupňů, uviděl horu. Nebyla na obzoru, ale za ním — jeden jediný vrchol, vypínající se vzhůru zpoza okraje světa. Její úpatí bylo skryto, tak jak je pod vodní hladinou skryto tělo ledovce. Pokoušel se odhadnout její výšku, ale nešlo to. Zdálo se mu neuvěřitelné, dokonce i tady, ve světě s tak nízkou gravitací, že by mohly vůbec existovat tak vysoké hory. Napadlo ho, zda na jejích svazích Vládci sportují, či zda létají kolem jejího vrcholu jako orli?

A pak, pomalu, se hora začala měnit. Když ji uviděl poprvé, byla pochmurná a téměř zlověstně rudá. Jenom poblíž vrcholu bylo několik skvrn, které nemohl přesně určit. Upřeně se na ně zadíval a najednou si uvědomil, že se pohybují…

Zpočátku nemohl věřit svým očím. Pak sám sebe přinutil myslet na to, že všechny jeho předchozí zkušenosti a pojmy jsou zde naprosto bezvýznamné a že nesmí svou mysl nechat odmítnout jakýkoliv vjem a zprávu, kterou jeho smysly přinesou do skrytých komor v jeho mozku. Nesmí se pokoušet něco chápat — musí pouze pozorovat. Pochopení přijde později, anebo vůbec nepřijde.

Hora — stále na to myslel jako na horu, protože neměl jiné slovo, které by mohl použít — se zdála být živá. Vzpomněl si na ono ohromné oko v muzeu — ale ne, tohle přece není nic takového. To, co pozoruje, přece není organický život. Dokonce to ani nevypadá jako hmota v tom smyslu, jak ji znal.

Pochmurná červeň začala žhnout ještě hrozivěji. Objevily se proudy jasné žluti, takže Jan si na okamžik pomyslel, že je to sopka, chrlící lávu. Jenomže tyto proudy, o kterých by řekl, že jsou to náhodné tečky a skvrny, se pohybovaly vzhůru.

A pak se z rubínových oblaků kolem hory začalo vynořovat něco jiného. Byl to obrovský prstenec, dokonale svislý a dokonale kruhový — a měl barvu, kterou Jan nechal tak daleko za sebou. Ani pozemská obloha nebyla nádherněji modrá. Nikde jinde ve světě Vládců takovou barvu neviděl a hrdlo se mu stáhlo smutkem a osamělostí, kterou v něm ten pohled vyvolal.

Prstenec neustále stoupal nahoru a jeho horní okraj se přitom rozšiřoval. Teď už byl výš než vrchol hory samotné a najednou se rychle začal pohybovat směrem k němu. Jan si pomyslel, že to musí být nějaký kouřový vír o průměru několika kilometrů. Jenomže nebylo vidět žádnou rotaci a nezdálo se, že by narůstající prstenec

nějak měnil svou pevnost.

Jeho stín se kolem převalil dlouho předtím, než prstenec samotný majestátně přeplul nad jeho hlavou. Jan na něj hleděl, až než z něj zbyl jenom úzký proužek modři, stěží viditelný ve vše obklopující rudé barvě oblohy. Když konečně zmizel, musel mít v průměru několik tisíc kilometrů. A stále se zvětšoval.

Jan se podíval zpět na horu. Byla zlatá a bez jakýchkoliv skvrn. Možná to byla jenom jeho představa — teď už byl ochoten věřit čemukoliv — ale vypadala vyšší a užší a zdálo se mu, že se točí jako vír cyklonu. Teprve tehdy, stále ještě oněmělý úžasem a s téměř vyřazenými rozumovými schopnostmi, si vzpomněl na svou kameru. Zvedl ji k očím a namířil na tu myslí otřásající záhadu před ním.

V tom okamžiku byl Vindarten před ním. S ohromnou silou se jeho ruce sevřely kolem přístroje a přinutily ho sklonit jej dolů. Jan se nepokoušel protestovat. Bylo by to stejně zbytečné, ale najednou ucítil hrozný, téměř nepopsatelný strach z té věci před ním, tam na pokraji světa a už neměl ani nejmenší chuť zachytit si ji na památku.

Bylo to poprvé a naposledy během celého pobytu, co mu nedovolili něco natáčet a Vindarten mu tehdy nic nevysvětlil. Místo toho se Jana podrobně vyptával, co vlastně viděl.

A tehdy si Jan uvědomil, že Vindartenovy oči viděly něco naprosto jiného a poprvé ho napadlo, že Vládci nad sebou také mají své pány.

Teď se vracel domů a všechna překvapení a záhady nechal daleko za sebou. Byla to stejná loď, ale zřejmě měla jinou posádku. Ať už jsou jejich životy jakkoliv dlouhé, bylo jen stěží uvěřitelné, že se kterýkoliv z Vládců dobrovolně odřízl na celá dlouhá desetiletí od svého domova a strávil je cestováním mezi hvězdami.

Teorie relativity času platí samozřejmě pro všechny stejně. Vládci na své pouti zestárnou o pouhé čtyři měsíce, ale když se vrátí zpět, jejich přátelé jsou o osmdesát let starší.

Kdyby si Jan přál, mohl by tam bezpochyby zůstat po zbytek svého života. Ale Vindarten ho varoval, že další loď poletí na Zemi až za několik let a radil mu, aby využil této příležitosti. Možná, že si Vládci i v této relativně krátké době uvědomili, že jeho mysl už dosáhla téměř konce svých možností. Anebo pro ně byl zátěží a už mu nemohli věnovat víc času.

To teď ale nebylo důležité, protože před nimi byla Země. Viděl ji takto už stokrát předtím, ale vždy jen prostřednictvím očí televizních kamer. Nyní byl on sám tady ve vesmíru, poté co se dovršil konečný akt jeho dávného snu.

Velký modrozelený půlměsíc byl ve své první čtvrti. Víc než polovina velkého disku byla zahalena v temnotě. Plulo kolem něj jen

málo oblaků — několik kupek, roztroušených podél linie pravidelných větrů. Arktická čepička jasně zářila, ale ještě víc oslepoval odlesk slunce v severním Pacifiku.

Člověk by si pomyslel, že je to svět vodstva. Tato polokoule byla téměř bez pevniny. Jediným viditelným kontinentem byla Austrálie. Tmavá skvrna v atmosférickém oparu kolem planety.

Loď zamířila k té části Země, která byla ještě ve stínu. Zářící srpek se zmenšoval, zúžil se na jasně svítící luk a pak zmizel docela. Pod nimi byla tma a noc. Svět spal.

Pak si Jan uvědomil, že něco není v pořádku. Pod nimi byla Země, ale kde jsou zářivé nakupeniny světel, které byly lidskými městy? Na celé téhle zastíněné polokouli nebyl jediný světelný bod. Beze stopy zmizely milióny kilowattů světel, které se kdysi bez přestání prodíraly vzhůru ke hvězdám. Takhle mohla Země vypadat před příchodem člověka.

Toto byl návrat domů, který neočekával. Nemohl ale dělat vůbec nic. Jen vyčkával, zatímco v něm narůstal strach z neznáma. Něco se stalo — něco strašného a nepředstavitelného. Loď neustále klesala dolů v ladné křivce a po chvíli se opět ocitla nad sluncem ozářenou polokoulí.

Ze samotného přistání neviděl nic, protože obraz Země najednou zmizel a byl nahrazen vzorci čar a světelných skvrn, pro něj nepochopitelnými. Když se obraz opět ukázal, byli už na Zemi. V dálce bylo vidět velké budovy, stroje, skupinu Vládců pohybující se kolem nich.

Ozval se tlumený sykot, když loď vyrovnávala tlak, pak zvuk otevíraných dveří. Jan na nic nečekal. Tiší obři ho s tolerancí, či snad s lhostejností pozorovali, když vyběhl z řídící místnosti.

Byl opět doma, pod tak známým, zářivým sluncem, dýchaje vzduch, jehož se poprvé nadechl při svém narození. Tunel už byl spuštěný dolů, ale Jan musel chvíli počkat, aby ho ten jas venku neoslepil.

Karellen stál kousek dál od svých druhů, vedle velkého transportéru, naloženého bednami. Jan se vůbec nepodivil nad tím, že poznal Dohlížitele, ani nad tím, že Karellen se ani trochu nezměnil. Tohle byla jediná věc, která splnila jeho očekávání.

„Čekal jsem na tebe,“ řekl Karellen.

23

„V těch prvních dnech," řekl Karellen, „pro nás ještě bylo bezpečné jít mezi ně. Ale oni už nás stejně nepotřebovali. Naše práce skončila tím, že jsme je všechny shromáždili a dali jim vlastní kontinent. Podívej."

Stěna před Janem zmizela. Z výšky asi sta metrů se díval dolů na krásnou, zalesněnou krajinu. Iluze byla tak dokonalá, že se mu na okamžik zatočila hlava.

„A takhle vypadali po pěti letech, když začala druhá fáze."

Dole se pohybovaly postavy a kamera se pomalu snášela dolů a kroužila nad nimi jako dravý pták.

„Naplní tě to úzkostí a zármutkem," řekl Karellen. „Ale pamatuj si, že tvoje měřítka už neplatí. Nedíváš se na lidské děti."

A přece tak vypadaly a Jan tento dojem nemohl žádným rozumným vysvětlením zahnat. Zdálo se mu, že jsou to divoši, tančící jakýsi složitý rituální tanec. Byli nazí, špinaví, s dlouhými vlasy, padajícími jim do obličejů. Všichni byli ve věku od pěti do patnácti let a všichni se pohybovali stejnou rychlostí, s dokonalostí a s úplným nezájmem o své okolí.

Pak Jan uviděl jejich obličeje. Ztěžka polkl a přinutil sám sebe, aby se neodvrátil pryč. Byly prázdnější než obličeje mrtvol, protože i mrtvola má nějaký výraz, který do jejího obličeje vytesal čas. V jejich obličejích nebylo víc emocí než v tváři hada nebo hmyzu. Dokonce i sami Vládci byli lidštější než ti dole.

„Hledáš v nich něco, co už dávno neexistuje," řekl Karellen. „Pamatuj si — nemají větší identitu než jednotlivé buňky v tvém těle. Ale všichni dohromady jsou něco mnohem většího než jsi ty."

„Proč se tak divně pohybují?"

„Nazvali jsme to Dlouhý tanec," odpověděl Karellen. „Nikdy nespí, neodpočívají, a tohle už trvá celý rok. Tři sta miliónů po celém kontinentu vykonávají stejné pohyby, stejnou rychlostí. Donekonečna jsme jejich „tanec" analyzovali, ale neznamená vůbec nic, snad proto, že z něj vidíme jenom jeho fyzickou část. Možná, že to, co jsme nazvali Intelektem, je stále ještě připravuje, formuje je do jednoty, kterou pak bude moci absorbovat do svého bytí."

„Ale jak jedí? A co se stane, když narazí na nějakou překážku, jako stromy, útesy, nebo voda?"

„Voda jim nevadí, nemohou se utopit. Když narazí na nějakou překážku, nebo se i zraní, nevšímají si toho. Co se týče jídla, měli k dispozici ovoce a zvěř. Ale teď už potřebu jídla nemají, stejně tak jako už nemají spoustu ostatních lidských potřeb. Potrava je pouze zdrojem energie a oni se teď naučili zahrávat si s mnohem většími zdroji."

Scéna se zamlžila, jako by se přes ni převalila tepelná vlna. Když se opět vyjasnila, pohyb dole ustal.

„Dívej se znovu," řekl Karellen. „Tohle je o tři roky později."

Malé postavy, které by se nezasvěcenému pozorovateli zdály tak bezmocné a smutné, stály bez pohybu. V lese, na mýtině, na louce. Kamera bez přestání přelétávala od jednoho k druhému a Jan viděl, že jejich obličeje začínají nabývat jeden jediný tvar. Kdysi viděl fotografie, vyrobené osvícením několika negativů najednou tak, aby vznikl „průměrný" obličej. Výsledkem byla naprosto prázdná, bezvýrazná tvář bez jakéhokoliv rysu. Stejná jako ty dole.

Zdálo se, že spí nebo jsou v transu. Jejich oči byly zavřené. Vůbec nedávali najevo, že jsou si vědomi okolí kolem sebe. Co asi probíhá jejich myslí? Ne, už dávno není jejich. Tak jako vlákna tvoří dohromady složitý vzorec na tkanině, tak se jejich vědomí stává součástí vzoru, který už pokrývá tolik světů a tolik ras a který se neustále zvětšuje.

Stalo se to rychlostí, která zmátla oko a zmrazila mozek. V jednom okamžiku se Jan díval dolů na krásnou úrodnou zemi, na níž nebylo nic podivného, až na ony malé figurky, rozeseté — a přece ne nahodile — po celé délce a šířce záběru. A pak, v jediném okamžiku, byly všechny stromy, všechna tráva a všichni tvorové, obývající tuto zemi, pryč. Zůstala jenom jezera, řeky, hnědé kopce, zbavené svého zeleného porostu — a tiché, netečné figurky, které zavinily celou tu zkázu.

„Proč to udělali?" zalapal Jan po dechu.

„Možná, že je přítomnost ostatní inteligence rušila — dokonce i nepatrné vědomí rostlin a zvířat. Jednoho dne se jim hmotný svět může zdát stejně tak rušivý. A kdoví, co se pak stane? Teď už víš, proč jsme se stáhli pryč, když jsme splnili svou povinnost. Stále ještě se je pokoušíme studovat, ale nikdy nevstoupíme na jejich zemi, ani tam neposíláme naše přístroje. Odvažujeme se je pozorovat pouze z velké výšky."

„To bylo před lety," řekl Jan. „Co všechno se stalo dodneška?"

„Velmi málo. Za celou tu dobu se ani nepohnuli a vůbec neregistrují noc a den, léto a zimu. Stále zkoušejí své síly — některé řeky změnily svůj tok a jedna dokonce teče do kopce. Ale neudělali nic, co by se zdálo mít nějaký smysl."

„A vás ignorují?"

„Ano, ale to není překvapující. Ta entita jejíž jsou součástí, o nás ví všechno. Nezajímají se o to, že je studujeme. Až si budou přát, abychom odešli, nebo pro nás budou mít nový úkol někde jinde, dají nám své přání velmi zřetelně najevo. Do té doby zůstaneme tady a naši vědci se pokusí získat co nejvíc poznatků."

Takže tohle, pomyslel si Jan s tou nejzoufalejší rezignací, je konec

člověka. Konec, který žádný prorok nikdy nepředpovídal — konec, který v sobě zahrnoval optimismus i pesimismus zároveň.

A přece, všechno do sebe dokonale zapadalo a mělo v sobě vznešenost velkého uměleckého díla. Jan zahlédl vesmír v celé jeho úžasné rozměrnosti a věděl, že pro člověka v něm není místo. Konečně si uvědomil, jak prázdné a zbytečné byly touhy, které ho táhly ke hvězdám.

Protože cesta ke hvězdám se rozdvojovala a žádný z těch dvou směrů nevedl k cílům, které by počítaly s lidskými obavami nebo touhami.

Na konci jedné cesty byli Vládci. Zachovali si svou individualitu, své nezávislé ego. Bylo jim vlastní sebeuvědomění a zájmeno „já“ mělo v jejich jazyce význam. Měli emoce, z nichž alespoň některé odpovídaly lidským. Ale Jan si uvědomil, že jsou zajati ve slepé uličce, z níž se jim nikdy nepodaří uniknout. Byli desetkrát, možná stokrát inteligentnější než lidé. Ale to v závěrečném účtování nehrálo žádnou roli. Byli stejně bezmocní, stejně tak přemoženi nepředstavitelnou komplexností galaxie se stovkami tisíců miliónů sluncí a vesmíru se stovkami tisíců miliónů galaxií.

A konec druhé cesty? Tam leží vesmírný Intelekt, ať už je to kdokoliv, mající stejný poměr k člověku, jako má člověk k měňavce. Nekonečný, mimo hranice smrtelnosti. Jak dlouho vstřebával rasu po rase, než se rozprostřel mezi hvězdami? Má také své touhy a cíle, jichž nemůže nikdy dosáhnout? Teď do sebe vstřebal všechno, čeho kdy lidská rasa dosáhla. Nebyla to tragédie, ale naplnění. Miliardy jisker vědomí, které kdy tvořily lidstvo, nežily zbytečně.

Ještě nebyl konec. Může přijít zítra nebo až po stovkách let. Ani Vládci to nevěděli.

Teď už rozuměl tomu, co udělali s Člověkem a proč stále ještě byli na Zemi. Cítil k nim velkou pokoru, stejně tak jako obdiv, pro jejich neměnnou trpělivost, která je tu držela tak dlouho.

Nikdy se nedozvěděl plný příběh podivné symbiózy mezi Intelektem a jeho sluhy. Podle Rashaveraka v historii jeho rasy nikdy nebyla doba, kdy by nad nimi Intelekt nebyl přítomen. Ale nijak je nevyužíval. Teprve tehdy, když dosáhli úrovně vědecké civilizace a mohli křižovat galaxii a plnit svou povinnost.

„Ale proč vás vlastně potřebuje?“ divil se Jan. „S tou svou nezměrnou mocí by přece dokázal všechno sám!“

„Ne,“ odpověděl Rashaverak, „také má svoje omezení. Víme, že v minulosti se pokusil působit přímo na mysli jiných ras a ovlivnit jejich kulturní vývoj. Vždy to skončilo neúspěchem, snad proto, že jeho působení bylo příliš silné. My jsme prostředníci — strážci. Anebo, když použiju jednu z vašich metafor, dalo by se říct, že obděláváme pole, až po dozrání úrody. Intelekt pak úrodu sklízí a my se musíme

přesunout na další pole. Toto je pátá rasa, jejíž přerod pozorujeme. Pokaždé se naučíme o něco víc…“

„A nikdy jste se nepokoušeli vzbouřit se proti tomu, že vás Intelekt využívá jako svůj nástroj?“

„Ne, má to své výhody. Kromě toho, vůli Intelektu není možné odporovat.“

„Je zvláštní, že si vybral právě vás,“ řekl Jan, „kteří nemáte ve svých myslích skryty žádné parafyzické schopnosti. Jak s vámi komunikuje a jak vám dává najevo svá přání?“

„Na tuhle otázku ti nemohu odpovědět — a ani ti nemohu říct, proč tenhle fakt musím před tebou držet v tajnosti. Jednoho dne snad budeš vědět víc.“

Jan nad tím chvíli zmateně přemýšlel, ale pak si uvědomil, že je to zbytečné. Musí změnit téma rozhovoru a snad se závěru dopídí jinak.

„Řekni mi tedy tohle. To, co jste lidem nikdy nevysvětlili. Když jste na Zemi přišli poprvé, tehdy v dávné minulosti, co se stalo? Proč jste se pro lidstvo stali symbolem zla, hrůzy a strachu?“

Rashaverak se usmál. Neuměl to tak dobře jako Karellen, ale přesto to byla výborná imitace.

„Tohle nikdy nikdo z lidí nevěděl a ty teprve teď víš, proč jsme to nikdy neřekli. Pouze jedna událost mohla mít takový účinek na lidskou rasu A ta událost nebyla na počátku historie, ale na *jejím konci*.“

„Co tím myslíš?“ zeptal se Jan.

Když se naše lodě poprvé objevily na vaší obloze, bylo to první setkání našich dvou ras, i když jsme vás už dlouho sledovali zpovzdáli. A přesto, vy jste nás poznali a báli jste se nás, tak jak jsme předpokládali. Čas je mnohem složitější, než si vaše věda mohla kdy představit. Protože ta vzpomínka nebyla z minulosti, ale z *budoucnosti*. Byla to vzpomínka na ona poslední léta, kdy už vaše rasa věděla, že všechno má skončit. Dělali jsme, co jsme mohli, ale nebyl to lehký konec. A protože jsme u toho byli právě my, byli jsme ztotožňován, se smrtí vaší rasy. Ano, dokonce i když se to mělo stát deset tisíc let v budoucnosti! Bylo to, jako by se obrácená ozvěna odrážela zpět v kruhu času, z budoucnosti zpět do minulosti. Říkejme tomu ne vzpomínka, ale tušení budoucnosti.“

Bylo těžké tu myšlenku přijmout a Jan na okamžik zůstal zticha. Ale měl na to už být připraven. Už přece dostal důkaz toho, ze příčina a událost mohou být v obráceném sledu.

Musí existovat taková věc jako rasová vzpomínka a ta vzpomínka je nezávislá na čase. Minulost i budoucnost jsou pro ni jedno. Proto tehdy před mnoha tisíci lety, lidé zahlédl, rozmazané obrysy Vládců skrze mlhu hrůzy a strachu.

„Už to chápu," řekl poslední člověk.

Poslední člověk! Bylo těžké chápat takto sebe samotného. Když odcházel do vesmíru, smířil se s představou věčného odloučení od lidské rasy a díky tomu ho osamocenost ještě nepohltila.

S ubíhajícími léty jeho touha spatřit lidskou bytost určitě poroste, ale zatím ho před osamělostí chránila přítomnost Vládců.

Na Zemi žili lidé ještě před deseti lety, ale už to byli jen ti poslední, zdegenerovaní a Jan neztratil nic tím, že zemřeli. Z důvodů, které Vládci nebyli schopni vysvětlit a o nichž Jan předpokládal ze byly převážné psychologické, se nerodily žádné děti, které by nahradily ty, jež odešly. *Homo sapiens* byl vyhynulý druh.

Možná že v některém z těch nedotčených měst leží, ztracen rukopis nějakého Gibbona posledních dnů, popisující konec lidské rasy. Jestliže ano, Jan by ho stejně nechtěl číst, protože Rashaverak mu řekl vše, co chtěl vědět.

Ti, kteří nespáchali sebevraždu, hledali zapomnění ve stále nebezpečnějších činech, v zuřivých a sebevražedných sportech, často nerozlišitelných od malých válek. Počet obyvatelstva se rychle zmenšoval a ti poslední se nakonec spojili dohromady, jako poražená armáda, uzavírající svoje řady při posledním ústupu.

Onen poslední fakt, než se nadobro spustila opona, musel být osvícen záblesky hrdinství a odhodlání a zároveň i zatemněn divošstvím a sobectvím. Zda na samém konci bylo zoufalství či smíření — to Jan nevěděl.

Zůstalo toho mnoho, čím mohl zaměstnávat svou mysl. Základna Vládců byla asi kilometr od opuštěné vily a Jan strávil celé měsíce tím, že ji zařizoval nábytkem, který si přivezl z nejbližšího města, vzdáleného asi třicet kilometrů. Letěl tam s Rashaverakem, o jehož přátelství si myslel, že není čistě altruistické. Psycholog Vládců studoval poslední exemplář druhu *Homo sapiens*.

Město bylo zřejmě před koncem evakuováno, protože domy i mnoho veřejných zařízení bylo ve velmi dobrém stavu. Dalo by jen malou práci nahodit znovu generátory, takže rozzářené ulice by znovu navodily iluzi života. Jan si s touhle myšlenkou zahrával, ale pak ji zavrhl jako příliš morbidní. Nechtěl se nostalgicky obírat minulostí.

Bylo tam vše, co potřeboval pro zbytek svého života, ale nejvíc ze všeho toužil po elektronickém piánu a notových zápisech s Bachovými skladbami. Nikdy mu na hudbu, kterou měl tolik rád, nezbývalo moc času. Teď to může dohonit. Když nehrál sám, pouštěl si nahrávky známých symfonií a koncertů, takže dům nikdy nebyl tichý. Hudba se stala jeho talismanem proti samotě, která ho jednoho dne zcela určitě pohltí.

Často chodíval na dlouhé procházky do kopců, přemýšleje o tom,

co se stalo během několika málo měsíců, co byl pryč. Když se před osmdesáti lety loučil se Sullivanem, netušil, že poslední generace lidstva je již v zárodku.

Jak jen byl pošetilý! Ale přesto si nebyl jist, zda svého činu lituje. Kdyby byl zůstal na Zemi, stal by se svědkem posledních let, která byla nyní zahalena závojem času. Místo toho se dostal do budoucnosti a dozvěděl se odpovědi na otázky, které se nikdy nedozvěděl a nedozví žádný jiný člověk. Jeho zvědavost byla téměř ukojena, ale někdy ho napadlo, proč tu Vládci stále ještě čekají a co se má stát, aby byla jejich trpělivost odměněna a oni se mohli vrátit domů.

Většinu času seděl u klávesnice s odevzdanou rezignací, která za normálních okolností přichází k člověku až na samém konci jeho dlouhého a plného života, a naplňoval vzduch tóny milovaného Bacha. Možná, že klamal sám sebe, možná to byl jen nějaký milosrdný trik jeho mysli, ale zdálo se mu, že tohle je to, co si vždy přál. Jeho tajná ambice se konečně vynořila do plného světla jeho vědomí.

Byl vždy dobrým pianistou — a teď byl tím nejlepším na světě.

24

Byl to Rashaverak, kdo mu přinesl tu zprávu, ale Jan už ji odhadl předem. V čase, který už není nocí, ale ještě není jitrem, se probudil a nemohl znovu usnout. Nepamatoval si, co se mu zdálo, což bylo zvláštní, protože si myslel, že člověk si musí vzpomenout na jakýkoliv sen, jestliže na něj intenzívně myslí hned po probuzení. Pamatoval si z něj pouze to, že byl opět malým chlapcem, že stál na velké planině a naslouchal ohromnému hlasu, který na něj volal něco v neznámém jazyce.

Ten sen ho znepokojil. Napadlo ho, zda jsou to první útoky osamělosti na jeho mysl. Nepokojně vyšel z domu ven na zanedbaný trávník.

Úplněk ozařoval scénu zlatavým světlem, tak jasným, že všechno bylo vidět jako ve dne. Lesknoucí se válec Karellenovy lodi ležel za budovami základny Vládců, vypínal se vysoko nad ně a tím je redukoval do lidského měřítka. Jan se zadíval na loď a vzpomínal na to, co v ní kdysi prožil. Kdysi pro něj ta loď byla nedosažitelným cílem, symbolem, o němž nikdy nepřepokládal, že ho dosáhne. Teď už pro něj neznamenala nic.

Jaký tu byl klid a mír! Vládci byli samozřejmě stejné aktivní jako vždy, ale v tom okamžiku je zrovna nikde neviděl. Vypadalo to, jako by byl na Zemi docela sám — tak, jako v pravém slova smyslu byl. Zadíval se na Měsíc, hledaje známé znaky, na nichž by mohl spočinout okem.

Viděl pradávná, známá moře. Byl čtyřicet světelných let daleko, a přesto se nikdy neprocházel po těch tichých, prašných planinách, které odsud byly jenom dvě světelné sekundy. Chvíli se bavil tím, že hledal kráter Tycho. Když ho našel, byl zmaten tím, že jeho zářivá skvrna leží mnohem dál od středové čáry disku, než měla ležet. A pak si najednou uvědomil, že tmavý ovál Mare Crisium zmizel docela.

Tvář, kterou Měsíc nyní obracel k Zemi, nebyla ta, která na ni shlížela od počátku lidské historie. Měsíc se začal otáčet kolem své osy.

To mohlo znamenat pouze jedinou věc. Na druhé straně zeměkoule, v zemi, kterou tak najednou zbavili života, se *oni* probírají ze svého dlouhého transu. Tak jako si probouzející se dítě protahuje ruce a vítá nový den, tak si oni protahují svaly a hrají si se svými nově objevenými schopnostmi…

„Ano, odhadl jsi to správně," řekl Rashaverak. „Už pro nás není bezpečné zde déle zůstávat. Mohou nás ignorovat, ale přesto nemůžeme riskovat. Odletíme ihned, jakmile budou dokončeny

přípravy — pravděpodobně za hodinu nebo dvě.“

Podíval se na oblohu, jako by se bál, že se přihodí nějaký nový zázrak. Ale všude byl klid. Měsíc se zastavil a jenom několik oblaků letělo vysoko nahoře, unášeno západním větrem.

„To, že si hrají s Měsícem, ještě nic neznamená,“ dodal Rashaverak. „Co když si takhle začnou zahrávat se Sluncem? Necháme své přístroje zde, takže se nakonec dozvíme, co se stalo.“

„Já tu zůstanu,“ řekl Jan rozhodně. „Viděl jsem toho z vesmíru už dost. Teď mne zajímá jen jediné — osud mé vlastní planety.“

Země pod jejich nohama se jemně otřásla.

„Čekal jsem to,“ pokračoval Jan. „Jestliže začali otáčet Měsícem, musí se to někde odrazit. Země zpomaluje. Nevím, co mne mate víc — jak to udělali nebo proč to udělali.“

„Zatím si stále jen hrají,“ řekl Rashaverak. „Jaká logika je ve hře malého dítěte? Entita, kterou se vaše rasa stala, je stále ještě dítětem. Zatím ještě není připravena spojit se s Intelektem. Ale brzy nastane její čas a pak budeš mít Zemi jen sám pro sebe…“

Nedokončil větu, a proto ji Jan dokončil za něj.

„Za předpokladu, že Země ještě bude existovat.“

„Uvědomuješ si to nebezpečí a přesto chceš zůstat?“

„Ano. Jsem už doma pět — nebo je to šest let? Ať se stane cokoliv, nebudu toho litovat.“

„Doufali jsme, že zůstaneš,“ řekl Rashaverak pomalu. „Můžeš pro nás ještě něco udělat…“

Záře Hvězdného poutníka blikala a umírala někde daleko za oběžnou dráhou Marsu. Po té trase, pomyslel si Jan, jsem cestoval i já, jediný z miliard lidských bytostí, které žily a zemřely na Zemi. A nikdo jiný už to nikdy nezopakuje.

Svět patřil jen jemu. Vše, co potřeboval — všechny hmotné statky — zde byly jen pro něho. Ale on se o ně nezajímal Nebál se ani osamělosti na opuštěné planetě, ani přítomnosti onoho neznáma, které zde stále ještě setrvávalo, než odejde hledat své neznámé dědictví Cítil, že po jejich zatím nepředstavitelném odchodu on a jeho problémy už dlouho žít nebudou.

Ale tak to má být. Dosáhl toho, co si přál a vést bezvýznamný život na této opuštěné planetě by se stalo nesnesitelným antikhmaxem. Mohl odejít s Vládci, ale k čemu by to bylo? Protože on věděl to, co nevěděl žádný jiný z lidí. Věděl, že Karellen měl pravdu, když řekl „Hvězdy nejsou pro člověka.“

Otočil se zády k noci a obrovským vchodem prošel do základny Vládců. Její velikost už ho neohromovala, pouhá rozměrnost už neměla nad jeho myslí žádnou moc. Světla červeně svítila, napájena energií, která je mohla živit ještě celé roky. Na jedné straně ležely,

opuštěny Vládci, přístroje, jejichž tajemství se už nikdy nedozví. Prošel kolem nich a vyšplhal po velkých schodech do řídící místnosti.

Duch Vládců v ní stále setrvával. Jejich stroje byly živé, pracující, třebaže jejich páni byli už dávno pryč. Co mohu ještě přidat k informacím, které se samy valí do prostoru, pomyslel si Jan.

Sedl si do velkého křesla a udělal si co největší pohodlí. Před ním ležel připraven mikrofon. A docela určité ho sleduje nějaký ekvivalent televizní kamery, skrytý tak, že ho Jan nemohl najít.

Za deskou s pro něj nepochopitelným přístrojovým panelem hleděla do hvězdnaté noci obrovská okna. Svit pokřiveného Měsíce dopadal na údolí a na vzdálenou hradbu hor. Údolím protékala řeka a měsíční světlo se odráželo o její rozbouřené hladiny. Všude byl klid a mír. Mohlo se to odehrávat na počátku zrodu člověka Ale bylo to na samém konci.

Milióny kilometrů daleko ve vesmíru bude čekat Karellen. Jan si pomyslel, jak je zvláštní, že loď Vládců uhání od Země téměř takovou rychlostí, jakou jeho signál poletí za ní. Téměř — ale ne docela. Bude to dlouhý závod — ale jeho slova Karellena dostihnou a Janův dluh bude splacen

Kolik z toho všeho Karellen plánoval a kolik byla jen mistrovská improvizace? Nechal ho Dohlížitel téměř před sto lety vědomě uniknout do vesmíru, aby se pak vrátil a plnil pro něj úlohu, kterou plní teď? Ne to bylo příliš neuvěřitelné. Přesto si Jan byl jistý tím, že Karellen by1 součásti nějakého ohromného a velmi složitého spiknutí Vládců. Sloužil Intelektu, ale přitom ho studoval všemi přístroji a metodami, které měl k dispozici. Možná to nebyla jenom pouhá vědecká zvědavost. Možná, že Vládci snili o tom, že jednoho dne, až toho budou vědět o moci, jíž slouží, dostatečně mnoho, podaří se jim uprchnout z jejich podivného poddanství.

Bylo jen stěží uvěřitelné, že Jan by k jejich znalostem mohl ještě něco přidat „Řekni nám všechno, co uvidíš.“ řekl Rashaverak „Obraz, který budeš mít před očima, bude duplikován našimi kamerami. Ale informace, která se dostane do tvého mozku, může být naprosto odlišná. Když nám ji řekneš, může nám to hodně pomoci.“ Dobrá, bude se tedy snažit

„Nic se neděje,“ začal „Před pár minutami z oblohy zmizely poslední stopy dráhy vašeho letu. Měsíc je právě po úplňku a téměř polovina jeho známé tváře se už odvrátila od Země — ale předpokládám, že tohle už víte.“

Odmlčel se. Cítil se trochu pošetile. V tom, co dělal, bylo něco nepřiměřeného, dokonce absurdního. Nastává vyvrcholení celé lidské historie a on se chová jako rozhlasový komentátor na automobilových závodech nebo u boxerského ringu. Pak pokrčil rameny a zapomněl na to. V těch nejvznešenějších okamžicích nikdy není daleko pravý opak

vznešeného.

„Během poslední hodiny jsem cítil tři slabé otřesy," pokračoval „To, jak ovládají zemskou osu, je úžasné, ale ne zcela dokonalé. Víš, Karellene, je pro mne velmi obtížné popisovat ti vlastními slovy něco, co už ti tvé přístroje dávno řekly. Možná by mně pomohlo, kdybys mně byl nějak naznačil, co mám očekávat a jak dlouho na to mám čekat. Jestliže se nic nestane, ozvu se znovu za šest hodin, tak jak jsme se dohodli -

Hleďme! Oni zřejmě čekali na to, až odletíš. Děje se něco zvláštního. Hvězdy nějak pohasínají Jako by se celou oblohou velmi rychle roztahoval obrovský mrak Ale to není opravdový mrak. Zdá se, že to má nějakou strukturu — vidím rozmazanou síť čar a pásů, které neustále mění svou pozici. Je to téměř jako by hvězdy byly omotány nějakou strašidelnou obří pavučinou.

Celá ta síť začíná svítit — pulsovat světlem, jako by byla živá. A já předpokládám, že je živá anebo je to něco tak daleko nad životem, jako je život nad anorganickým světem?

Záře se přesouvá do jedné části oblohy — počkej chvíli, přejdu k druhému oknu.

Ano — mohl jsem si to myslet. Je tam obrovský hořící sloup, něco jako strom ohně, vypínající se nad západním horizontem. Je to velmi daleko, jako by zpoza zeměkoule. Vím, odkud proudí, to oni jsou konečně na cestě a stávají se součástí Intelektu. To jejich hraní si a zkoušení svých sil už je u konce, teď opouštějí poslední zbytky hmoty.

Zároveň s tím, jak oheň proudí ze Země, se ta síť stále zpevňuje a je méně rozmazaná — přestože ji stále slabě prosvěcují hvězdy.

Ano, už vím, co mi to připomíná. Není to sice přesně to samé, ale věci, které jsem viděl létat nad tvým světem, byly velmi podobné. Byly i ony součástí Intelektu? Předpokládám, že jsi přede mnou tuto skutečnost záměrně zatajil, tak abych nemohl mít žádné představy dopředu a abych byl nezaujatým pozorovatelem. Rád bych věděl, co vám nyní ukazují vaše kamery, abych si to srovnal s tím, co vidím, nebo si jen představuji, že vidím!

Karellene, mluví k tobě také v takových barvách a tvarech, jaké vidím já? Vzpomínám si na kontrolní obrazovku v tvé lodi. Na ní se také objevovaly podobné věci, mluvící k vám nějakým vizuálním jazykem, srozumitelným jen pro vaše oči.

Teď to vypadá přesně jako červánky, tančící a blikající mezi hvězdami. Je to něco jako červánková bouře… Celá krajina je osvětlena — je jasnější než ve dne — po obloze se honí barvy — červená, zlatá, zelená — ach, nemohu to popsat slovy — je nespravedlivé, že jsem jediný člověk, který tohle vidí — nikdy jsem si takové barvy nedovedl ani představit -

Bouře utichá, ale obří mlhovitá síť je tu stále. Myslím, že ta záře

byla jenom vedlejším produktem nějakých energií, které se teď hromadí tam na okraji vesmíru…

Okamžik — něčeho jsem si všiml. *Moje váha klesá*. Co je to? Upustil jsem tužku — padá velmi pomalu. Něco se stalo s gravitací — zvedá se velký vítr — támhle dole v údolí rve větve ze stromů.

Ano, samozřejmě — uniká atmosféra. Větve a kameny letí vzhůru, jako by Země samotná chtěla *tamty* následovat do vesmíru. Vichřice zvedla obrovský mrak prachu. Špatně vidím — snad se to za chvíli vyjasní.

Ano — už je to lepší. Všechno bylo strženo pryč, vzhůru, oblaka prachu zmizela — jak dlouho asi vydrží tahle budova? Dýchá se mi stále hůř — musím se pohybovat i mluvit pomaleji.

Už zas vidím všechno jasně. Velký sloup ohně je stále tady, ale je pevnější a užší — vypadá to jako sloupec tornáda, které se každou chvíli stáhne zpět do mraků. A — ach, je to tak těžké popsat, cítil jsem, jak mnou projela vlna citu. Nebyla to ani radost, ani smutek. Byl to pocit naplnění, dosažení. Byla to jenom moje představa? Nebo to přišlo zvenčí? Nevím.

A teď — ne *tohle* není jen moje představa — cítím, že svět je prázdný. Naprosto prázdný. Je to, jako když posloucháš rádio a ono najednou ztichne. Obloha je opět jasná — pavučina je pryč. Který svět bude další, Karellene? A budeš tam i ty, aby jsi opět splnil svou povinnost?

Je to zvláštní, nic kolem mne se nezměnilo. Nevím proč, ale nějak se mi zdálo, že ….“

Jan se odmlčel. Zavřel oči ve snaze znovu nad sebou najít kontrolu. Teď už nezbývalo místo pro strach či paniku. Musí splnit svou povinnost — povinnost vůči člověku a povinnost vůči Karellenovi.

Velmi pomalu, jako člověk probouzející se ze sna, začal opět mluvit.

„Budovy kolem mne — půda — hory — všechno zprůsvitnělo — je to jako sklo — *vidím přes to*. Země se rozpouští — už nemám téměř žádnou váhu. Měl jsi pravdu, Karellene, už si přestali hrát se svými hračkami.

Uplynulo jen pár sekund. Támhle jsou hory — rozpouštějí se jako chumáče kouře. Sbohem, Karellene, Rashaveraku — je mi vás líto.

I když to nemohu vysvětlit. Viděl jsem, čím se stala moje rasa. Vše, čeho jsme kdy dosáhli, šlo tam nahoru ke hvězdám. Možná, že tohle se pokoušely vyjádřit staré církve. Ale v něčem se mýlily. Domnívaly se, že lidstvo je tak důležité, ale my jsme přitom byli jen jednou jedinou rasou z toho obrovského množství — víš vůbec z jakého? A teď jsme se stali něčím, čím vy se nikdy nemůžete stát.

Tamhle teče vzhůru řeka. Na obloze se nic nezměnilo. Velmi

těžko se mi dýchá. Je to zvláštní, ale Měsíc je stále na svém místě. Jsem rád, že ho nechali, ale teď tu bude tak sám…

Světlo! *Zpode* mne — zevnitř Země — svítí nahoru, skrze skály, půdu, všechno — je stále jasnější, jasnější, oslepující ….“

Zemské jádro se v tichosti vzdalo všech svých milióny let hromaděných energií. Uvolněné gravitační vlny znovu a znovu křižovaly sluneční systém; jen nepatrně narušily oběžné dráhy planet. Pak zbývající sluneční děti znovu zaujaly svá místa, tak jako korkové zátky plující po klidné hladině jezera, jejichž pravidelné kruhy byly narušeny padajícím kamenem.

Ze Země nezbylo vůbec nic. To oni vysáli poslední atomy její substance. Země jim dala živiny v zuřivých okamžicích jejich nepochopitelné metamorfózy, tak jako živiny jednoho pšeničného zrnka krmí mladou rostlinku na její cestě vzhůru za sluncem.

Šest tisíc miliónů kilometrů za oběžnou dráhou Pluta seděl Karellen před tak náhle ztemnělou obrazovkou. Mise skončila a on bude opět doma, ve světě, který tak dávno opustil. Spočívala na něm váha staletí a smutek, kterého se nemohl zbavit. Nebyl smutný pro člověka, byl to smutek nad vlastní rasou, navždy oddělenou od velikosti silami, jež nikdy nemůže překonat.

Karellen věděl, že přes veškeré jejich úspěchy v dobývání vesmíru a přes veškerou jejich dokonalost nejsou ničím jiným než kmenem, který celou svou existenci prožil na jakési pusté a prašné planetě. Daleko byly hory, kde vládla moc a krása, kde hrom rachotil nad ledovci a vzduch byl čistý a svěží. Tam, kde slunce osvětlovalo vrcholy a ověnčovalo je nádherou, když země pod nimi byla už dávno zahalena v temnotě. A oni se mohli jen dívat a divit. Oni ty výšiny nikdy nemohli zdolat.

Ale Karellen věděl, že přesto vydrží do samého konce. Budou bez zoufalství čekat, ať už bude jejich osud jakýkoliv. Budou sloužit Intelektu, protože nemají nic jiného na výběr. Ale ani v tom područí neztratí své duše.

Velká kontrolní obrazovka se rozzářila chmurným purpurovým světlem a Karellen četl zprávu, kterou mu předávaly měnící se barvy a tvary. Loď opouštěla hranice slunečního systému. Energií, které hnaly Hvězdného poutníka, rychle ubývalo, ale už splnily svou úlohu.

Karellen zvedl ruku a obraz se ještě jednou změnil. Uprostřed obrazovky žhnula jediná zářící hvězda. Z téhle dálky nikdo nemohl říci, zda Slunce vůbec někdy vlastnilo planety, anebo zda jedna z nich nyní chyběla. Dlouho Karellen hleděl na tuto hvězdu, zatímco labyrintem jeho paměti bloudily a vířily vzpomínky. Tichým sbohem vzdal hold lidem, které znal, ať už byli proti němu nebo mu pomáhali

plnit jeho úlohu.

Po celou tu dobu se nikdo neodvážil vyrušovat jej a vtrhnout do jeho myšlenek. Nakonec se odvrátil od zmenšujícího se Slunce.

Arthur C. Clarke
KONEC DĚTSTVÍ

Obálka Martin Zhouf
Grafická úprava obálky Martin Zhouf
Odpovědný redaktor Tomáš Jirkovský
Jazykový redaktor Helena Šebestová

Vydalo Nakladatelství jako svou 17. publikaci.
Plzeň 1992, vydání 1. Náklad 20 000 výtisků.

Prodejní cena 35 Kčs